

**Κοινοποίηση προς την ΕΕ Σχεδίου Μέτρων
αναφορικά με τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο
δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (αγορές
υπ. αρ. 1 και 2, της Σύστασης της Ευρωπαϊκής
Επιτροπής) σύμφωνα με το Άρθρο 7 της Οδηγίας
2002/21/ΕΚ**

Σεπτέμβριος 2006

Μαρούσι

Πίνακας Περιεχομένων

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
2.ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΕΣΗ	10
2.1.Εισαγωγή.....	10
2.1.1. Στόχοι βάσει του Νέου Καθεστώτος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	10
2.1.2. Κανονιστικό Πλαίσιο	10
2.1.3. Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ	12
2.2.Ορισμός Σχετικής Αγοράς.....	14
2.2.1. Πλαίσιο.....	14
2.2.2. Πεδίο Εξέτασης.....	15
2.2.3. Η Διάρθρωση της Αγοράς.....	16
2.2.4. Σχετική αγορά προϊόντων Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.....	20
2.2.4.1. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων.....	21
2.2.4.2. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης	26
2.2.4.3. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών λιανικής σταθερής πρόσβασης 34	
2.2.4.4. Υποκαταστασιμότητα της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω PSTN/ ISDN BRA και της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω DSL	38
2.2.4.5. Υποκαταστασιμότητα υπηρεσιών πρόσβασης στενής ζώνης για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες	41
2.2.4.6. Γεωγραφική Αγορά.....	44
2.2.4.7. Αρχικά Συμπεράσματα.....	45
2.3.Ανάλυση Αγοράς.....	46
2.3.1. Ιστορικό.....	46
2.3.2. Μερίδια Αγοράς	47
2.3.3. Δυνητικός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Επέκτασης	49
2.3.4. Έλλειψη Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος	54
2.3.5. Αρχικά Συμπεράσματα.....	54
2.4.Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις – Λιανική Αγορά Πρόσβασης Στενής Ζώνης	
55	
2.4.1. Κανονιστικό Πλαίσιο	55
2.4.2. Η ανάγκη ex ante ρύθμισης.....	57
2.4.3. Προβλήματα Ανταγωνισμού	59
2.4.3.1. Δεσπόζουσα Θέση	59
2.4.3.2. Κάθετη Επέκταση.....	60
2.4.3.3. Οριζόντια Επέκταση	62
2.4.3.4. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις	62
2.4.3.4.1. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση	63
2.4.3.4.2. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία.....	64
2.4.3.5. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις/ Αντί-ανταγωνιστικές πρακτικές.....	66
2.4.3.6. Κατευθύνσεις για την Επιλογή Κανονιστικών Υποχρεώσεων.....	73

2.4.3.7.	Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις.....	74
2.4.3.7.1.	Κανονιστικές υποχρεώσεις με βάση την Οδηγία για την Πρόσβαση	74
2.4.3.7.2.	Ρυθμιστικές υποχρεώσεις στα πλαίσια της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία..	90
2.5.	Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών	104

3. ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΕΣΗ

3.1.	Εισαγωγή.....	105
3.1.1.	Στόχοι βάσει του Νέου Καθεστώτος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	105
3.1.2.	Κανονιστικό Πλαίσιο	105
3.1.3.	Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ	107
3.2.	Ορισμός Σχετικής Αγοράς.....	109
3.2.1.	Πλαίσιο	109
3.2.2.	Πεδίο Εξέτασης	110
3.2.3.	Η Διάρθρωση της Αγοράς.....	111
3.2.4.	Σχετική αγορά προϊόντων Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.....	115
3.2.4.1.	Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων.....	116
3.2.4.2.	Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης	121
3.2.4.3.	Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών λιανικής σταθερής πρόσβασης	129
3.2.4.4.	Υποκαταστασιμότητα της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω PSTN/ ISDN BRA και της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω DSL	133
3.2.4.5.	Υποκαταστασιμότητα υπηρεσιών πρόσβασης στενής ζώνης για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες	136
3.2.4.6.	Γεωγραφική Αγορά	139
3.2.4.7.	Αρχικά Συμπεράσματα.....	140
3.3.	Ανάλυση Αγοράς.....	142
3.3.1.	Ιστορικό.....	142
3.3.2.	Μερίδια Αγοράς	143
3.3.3.	Δυνητικός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Επέκτασης	144
3.3.4.	Έλλειψη Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος.....	149
3.3.5.	Αρχικά Συμπεράσματα	150
3.4.	Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις – Λιανική Αγορά Πρόσβασης Στενής Ζώνης	151
3.4.1.	Κανονιστικό Πλαίσιο	151
3.4.2.	Η ανάγκη ex ante ρύθμισης.....	153
3.4.3.	Προβλήματα Ανταγωνισμού	154
3.4.3.1.	Δεσπόζουσα Θέση	155
3.4.3.2.	Κάθετη Επέκταση.....	156
3.4.3.3.	Οριζόντια Επέκταση	157
3.4.3.4.	Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις	158

3.4.3.4.1.	Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση	159
3.4.3.4.2.	Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία 160	
3.4.3.5.	Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις/ Αντί-ανταγωνιστικές πρακτικές	161
3.4.3.6.	Κατευθύνσεις για την Επιλογή Κανονιστικών Υποχρεώσεων.....	168
3.4.3.7.	Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις.....	170
3.4.3.7.1.	Κανονιστικές υποχρεώσεις με βάση την Οδηγία για την Πρόσβαση	170
3.4.3.7.2.	Ρυθμιστικές υποχρεώσεις στα πλαίσια της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία	186
3.5.	Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών	199
4.	Σχόλια συμμετεχόντων στη διαβούλευση και απαντήσεις ΕΕΤΤ	200
4.1.1.	Εισαγωγή	200
4.1.2.	Ανάλυση των απαντήσεων	200
4.1.3.	Προτάσεις αναθεώρησης	218
4.1.4.	Αναλυτικές απαντήσεις συμμετεχόντων	218
4.1.4.1.	VIVODI	218
4.1.4.2.	HELLAS ON LINE.....	222
4.1.4.3.	ALTECTELECOMS.....	224
4.1.4.4.	TELEDOME	226
4.1.4.5.	TIM HELLAS	236
4.1.4.6.	OTE	243
4.1.4.7.	ALGONET	262
4.1.4.8.	FORTHNET	264
4.1.4.9.	TELLAS	266

Πρόλογος

Στην παρούσα Κοινοποίηση παρουσιάζονται το Σχέδιο Μέτρων, οι μελέτες και η εθνική δημόσια διαβούλευση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό, την ανάλυση και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις αναφορικά με τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (*αγορές υπ' αρ.1 και 2*). Ειδικότερα:

- **1^ο Κεφάλαιο – Εισαγωγή:** Στο πρώτο εισαγωγικό κεφάλαιο της παρούσας Κοινοποίησης παρατίθενται τα στάδια της διαδικασίας ανάλυσης αγορών της ΕΕΤΤ καθώς επίσης και μια περίληψη του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.
- **2^ο Κεφάλαιο – Σχέδιο Μέτρων:** Στο δεύτερο κεφάλαιο της παρούσας Κοινοποίησης συμπεριλαμβάνεται το αναλυτικό Σχέδιο Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση. Ειδικότερα, παρατίθενται οι τελικές θέσεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατόπιν και των σχολίων των συμμετεχόντων στην σχετική εθνική δημόσια διαβούλευση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ.
- **3^ο Κεφάλαιο - Εθνική Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με τον ορισμό, ανάλυση και τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις των αγορών λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση:** Στο τρίτο κεφάλαιο της παρούσας Κοινοποίησης παρατίθεται το κείμενο της εθνικής δημόσιας διαβούλευσης που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση
- **4^ο Κεφάλαιο – Σχόλια Συμμετεχόντων στη διαβούλευση και απαντήσεις ΕΕΤΤ:** Στο τέταρτο κεφάλαιο της παρούσας Κοινοποίησης παρατίθενται τα σχόλια των συμμετεχόντων στην εν λόγω διαβούλευση και οι απαντήσεις που παρείχε η ΕΕΤΤ επί των κυριότερων σημείων των παρατηρήσεών τους.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Λιαδικασία Ανάλυσης Αγορών

Η ΕΕΤΤ διεξήγαγε μια εθνική δημόσια διαβούλευση αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις αναφορικά με τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση από τις 27 Ιουλίου έως τις 28 Αυγούστου του 2006. Κατόπιν υποβολής των σχολίων των συμμετεχόντων στην ως άνω διαβούλευση η ΕΕΤΤ τον Σεπτέμβριο του 2006 παρείχε αναλυτικές απαντήσεις επί των κυριότερων σημείων των παρατηρήσεών τους.

Περίληψη Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση

Η ΕΕΤΤ εξέτασε μια σειρά ζητημάτων κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.

Στα πλαίσια της αρχικής της ανάλυσης, η ΕΕΤΤ συμπέρανε ότι υπάρχουν διαφορετικές σχετικές αγορές προϊόντων για τη λιανική πρόσβαση από τη μια πλευρά και για τις λιανικές υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας από την άλλη. Κατέληξε στο ως άνω συμπέρασμα επί τη βάσει της διαφορετικής λειτουργικότητας των εν λόγω υπηρεσιών, τις διαφορετικές δυναμικές στην προσφορά και στη ζήτηση (και των φραγμών εισόδου), καθώς και των τεχνικών, ρυθμιστικών και ζητημάτων κόστους τα οποία δημιουργούν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς και κίνητρα για τους πιθανούς εισερχόμενους.

Κατόπιν τούτων, η ΕΕΤΤ συμπέρανε ότι υφίστανται ξεχωριστές αγορές για σταθερές και κινητές υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης. Έχοντας επισημάνει την πιθανότητα για μονόπλευρη υποκατάσταση (δηλ. σταθερών από τα κινητά), η ΕΕΤΤ εξέτασε τις λοιπές λειτουργικές διαφορές, οι οποίες πηγάζουν από το εύρος ζώνης και την ποιότητα υπηρεσιών. Εξετάζοντας τους παράγοντες από πλευράς προσφοράς, η ΕΕΤΤ επεσήμανε τους φραγμούς εισόδου στην αγορά σταθερής και κινητής πρόσβασης που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν σχετικές ευκολίες πρόσβασης.

Στη συνέχεια, η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον υφίστανται ξεχωριστές σχετικές αγορές οι οποίες καθορίζονται επί τη βάσει του εύρους ζώνης της πρόσβασης. Ως πρώτο βήμα, η ΕΕΤΤ

διέκρινε τις λειτουργικές και τιμολογιακές διαφορές μεταξύ των συνδέσεων PSTN και BRA ISDN από τη μια πλευρά, και των συνδέσεων PRA ISDN από την άλλη, βάσει των οποίων οι συνδέσεις PRA ISDN δεν περιλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά με τις συνδέσεις PSTN/ISDN BRA. Επιπλέον, επιβεβαίωσε ότι υφίστανται λειτουργικοί παράγοντες καθώς και παράγοντες από πλευράς προσφοράς βάσει των οποίων οι συνδέσεις PRA ISDN δεν περιλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά με τις συνδέσεις PSTN/ISDN BRA. Η EETT εξέτασε εάν είναι σκόπιμο να διακριθούν στην Ελληνική αγορά, διαφορετικές αγορές πρόσβασης στενής ζώνης για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες. Στα πλαίσια της εξέτασής της, βρήκε ότι οι υπηρεσίες πρόσβασης για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες είναι λειτουργικά εναλλάξιμες και ότι δεν υφίσταται τιμολογιακή διαφοροποίηση στη βάση της οικιακής ή μη οικιακής φύσης του πελάτη. Τέλος, η EETT επεσήμανε ότι τα δημογραφικά στοιχεία στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με την περιορισμένη ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών δεν υποδεικνύουν ότι οι δυναμικές της προσφοράς υπηρεσιών πρόσβασης σε μη-οικιακούς χρήστες διαφέρουν σημαντικά από αυτές των υπηρεσιών πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες.

Τέλος, η EETT διέκρινε μια εθνική γεωγραφική αγορά.

(III) Ανάλυση Αγοράς

Η εξέταση της αγοράς από την EETT οδηγεί στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά για την παροχή λιανικής πρόσβασης (στενής ζώνης) δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική. Συνεπώς, η EETT θεωρεί ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να καθοριστεί ως πάροχος με ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Οι κρίσιμοι δείκτες της αγοράς που οδήγησαν την EETT στα συμπεράσματα αυτά είναι:

1. Σήμερα ο ΟΤΕ παρέχει σχεδόν το 100% της αγοράς για λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στενής ζώνης, και δεν έχει χάσει ουσιαστικό μερίδιο αγοράς από την αρχική απελευθέρωση της αγοράς στην Ελλάδα.
2. Επίσης, ο ΟΤΕ δεν υπόκειται σε σημαντικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς από κάποιο εναλλακτικό δίκτυο. Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν δίκτυα καλωδιακής τηλεόρασης (cable TV) στην Ελλάδα, ούτε έχουν αναπτυχθεί μέχρι τώρα άλλα δημόσια δίκτυα ώστε να παρέχουν μια ανταγωνιστική εναλλακτική λύση. Το κόστος

των παρόχων κινητής επίσης θα ήταν υπερβολικά υψηλά για να μπορούν να παρέχουν μια παρόμοια υπηρεσία σε ανταγωνιστική τιμή. Επίσης, ο αποσπασματικός χαρακτήρας της κάλυψης και ιδιοκτησίας των υφιστάμενων δικτύων Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης περιορίζει το βαθμό στον οποίο τα δίκτυα αυτά μπορούν να επιβάλουν ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση, η επίδραση της Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης αναμένεται ελάχιστη.

3. Οι υφιστάμενοι εναλλακτικοί πάροχοι, οι οποίοι βασίζονται στη χρήση Αδεσμοποίητων Τοπικών Βρόχων δεν μπορούν να δημιουργήσουν εκείνες τις οικονομίες κλίμακος που θα τους επέτρεπαν να παρέχουν ένα σημαντικό ανταγωνιστικό περιορισμό στην τιμολογιακή πρακτική του ΟΤΕ, χωρίς ρύθμιση.
4. Δεν υπάρχει αγοραστής ή ομάδα αγοραστών υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης που να μπορεί να ασκήσει αγοραστική ισχύ ικανή να αντισταθμίσει την υπερβολική ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά προϊόντων.

(III) Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Για να ξεπεραστεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ μια σειρά κανονιστικών υποχρεώσεων σχετικά με τη λιανική πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, με βάση τις οποίες επιβάλλεται στον ΟΤΕ:

- Μια ειδική υποχρέωση σχετικά με την παροχή πρόσβασης και χρήσης σε ειδικές ευκολίες δικτύου, αναφορικά με τα εξής:
 - i. Την παροχή της υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής (Wholesale Line Rental - WLR),
 - ii. Την παροχή WLR σε μια Προσφορά Αναφοράς, που θα περιλαμβάνει την πρόσβαση σε επιπλέον ευκολίες που είναι αναγκαίες για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική παροχή της υπηρεσίας, και η οποία θα περιλαμβάνει επίσης μια κατάλληλη Συμφωνία Επιπέδου Υπηρεσιών (Service Level Agreements - SLA) που θα τροποποιείται όποτε απαιτείται από τις εξελίξεις της αγοράς.
- Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης.

- Πρόσθετες υποχρεώσεις διαφάνειας με τη μορφή υποχρεώσεων δημοσίευσης στοιχείων από τον ΟΤΕ, ιδίως αναφορικά με το περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς WLR, τον μηχανισμό ελέγχου της Προσφοράς αυτής, τις υποχρεώσεις δημοσίευσης και τους Δείκτες Απόδοσης (Key Performance Indicators - KPIs) σχετικά με τις υποχρεώσεις αυτές.
- Υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού για τις δραστηριότητες του ΟΤΕ που συνδέονται με την παροχή WLR.
- Έλεγχος τιμών και κοστολόγησης σχετικά με το WLR, που αντανακλώνται σε μια φόρμουλα κοστολόγησης "retail-minus" και υποβολή στοιχείων κόστους για το προϊόν WLR και κοστολόγησης με το σύστημα FDC-CCA.
- Στο επίπεδο λιανικής, και σύμφωνα με τους όρους της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία:
 - i. Ελέγχους λιανικών τιμών με τη μορφή ενός ανώτατου ορίου τιμής και υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους με βάση το FDC-CCA.
 - ii. Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης.
 - iii. Υποχρεώσεις διαφάνειας με τη μορφή προηγούμενης δημοσίευσης.
 - iv. Επιβολή υποχρεώσεων λογιστικού διαχωρισμού, υπό την επιφύλαξη περαιτέρω διαβούλευσης.
 - v. Επιβολή υποχρέωσης αδεσμοποίησης προϊόντων/ υπηρεσιών.

2. ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΕΣΗ

2.1.Εισαγωγή

2.1.1. Στόχοι βάσει του Νέου Καθεστώτος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο θέτει ως στόχους πολιτικής που διέπουν την δράση της ΕΕΤΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (i) την προώθηση του ανταγωνισμού
- (ii) τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και,
- (iii) την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα ανάλυση συνάδει με τους ανωτέρω στόχους, καθώς η ΕΕΤΤ επιδιώκει να προωθήσει τον ανταγωνισμό διασφαλίζοντας το μέγιστο όφελος για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

2.1.2. Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το νέο κανονιστικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων¹, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών

¹ Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο αποτελείται από την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία Πλαίσιο*”), Ε.Ε. 2002 L 108/33, και τέσσερις άλλες Οδηγίες (συλλογικά αναφέρονται ως οι “*Ειδικές Οδηγίες*”), που είναι οι εξής: Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την Αδειοδότηση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Αδειοδότηση*”), ΕΕ 2002 L 108/21, Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (“η *Οδηγία για την*

επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην *Οδηγία Πλαίσιο*.² Επιπλέον, η ΕΕΤΤ καλείται να διεξάγει ανάλυση των σχετικών αγορών προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον υφίσταται ή όχι σε αυτές αποτελεσματικός ανταγωνισμός.³ Εφόσον διαπιστώσει ότι η σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική (δηλαδή εφόσον μια ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά ('ΣΙΑ')), η ΕΕΤΤ οφείλει σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο* να καθορίσει τις επιχειρήσεις με ΣΙΑ στην αγορά αυτή και να επιβάλει σε αυτές τις κατά περίπτωση ενδεδειγμένες ειδικές ρυθμιστικές υποχρεώσεις.⁴

Στην περίπτωση όπου διαπιστώνει ότι η σχετική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, με βάση την *Οδηγία Πλαίσιο* η ΕΕΤΤ δεν επιβάλει νέες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε κάποια επιχείρηση στην αγορά αυτή, ενώ σε περίπτωση που έχει επιβάλει στο παρελθόν ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις στη σχετική αυτή αγορά, αίρει αυτές.⁵

Σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο*, η διαδικασία ανάλυσης της αγοράς σύμφωνα με το Άρθρο 16 πρέπει να ακολουθεί χρονικά τον ορισμό της σχετικής αγοράς, ο οποίος λαμβάνει χώρα το συντομότερο δυνατό μετά την υιοθέτηση, ή τη μεταγενέστερη αναθεώρηση της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Σχετικές Αγορές.⁶ Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών και τη διεξαγωγή της ανάλυσης του ανταγωνισμού επί αυτών, η ΕΕΤΤ καλείται να λάβει

Πρόσβαση”), ΕΕ 2002 L 108/7, *Οδηγία 2002/22/ΕΚ* του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“*η Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία*”), ΕΕ 2002 L 108/51, και η *Οδηγία 2002/58/ΕΚ* του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“*η Οδηγία για την Ιδιωτική Ζωή και τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*”), ΕΕ 2002 L 201/37. Τέσσερις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Απριλίου του 2002. Το τελευταίο τμήμα του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού πακέτου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η *Οδηγία για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*, ετέθη σε ισχύ την 31η Ιουλίου 2002.

2 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 15.

3 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16.

4 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16(4).

5 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16(3).

6 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 15.

υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό τη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁷

2.1.3. Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς βάσει του Νόμου 3431/2006 'Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις' [ΦΕΚ 13 /03.02.2006] (ο «Νόμος») που αποτελεί το νέο Ελληνικό Νόμο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες που τέθηκε σε ισχύ την 3^η Φεβρουαρίου, 2006⁸. Ο Νόμος μεταφέρει στην Ελληνική νομοθεσία τη δέσμη Οδηγιών της ΕΕ του 2002 (Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/77/ΕΚ).

Το Άρθρο 12 παρ.1 (α) του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/ υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, καθώς και τον Ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά), σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ι) και (ιβ) παρέχει στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, τόσο σε εθνικό όσο και Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ιστ) σε συνδυασμό με το άρθρο 64 παρ.1 παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante

⁷ Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ανάλυση της Αγοράς και την Εκτίμηση Σημαντικής Ισχύος, ΕΕ 2002 C 165/3,

⁸ Για τη διεξαγωγή του ορισμού και της ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ έχει συλλέξει επίσης στοιχεία δυνάμει του προϊσχύοντος Νόμου Τηλεπικοινωνιών (Νόμος 2867/2000 'Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και Λοιπές Διατάξεις' [ΦΕΚ273/19.12.2000, Τεύχος Α]), (άρθρα, 3 παρ. 14, 15 και 19).

ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή. Ειδικότερα, το άρθρο 64 παρ.1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων (άρθρο 64 παρ.1, εδ.(στ)) όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.4 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργασίμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργασίμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1(στ) του Νόμου, οι αρμοδιότητες σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκουν στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του Νόμου 703/1977, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας των στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

2.2.Ορισμός Σχετικής Αγοράς

2.2.1. Πλαίσιο

Η ΕΕΤΤ καλείται, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην Οδηγία Πλαίσιο. Η υποχρέωση αυτή αφορά τόσο τις σχετικές αγορές που προσδιορίζονται στη Σύσταση όσο και τυχόν πρόσθετες σχετικές αγορές που δύναται να ορίσει η ΕΕΤΤ. Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ διεξάγει τον ορισμό αγορών σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τη Σύσταση, καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.⁹

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων για την αποτελεσματική ανάλυση της αγοράς. Μια σχετική αγορά προϊόντων αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα κατά την αντίληψη των καταναλωτών, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.¹⁰

Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους περιορισμούς στην πρακτική καθορισμού τιμών των παρόχων που προκύπτουν από τη δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνει υπόψη μια σειρά μεθοδολογιών κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης

⁹ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15

¹⁰ Βλ., παραδείγματος χάριν, Υπόθεση *Michelin v. Commission* [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού (“Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών”), ΕΕ 1997C 372/3, και τις *Κατευθυντήριες Γραμμές*.

και προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου του τεστ SSNIP όπου είναι πρακτικά δυνατό να εφαρμοσθεί.¹¹ Με βάση το εν λόγω τεστ, μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή ένα σύνολο υπηρεσιών συνιστά χωριστή σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος μπορούσε να επιβάλει μια μικρή αλλά ουσιώδη (έως και 10%), μη προσωρινή αύξηση τιμής πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις, με συνέπεια η αύξηση της τιμής να αποδειχθεί ότι είναι κερδοφόρος.¹² Η άσκηση του ορισμού της σχετικής αγοράς εξετάζει την πιθανή ανταγωνιστική ανταπόκριση μιας ομάδας (μη οριακού αριθμού) πελατών, δηλαδή όχι απαραίτητα της πλειοψηφίας των πελατών.¹³

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

2.2.2. Πεδίο Εξέτασης

Η αγορά που εξετάζεται στην παρούσα διαβούλευση είναι η αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (εφεξής λιανική πρόσβαση) για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες (Αγορές 1-2 του Παραρτήματος της Σύστασης).

Η Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σημειώνει ότι η λιανική πρόσβαση δύναται σε γενικές γραμμές να περιγραφεί ως η σταθερή σύνδεση ή πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο για το σκοπό πραγματοποίησης ή/και λήψης τηλεφωνικών κλήσεων και σχετικών υπηρεσιών. Σημειώνει επίσης ότι η πρόσβαση παρέχεται μέσω μεταλλικών

¹¹ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

¹² Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

¹³ Βλέπε, παραδείγματος χάρη, Υπόθεση, *Hoffman-La Roche & Co. A. G. v. Commission* [1979] ECR 461 and *Ahmed Saeed Flugreisen v. Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs* [1989] ECR 803.

συνεστραμμένων καλωδίων τουλάχιστον επί του παρόντος ενώ αναμένεται η εισαγωγή μιας ευρύτερης γκάμας τεχνολογιών στο μέλλον.

Η Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές εξετάζει την σχέση μεταξύ πρόσβασης και κλήσεων, σημειώνοντας ότι ενώ παρέχονται συνήθως ως ένα πακέτο, ορισμένοι τελικοί χρήστες επιλέγουν εναλλακτικούς παρόχους για την παροχή κλήσεων. Ως εκ τούτου, ένας πάροχος ο οποίος θα επιχειρούσε να ανεβάσει την τιμή των εξερχόμενων κλήσεων άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου θα αντιμετώπιζε την βάσιμη πιθανότητα οι τελικοί χρήστες να μεταπηδήσουν σε εναλλακτικούς παρόχους. Η χρήση κωδικών επιλογής και προεπιλογής φορέα διευκολύνει την παροχή υπηρεσιών από εναλλακτικούς παρόχους. Επιπλέον, ενώ οι πάροχοι πρόσβασης ανταγωνίζονται στην παροχή κλήσεων, δεν διαφαίνεται ότι οι πάροχοι που παρέχουν κλήσεις μέσω της επιλογής/προεπιλογής φορέα θα εισέρχονταν συστηματικά στην αγορά πρόσβασης συνεπεία μιας μικρής αλλά σημαντικής μη-παροδικής αύξησης της τιμής της πρόσβασης.

Η Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις σχετικές αγορές, διακρίνει τις κάτωθι δύο σχετικές αγορές:

- Πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για οικιακούς πελάτες, και
- Πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για μη-οικιακούς πελάτες.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την καταλληλότητα των εν λόγω ορισμών αγορών και την κατάλληλη οριοθέτηση μεταξύ των σχετικών αγορών για την Ελλάδα.

2.2.3. Η Διάρθρωση της Αγοράς

Ο ΟΤΕ λειτουργεί ένα εθνικό δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών πλήρους κάλυψης. Την 31^η Δεκεμβρίου 2005, ο αριθμός των συνδέσεων τοπικής πρόσβασης του ΟΤΕ σε λειτουργία ανερχόταν σε 5.513.221, αντιπροσωπεύοντας σύμφωνα με εκτίμηση της ΕΕΤΤ, μερίδιο αγοράς άνω του 99% του συνολικού αριθμού συνδέσεων σταθερής τηλεφωνίας στην Ελλάδα. Θα πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι την ίδια περίοδο υπήρχαν 16 αδειοδοτημένοι πάροχοι δημόσιων σταθερών δικτύων. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν σημεία παρουσίας ανά την Ελλάδα, η εναλλακτική υποδομή τοπικής πρόσβασης είναι περιορισμένη. Οι

περισσότεροι εναλλακτικοί παρέχουν πρόσβαση και υπηρεσίες χρησιμοποιώντας αδεσμοποίητους τοπικούς βρόχους, μισθωμένες γραμμές και συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης.

Σταθερή πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο δύναται να παρέχεται στην Ελλάδα κατά τους ακόλουθους τρόπους:

- Γραμμές PSTN – οι οποίες παρέχουν ένα κανάλι. Οι εν λόγω γραμμές ήταν αρχικά σχεδιασμένες για κίνηση φωνής, αλλά μπορούν να υποστηρίξουν fax και μεταφορά δεδομένων μέσω modem με ταχύτητες έως 56 Kbps. Αποτελούν την κυρίαρχη μορφή πρόσβασης και κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2005 ο αριθμός αυτών των γραμμών σε λειτουργία στην Ελλάδα εκτιμάται στις 4.930.328 γραμμές. Αυτό μεταφράζεται σε μείωση της τάξης περίπου του 11% συγκριτικά με τον αντίστοιχο αριθμό γραμμών στις 31 Δεκεμβρίου του 1998.
- Ψηφιακές ISDN γραμμές:
 - Basic Rate Access ('BRA') – υποστηρίζει 2 κανάλια είτε για χρήση φωνής ή/ και για χρήση δεδομένων, και
 - Primary Rate Access ('PRA') – υποστηρίζει 30 κανάλια είτε για χρήση φωνής ή/ και για χρήση δεδομένων.

Η διαχρονική εξέλιξη των γραμμών πρόσβασης σε λειτουργία στην Ελλάδα, παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Ημερομηνία	PSTN			ISDN BRA	ISDN PRA	ΣΥΝΟΛΟ
	Ψηφιακό κέντρο	Αναλογικό κέντρο	Σύνολο			
31/12/1998	4.193.488	1.342.033	5.535.521	3.258	448	5.539.227
31/12/1999	5.134.321	476.610	5.610.931	27.542	1.478	5.639.951
31/12/2000	5.324.923	334.351	5.659.274	96.972	3.946	5.760.192
31/12/2001	5.389.062	218.664	5.607.726	199.033	5.385	5.812.144
31/12/2002	5.247.827	165.015	5.412.842	349.755	6.048	5.768.645

31/12/2003	5.182.749	17.619	5.200.368	448.542	6.766	5.655.676
31/12/2004	5.079.827	617	5.080.444	525.499	7.362	5.613.305
30/06/2005	4.994.317	0	4.994.317	555.721	7.507	5.557.545
31/12/2005(*)	4.939.083	0	4.939.083	575.975	7.414	5.515.058

**Στοιχεία βάσει εκτιμήσεων της EETT*

Με βάση τα πραγματικά στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί από την EETT έως τις 30 Ιουνίου 2005, ο ΟΤΕ παρείχε 99,95% των γραμμών PSTN, 99,99% των ISDN BRA και 95,6% των ISDN PRA γραμμών.

Η συνήθης υποδομή για την παροχή πρόσβασης PSTN και ISDN (μεταλλικό συνεστραμμένο ζεύγος) δύναται επίσης να χρησιμοποιηθεί για την παροχή πρόσβασης xDSL. Στις 31 Δεκεμβρίου 2003, υπήρχαν 7.933 ενεργές γραμμές ADSL (οι οποίες παρέχονταν μέσω του ADSL δικτύου του ΟΤΕ), που αυξήθηκαν σε 43.832 και 283.046 στα τέλη του 2004 και στα μέσα του 2006 αντίστοιχα. Τα στοιχεία υποδεικνύουν ότι οι λιανικοί πελάτες στην Ελλάδα, ενδιαφέρονται για πρόσβαση μεγαλύτερου εύρους ζώνης. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την εθνική έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας 2005 που διεξήχθη για λογαριασμό του ΕΔΕΤ τον Οκτώβριο/Νοέμβριο του 2005,¹⁴ το 46.1% των συμμετεχόντων που δήλωσαν επίσης ότι έχουν συνδρομή στο Internet, ανέφεραν ότι ενδιαφέρονται πολύ ή αρκετά για πρόσβαση στο Internet σε ταχύτητες μεγαλύτερες από 128 Kbps. Το 22,4% της ίδιας ομάδας συμμετεχόντων (δηλαδή, αυτών που έχουν συνδρομή Internet), δήλωσαν ότι ενδιαφέρονται λίγο, ενώ το 22,6% αυτών ότι δεν ενδιαφέρονται καθόλου.

Οι λιανικές υπηρεσίες ευρείας ζώνης που παίρνουν οι οικιακοί χρήστες και οι μικρές εταιρείες παρέχονται κυρίως μέσω ADSL του ΟΤΕ, και δίνουν ανώτατη ταχύτητα ρυθμού καθόδου περίπου 384, 512 ή 1024 Kbps.¹⁵ Το μεγαλύτερο μέρος τους εύρους ζώνης χρησιμοποιείται για την λήψη δεδομένων, και δύναται να χρησιμοποιείται τόσο για κίνηση

¹⁴ Διαθέσιμη στο: <http://www.ebusinessforum.gr>. Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» στο πλαίσιο του 3^{ου} ΚΠΣ.

¹⁵ Το τελευταίο διάστημα υπάρχουν αρκετές προσφορές (κυρίως από εναλλακτικούς παρόχους) στην αγορά με ακόμη μεγαλύτερες ταχύτητες ρυθμού καθόδου

φωνής όσο και δεδομένων. Επί του παρόντος υπάρχει μόνο ένας ελάχιστος αριθμός γραμμών πρόσβασης άλλων τύπων DSL π.χ. SDSL.

Επιπλέον, ένας μικρός αριθμός πελατών στην Ελλάδα λαμβάνει πρόσβαση μέσω υποδομής οπτικών ινών και σταθερής ασύρματης πρόσβασης. Τον Ιανουάριο του 2001, η EETT αδειοδότησε παρόχους σταθερής ασύρματης πρόσβασης να παρέχουν τέτοια πρόσβαση στις ζώνες των 3.5 και 25 GHz. Αδειοδότησε τρεις παρόχους στη ζώνη των 3.5 GHz και πέντε στη ζώνη των 25 GHz. Οι αδειοδοτημένοι πάροχοι σταθερής ασύρματης πρόσβασης πρέπει να εγκαθιστούν, να λειτουργούν, να συντηρούν και να χρησιμοποιούν τον απαραίτητο εξοπλισμό ώστε να παρέχουν κάλυψη σε τουλάχιστον 20% του Ελληνικού πληθυσμού μέσα σε δύο χρόνια από την απονομή της άδειας. Επιπροσθέτως, οι αδειοδοτημένοι στα 3.5 GHz πάροχοι πρέπει να είναι ενεργοί σε τουλάχιστον τέσσερις περιοχές. Οι αδειοδοτημένοι στα 3.5 GHz πάροχοι πρέπει να παρέχουν μια υπηρεσία που λειτουργεί σε ταχύτητες τουλάχιστον 64 Kbps, ενώ οι αδειοδοτημένοι στα 25 GHz πάροχοι πρέπει να παρέχουν φωνητική τηλεφωνία και υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης. Στα μέσα του 2006, υπήρχαν 453 ευρυζωνικές συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης.¹⁶ Κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης έχει εκδοθεί Απόφαση με την οποία επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του φάσματος στις ζώνες 2,4 GHz και στα 5,4 GHz.

Οι οπτικές ίνες δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παροχή τοπικής πρόσβασης. Δεδομένου του εύρους ζώνης που παρέχουν, οι εν λόγω συνδέσεις χρησιμοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά για μη-οικιακούς πελάτες. Ο αριθμός ωστόσο των συνδέσεων μέσω οπτικών ινών είναι πολύ περιορισμένος. Ως εκ τούτου, η EETT θεωρεί ότι η επίδραση των συνδέσεων τοπικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών είναι ελάχιστη και θα παραμείνει τέτοια κατά την διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.

Στα πλαίσια της παρούσας εξέτασης, στόχος της EETT ήταν να εκτιμήσει μια σειρά παραγόντων κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών για υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης. Εξέτασε τα επενδυτικά κίνητρα των παρόχων καθώς και τις επιλογές κατασκευής ή αγοράς υποδομής (build or buy) των νεοεισερχόμενων. Τέλος, η EETT έλαβε ιδιαίτερος υπόψη της την

¹⁶ Στις 31 Δεκεμβρίου 2003 υπήρχαν 121 ευρυζωνικές συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης που αυξήθηκαν σε 221 στο τέλος του 2004.

ανάγκη να διασφαλίσει τη δυνατότητα των παρόχων να έχουν επαρκή απόδοση επί των επενδύσεων τους.

2.2.4. Σχετική αγορά προϊόντων Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση

Η ΕΕΤΤ εξέτασε το εύρος των κατάλληλων λιανικών αγορών για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση¹⁷. Στα πλαίσια της ως άνω εξέτασης, εκτίμησε τα τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των διάφορων εναλλακτικών υπηρεσιών λιανικής, την αντίληψη και συμπεριφορά των καταναλωτών, τις ιστορικές διακυμάνσεις των τιμών των πιθανών ανταγωνιστικών υπηρεσιών, τις μεταβολές των τιμών και τα σχετικά τιμολόγια, καθώς και τα κόστη μεταστροφής (είτε αυτά πηγάζουν από τεχνολογικές επενδύσεις ή από αποκλειστικές συμφωνίες και ποινικές ρήτρες σε συμβόλαια, ή από άλλες πηγές).

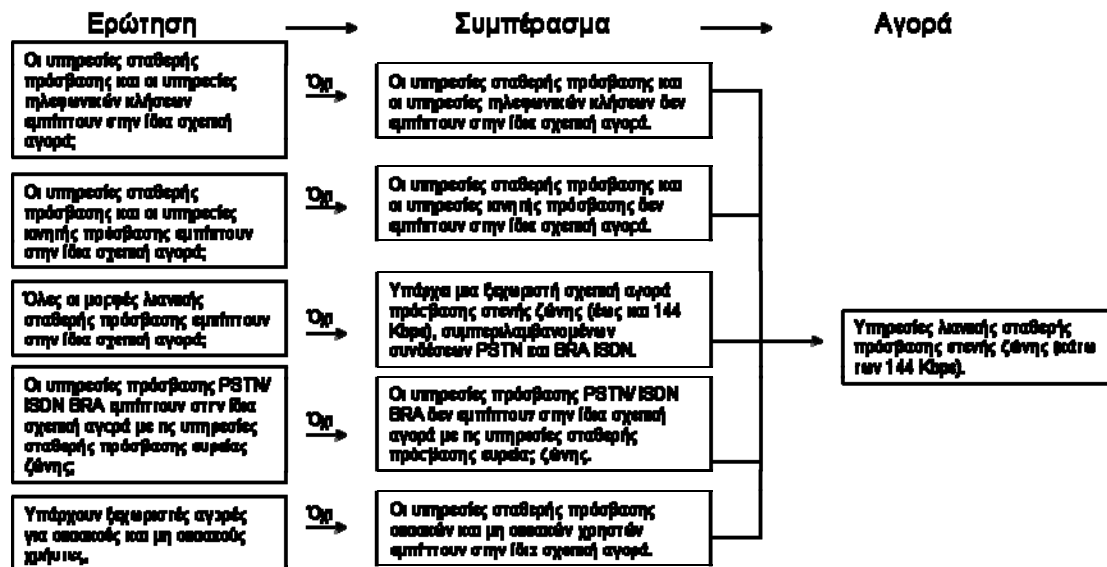
Ενόψει της υπάρχουσας δομής της αγοράς και των διαθέσιμων υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης, η ανάλυση του ορισμού αγορών της ΕΕΤΤ εξετάζει τα κάτωθι σημεία, τα οποία απεικονίζονται και στο Σχήμα 1 κατωτέρω:

- Οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων ανήκουν σε ξεχωριστές σχετικές αγορές;
- Οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες κινητής πρόσβασης ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά;
- Όλες οι μορφές λιανικής σταθερής πρόσβασης εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά;
- Οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης και οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης ευρείας ζώνης DSL ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά;
- Υπάρχουν ξεχωριστές σχετικές αγορές για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες;

¹⁷ Στο παρόν κείμενο, ο όρος ‘λιανική πρόσβαση’ αναφέρεται στη ‘λιανική πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο’.

Κατά την εξέταση των ως άνω σημείων, η EETT θα εξετάσει την υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης και προσφοράς.

Υπηρεσίες Λιανικής Σταθερής Πρόσβασης

Σχήμα 1

2.2.4.1. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων

Καταρχήν η EETT εξέτασε εάν στην Ελλάδα οι συνθήκες ζήτησης και προσφοράς στις υπηρεσίες πρόσβασης και στις υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων είναι τέτοιες που να υποδεικνύουν ότι υπάρχουν ξεχωριστές αγορές για υπηρεσίες πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων. Κατά την ως άνω άσκηση, η EETT εξέτασε την υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης στο επίπεδο λιανικής και την υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς στο επίπεδο χονδρικής.

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης

Η υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης εκτιμά την έκταση στην οποία οι καταναλωτές προτίθενται να υποκαταστήσουν την υπό εξέταση υπηρεσία με άλλες υπηρεσίες.

Κατά την εκτίμηση της υποκαταστασιμότητας από πλευράς ζήτησης, η EETT χρησιμοποίησε όλες τις σχετικές πληροφορίες αναφορικά με τη λειτουργικότητα, τις μεταβολές των τιμών των πιθανών ανταγωνιστικών υπηρεσιών και τις σχετικές υπάρχουσες τιμολογιακές πληροφορίες. Εξέτασε επίσης εάν σημαντικά κόστη μεταστροφής (είτε αυτά πηγάζουν από τεχνολογικές επενδύσεις, αποκλειστικές ή ποινικές ρήτρες σε υπάρχοντα συμβόλαια ή από άλλες πηγές) εμποδίζουν τη δυνατότητα των πελατών να υποκαταστήσουν μια υπηρεσία συνεπεία μιας μικρής αλλά σημαντικής και μη παροδικής αύξησης της τιμής της.

Λειτουργικότητα

Η EETT θεωρεί ότι οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων και οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης διαφοροποιούνται από πλευράς λειτουργικότητας. Ουσιαστικά, οι πελάτες χρειάζονται υπηρεσίες πρόσβασης ώστε να μπορούν να έχουν υπηρεσίες τηλεφωνίας (δηλ. η πρόσβαση αποτελεί προϋπόθεση της απόκτησης υπηρεσιών τηλεφωνίας). Επιπλέον, είναι απίθανο ότι ένας πελάτης θα αποκτούσε πρόσβαση χωρίς να επιθυμεί την απόκτηση υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων.

Έως την εισαγωγή της επιλογής φορέα το έτος 2002, η πρόσβαση και οι υπηρεσίες τηλεφωνίας παρέχονταν ως ένα πακέτο (δηλ. πρόσβαση και κλήσεις). Ενώ η πρόσβαση και οι κλήσεις παρουσιάζονταν ως ξεχωριστές υπηρεσίες στους λογαριασμούς, παρέχονταν ως μια δέσμη υπηρεσιών.

Η επιλογή και η προεπιλογή φορέα, δίνουν τη δυνατότητα στους πελάτες να αποκτούν κλήσεις από έναν εναλλακτικό πάροχο υπηρεσιών (είτε επί τη βάση της κάθε πραγματοποιούμενης κλήσης ή για όλες τις κλήσεις που εμπίπτουν σε μια προκαθορισμένη κατηγορία). Οι εν λόγω κλήσεις (που εκκινούν από το δίκτυο του παρέχοντος την πρόσβαση παρόχου) δρομολογούνται από το δίκτυο του παρέχοντος την πρόσβαση παρόχου στο σχετικό σημείο διασύνδεσης με τον πάροχο που παρέχει τις υπηρεσίες.

Σε ορισμένα Κράτη Μέλη, αλλά όχι επί του παρόντος στην Ελλάδα, είναι δυνατό οι εναλλακτικοί πάροχοι να ‘μεταπωλούν’ τις υπηρεσίες πρόσβασης (χρησιμοποιώντας χονδρική εκμίσθωση γραμμών (Wholesale line rental (WLR))). Ενώ οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν έχουν

τεχνικό ή λειτουργικό έλεγχο της σύνδεσης πρόσβασης, είναι σε θέση να τιμολογούν τον πελάτη για την σύνδεση πρόσβασης, και ως εκ τούτου έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν ‘ενιαίο λογαριασμό’ με τον ίδιο τρόπο με τον πάροχο που παρέχει πρόσβαση.

Λαμβάνοντας υπόψη τις υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω επιλογής και προεπιλογής φορέα και την μη παροχή επί του παρόντος της υπηρεσίας της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών καθώς επίσης και την περιορισμένη εναλλακτική υποδομή τοπικής πρόσβασης στην Ελλάδα, είναι πιο πιθανό να αλλάξει κάποιος πάροχο τηλεφωνικών υπηρεσιών παρά πάροχο πρόσβασης.

Αριθμός πελατών

Το ανωτέρω συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, τα οποία υποδεικνύουν ότι περισσότεροι πελάτες αποκτούν υπηρεσίες τηλεφωνίας παρά υπηρεσίες πρόσβασης από εναλλακτικούς παρόχους. Παραδείγματος χάριν, στα τέλη του 2004 λιγότερο από 1% των συνδρομητών λάμβαναν τοπική πρόσβαση από τους εναλλακτικούς παρόχους, ενώ την ίδια χρονική στιγμή το ποσοστό των συνδρομητών που χρησιμοποιούσαν τους εναλλακτικούς παρόχους για τοπικές κλήσεις ήταν 12,5% (από 3,8% στα τέλη του 2003), και 22% για υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις (από σχεδόν 14% στα τέλη του 2003).¹⁸

Τιμολόγηση

¹⁸ Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 'European Electronic Communications Regulation and Markets 2005 (11^η Έκθεση)' [SEC(2006)193], Παράρτημα, Volume II, σελ. 22. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία, τα ποσοστά των συνδρομητών που αφορούν σε τοπικές κλήσεις προκύπτουν λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων που λαμβάνουν υπηρεσίες τοπικών κλήσεων (α) μέσω άμεσης πρόσβασης για φωνητική τηλεφωνία, και (β) μέσω Προεπιλογής Φορέα. Τα ποσοστά ωστόσο των συνδρομητών που αφορούν σε υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις, προκύπτουν λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων που λαμβάνουν υπηρεσίες υπεραστικών και διεθνών κλήσεων μέσω των (α) και (β) ανωτέρω, και επιπρόσθετα (γ) τους μισούς συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων που λαμβάνουν υπηρεσίες υπεραστικών και διεθνών κλήσεων μέσω Επιλογής Φορέα. Διευκρινίζεται τέλος, ότι όλα τα ανωτέρω στοιχεία που αφορούν στα τέλη του 2003 βασίζονται σε στοιχεία της ΕΕΤΤ αλλά δεν περιλαμβάνονται στην 11^η Έκθεση.

Υπάρχουν ξεκάθαρες λειτουργικές διαφορές μεταξύ της πρόσβασης και των τηλεφωνικών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, είναι σαφές ότι οι πελάτες δεν δύνανται να ανταποκριθούν σε μια αύξηση της τιμής μιας εκ των υπηρεσιών και να μεταστραφούν στην άλλη ή να αποκτήσουν «περισσότερη» εκ της άλλης υπηρεσίας. Συνεπώς, οι τελικοί καταναλωτές δεν θα ανταποκρινόνταν σε μια αύξηση της τιμής των υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου μεταστρεφόμενοι στις υπηρεσίες κλήσεων (και αντιστρόφως).

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς

Η υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς υποδεικνύει σε ποιες περιπτώσεις οι πάροχοι υπηρεσιών, πέραν των ήδη υπαρχόντων στην αγορά, θα μεταστρέφονταν (βραχυπρόθεσμα) στην παροχή εναλλάξιμων υπηρεσιών χωρίς να υποστούν σημαντικό επιπρόσθετο κόστος. Για την περίπτωση εκείνη όπου το συνολικό κόστος που απαιτείται για την μεταστροφή της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία δύναται να ενσωματωθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς. Το γεγονός ότι μια επιχείρηση δύναται να κατέχει τα απαραίτητα εφόδια για την παροχή μιας υπηρεσίας δε λαμβάνεται υπόψη εάν για την προσοδοφόρα είσοδο στην αγορά παροχής της υπηρεσίας θα απαιτούνταν σημαντικές επιπρόσθετες επενδύσεις.

Ενώ όλοι οι υφιστάμενοι πάροχοι υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης παρέχουν επίσης τηλεφωνικές υπηρεσίες, δεν ισχύει και το αντίστροφο. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ εξέτασε την έκταση στην οποία οι υφιστάμενοι πάροχοι τηλεφωνικών υπηρεσιών θα άρχιζαν να παρέχουν υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής πρόσβασης άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου της τάξης έως και 10%.

Λειτουργική υποκαταστασιμότητα

Για την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης από τη μια πλευρά, και για την παροχή υπηρεσιών λιανικών τηλεφωνικών κλήσεων από την άλλη, απαιτούνται ξεχωριστές και διαφορετικές υποδομές/υπηρεσίες. Για να είναι σε θέση κάποιος εναλλακτικός πάροχος να εισέλθει στην αγορά πρόσβασης συνεπεία μιας αύξησης της τιμής έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου, πρέπει να ελέγχει τις ευκολίες πρόσβασης είτε αυτές είναι ιδιοκτησία του, είτε υπό την κατοχή του (λχ. αδεσμοποίητος τοπικός βρόχος) είτε αποτελούν προϊόν μεταπώλησης (λχ. WLR). Οι υποδομές/υπηρεσίες χονδρικής τις οποίες αποκτούν, επί του

παρόντος, οι εναλλακτικοί πάροχοι προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων (λχ εκκίνηση με προεπιλογή φορέα) δεν τους επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης.

Παρομοίως, ένας πάροχος πρόσβασης ο οποίος ουσιαστικά δεν ελέγχει ή κατέχει ευκολίες πρόσβασης (λχ. ένας πάροχος ο οποίος μεταπωλεί πρόσβαση χρησιμοποιώντας μια χονδρική υπηρεσία όπως η χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR)) χρειάζεται υποδομές πρόσβασης όπως επιλογή ή προεπιλογή φορέα και υπηρεσίες εκκίνησης κλήσεων προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχει υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων.

Ως εκ τούτου, η EETT δεν θεωρεί ότι οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων είναι λειτουργικά υποκατάστατα από πλευράς προσφοράς.

Τιμολόγηση

Το βασικό ερώτημα είναι εάν τα κόστη των υποδομών μέσω των οποίων απαιτούνται από υφιστάμενους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων αντίστοιχα, είναι τέτοια ώστε να επιτρέπουν την μεταστροφή στην παροχή της άλλης υπηρεσίας σε περίπτωση μιας αύξησης της τιμής έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου. Η EETT θεωρεί ότι οι πάροχοι υπηρεσιών τηλεφωνίας δεν θα μεταστρέφονταν στην παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης μέσω ευκολιών που είτε θα έπρεπε να εγκαταστήσουν είτε θα έπρεπε να μισθώσουν (λχ αδεσμοποίητος τοπικός βρόχος) συνεπεία μιας τέτοιας αύξησης της τιμής. Σε περίπτωση που οι χονδρικές υπηρεσίες επιλογής και προεπιλογής φορέα είναι διαθέσιμες σε κοστοστρεφείς τιμές, ένας υφιστάμενος πάροχος λιανικής πρόσβασης ενδεχομένως να ανταποκρινόταν σε μια αύξηση της τιμής (έως και 10%) και να ξεκινούσε να παρέχει υπηρεσίες λιανικής τηλεφωνίας.

Η EETT θεωρεί ότι τα υπάρχοντα στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό των πελατών επιβεβαιώνουν ότι εάν οι υποχρεώσεις επιλογής και προεπιλογής φορέα παραμείνουν σε ισχύ, οι πελάτες θα αντιδράσουν σε μια αύξηση των υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων άνω της ανταγωνιστικής τιμής αλλάζοντας πάροχο, και νέοι πάροχοι πιθανόν να εισέλθουν στην αγορά φωνητικής τηλεφωνίας. Αντιθέτως, τέτοιου είδους μεταστροφή δεν θα επέρχετο για την περίπτωση μιας αύξησης της τιμής έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων είναι συμπληρωματικές και όχι εναλλάξιμες υπηρεσίες. Ως εκ τούτου δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά.

2.2.4.2. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης

Κατά την εξέταση του εάν οι λιανικές υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες κινητής πρόσβασης εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά, η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσο ένας τελικός χρήστης θα χρησιμοποιούσε το κινητό του τηλέφωνο αντί μιας σύνδεσης σταθερού δικτύου και αντιστρόφως, και κατά πόσο θα θεωρούσε τα δύο ανωτέρω ως εναλλάξιμα. Επιπροσθέτως, εξέτασε κατά πόσον μια επιχείρηση, που παρέχει επί του παρόντος είτε λιανική σταθερή πρόσβαση είτε κινητή πρόσβαση, θα άρχιζε να παρέχει την άλλη υπηρεσία συνεπεία μιας αύξησης τιμής της τάξης του 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου. Τέλος, η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον η χρήση των GSM gateways έχει επηρεάσει την παροχή και απόκτηση υπηρεσιών πρόσβασης κινητής και σταθερής.

Υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης

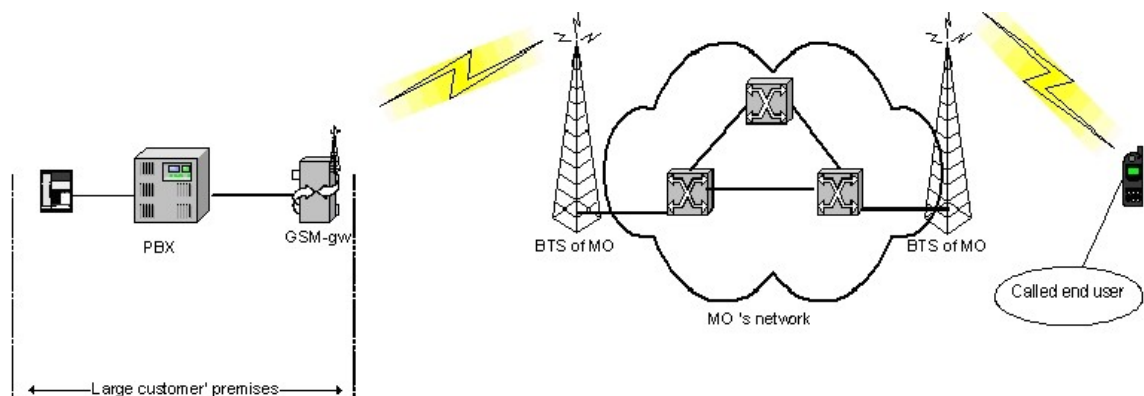
Λειτουργική υποκαταστασιμότητα

Σε σειρά αποφάσεών της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι υπάρχει μια αγορά για υπηρεσίες κινητής, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης, η οποία δεν δύναται να αντιμετωπίζεται ως λειτουργικά εναλλάξιμη των υπηρεσιών σταθερής¹⁹ Η βασική λειτουργική διαφορά της είναι το στοιχείο της κινητικότητας που ενυπάρχει σε όλες τις υπηρεσίες κινητής. Ενώ επί τη βάση των τεχνολογικών εξελίξεων δύναται να παρέχονται παρόμοιες υπηρεσίες μέσω σταθερών και κινητών συνδέσεων, οι σταθερές συνδέσεις δεν διαθέτουν το χαρακτηριστικό της κινητικότητας. Είναι πιθανόν να υπάρχει μονόπλευρη

¹⁹ Βλέπε για παράδειγμα υποθέσεις, *Telia/Telenor* Case No COMP/M.1439; *Vodafone/Mannesmann* Case No COMP/M.1795; *Telia/Sonera* Case No COMP/M.2803.

υποκαταστασιμότητα, καθώς η κινητή πρόσβαση δύναται να χρησιμοποιηθεί για την πραγματοποίηση (και λήψη) κλήσεων οι οποίες δεν θα εδύναντο να πραγματοποιηθούν μέσω μιας σύνδεσης σταθερής πρόσβασης.

Σε αυτά τα πλαίσια, η EETT σημειώνει ότι η χρήση των GSM gateways αποτελεί μια εκ των μορφών χρήσης των GSM ραδιοδικτύων πρόσβασης ως υποκατάστατα των σταθερών ενσύρματων δικτύων πρόσβασης. Με την εγκατάσταση ενός GSM gateway (το οποίο ενσωματώνει έναν αναμεταδότη), ένας πάροχος δικτύου κινητής ή ένας πάροχος σταθερής τηλεφωνίας δύναται να παρέχει σταθερή ασύρματη πρόσβαση μεταξύ των εγκαταστάσεων ενός πελάτη του και ενός σταθμού βάσης GSM. Η τοπολογία του δικτύου περιγράφεται κατωτέρω:

Η EETT σημειώνει ότι τα GSM gateways χρησιμοποιούνται ευρέως για κλήσεις σε συνδρομητές κινητής. Παρά ωστόσο την δυνατότητα μονόπλευρης υποκατάστασης που αναγνωρίστηκε ανωτέρω, παραμένουν λειτουργικές διαφορές όσον αφορά την ποιότητα υπηρεσιών και το εύρος ζώνης αναμετάδοσης. Έρευνες καταναλωτών που διενεργήθηκαν ανά την Ευρώπη επεσήμαναν ότι οι τελικοί καταναλωτές θεωρούν την 'ποιότητα λήψης' ως μια εκ των σημαντικότερων παραμέτρων στα πλαίσια της απόφασής τους να χρησιμοποιήσουν σταθερή

ή κινητή πρόσβαση.²⁰ Αντίστοιχα, σύμφωνα με την έρευνα καταναλωτών της EETT που διενεργήθηκε τον Ιούλιο του 2005 σχετικά με την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην ελληνική επικράτεια, 84% εκ των συμμετεχόντων που δήλωσαν κατοχή και σταθερού τηλεφώνου στο νοικοκυριό και προσωπικού κινητού τηλεφώνου (με την έννοια της συνδρομής συμβολαίου ή προπληρωμένης κάρτας), δήλωσαν επιπρόσθετα ότι η ποιότητα της κλήσης είναι είτε ‘πολύ σημαντική’ ή ‘σημαντική’ κατά την απόφασή τους να επιλέξουν αν θα πραγματοποιήσουν μία κλήση από κινητό ή από σταθερό τηλέφωνο. Η ποιότητα της κλήσης αποτέλεσε τον δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα για τους καταναλωτές ύστερα από την τιμή.²¹

Μια λειτουργική διαφορά μεταξύ σταθερής και κινητής πρόσβασης πηγάζει από το εύρος ζώνης αναμετάδοσης. Επί του παρόντος, η σταθερή πρόσβαση PSTN και οι συνδέσεις BRA ISDN δύνανται να υποστηρίζουν συνδέσεις δεδομένων σε ταχύτητες έως και 128 Kbps. Οι συνδέσεις κινητής πρόσβασης στην Ελλάδα (2G και 2,5G) υποστηρίζουν θεωρητικά επί του παρόντος ταχύτητες δεδομένων έως και 115 Kbps. Ενώ η τεχνολογία 3G θα βελτιώσει την διαθέσιμη ταχύτητα της κινητής πρόσβασης, δεν είναι ξεκάθαρο στην EETT εάν η τεχνολογία αυτή θα έχει ουσιαστική επίδραση στον βαθμό υιοθέτησης των υπηρεσιών δεδομένων κινητής πρόσβασης μέσα στον χρονικό ορίζοντα της παρούσας εξέτασης. Η EETT θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις ωστόσο αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα.

Τιμολόγηση

Η EETT εξέτασε την επίδραση που θα είχε στον τελικό καταναλωτή μια αύξηση της τιμής των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου, καθώς επίσης και την έκταση στην οποία ένας τελικός καταναλωτής θα μεταστρεφόταν σε μια σύνδεση κινητής πρόσβασης υπό τις ως άνω συνθήκες.

Καταρχάς η EETT σημειώνει ότι υπάρχει ένας αριθμός χαρακτηριστικών όσον αφορά τον τρόπο που παρέχονται οι υπηρεσίες κινητής πρόσβασης, τα οποία καθιστούν δύσκολη την

²⁰ Βλέπε για παράδειγμα, "SME Telecommunications Survey 2004 Report and Analysis", ComReg, 25 Ιανουαρίου 2005, σελ. 9 και "EU Telecoms Services Indicators", Ipsos, 2004, σελ. 51.

²¹ Βάσει της ίδιας έρευνας, η ποιότητα της κλήσης αξιολογήθηκε ως σημαντικότερος παράγοντας από την ευκολία και την ασφάλεια επικοινωνίας.

σύγκριση της τιμολόγησης της σταθερής και της κινητής πρόσβασης. Η κινητή πρόσβαση πωλείται γενικώς είτε ως μέρος μιας ‘δέσμης’ υπηρεσιών πρόσβασης και κλήσεων (η οποία συνήθως περιλαμβάνει και ‘δωρεάν’ λεπτά) ή ως προπληρωμένη υπηρεσία η οποία δεν περιλαμβάνει ένα περιοδικό τέλος χρέωσης. Κατά τον Δεκέμβριο του 2005, 67% των συνδρομών κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα ήταν συνδρομές καρτοκινητής τηλεφωνίας. Επιπροσθέτως, σε μια νέα συνδρομή κινητής δεν υπάρχει αντίστοιχο τέλος με το τέλος σύνδεσης που ισχύει στη σταθερή πρόσβαση.

Είναι επίσης σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι η πλειονότητα των σταθερών συνδέσεων πρόσβασης μοιράζονται μεταξύ ενός αριθμού καλούντων. Ως εκ τούτου, στις περιπτώσεις αυτές το κόστος της σύνδεσης επιμερίζεται μεταξύ ενός αριθμού καλούντων. Αντιθέτως, μια σύνδεση κινητής χρησιμοποιείται σε γενικές γραμμές μόνο από έναν καλούντα.

Η διαχρονική μεταβολή του μηνιαίου παγίου²² της PSTN γραμμής απεικονίζεται κατωτέρω:

Μηνιαίο πάγιο ΟΤΕ για PSTN γραμμή (€)						
2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
(Αυγ)	(Μαρ)	(Ιαν)	(Δεκ)	(Δεκ)	(Αυγ)	(Μάιος)
7,04	8,22	9,98	10,49	11,40	11,90	12,40

Λόγω των χαρακτηριστικών της τιμολογιακής δομής των υπηρεσιών κινητής είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς το αποτέλεσμα της τιμολόγησης όσον αφορά τη ζήτηση στην πρόσβαση και στις κλήσεις κινητής. Η εν λόγω δυσκολία παρουσιάζεται ακόμα πιο έντονη στην Ελλάδα λόγω του υψηλού αριθμού των συνδρομών καρτοκινητής τηλεφωνίας (67% επί του συνόλου των συνδρομών στα τέλη του 2005).

Σε κάθε περίπτωση μία θεωρητική σύγκριση, μεταξύ των τιμολογίων σταθερή / κινητής, υποδεικνύει ότι με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι τιμές των κινητών κλήσεων είναι σημαντικά υψηλότερες από τις τιμές των σταθερών κλήσεων. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο οι τελικοί

²² Σε όλες τις τιμές του παρόντος κειμένου δεν περιλαμβάνεται ΦΠΑ

καταναλωτές, πέραν ενός μικρού αριθμού αυτών, να εγκατέλειπαν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν κλήσεις σταθερής τηλεφωνίας (το αποτέλεσμα του να τερματίσουν την συνδρομή τους σταθερής σύνδεσης) συνεπεία μιας αύξησης της τιμής των σταθερών συνδέσεων πρόσβασης έως και 10%.

Η ΕΕΤΤ δεν έχει στοιχεία αναφορικά με τη τιμή των υπηρεσιών πρόσβασης που παρέχονται από παρόχους κινητής μέσω GSM gateways. Ωστόσο, κατανοεί ότι τέτοιου είδους πρόσβαση παρέχεται συνήθως ως μέρος ενός ευρύτερου πακέτου υπηρεσιών, και δύναται να μην τιμολογείται χωριστά.

Εξέλιξη των συνδρομών

Η εξέλιξη του αριθμού των σταθερών συνδέσεων παρουσιάστηκε στην ενότητα 2.3, ανωτέρω. Όπως σημειώθηκε, ο αριθμός των σταθερών συνδέσεων PSTN μεταξύ του Δεκεμβρίου του 1998 και του Δεκεμβρίου του 2005 μειώθηκε κατά περίπου 11%, σε 4.930.328. Για την ίδια περίοδο, οι BRA ISDN και οι PRA ISDN συνδέσεις σε λειτουργία αυξήθηκαν αντίστοιχα κατά 575.302 και 6.976. Συνολικά, ο αριθμός των σταθερών συνδέσεων μειώθηκε κατά 22.915 (0,4%) μέσα στην ως άνω περίοδο. Τα στοιχεία που έχει στην διάθεσή της η ΕΕΤΤ υποδεικνύουν ότι η αύξηση στις συνδέσεις BRA και PRA ISDN πηγάζει, τουλάχιστον εν μέρει, από μετακίνηση από συνδέσεις PSTN.

Μεταξύ της 31^{ης} Δεκεμβρίου 1998 και της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2005, ο αριθμός των συνδρομών κινητής εξελίχθηκε ως εξής:²³

Ημερομηνία	Συνδρομές καρτοκινητής	Συνδρομές συμβολαίου	Σύνολο
31/12/1998	716.314	1.339.770	2.056.084
31/12/1999	2.052.085	1.842.227	3.894.312
31/12/2000	3.468.960	2.463.443	5.932.403
31/12/2001	5.029.014	2.934.728	7.963.742

²³ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αναφέρονται σε όλες τις συνδρομές κινητής (2G and 3G).

Ημερομηνία	Συνδρομές καρτοκινητής	Συνδρομές συμβολαίου	Σύνολο
31/12/2002	6.066.123	3.248.137	9.314.260
31/12/2003	6.750.274	3.580.049	10.330.323
31/12/2004	7.281.256	3.762.976	11.044.232
31/12/2005	8.338.521	4.109.952	12.448.473

Μέσα στην περίοδο αυτή των επτά ετών, ο αριθμός των συνδρομών κινητής αυξήθηκε περισσότερο από 500%. Ωστόσο, δεν φαίνεται ότι η αύξηση του αριθμού συνδρομών κινητής αντικατοπτρίζει μετακίνηση από σταθερές συνδέσεις, δεδομένης της αμελητέας μείωσης στον αριθμό των σταθερών συνδέσεων κατά την ίδια περίοδο. Αντιθέτως, η ως άνω αύξηση φαίνεται να αντικατοπτρίζει την γρήγορη αύξηση του βαθμού της διεύδυσης της κινητής τηλεφωνίας που παρατηρήθηκε κατά την ίδια περίοδο στα περισσότερα Κράτη Μέλη.

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς Προσφοράς

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς δύναται να υπάρξει εάν ένας πάροχος δικτύου πρόσβασης κινητής αντιδρούσε σε μια αύξηση της τιμής ενός υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου σταθερής πρόσβασης έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου, και άρχιζε να παρέχει παρόμοιες υπηρεσίες, και αντιστρόφως.

Δεδομένων των λειτουργικών διαφορών μεταξύ της σταθερής και της κινητής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ δεν πιστεύει ότι οι πάροχοι σταθερής πρόσβασης θα προχωρούσαν στη δημιουργία εναλλακτικών κινητών δικτύων πρόσβασης συνεπεία μιας τέτοιας αύξησης της τιμής της εθνικής λιανικής κινητής πρόσβασης, ενόψει μάλιστα και του κόστους, του απαιτούμενου χρόνου, και του καθεστώτος ρύθμισης της πρόσβασης στο σχετικό φάσμα. Επιπροσθέτως, δεν πιστεύει ότι μια τέτοια αύξηση θα οδηγούσε στη σύναψη συμφωνίας χονδρικής πρόσβασης με τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο με όρους που θα διευκόλυναν τον ανταγωνισμό.

Ένας πάροχος δικτύου κινητής αντίθετα, θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει την υπάρχουσα υποδομή του για να παρέχει υπηρεσίες σταθερής ασύρματης (αν όχι ενσύρματης) πρόσβασης. Ωστόσο, θα έπρεπε να το κάνει με όρους (κυρίως τιμολογιακούς) που θα

καθιστούσαν το συνολικό πακέτο κινητής (όχι μόνο την πρόσβαση) εναλλάξιμο των υπηρεσιών σταθερής. Διαφορετικά, η υπηρεσία κινητής θα αποτελούσε μια συμπληρωματική υπηρεσία και όχι μια εναλλάξιμη υπηρεσία των αντίστοιχων σταθερών υπηρεσιών.

Επιπλέον, ένας πάροχος κινητής ο οποίος θα σκεπτόταν την είσοδο στην αγορά, θα έπρεπε να κάνει αλλαγές στο δίκτυο πρόσβασης του, προκειμένου να αντιμετωπίσει το ζήτημα της ποιότητας υπηρεσίας/ ποιότητας λήψης που επισημάνθηκε ανωτέρω. Κάτι τέτοιο ωστόσο θα απαιτούσε ως ελάχιστο, κάποιες επενδύσεις προκειμένου να αυξήσει την ισχύ μετάδοσης του υπάρχοντος ραδιοεξοπλισμού και πιθανότατα, την εγκατάσταση επιπρόσθετων κεραιών προκειμένου να διασφαλισθεί η ποιότητα σε πυκνοκατοικημένες περιοχές.

Επιπλέον, οι περισσότεροι πάροχοι κινητής θα έπρεπε να εγκαταστήσουν επιπρόσθετες υποδομές στις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες δεν έχουν επί του παρόντος κάλυψη. Οι περισσότεροι πάροχοι κινητής προβαίνουν στην δημιουργία των δικτύων τους λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού και όχι την γεωγραφική κάλυψη. Προκειμένου να ανταγωνιστούν ένα δίκτυο με πλήρη κάλυψη, οι εν λόγω πάροχοι κινητής θα έπρεπε να εγκαταστήσουν επιπρόσθετες ευκολίες προκειμένου να καλύψουν τυχόν κενά όσον αφορά την κάλυψή τους.

Εκτός από τα επιπρόσθετα κόστη, οι πάροχοι δικτύων κινητής, θα έπρεπε να εξετάσουν τις επιπτώσεις της υιοθέτησης μιας ανταγωνιστικής λιανικής τιμολόγησης των υπηρεσιών σταθερής. Προβαίνοντας δε στην ως άνω ενέργεια θα έπρεπε να διασφαλίσουν ότι δεν θα διακινδυνεύσουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο για τις υπηρεσίες κινητής.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το κόστος για την επιπρόσθετη δημιουργία ευκολιών και για τις επενδύσεις που επισημάνθηκε ανωτέρω, σε συνδυασμό με τους περιορισμούς από οικονομίες σκοπού που πηγάζουν από το χαμηλότερο εύρος ζώνης των ραδιοδικτύων πρόσβασης, καθιστούν την υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς απίθανη κατά την διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Επί του παρόντος, το ως άνω συμπέρασμα δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι και οι τρεις λειτουργούντες στην Ελληνική επικράτεια πάροχοι κινητής κατέχουν άδειες Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης (ΣΑΠ), δεδομένου του περιορισμένου αριθμού των ευκολιών σταθερής πρόσβασης (σε διαφοροποίηση με το δίκτυο

κορμού και το backhaul) που αυτοί λειτουργούν επί της παρούσης. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θα παρατηρεί προσεκτικά τις εξελίξεις όσον αφορά τα ανωτέρω.

Η ΕΕΤΤ είναι ενήμερη ως προς τα προϊόντα σύγκλισης σταθερής/κινητής που έχουν εισαχθεί σε άλλες χώρες και αναγνωρίζει ότι δύνανται να εισαχθούν σχετικά γρήγορα από παρόχους που έχουν πρόσβαση στις απαιτούμενες ευκολίες.²⁴ Ως εκ τούτου, προτίθεται να παρατηρεί στενά εάν θα υπάρξουν αντίστοιχες εξελίξεις στην ελληνική αγορά κατά την διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.

Συμπεράσματα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο επί του παρόντος ή στο άμεσο μέλλον ο τελικός καταναλωτής να μεταστραφεί σε μια σύνδεση κινητής πρόσβασης, εγκαταλείποντας την σταθερή σύνδεση πρόσβασής του στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής της σταθερής πρόσβασης μέχρι και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου.

Επιπροσθέτως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι επί του παρόντος ένας πάροχος κινητής τηλεφωνίας δεν δύναται να εισέλθει στην αγορά παρέχοντας πρόσβαση μέσω συνδέσεων σταθερής ασύρματης πρόσβασης (χρησιμοποιώντας είτε φάσμα GSM ή φάσμα LMDS) σε έναν σημαντικό αριθμό πελατών χωρίς να επωμισθεί σημαντικά κόστη και να διακινδυνεύσει το επιχειρηματικό του μοντέλο όσον αφορά τις λιανικές κλήσεις κινητής.

²⁴ Τέτοιου είδους υπηρεσίες είναι επί του παρόντος διαθέσιμες σε έναν αριθμό Κρατών Μελών, συμπεριλαμβανομένων της Γερμανίας και της Μ.Βρετανίας. Παρέχονται μέσω της χρήσης του Ραδιοδικτύου Πρόσβασης και των συσκευών κινητής. Τόσο οι σταθεροί όσο και οι κινητοί αριθμοί σχετίζονται με την συσκευή. Μέσα σε μία προκαθορισμένη ζώνη κοντά στην οικία, οι κλήσεις τερματίζουν σε (και εκκινούν από) σταθερό αριθμό, και χρεώνονται σε τιμές σταθερής. Εκτός της ζώνης, η συσκευή επανέρχεται στη συνήθη λειτουργία της ως κινητό.

2.2.4.3. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών λιανικής σταθερής πρόσβασης

Η ΕΕΤΤ διέκρινε δύο τύπους υπηρεσιών πρόσβασης: PSTN γραμμές και ISDN γραμμές. Οι εν λόγω υπηρεσίες πρόσβασης δύνανται να παρέχονται μέσω διαφόρων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της σταθερής ασύρματης πρόσβασης και της πρόσβασης μέσω οπτικών ινών. Ωστόσο, το τηλεφωνικό δίκτυο του ΟΤΕ αποτελεί επί της παρούσης τη μοναδική πλατφόρμα πρόσβασης πλήρους κάλυψης στενής ζώνης στην Ελλάδα. Ο αριθμός των πελατών που έχει υπηρεσίες πρόσβασης μέσω υποδομής οπτικών ινών και σταθερής ασύρματης πρόσβασης είναι πολύ περιορισμένος.

Υποκατάσταση από πλευράς Ζήτησης

Στα πλαίσια της ανάλυσης της αναφορικά με την υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης, η ΕΕΤΤ εξέτασε τη λειτουργική εναλλαξιμότητα των διαφόρων μορφών πρόσβασης, τις τιμές καθώς επίσης και την εξέλιξη των συνδέσεων των υπό εξέταση υπηρεσιών.

Λειτουργική εναλλαξιμότητα

Όλες οι γραμμές σταθερής πρόσβασης που παρέχονται επί του παρόντος στην Ελλάδα, δίνουν τη δυνατότητα σταθερής πρόσβασης σε δίκτυα που δύνανται να υποστηρίξουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας. Επιπροσθέτως, παρέχουν πρόσβαση σε άλλες υπηρεσίες στενής ζώνης όπως 'dial-up' Internet. Συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης που χρησιμοποιούν τη ζώνη των 3,5 GHz πρέπει να παρέχουν μια υπηρεσία που λειτουργεί σε ταχύτητες τουλάχιστον 64 Kbps. Οι συνδέσεις που χρησιμοποιούν τη ζώνη των 25 GHz πρέπει να παρέχουν υπηρεσίες φωνής και ευρυζωνικής πρόσβασης. Οι ως άνω συνδέσεις αποτελούν λειτουργικά υποκατάστατα των συνδέσεων PSTN πάνω από μεταλλικούς τοπικούς βρόχους.

Οι τελικοί χρήστες δύνανται να επιλέξουν να πάρουν την πρόσβαση στενής ζώνης ISDN εάν χρειάζονται περισσότερα από ένα κανάλια φωνής, εάν χρειάζονται έναν συνδυασμό καναλιών για φωνή και για δεδομένα ή εάν χρειάζονται ένα κανάλι υψηλής ταχύτητας (το οποίο επιτυγχάνεται δια της δόμησης των καναλιών). Από λειτουργικής απόψεως, τα ως άνω ψηφιακά

προϊόντα, δύναται να θεωρηθούν ως ‘πολλαπλάσια’ των γραμμών PSTN, χρησιμοποιώντας τερματικό εξοπλισμό ISDN για την παροχή διαφανούς μετάδοσης δεδομένων.

Δομημένα κανάλια BRA ISDN δύναται να παρέχουν ταχύτητες δεδομένων περίπου της τάξης των 128 Kbps. Μια συνήθης αδόμητη σύνδεση BRA ISDN παρέχει δύο κανάλια των 64 Kbps, τα οποία δύναται να χρησιμοποιηθούν για υπηρεσίες φωνής ή δεδομένων.

Δομημένα κανάλια ISDN PRA δύναται να παρέχουν ταχύτητες δεδομένων έως και 2 Mbps. Ενώ η πρόσβαση ISDN δύναται να υποστηρίζει ορισμένες ‘συμπληρωματικές’ υπηρεσίες τις οποίες δεν υποστηρίζει μια PSTN πρόσβαση, οι υπηρεσίες με πρόσβαση κυρίως ISDN PRA είναι σημαντικές μόνο σε τελικούς χρήστες με PBXs ή άλλο CPE μέσω των οποίων μπορούν να παρασχεθούν και άλλες υπηρεσίες όπως για παράδειγμα ιδεατά ιδιωτικά δίκτυα.

Ως εκ τούτου, διαφαίνεται ότι η πρόσβαση PRA ISDN από τη μία πλευρά, και η BRA ISDN και PSTN πρόσβαση από την άλλη, δεν είναι λειτουργικά εναλλάξιμες.

Τιμολόγηση

Εφαρμόζοντας το τεστ του υποθετικού μονοπωλίου, η ΕΕΤΤ πρέπει να εξετάσει την έκταση στην οποία θα υπήρχε μεταστροφή μεταξύ των διαφορετικών υπηρεσιών πρόσβασης συνεπεία μιας αύξησης της τιμής άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου. Ως σημείο εκκίνησης, η ΕΕΤΤ εξέτασε τις υφιστάμενες τιμολογιακές διαφοροποιήσεις μεταξύ των υπηρεσιών πρόσβασης που θα εδύνατο να εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά.

Ο ΟΤΕ προμηθεύει επί του παρόντος σχεδόν όλες τις υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται μέσω των γραμμών PSTN. Το τέλος σύνδεσης για τις ως άνω γραμμές ανέρχεται στα €29,34²⁵ και το μηνιαίο πάγιο τέλος είναι της τάξης των €12,40²⁶. Οι ως άνω χρεώσεις εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλη την Ελληνική επικράτεια, τόσο για οικιακούς όσο και για μη-οικιακούς χρήστες.

²⁵ Δεν περιλαμβάνεται ΦΠΑ.

²⁶ Η ΕΕΤΤ, στην Απόφαση 381/2/3-4-2006 (ΦΕΚ Β 558/4-5-2006), επέτρεψε οι λιανικές τιμές του ΟΤΕ για το μηνιαίο πάγιο PSTN να εφαρμοστούν, χωρίς ωστόσο υπό οποιοσδήποτε συνθήκες να εγκρίνει αυτές τις τιμές (ως κοστοστρεφείς), δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν παρείχε τα κοστολογικά στοιχεία που απαιτούνται για τον κοστολογικό έλεγχο του 2006. Το ίδιο ισχύει για την λιανική τιμή του βασικού μηνιαίου παγίου του BRA ISDN που αναφέρεται κατωτέρω

Τα υπό ρύθμιση πάγια τέλη του ΟΤΕ για BRA ISDN παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:²⁷

Ενεργοποίηση	€44,02
Μηνιαίο Τέλος ²⁸	€15,90

Επί τη βάση αυτής της τιμολόγησης διαφαίνεται ότι το μηνιαίο αποπληρωμένο τέλος για BRA ISDN (συμπεριλαμβανομένου τμήματος του τέλους σύνδεσης καταναμημένου σε 24 μήνες) ανέρχεται σε €17,73, περίπου €9,50 λιγότερο από δύο γραμμές PSTN (η τιμή μιας γραμμής PSTN που χρησιμοποιείται για αυτόν τον υπολογισμό περιλαμβάνει επίσης το τέλος σύνδεσης, καταναμημένο σε μια περίοδο 24 μηνών).

Ως εκ τούτου η τιμολόγηση BRA ISDN φαίνεται να περιορίζει την τιμολόγηση της σύνδεσης PSTN (τουλάχιστον όσον αφορά πολλαπλές συνδέσεις). Παρά το γεγονός ότι οι υφιστάμενες τιμές PSTN δε φαίνεται να περιορίζουν τις τιμές BRA ISDN, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι τιμές PSTN και BRA ISDN είναι υπό ρύθμιση. Γενικά, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι τιμές BRA ISDN και PSTN δείχνουν ότι αυτές οι συνδέσεις εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

Εφόσον, η πρόσβαση PRA ISDN από τη μία πλευρά και η πρόσβαση BRA ISDN και PSTN από την άλλη δεν είναι λειτουργικά υποκατάστατα, δεν είναι αναγκαία η εξέταση της υποκαταστασιμότητας σε επίπεδο τιμών.

Εξέλιξη των συνδέσεων

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων (για υπηρεσίες πρόσβασης PSTN) και των καναλιών πρόσβασης (για ψηφιακές συνδέσεις πρόσβασης) για τα τελευταία επτά χρόνια, από το τέλος του 1998 έως το τέλος του 2005 (οι αριθμοί των σταθερών συνδέσεων αναφέρονται στην ενότητα 2.3). Επισημαίνει, ότι κατά την ως άνω περίοδο, ο συνολικός αριθμός των συνδέσεων PSTN μειώθηκε περισσότερο από 605.000, ενώ ο αριθμός των συνδέσεων ISDN BRA αυξήθηκε περισσότερο από 575.000. Αυτό δύναται να υποδεικνύει ότι υπήρξε μια μετάβαση από υπηρεσίες σύνδεσης PSTN, σε ISDN BRA, δεδομένου ότι ο ΟΤΕ ψηφιακοποίησε το δίκτυό του. Περαιτέρω, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι κατά την περίοδο αυτή, ο αριθμός των

²⁷ Οι τιμές του ΟΤΕ δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ.

²⁸ Βλέπε υποσημείωση 29 αναφορικά με την ΑΠ ΕΕΤΤ 381/2/3-4-2006 (ΦΕΚ 558/4-5-2006).

συνδέσεων πρόσβασης ISDN BRA αυξήθηκε κατά 178 φορές, ενώ ο αριθμός των συνδέσεων πρόσβασης ISDN PRA αυξήθηκε μόνο κατά 17 φορές. Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι διαφορετικές δυναμικές οδήγησαν στην αύξηση των συνδέσεων ISDN PRA και ISDN BRA.

Υποκατάσταση από πλευράς Προσφοράς

Το βασικό ερώτημα είναι εάν θα υφίστατο εισόδοσ στην αγορά συνεπεία μιας αύξησης της τιμής σταθερής πρόσβασης έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Το κόστος δημιουργίας νέων ευκολιών πρόσβασης είναι σημαντικό και σημαντικά μεγαλύτερο από όσο θα υποδείκνυε μια αύξηση των χρεώσεων πρόσβασης της τάξης του €1,36²⁹ και κάτω (αντικατοπτρίζοντας μια αύξηση του 10% τόσο στο αποπληρωμένο μερίδιο της χρέωσης του τέλους σύνδεσης όσο και στο μηνιαίο τέλος μιας PSTN σύνδεσης). Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι οι νεοεισερχόμενοι θα αντιδρούσαν σε μια τέτοια αύξηση προβαίνοντας στη δημιουργία εναλλακτικών ευκολιών πρόσβασης.

Ενώ το κόστος εισόδου δια της δημιουργίας ασύρματων ευκολιών είναι μικρότερο του κόστους ενσύρματων ευκολιών, μια αύξηση της τάξης έως και 10% στις τιμές πρόσβασης δεν διαφαίνεται ότι θα ήταν επαρκής από μόνη της να διασφαλίσει εισόδο. Θα έπρεπε να υπάρξουν σημαντικές μη ανακτήσιμες επενδύσεις (sunk investment).

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι θα εδύνατο να υπάρξει σημαντική εισόδοσ νεοεισερχόμενων σε σύντομο ή σχετικά σύντομο διάστημα.

Ωστόσο, υφίστανται επίσης διαφορές στις οικονομίες κλίμακας όσον αφορά την παροχή πρόσβασης PRA ISDN από τη μία πλευρά, και τις γραμμές πρόσβασης BRA ISDN και PSTN από την άλλη. Οι πελάτες PRA ISDN είναι εν γένη μεγαλύτερου μεγέθους, γεγονός που σε συνδυασμό με το ότι τείνουν να είναι γεωγραφικά συγκεντρωμένοι αλλάζει τη φύση του κόστους παροχής της πρόσβασης PRA ISDN από το κόστος παροχής των άλλων, πιο μαζικών προϊόντων (δηλαδή των PSTN και BRA ISDN προσβάσεων).

²⁹ Υπολογίζεται ως $12,40 * 10\% = 1,24$ (1) και $(29,34/24) * 10\% = 0,12$ (2).

(1) + (2) = $1,24 + 0,12 = 1,36$

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ διαμόρφωσε την αρχική άποψη ότι υφίσταται μια ξεχωριστή αγορά προϊόντων στην Ελλάδα για πρόσβαση στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο χαμηλότερων ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένων συνδέσεων PSTN και συνδέσεων BRA ISDN) (εφεξής λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης ή λιανική πρόσβαση).

Οι υπηρεσίες πρόσβασης υψηλότερων ταχυτήτων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο (συμπεριλαμβανομένων των PRA ISDN) δεν διαφαίνεται να εμπίπτουν στην ως άνω σχετική αγορά προϊόντων.

2.2.4.4. Υποκαταστασιμότητα της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω PSTN/ ISDN BRA και της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω DSL

Η ΕΕΤΤ κατάληξε στο συμπέρασμα, στην Ενότητα 2.7, ότι οι γραμμές πρόσβασης PSTN, οι συνδέσεις BRA ISDN και οι υπηρεσίες που είναι υποκατάστατα αυτών εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων. Αντιθέτως, η πρόσβαση PRA ISDN (και υπηρεσίες που είναι υποκατάστατα αυτής) δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά. Στην παρούσα ενότητα, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν η πρόσβαση σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων PSTN/ BRA ISDN από τη μία πλευρά, και η πρόσβαση σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων DSL από την άλλη, εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

Υποκατάσταση από πλευράς Ζήτησης

Η ΕΕΤΤ ανέλυσε τη λειτουργική εναλλαξιμότητα των PSTN/ BRA ISDN και DSL μορφών πρόσβασης, και την εξέλιξη του αριθμού συνδέσεων των διαφόρων μορφών πρόσβασης.

Λειτουργικότητα

Τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ΕΕΤΤ και άλλα σχετικά στοιχεία που έχουν συλλεχθεί στην Ευρώπη, υποδεικνύουν ότι υπάρχει ξεκάθαρη λειτουργική διαφοροποίηση μεταξύ των υπηρεσιών πρόσβασης dial-up (διαθέσιμων σε ταχύτητες έως και 128 Kbps) και των υπηρεσιών πρόσβασης εύρους ζώνης των 144 Kbps και άνω. Οι συνδέσεις υψηλότερων ταχυτήτων φαίνεται να διευκολύνουν την πιο γρήγορη πρόσβαση στο Internet (γρηγορότερη πρόσβαση σε υπηρεσίες Internet όπως email), την γρηγορότερη μετάδοση δεδομένων και την πρόσβαση σε επιπρόσθετες εφαρμογές (λχ video conferencing). Δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παροχή πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνής (όπως VoDSL). Τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στην ΕΕΤΤ υποδεικνύουν ότι οι πελάτες λιανικής ενδιαφέρονται για την πρόσβαση υψηλότερου εύρους ζώνης. (βλέπε σχετική αναφορά στην ενότητα 2.3)

Οι διαφορετικές ταχύτητες των λιανικών συνδέσεων πρόσβασης dial-up και ADSL (που παρέχονται κυρίως μέσω του δικτύου ADSL του ΟΤΕ) που είναι επί του παρόντος ευρέως διαδεδομένες στην Ελλάδα έχουν ως εξής:

Τεχνολογία	Εύρος Ζώνης	Τύπος
PSTN	Έως και 64 Kbps ³⁰ (συμμετρικό)	Dial-up
ISDN BRA	64 Kbps ή 128 Kbps ³¹ (συμμετρικό)	Dial-up
ADSL	384/128 Kbps	Always on
ADSL	512/128 Kbps	Always on
ADSL	1024/256 Kbps	Always on

Η πρόσβαση BRA ISDN υποστηρίζει εύρος ζώνης έως και 128 Kbps στην περίπτωση όπου χρησιμοποιηθούν και τα δυο κανάλια δεδομένων. Οι συνδέσεις xDSL παρουσιάζουν έναν αριθμό ειδικών λειτουργικών χαρακτηριστικών. Πρωτίστως, δεν είναι συνδέσεις πολλαπλών

³⁰ Ανάλογα με την ποιότητα του χάλκινου βρόχου.

³¹ Ανάλογα με τη χρήση ενός ή δύο καναλιών χρηστών.

καναλιών. Επιπλέον, οι συνδέσεις xDSL υποστηρίζουν υπηρεσίες συμμετρικές και ασύμμετρες. Επιπρόσθετα, αποτελούν συνδέσεις 'always-on', δηλαδή δεν είναι απαραίτητο να γίνει κλήση για να επιτευχθεί η σύνδεση. Σε γενικές γραμμές, οι λιανικές συνδέσεις DSL που παρέχονται σε οικιακούς χρήστες και μικρές εταιρείες στην Ελλάδα, είναι ασύμμετρο DSL (ADSL), το οποίο παρέχει ταχύτητες ρυθμού καθόδου (download speed) μεταξύ 384 και 1.024 Kbps. Η διαθέσιμη χωρητικότητα χρησιμοποιείται περισσότερο για τη λήψη δεδομένων (και λιγότερο για αποστολή δεδομένων), και δύναται να χρησιμοποιηθεί τόσο για κίνηση φωνής όσο και δεδομένων.

Σε γενικές γραμμές, η EETT θεωρεί ότι η πρόσβαση PSTN/ BRA ISDN και η πρόσβαση DSL δεν αποτελούν λειτουργικά υποκατάστατα από την πλευρά της ζήτησης.

Εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων

Η εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων PSTN και BRA ISDN περιγράφεται ανωτέρω. Η διεύθυνση του DSL έφτασε στα μέσα του 2006 σχεδόν στις 295.000 (DSL μέσω της ADSL δικτύου του ΟΤΕ και DSL μέσω πλήρους και μεριζόμενης αδεσμοποίητης πρόσβασης) από σχεδόν 47.000 το Δεκέμβριο του 2004, είχαμε δηλαδή εξαπλασιασμό των γραμμών στη διάρκεια 18 μηνών. Κατά την ίδια περίοδο περίπου (από Δεκέμβριο του 2004 έως Δεκέμβριο του 2005), ο αριθμός των συνδέσεων BRA ISDN αυξήθηκε κατά περίπου 50.000 και ο αριθμός των συνδέσεων PSTN μειώθηκε κατά περίπου 150.000). Ως εκ τούτου, οι προαναφερόμενες μεταβολές επιβεβαιώνουν τις διαφορετικές δυναμικές της πρόσβασης PSTN/ BRA ISDN και DSL.

Υποκατάσταση από πλευράς Προσφοράς

Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν θα υφίστατο είσοδος στην αγορά, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής έως και 10% από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Τα κόστη δημιουργίας νέων ευκολιών πρόσβασης σε εθνική κλίμακα είναι σημαντικά. Ως εκ τούτου, η EETT δεν θεωρεί ότι οι νεοεισερχόμενοι θα αντιδρούσαν σε μια αύξηση, της τάξεως του 10%, προβαίνοντας στη δημιουργία εναλλακτικών ευκολιών πρόσβασης.

Ενώ τα κόστη εισόδου δια μέσω της δημιουργίας ασύρματων ευκολιών είναι κατώτερα αυτών των ενσύρματων ευκολιών, μια αύξηση έως και 10% στις τιμές πρόσβασης δεν φαίνεται

από μόνη της να είναι επαρκής ώστε να διασφαλίσει την είσοδο. Θα έπρεπε να υποστεί κανείς σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη κεφαλαίου.

Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι θα εδύνατο να υπάρξει νέα σημαντική είσοδος στην αγορά στο άμεσο ή σχεδόν άμεσο μέλλον.

Τέλος, μια επιχείρηση η οποία παρέχει επί του παρόντος συνδέσεις PSTN / ISDN (αλλά όχι DSL) θα έπρεπε να αποκτήσει DSLAM και άλλο εξοπλισμό DSL ώστε να είναι σε θέση να παρέχει συνδέσεις DSL, και για να γίνει αυτό, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι συνδέσεις PSTN/ BRA ISDN και οι συνδέσεις DSL, δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

2.2.4.5. Υποκαταστασιμότητα υπηρεσιών πρόσβασης στενής ζώνης για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες

Στα πλαίσια της εξέτασης εάν οι λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται σε οικιακούς και μη-οικιακούς πελάτες εμπίπτουν σε μια ενιαία σχετική αγορά προϊόντων, η ΕΕΤΤ εκτίμησε την ύπαρξη διαφορών στους όρους με τους οποίους παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες (τόσο από απόψεως τιμής όσο και από απόψεως άλλων όρων) οι οποίες υποδεικνύουν ότι οι πελάτες δύνανται να μην θεωρούν τις συνδέσεις που παρέχονται σε διαφόρους τύπους πελατών ως εναλλάξιμες. Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις δυναμικές της προσφοράς των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης σε οικιακούς και μη-οικιακούς πελάτες.

Υποκατάσταση από πλευράς Ζήτησης

Η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον διαφορές που σχετίζονται με τα 'δικαιώματα' των πελατών, την τιμολόγηση, άλλους όρους παροχής και την αντίληψη των τελικών χρηστών, υποδεικνύουν ότι οι οικιακοί χρήστες θα αντιδρούσαν σε μια αύξηση των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης της τάξης του 10% άνω της ανταγωνιστικής τιμής καταφεύγοντας σε μια υπηρεσία για μη-οικιακούς χρήστες και αντιστρόφως.

Λειτουργικότητα

Οι συνδέσεις PSTN και BRA ISDN που παρέχονται σε οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες είναι ουσιαστικά λειτουργικά εναλλάξιμες.

Τιμολόγηση και λοιποί όροι παροχής

Ο ΟΤΕ επιβάλλει μια μηνιαία χρέωση πρόσβασης (ή ‘γραμμής’) τόσο για τις συνδέσεις PSTN όσο και για τις συνδέσεις BRA ISDN, ανεξαρτήτως της ταυτότητας του αγοραστή. Ο ΟΤΕ προσφέρει εκπτωτικά πακέτα όπως το “Κατεξοχήν” τα οποία όμως λόγω της μορφής που παρέχονται δεν επηρεάζουν την ανάλυση της ΕΕΤΤ που ακολουθεί αναφορικά με τον διαχωρισμό ανάμεσα σε οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν τυχόν τιμολογιακές διαφορές στις τηλεφωνικές υπηρεσίες δύνανται να έχουν επίπτωση στην πρόσβαση, δεδομένου ότι η ζήτηση για τις τελευταίες καθορίζεται ουσιαστικά από τις πρώτες. Η ανάλυσή της, υποδεικνύει ότι οι πελάτες δύνανται να επωφελούνται από τις διάφορες εκπτώσεις (που σχετίζονται με τον όγκο) των υπηρεσιών λιανικής που είναι διαθέσιμες χωρίς να χρειάζονται πολλαπλές συνδέσεις λιανικής πρόσβασης ή ειδικούς τύπους συνδέσεων λιανικής πρόσβασης. Για παράδειγμα, φαίνεται ότι οι πελάτες μπορούν να κάνουν αρκετές κλήσεις ώστε να επωφελούνται από τα ευρέως διαθέσιμα εκπτωτικά σχήματα χρησιμοποιώντας μια μόνο σύνδεση πρόσβασης. Ως εκ τούτου, δεν φαίνεται ότι η ζήτηση στις λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνίας δημιουργεί διαχωρισμό ανάμεσα σε οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες στη λιανική αγορά πρόσβασης.

Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, οι εταιρικοί πελάτες, δύνανται να επωφελούνται από συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών (SLA - Service Level Agreements) που επεκτείνονται και σε προσβάσεις σύνδεσης (που δύνανται να επιφέρουν πλεονεκτήματα όπως γρηγορότερη αποκατάσταση βλαβών ή εγγυήσεις υψηλότερης ποιότητας αναφορικά με τις υπηρεσίες). Σημειώνεται ότι η Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία, επιβάλλει στον ΟΤΕ ως πάροχο καθολικής υπηρεσίας συγκεκριμένες ελάχιστες υποχρεώσεις ποιότητας υπηρεσιών και αποκατάστασης βλαβών ωστόσο ο ΟΤΕ δύναται να παρέχει υψηλότερα επίπεδα υπηρεσιών επί τη βάση συμφωνιών επιπέδου υπηρεσιών (SLAs).

Επιπροσθέτως, ενώ ο ΟΤΕ υποστηρίζει ότι δεν διακρίνει ούτε κατηγοριοποιεί τους πελάτες του ως οικιακούς ή μη-οικιακούς και συνεπώς δεν διαφοροποιεί από άποψη τιμής

μεταξύ του εάν κάποιος πελάτης είναι οικιακός ή μη οικιακός ³², υπάρχει ένα τμήμα που ασχολείται αποκλειστικά με την διαχείριση των μεγάλων μη οικιακών πελατών. Σύμφωνα με τον ΟΤΕ, οι ως άνω πελάτες λαμβάνουν εξατομικευμένες υπηρεσίες διαχείρισης λογαριασμών και υποστήριξη. Ως εκ τούτου, δύναται να υπάρχει κάποιος βαθμός διαφοροποίησης όσον αφορά τους όρους (πέραν της τιμής) παροχής πρόσβασης σε μερικούς πελάτες.

Συμπέρασμα

Σε γενικές γραμμές, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι δυναμικές από πλευράς ζήτησης που παρουσιάζονται στην αγορά, δεν υποδεικνύουν τον ορισμό μιας ξεχωριστής σχετικής αγοράς για υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης ανάλογα με το εάν αυτές αποκτώνται από οικιακούς ή μη-οικιακούς χρήστες. Ωστόσο η ΕΕΤΤ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις των δυναμικών της ζήτησης κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.

Υποκατάσταση από πλευράς Προσφοράς

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέδειξε ότι δύνανται να υπάρχουν διαφορές όσον αφορά τα οικονομικά της παροχής λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης σε οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες. Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρεται στην πιθανότητα για εκμετάλλευση μεγαλύτερων οικονομιών κλίμακας και σκοπού.

Η ΕΕΤΤ συμφωνεί επί της ουσίας ότι οι οικονομίες κλίμακας και σκοπού που θα εδύναντο να εκμεταλλευτούν οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης σε πελάτες με υψηλότερες

³² Ο ΟΤΕ δεν παρείχε στην ΕΕΤΤ στοιχεία αναφορικά με την κατηγοριοποίηση/ διαχωρισμό των πελατών σε οικιακούς/ μη οικιακούς για τους σκοπούς της ανάλυσης αγορών. Ωστόσο, πρόσφατα ο ΟΤΕ, στα πλαίσια του κοστολογικού ελέγχου, υποστηρίζει ότι έκανε κάποιες προσεγγίσεις για να κατηγοριοποιήσει τους πελάτες στις ως άνω κατηγορίες επαφόμενος στον εξ ιδίους χαρακτηρισμό τους.

δαπάνες ανά σύνδεση πρόσβασης, καθιστούν την είσοδο στην αγορά όσον αφορά την παροχή πρόσβασης και άλλων υπηρεσιών πιο ελκυστική.

Ωστόσο, όπως σημειώθηκε στην ενότητα 2.3, ανωτέρω, η εναλλακτική υποδομή και ιδίως η υποδομή που απαιτείται για την παροχή πρόσβασης σε τελικούς χρήστες είναι εξαιρετικά περιορισμένη στην Ελλάδα. Επιπρόσθετα, τα κίνητρα των εναλλακτικών παρόχων να παρέχουν πρόσβαση μόνο σε μη-οικιακούς πελάτες σε τοποθεσίες όπου έχουν εγκατεστημένα δίκτυα είναι επίσης λιγοστά. Ενώ υπάρχουν περιοχές όπου η συγκέντρωση των μη-οικιακών πελατών είναι υψηλή (λχ. τοποθεσίες με υψηλή συγκέντρωση επιχειρήσεων στην Αθήνα), τα κόστη που απαιτούνται για την εγκατάσταση πρόσθετων συνδέσεων μεταξύ ήδη εγκατεστημένων δικτύων (πχ σε οπτικούς δακτυλίους) δικτύων, δεν διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ διαμερισμάτων και ενός συνόλου κτιρίων με επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ δεν έχει επαρκή στοιχεία ώστε να προβεί σε υποθέσεις όσον αφορά τις διαφορές σχετικά με τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού για την παροχή συνδέσεων πρόσβασης σε πυκνοκατοικημένες περιοχές με οικίες και σε περιοχές με πολλές επιχειρήσεις.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της δεν υποδεικνύουν ότι υπάρχουν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς όσον αφορά την παροχή συνδέσεων λιανικής πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες από τη μια πλευρά και σε μη-οικιακούς χρήστες από την άλλη.

2.2.4.6. Γεωγραφική Αγορά

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή εκείνη στην οποία οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και απόκτηση προϊόντων ή υπηρεσιών αναφορικά με τις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και δύνανται να διακριθούν από άλλες γειτονικές περιοχές επειδή οι συνθήκες ανταγωνισμού σε άλλες περιοχές είναι ουσιωδώς διαφορετικές.

Επί τη βάση αυτή, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης, είναι εθνική στο εύρος της και συνίσταται στην Ελληνική επικράτεια. Η ως άνω θέση βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι ο ΟΤΕ παρέχει τις υπηρεσίες του μέσα στην ως άνω σχετική αγορά σε εθνική βάση, και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

Για την περίπτωση όπου άλλες υπηρεσίες δύνανται να παρέχονται από άλλους παρόχους σε μικρότερη της εθνικής κλίμακα, οι υπηρεσίες αυτές ανταγωνίζονται τις υπηρεσίες που παρέχει ο ΟΤΕ σε εθνική κλίμακα.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ σχημάτισε την αρχική άποψη ότι υφίσταται μια ξεχωριστή γεωγραφική αγορά στην Ελλάδα για λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στενής ζώνης.

2.2.4.7. Αρχικά Συμπεράσματα

Η ΕΕΤΤ εξέτασε μια σειρά ζητημάτων κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.

Στα πλαίσια της αρχικής της ανάλυσης, η ΕΕΤΤ ότι η λιανική πρόσβαση από τη μια πλευρά και οι λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων από την άλλη δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά. Κατέληξε στο ως άνω συμπέρασμα επί τη βάση της διαφορετικής λειτουργικότητας των εν λόγω υπηρεσιών, τις διαφορετικές δυναμικές στην προσφορά και στη ζήτηση (και των φραγμών εισόδου), καθώς και των τεχνικών, ρυθμιστικών και ζητημάτων κόστους τα οποία δημιουργούν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς και κίνητρα για τους πιθανούς εισερχόμενους.

Κατόπιν τούτων, η ΕΕΤΤ συμπέρανε ότι υφίστανται ξεχωριστές αγορές για σταθερές και κινητές υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης. Έχοντας επισημάνει την πιθανότητα για μονόπλευρη υποκατάσταση (δηλ. σταθερών από τα κινητά), η ΕΕΤΤ εξέτασε τις λοιπές λειτουργικές διαφορές, οι οποίες πηγάζουν από το εύρος ζώνης και την ποιότητα υπηρεσιών. Εξετάζοντας τους παράγοντες από πλευράς προσφοράς, η ΕΕΤΤ επεσήμανε τους φραγμούς εισόδου στην αγορά σταθερής και κινητής πρόσβασης που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν σχετικές ευκολίες πρόσβασης.

Στη συνέχεια, η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον υφίστανται ξεχωριστές σχετικές αγορές μεταξύ των διαφόρων μορφών λιανικής σταθερής πρόσβασης οι οποίες καθορίζονται επί τη βάση του εύρους ζώνης της πρόσβασης. Ως πρώτο βήμα, η ΕΕΤΤ διέκρινε τις λειτουργικές και τιμολογιακές διαφορές μεταξύ των συνδέσεων PSTN και BRA ISDN από τη μια πλευρά, και των συνδέσεων PRA ISDN από την άλλη, βάσει των οποίων οι συνδέσεις PRA ISDN δεν

περιλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά με τις συνδέσεις PSTN/ ISDN BRA. Επιπλέον, επιβεβαίωσε ότι υφίστανται λειτουργικοί παράγοντες καθώς και παράγοντες από πλευράς προσφοράς βάσει των οποίων οι συνδέσεις PRA ISDN δεν περιλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά με τις συνδέσεις PSTN/ ISDN BRA.

Η EETT εξέτασε εάν υφίστανται στην Ελληνική αγορά, διαφορετικές αγορές πρόσβασης στενής ζώνης για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες. Στα πλαίσια της εξέτασής της, βρήκε ότι οι υπηρεσίες πρόσβασης για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες είναι λειτουργικά εναλλάξιμες και ότι δεν υφίσταται τιμολογιακή διαφοροποίηση στη βάση της οικιακής ή μη οικιακής φύσης του πελάτη. Τέλος, η EETT επεσήμανε ότι τα δημογραφικά στοιχεία στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με τον περιορισμένη ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών δεν υποδεικνύουν ότι οι δυναμικές της προσφοράς υπηρεσιών πρόσβασης σε μη-οικιακούς χρήστες διαφέρουν σημαντικά από αυτές των υπηρεσιών πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες.

Τέλος, η EETT διέκρινε μια εθνική γεωγραφική αγορά..

2.3. Ανάλυση Αγοράς

2.3.1. Ιστορικό

Έχοντας ήδη ορίσει τη σχετική αγορά για τη λιανική πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση στην Ελλάδα, η EETT υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν η εν λόγω αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στην αγορά αυτή. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της *Οδηγίας Πλαίσιο* ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική “*όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά*”. Το Άρθρο 14 της *Οδηγίας Πλαίσιο*, που αντανακλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, αναφέρει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές”.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να θεωρηθεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η επέκταση της ισχύος της επιχείρησης στην συνδεδεμένη αγορά και άρα η ενίσχυση της δύναμης στην αγορά.³³

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η EETT υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ. Στα πλαίσια εκτίμησης της ύπαρξης ΣΙΑ στην αγορά, σε σχέση με τη παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, εκτιμώνται τα κάτωθι κριτήρια:

- Η σχετική ισχύ στην αγορά του ΟΤΕ με αναφορά στο μερίδιο αγοράς, τόσο σε σχέση με άλλους παρόχους όσο και εν όψει της εξέλιξης της αγοράς
- Η πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού ικανού να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως εν όψει των φραγμών εισόδου, των φραγμών μεταστροφής και των φραγμών επέκτασης, και
- Η έλλειψη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενης από λιανικούς πελάτες

2.3.2. Μερίδια Αγοράς

Ο υπολογισμός των μεριδίων αγοράς αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα στα πλαίσια εκτίμησης της ύπαρξης αγοραστικής ισχύος. Τα υψηλά μερίδια αγοράς χρησιμοποιούνται συχνά ως τεκμήριο αγοραστικής ισχύος. Αν και τα υψηλά μερίδια αγοράς δεν επαρκούν θεωρητικώς από μόνα τους για να θεμελιώσουν την ύπαρξη ΣΙΑ (δεσπόζουσας θέσης), είναι απίθανο μια επιχείρηση η οποία δεν κατέχει ένα σημαντικό μερίδιο στην σχετική αγορά να βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση.

³³ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

Όπως υπογραμμίζεται στις ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’ της Επιτροπής για την ύπαρξη ΣΙΑ, πολύ υψηλά μερίδια άνω του 50% στην σχετική αγορά – εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις - συνιστούν ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης³⁴. Ωστόσο οι ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’ τονίζουν επίσης ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν δύναται να θεμελιωθεί μόνο επί τη βάσει υψηλών μεριδίων αγοράς και οι ρυθμιστικές αρχές οφείλουν να διεξάγουν ανάλυση του συνόλου των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς προτού καταλήξουν στο συμπέρασμα αναφορικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.³⁵

Ωστόσο, ο καθορισμός των μεριδίων αγοράς εξαρτάται από τον ακριβή ορισμό αγοράς που υιοθετείται. Όπως σημειώθηκε στην Ενότητα 2 της παρούσας Διαβούλευσης, η σχετική αγορά θα πρέπει να οριστεί ως η αγορά λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο στην ελληνική επικράτεια. Σύμφωνα με τον ορισμό αγοράς, στην Ελλάδα υπάρχει σήμερα μόνο ένας ουσιαστικός πάροχος λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, ο ΟΤΕ.

Οι μόνοι τρόποι για να παρέχουν οι εναλλακτικοί πάροχοι λιανική πρόσβαση είναι μέσω δικής τους υποδομής ή μέσω αδεσμοποίητων γραμμών από τον τοπικό βρόχο του ΟΤΕ. Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ είχε σε λειτουργία 5,513 εκατομμύρια συνδέσεις στο δίκτυο χαλκού του στο τέλος του 2005, ενώ την ίδια χρονική στιγμή υπήρχαν μόνο 5.018 πλήρως αδεσμοποίητοι βρόχοι, ο ΟΤΕ είναι ουσιαστικά μονοπώλιο στη σχετική αγορά προϊόντων. Σε αντίθεση με πολλές άλλες αγορές λιανικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση που έχουν χαρακτηριστεί από μειώσεις του μεριδίου αγοράς του ιστορικού κοινοποιημένου παρόχου σε διάφορες λιανικές αγορές, η θέση του ΟΤΕ στην συγκεκριμένη αγορά έχει παραμείνει σχεδόν αμετάβλητη.

³⁴ ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’, Παράγραφος 75.

³⁵ ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’, Παράγραφος 78.

2.3.3. Δυνητικός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Επέκτασης

Παρά την ύπαρξη μεριδίου αγοράς 100%, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του ΟΤΕ, μπορεί θεωρητικά να υπάρξει ανταγωνιστικός περιορισμός εάν είναι εφικτή μια σημαντική είσοδος στην αγορά. Συνεπώς, η απειλή εισόδου στην αγορά, είτε μακροπρόθεσμα είτε για μικρό χρονικό διάστημα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς για τους κοινοποιημένους φορείς, τουλάχιστον όταν η είσοδος είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και σημαντική. Η απειλή εισόδου μειώνεται από την ύπαρξη φραγμών εισόδου.

Δυνητικός Ανταγωνισμός/Φραγμοί Εισόδου

Όπως έχει αναλυθεί και στη Διαβούλευση για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στους Τοπικούς Βρόχους, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η είσοδος στην αγορά λιανικής σταθερής στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο θα απαιτούσε σημαντικά επίπεδα επενδύσεων από τρίτα μέρη, τα οποία σε μεγάλο βαθμό θα ήταν μη ανακτήσιμα κόστη.³⁶ Αυτά τα υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη, όταν συνδυάζονται με τις οικονομίες κλίμακας και πυκνότητας που χαρακτηρίζει τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης, ενισχύουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για κάθε επιχείρηση που εξετάζει τη δυνατότητα κατασκευής ενός νέου δικτύου τοπικής πρόσβασης που να μπορεί να υποστηρίξει την παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Στις διαβουλεύσεις για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση, η ΕΕΤΤ εξέτασε τα πολύ υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη που συνδέονται με την κατασκευή ενός νέου δικτύου πλήρους κάλυψης. Τα κόστη αυτά αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου που αντιμετωπίζουν οι πιθανοί νεοεισερχόμενοι.

Η ΕΕΤΤ δεν αναμένει μεσοπρόθεσμα είσοδο στην αγορά από παρόχους εναλλακτικής σταθερής πλατφόρμας που θα μπορούσαν να παρέχουν υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης ικανές να περιορίσουν την ισχύ του ΟΤΕ στην αγορά κατά τη διάρκεια του χρονικού

³⁶ Τα μη ανακτήσιμα κόστη είναι κόστη που απαιτούνται για την είσοδο στην αγορά, τα οποία όμως δεν μπορούν να ανακτηθούν με την έξοδο από την αγορά αυτή. Ένας νεοεισερχόμενος πρέπει να εξετάσει εάν υπάρχει η δυνατότητα να καλυφθούν τα μη ανακτήσιμα κόστη και τα κόστη παροχής της υπηρεσίας, ενώ ένας κοινοποιημένος φορέας έχει ήδη καλύψει τα μη ανακτήσιμα κόστη του

ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Στις αγορές σταθερής πρόσβασης στις οποίες λειτουργεί, η πυκνότητα και η πληρότητα του δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ σημαίνει ότι ο ΟΤΕ τυπικά θα απολαμβάνει πλεονεκτήματα κόστους ανά γραμμή έναντι των ανταγωνιστών του παρόχων δικτύου, και συνεπώς θα μπορεί συνήθως να παρέχει υπηρεσία από άκρο σε άκρο σε χαμηλότερο κόστος από τους εναλλακτικούς παρόχους. Οι συνέπειες αυτών των οικονομικών κλίμακας³⁷ είναι τέτοιες που ένας εναλλακτικός πάροχος είναι πιθανό να έχει υψηλότερο κόστος από τον ΟΤΕ, αλλά επίσης θα πρέπει να έχει τιμές χαμηλότερες από τον ΟΤΕ προκειμένου να κερδίζει μερίδιο αγοράς. Αυτό κάνει ακόμη πιο δύσκολο για έναν εναλλακτικό πάροχο να καλύψει τα μη ανακτήσιμα κόστη που έχουν επενδυθεί σε υποδομές δικτύου.

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα εμπειρικά στοιχεία που να υποδεικνύουν στην ΕΕΤΤ ότι υπάρχουν κάποιοι σχετικοί εμπορικοί ή οικονομικοί παράγοντες που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ είναι πιθανό να επηρεαστεί μεσοπρόθεσμα από νεοεισερχόμενους παρόχους οι οποίοι χρησιμοποιούν εναλλακτικές πλατφόρμες, όπως ασύρματες, οπτικές ή ενεργειακές γραμμές. Ενώ μπορεί να υπάρχει κάποια επέκταση μεσοπρόθεσμα στην ανάπτυξη αυτών των πλατφορμών, ο βαθμός αυτής της επέκτασης είναι αβέβαιος και δεν μπορεί να αποτελέσει στο σημείο αυτό τη βάση για αποτελεσματικό ανταγωνισμό στο δίκτυο σταθερής τοπικής πρόσβασης. Παραδείγματος χάριν, ένας κινητός πάροχος που επιδιώκει να εισέλθει στην αγορά σταθερής πρόσβασης, θα πρέπει να παρέχει ένα προϊόν με την ίδια ποιότητα μιας σταθερής γραμμής και να την ανταγωνίζεται τιμολογιακά. Αυτό θα απαιτήσει την κατασκευή ενός νέου δικτύου πρόσβασης εκ του μηδενός ή την ανάπτυξη ενός κινητού ή άλλου ασύρματου προϊόντος το οποίο μοιάζει περισσότερο με το προϊόν σταθερής πρόσβασης αναφορικά με την τιμή και την ποιότητα. Το κόστος της ανάπτυξης αυτής, σε συνδυασμό με τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού που απολαμβάνει ο κοινοποιημένος φορέας του σταθερού δικτύου, καθιστούν ουσιαστικά αδύνατη την υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς κατά τη

³⁷ Οι οικονομίες κλίμακας είναι πιθανό να επιτευχθούν όχι μόνο στην παροχή πρόσβασης, αλλά και στην παροχή σχετικών υπηρεσιών υποστήριξης. Συνεπώς, ο κοινοποιημένος φορέας ΟΤΕ ωφελείται έχοντας μειωμένα κόστη υποστήριξης δικτύου.

διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.³⁸ Παρομοίως, οι υπηρεσίες των υφιστάμενων παρόχων Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης παρέχονται σε μεγάλο βαθμό τμηματικά και, σε κάθε περίπτωση, δεσμεύονται από την άδειά τους να παρέχουν τουλάχιστον πληθυσμιακή κάλυψη 20%.

Όπως έχει αναφέρει η ΕΕΤΤ στις δημόσιες διαβουλεύσεις για την Αδεσμοποίητη πρόσβαση στο τοπικό βρόχο και την χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση, υπάρχουν υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη τα οποία σχετίζονται με την κατασκευή ενός νέου δικτύου πλήρους κάλυψης ή ακόμη και στην περίπτωση ενός δικτύου περιορισμένης κλίμακας. Αυτά τα κόστη αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για τους πιθανούς νεοεισερχόμενους. Η ΕΕΤΤ δεν αναμένει μεσοπρόθεσμα την είσοδο από παρόχους εναλλακτικών πλατφόρμων που θα παρείχαν υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης και θα είχαν την δυνατότητα να μειώσουν την δύναμη του ΟΤΕ στην σχετική αγορά κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Δεν υπάρχουν στοιχεία στην διάθεση της ΕΕΤΤ που να υποδεικνύουν ότι υπάρχουν σχετικοί εμπορικοί και οικονομικοί παράγοντες που δείχνουν ότι πιθανώς να ασκηθεί πίεση στον ΟΤΕ μεσοπρόθεσμα από ένα νεοεισερχόμενο είτε μέσω ασύρματης, οπτικής ίνας ή μέσω γραμμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Παρά το γεγονός ότι είναι πιθανό να υπάρξει μια ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα στις πλατφόρμες αυτές, η έκταση της ανάπτυξης είναι αβέβαιη και η ΕΕΤΤ, σε αυτό το σημείο, δεν μπορεί να θεωρήσει ότι θα υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός στο τοπικό σταθερό δίκτυο πρόσβασης.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι στην Ελλάδα που μπορούν σήμερα να υποστηρίξουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης (π.χ. πάροχοι που βασίζονται σε αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους) είναι πολύ λίγοι στον αριθμό (βλ. ανωτέρω ανάλυση). Ούτε υπάρχει κάποια ένδειξη ότι ο αριθμός τους θα αυξηθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να μπορούν να ασκήσουν σημαντική ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ στην παροχή λιανικής πρόσβασης σταθερής στενής ζώνης. Επίσης, είναι ακόμη λιγότερο πιθανό οι εναλλακτικοί πάροχοι να μπορούν να

³⁸ Αν και η ανάπτυξη του είναι σε πολύ πρώιμη φάση στην Ελλάδα, το 3G μπορεί ήδη να συγκριθεί με τη σταθερή πρόσβαση σε λειτουργικό επίπεδο, αν και είναι αδύνατο να συγκριθεί σε επίπεδο τιμής βραχυπρόθεσμα – το 3G είναι ακριβότερο.

πραγματοποιήσουν τις σημαντικές επενδύσεις που απαιτούνται για να εγκαταστήσουν πλήρη σταθερά δίκτυα ώστε να μπορούν να παρέχουν πρόσβαση σε εθνικό επίπεδο. Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι οι πάροχοι των υφιστάμενων εναλλακτικών δικτύων δεν πρόκειται να κάνουν τέτοιες επενδύσεις, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Ούτε η ΕΕΤΤ γνωρίζει ότι κάποιος υφιστάμενος εναλλακτικός πάροχος θα μπορούσε να αποκτήσει επαρκή αριθμό τοπικών βρόχων του ΟΤΕ ώστε να μπορεί να αποκτήσει πλήρη γεωγραφική κάλυψη ώστε να επιτύχει τις αναγκαίες οικονομίες κλίμακας που θα του επέτρεπαν να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ μακροπρόθεσμα. Δεδομένων των οικονομιών κλίμακας που απολαμβάνει ο ΟΤΕ και τα υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη, η είσοδος στην αγορά λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης μέσω αδεσμοποιημένων τοπικών βρόχων είναι απίθανο να προσφέρει επαρκή δυνητικό ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση σε βαθμό που να μπορεί να λειτουργήσει ως επαρκής ανταγωνιστικός περιορισμός για τον ΟΤΕ.³⁹

Ο ΟΤΕ είναι επίσης πιθανό να συνεχίσει να έχει πλεονεκτήματα κόστους έναντι των νεοεισερχόμενων αναφορικά με οποιαδήποτε αγορά λιανικής πρόσβασης, σημαντικά πλεονεκτήματα αναγνωρισιμότητας σήματος στο επίπεδο λιανικών υπηρεσιών και ευκαιρίες οικονομιών σκοπού που προκύπτουν από τις επενδύσεις του σε εξοπλισμό δικτύου που δεν θα επιτευχθούν απαραίτητα από τους νεοεισερχόμενους.⁴⁰ Αυτές και άλλες διαφορές αναφορικά με τον επιχειρηματικό κίνδυνο και την απόδοση μπορούν να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη απαιτούμενη απόδοση της επένδυσης για τους νεοεισερχόμενους. Συνεπώς, μπορεί, συλλογικά (καθώς και ατομικά) να αποτελούν επιπλέον φραγμό εισόδου.

Έλλειψη Διαθεσιμότητας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής

³⁹ Αν και οι εναλλακτικοί πάροχοι που χρησιμοποιούν Αδεσμοποίητους Τοπικούς Βρόχους μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους βρόχους αυτούς για υπηρεσίες φωνής, συνήθως χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών δεδομένων υψηλής χωρητικότητας, και οι πληροφορίες που διαθέτει η ΕΕΤΤ δεν υποδεικνύουν ότι αυτό θα αλλάξει στο άμεσο μέλλον.

⁴⁰ Π.χ. η μεγάλη πελατειακή βάση του ΟΤΕ του επιτρέπει να αναπτύξει πολλές εφαρμογές που το κόστος ανάπτυξης τους δικαιολογείται με αναφορά σε αυτή τη μεγαλύτερη πελατειακή βάση.

Σε αντίθεση με έναν αριθμό άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ, στην Ελλάδα ο δεσπόζων πάροχος PSTN δεν παρέχει το προϊόν της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών ("WLR") το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε έναν πάροχο κλήσεων να προσφέρει στον πελάτη του έναν ενιαίο λογαριασμό για την πρόσβαση και όλες τις κλήσεις. Γενικά θεωρείται ότι η διαθεσιμότητα WLR επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της Προεπιλογής προσφέροντάς τους την ευκαιρία να παρέχουν διαφορετικές και ευέλικτες τιμολογιακές δομές και συνδυασμούς πρόσβασης/κλήσεων. Αν και η διαθεσιμότητα της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών είναι απίθανο από μόνη της να πλήξει την ισχύ του ΟΤΕ, ως μονοπωλιακού παρόχου υποδομής τοπικής πρόσβασης, στην αγορά, ωστόσο επιτρέπει στους παρόχους που δεν κατέχουν όλες τις απαραίτητες υποδομές να αγοράζουν τα χονδρικά προϊόντα που είναι απαραίτητα για να εισέλθουν στην αγορά με ένα προϊόν της μορφής BRA-ISDN / PSTN.

Συμπεράσματα

Συνοπτικά, επομένως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ είναι πιθανό να συνεχίσει να παρέχει την πλειοψηφία των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης στενής ζώνης κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση, διότι δεν πιστεύει ότι κάποιος νεοεισερχόμενος πρόκειται να κατασκευάσει με επιτυχία ένα νέο δίκτυο πρόσβασης που να αντιγράφει το τμήμα του δικτύου του ΟΤΕ (είτε με τη μορφή καλωδιακής τηλεόρασης, ασύρματων υπηρεσιών με τη χρήση μη αδειοδοτούμενων συχνοτήτων, ασύρματων κινητών ή πλατφορμών γραμμών ενέργειας).⁴¹

Επίσης, λόγω της απουσίας κανονιστικής παρέμβασης που να επιβάλει την παροχή από τον ΟΤΕ ενός προϊόντος όπως η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, είναι απίθανο να διατεθεί στην αγορά ένα τέτοιο ενδιάμεσο προϊόν.

⁴¹ Εάν υπήρχαν τέτοιες εναλλακτικές υποδομές, η ΕΕΤΤ θα ήταν πρόθυμη να εξετάσει την πιθανότητα η μεγαλύτερη χρήση οπτικής ή ασύρματης υποδομής στο δίκτυο πρόσβασης και η αυξημένη χρήση υπηρεσιών όπως το VOIP και η ευρυζωνικότητα να έχουν επίδραση στη λιανική αγορά πρόσβασης στενής ζώνης.

2.3.4. Έλλειψη Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος

Εάν ένας πάροχος ασκεί πρακτικές που αποτελούν πιθανή καταχρηστική εκμετάλλευση, οι πελάτες του μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ έναντι των πρακτικών αυτών. Όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης των τιμών από τους πωλητές. Η ΕΕΤΤ εξέτασε την πιθανότητα και/ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος.

Ωστόσο, η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς μπορεί να υπάρχει μόνο όπου οι μεγάλοι πελάτες έχουν τη δυνατότητα (εντός εύλογου χρόνου) να στραφούν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράζουν καθόλου ή να αλλάξουν προμηθευτή) ως ανταπόκριση σε μια αύξηση τιμών ή απειλούμενη αύξηση τιμών (το οποίο μπορεί να ισχύει για μεγάλους εταιρικούς πελάτες σε επίπεδο λιανικής). Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι κάποιος αγοραστής υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης μπορεί να έχει κάποια αξιόπιστη εναλλακτική εκτός του ΟΤΕ. Κατά συνέπεια, τίποτα δεν υποδεικνύει ότι κάποιος αγοραστής ή μια ομάδα αγοραστών έχουν επαρκή αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ ώστε να αντισταθμίσουν την υπερβολική ισχύ του ΟΤΕ στην εν λόγω σχετική αγορά. Πράγματι, η ύπαρξη μεριδίου της αγοράς σχεδόν 100% από τον ΟΤΕ, χωρίς την πιθανότητα σημαντικής νέας εισόδου, υποδεικνύει ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς είναι απίθανο να λειτουργήσει ως μηχανισμός πειθάρχησης της τιμολογιακής συμπεριφοράς του ΟΤΕ

2.3.5. Αρχικά Συμπεράσματα

Η εξέταση της αγοράς από την ΕΕΤΤ οδηγεί στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά για την παροχή λιανικής πρόσβασης (στενής ζώνης) δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να καθοριστεί ως πάροχος με ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Οι κρίσιμοι δείκτες της αγοράς που οδήγησαν την ΕΕΤΤ στα συμπεράσματα αυτά είναι:

1. Σήμερα ο ΟΤΕ παρέχει σχεδόν το 100% της αγοράς για λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στενής ζώνης, και δεν έχει χάσει ουσιαστικό μερίδιο αγοράς από την αρχική απελευθέρωση της αγοράς στην Ελλάδα.
2. Επίσης, ο ΟΤΕ δεν υπόκειται σε σημαντικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς από κάποιο εναλλακτικό δίκτυο. Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν δίκτυα καλωδιακής τηλεόρασης (cable TV) στην Ελλάδα, ούτε έχουν αναπτυχθεί μέχρι τώρα άλλα δημόσια δίκτυα ώστε να παρέχουν μια ανταγωνιστική εναλλακτική λύση. Το κόστος των παρόχων κινητής επίσης θα ήταν υπερβολικά υψηλά για να μπορούν να παρέχουν μια παρόμοια υπηρεσία σε ανταγωνιστική τιμή. Επίσης, ο αποσπασματικός χαρακτήρας της κάλυψης και ιδιοκτησίας των υφιστάμενων δικτύων Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης περιορίζει το βαθμό στον οποίο τα δίκτυα αυτά μπορούν να επιβάλουν ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση, η επίδραση της Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης αναμένεται ελάχιστη.
3. Οι υφιστάμενοι εναλλακτικοί πάροχοι, οι οποίοι βασίζονται στη χρήση Αδεσμοποιητών Τοπικών Βρόχων δεν μπορούν να δημιουργήσουν εκείνες τις οικονομίες κλίμακας που θα τους επέτρεπαν να παρέχουν ένα σημαντικό ανταγωνιστικό περιορισμό στην τιμολογιακή πρακτική του ΟΤΕ, χωρίς ρύθμιση.
4. Δεν υπάρχει αγοραστής ή ομάδα αγοραστών υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης που να μπορεί να ασκήσει αγοραστική ισχύ ικανή να αντισταθμίσει την υπερβολική ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά προϊόντων.

2.4. Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις – Λιανική Αγορά Πρόσβασης Στενής Ζώνης

2.4.1. Κανονιστικό Πλαίσιο

Η ΕΕΤΤ έχει διαμορφώσει την αρχική άποψη ότι υπάρχει μια χωριστή γεωγραφική αγορά στην Ελλάδα για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης. Η ανάλυση αγοράς

αποκαλύπτει στη συνέχεια ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά αυτή και ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά αυτή.

Η ανάλυση της λιανικής αγοράς πρόσβασης εκπονήθηκε με βάση την υπόθεση ότι μια σειρά χονδρικών κανονιστικών υποχρεώσεων θα διατηρηθεί ή θα επιβληθεί. Η ΕΕΤΤ έχει προτείνει αυτές τις κανονιστικές υποχρεώσεις, ως αποτέλεσμα των ακόλουθων αναλύσεων χονδρικών αγορών, τις οποίες εκπόνησε η ΕΕΤΤ πριν την ανάλυση της λιανικής αγοράς υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης και οι οποίες σχετίζονται με την υποεξέταση αγορά:

- Κατά την εξέταση της χονδρικής αγοράς για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ κατέχει Σημαντική Ισχύ στην εν λόγω αγορά (αγορά 11). Για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλούνται λόγω της έλλειψης αποτελεσματικού ανταγωνισμού, η ΕΕΤΤ πρότείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση πρόσβασης, και επέβαλε υποχρεώσεις διαφάνειας, αμεροληψίας, λογιστικού διαχωρισμού, καθώς και υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης.
- Κατά την εξέταση της χονδρικής αγοράς εκκίνησης κλήσεων (αγορά 8), η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ κατέχει Σημαντική Ισχύ στην Αγορά. Ως κανονιστική υποχρέωση, ανάμεσα σε άλλες, η ΕΕΤΤ πρότείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ να παρέχει χονδρική εκκίνηση κλήσεων, καθώς και πρόσβαση στις υπηρεσίες επιλογής και προεπιλογής φορέα. Η ΕΕΤΤ πρότείνει επίσης υποχρεώσεις διαφάνειας, αμεροληψίας, λογιστικού διαχωρισμού, καθώς και υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης.

Δεδομένου ότι, αυτές οι κανονιστικές υποχρεώσεις δεν αναμένεται να είναι επαρκείς προκειμένου να δημιουργήσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης κατά τη χρονική περίοδο της παρούσας ανάλυσης, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να επιβάλει επιπλέον κανονιστικές υποχρεώσεις.

Η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη, σύμφωνα με το Άρθρο 8(2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση, όταν ένας πάροχος καθορίζεται ότι έχει ΣΙΑ, να επιβάλει στον πάροχο αυτό τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα Άρθρα 9 έως 13 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, όπως η ΕΕΤΤ κρίνει κατάλληλο.

Επίσης, το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία υποχρεώνει την ΕΕΤΤ να επιβάλει στις επιχειρήσεις που κοινοποιούνται ως έχουσες ΣΙΑ στην παροχή σύνδεσης και χρήσης του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου σε σταθερή θέση, σύμφωνα με το Άρθρο 16(3), να επιτρέπουν στους συνδρομητές τους να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου παρόχου δημόσια διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών: (α) ανά κλήση πληκτρολογώντας έναν κωδικό επιλογής φορέα, και (β) με προεπιλογή, βάσει συστήματος παράκαμψης των προεπιλεγμένων επιλογών ανά κλήση, με πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα.

Τέλος, σύμφωνα με το Άρθρο 17 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, η ΕΕΤΤ καλείται, όταν ορίζει ότι κάποια λιανική αγορά δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική και διαπιστώνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση ή το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία δεν θα οδηγούσαν σε αποτελεσματικό ανταγωνισμό, να επιβάλει τις υποχρεώσεις που κρίνει απαραίτητες για να επιτύχει τους σκοπούς αυτούς, στις επιχειρήσεις που έχουν καθοριστεί από την ΕΕΤΤ ως έχουσες ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά λιανικής.

2.4.2. Η ανάγκη *ex ante* ρύθμισης

Ο βασικός στόχος του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου είναι να θεσπίσει εναρμονισμένο πλαίσιο για τη ρύθμιση υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών σε όλα τα Κράτη – Μέλη.

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές⁴² ορίζουν ότι ο σκοπός επιβολής *ex ante* υποχρεώσεων σε παρόχους που έχουν ορισθεί ως έχοντες ΣΙΑ, είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους στην αγορά με σκοπό είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους αυτή σε γειτονικές αγορές. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει *ex ante* υποχρεώσεις μόνο σε αγορές όπου

⁴² Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, παράγραφος 16.

υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με ΣΙΑ, και όπου τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του Εθνικού και Κοινοτικού Δικαίου του ανταγωνισμού δεν κρίνονται ως επαρκή ή άμεσα προκειμένου να ξεπερασθεί πιθανή αποτυχία της αγοράς. Όταν οι αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές επαρκής για την αποτροπή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης και καταχρηστικής εκμετάλλευσης από ένα ή περισσότερα μέρη. Όπου, για ιστορικούς λόγους, μια αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, και/ ή υπάρχουν υψηλοί μη παροδικοί φραγμοί εισόδου, το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν θεωρείται επαρκές για να προωθήσει την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Οι *ex ante* υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την ΕΕΤΤ σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ αποσκοπούν στην εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων που τίθενται στις σχετικές οδηγίες, ενώ οι ρυθμίσεις που επιβάλλονται βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού αποσκοπούν στην επιβολή κυρώσεων για συμφωνίες ή καταχρηστικές συμπεριφορές που περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.

Οι *ex ante* ρυθμίσεις απαιτούνται στις υπό εξέταση συνθήκες προκειμένου να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς οι *ex post* ρυθμίσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν είναι αποτελεσματικές προκειμένου να εδραιωθεί ένα επαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές* καθιστούν σαφές ότι μόνο ο ορισμός μιας επιχείρησης ως κατέχουσας ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων δεν συνάδει με τις διατάξεις του νέου κανονιστικού πλαισίου και ιδίως με το Άρθρο 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*.⁴³ Στην πραγματικότητα, το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πλαίσιο* ορίζει ότι οι ΕΡΑ (Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές - ΕΡΑ) θα πρέπει να επιβάλουν τουλάχιστον μία κανονιστική υποχρέωση στην επιχείρηση που έχει ορισθεί ως έχουσα ΣΙΑ.

⁴³ Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 114.

Για τους λόγους που εξηγούνται στην Ενότητα 3 ανωτέρω, η ανάλυση της ΕΕΤΤ οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ κατέχει ΣΙΑ στην εθνική λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, που παρουσιάζεται στην παρούσα Διαβούλευση.

2.4.3. Προβλήματα Ανταγωνισμού

Τα ζητήματα που αναφέρονται κατωτέρω περιγράφουν τα υπαρκτά και πιθανά προβλήματα του ανταγωνισμού τα οποία μπορεί να εμφανισθούν στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η απαρίθμηση των προβλημάτων αυτών δεν είναι εξαντλητική, αλλά ενδεικτική των προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν αντιμετωπίσει οι ρυθμιστικές αρχές παγκοσμίως. Όπως συμβαίνει αρκετές φορές, ορισμένα από αυτά τα προβλήματα του ανταγωνισμού ή τις πιθανές αποτυχίες της αγοράς, μπορεί να φαίνονται υποθετικά στα πλαίσια μιας εξέτασης της αγοράς, κυρίως διότι έχουν ήδη αντιμετωπιστεί με τις υφιστάμενες ρυθμίσεις.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα προβλήματα ανταγωνισμού που ανακύπτουν λόγω της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην αγορά λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης εμπίπτουν σε τρεις γενικές κατηγορίες:

- Δεσπόζουσα θέση στην αγορά
- Κάθετη επέκταση
- Οριζόντια επέκταση

Τα προβλήματα ανταγωνισμού αναλύονται με αναφορά σε κάθε μία από αυτές τις κατηγορίες.

2.4.3.1. Δεσπόζουσα Θέση

Η δεσπόζουσα θέση στην αγορά μπορεί να δημιουργήσει τις ακόλουθες μορφές προβλημάτων:

- Παρεμπόδιση εισόδου: Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι σημαντικές οικονομίες κλίμακας, σκοπού και πυκνότητας, σε συνδυασμό με τα μη ανακτήσιμα κόστη

που συνδέονται με την κατασκευή και λειτουργία δικτύων τοπικής πρόσβασης, λειτουργούν ως φραγμοί εισόδου.

- Καταχρηστική συμπεριφορά: Η ισχύς στην αγορά μπορεί να επιτρέψει σε έναν πάροχο με ΣΙΑ να διατηρήσει τιμές που είναι υψηλότερες από αυτές που θα επικρατούσαν σε μια ανταγωνιστική αγορά.
- Παραγωγική αναποτελεσματικότητα και χαμηλής ποιότητας υπηρεσία: Αντί να αντανακλάται σε υπερβολικά κέρδη, η ισχύς στην αγορά μπορεί να οδηγεί σε έλλειψη επενδύσεων, υπερβολικά κόστη και/ή ποιότητα υπηρεσίας χαμηλότερη από αυτή σε μία ανταγωνιστική αγορά.

2.4.3.2. Κάθετη Επέκταση

Η κάθετη επέκταση μπορεί να εμφανιστεί όταν μια εταιρία ελέγχει κάποια υποδομή που είναι αναγκαία για μία δυνητικά ανταγωνιστική λιανική αγορά. Ο κάτοχος του προϊόντος ανωτέρου σταδίου με χαρακτηριστικά απαραίτητα για την παραγωγή προϊόντος κατώτερου σταδίου (bottleneck facility) μπορεί να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στη λιανική αρνούμενος την πρόσβαση ή περιορίζοντας την πρόσβαση στο προϊόν του χρησιμοποιώντας τιμολογιακές ή μη τιμολογιακές παραμέτρους. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχουν αποδείξεις και δυνατότητες για κάθετη επέκταση ισχύος στην Ελληνική αγορά λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης.

Πρώτον, ο ΟΤΕ μπορεί να επεκτείνει στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης την ισχύ που κατέχει στη χονδρική αγορά τοπικών βρόχων. Η ΕΕΤΤ έχει αναλύσει αυτό το πρόβλημα ανταγωνισμού στο κείμενο της Διαβούλευσης της Αγοράς 11, και έχει προτείνει τις κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις για την αντιμετώπισή του.

Δεύτερον, ο ΟΤΕ μπορεί να επεκτείνει την ισχύ που έχει στην υπο εξέταση αγορά αρνούμενος την πρόσβαση σε υπηρεσίες χονδρικής όπως η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (Wholesale Line Rental(WLR)), με τιμολογιακά ή μη τιμολογιακά μέσα. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ο ΟΤΕ προς το παρόν δεν προσφέρει WLR στους εναλλακτικούς παρόχους, αν και οι εναλλακτικοί πάροχοι ζητούν την παροχή της (βλ. Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ για την

Παροχή Επιλογής/Προεπιλογής Φορέα, Νοέμβριος 2005). Σε πολλά Κράτη Μέλη της Ε.Ε., οι ρυθμιστικές αρχές έχουν επιβάλει την υποχρέωση παροχής WLR για να δώσουν τη δυνατότητα στους εναλλακτικούς παρόχους να συνδέουν την πρόσβαση και τις κλήσεις, να αντιγράφουν τις τιμολογιακές επιλογές του κοινοποιημένου φορέα και να παρέχουν έναν ενιαίο λογαριασμό.

Ακόμα και εάν η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) ήταν διαθέσιμη, η ισχύς στην αγορά θα μπορούσε και πάλι να επεκτείνεται με τη χρήση μη τιμολογιακών πρακτικών. Τέτοιες πρακτικές θα μπορούσαν να θεωρηθούν: η διακριτική χρήση ή παρακράτηση πληροφοριών, τακτικές καθυστέρησης, αλληλένδετη πώληση/ σύζευξη (bundling) προϊόντων, διακρίσεις ως προς την ποιότητα, στρατηγικό σχεδιασμό των χαρακτηριστικών του προϊόντος, και παράνομη χρήση των πληροφοριών σχετικά με τους ανταγωνιστές. Από την άποψη αυτή, η ΕΕΤΤ παραπέμπει στο μακρύ ιστορικό πρακτικών του ΟΤΕ που καθυστέρησε την ουσιαστική εφαρμογή των προσφορών χονδρικής, όπως η πρόσβαση στον αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο, τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση ή τις χονδρικές μισθωμένες γραμμές.

Η επέκταση της ισχύος στην αγορά με τιμολογιακά μέσα μπορεί να περιλαμβάνει: διακρίσεις ως προς τις τιμές, συμπίεση περιθωρίου και διεπιδότηση. Ένας καθετοποιημένος πάροχος μπορεί να επιβάλει τιμολόγηση που δημιουργεί «συμπίεση περιθωρίου». Αυτό επιτυγχάνεται χρεώνοντας για μια χονδρική υπηρεσία όπως η παροχή WLR υψηλότερη τιμή στους ανταγωνιστές κατωτέρων σταδίων από αυτήν που εμμέσως χρεώνει στο λιανικό άκρο του, δηλαδή διάκριση ανάμεσα στην εσωτερική και την εξωτερική παροχή. Διεπιδότηση (cross subsidization) υπάρχει όταν π.χ. δύο τιμές ορίζονται για δύο προϊόντα όπου ένα από τα προϊόντα αυτά τιμολογείται σε επίπεδο κάτω του κόστους. Για παράδειγμα, ένας δεσπόζων πάροχος θα μπορούσε να ορίσει μια τιμή πάνω από το κόστος για την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, και να ορίσει μια τιμή για τη λιανική πρόσβαση κάτω από το κόστος. Εάν η μειωμένη τιμή της λιανικής πρόσβασης είναι ληστρική, ως προς το ότι επιδιώκει να αποκλείσει την είσοδο στη δυνητικά ανταγωνιστική αγορά λιανικής πρόσβασης, αυτό μπορεί να καταλήξει στην επέκταση ισχύος στην αγορά. Η ΕΕΤΤ αναμένει ότι η αγορά λιανικής πρόσβασης θα αναπτυχθεί με την εισαγωγή του προϊόντος WLR. Στην περίπτωση αυτή, ένας εναλλακτικός πάροχος που θέλει να παρέχει λιανική πρόσβαση μαζί με κλήσεις, θα πρέπει να μπορεί να αποκτήσει WLR σε μια κατάλληλη τιμή.

2.4.3.3. Οριζόντια Επέκταση

Οριζόντια επέκταση ισχύος λαμβάνει χώρα όταν μια επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση χρησιμοποιεί την ισχύ της σε μια αγορά προκειμένου να επεκτείνει την ισχύ της σε σχετικές αγορές. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ μπορεί να χρησιμοποιήσει τη δεσπόζουσα θέση του στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης για να επηρεάσει καταχρηστικά άλλες αγορές, ιδίως σχετικές λιανικές αγορές σταθερών κλήσεων. Υπάρχουν συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με τη δυνητική επίδραση του δεσπόζοντος παρόχου που συνδέει την πρόσβαση και τις κλήσεις. Οι εναλλακτικοί πάροχοι οι οποίοι παρέχουν κλήσεις με βάση την επιλογή φορέα ή προεπιλογή φορέα μειονεκτούν, γιατί δεν μπορούν να προσφέρουν την τηλεφωνική γραμμή και μία μοναδική επαφή με τον πελάτη και έναν ενιαίο λογαριασμό για όλες τις παρεχόμενες τηλεφωνικές υπηρεσίες..

Η ΕΕΤΤ σημειώνει επίσης τη δυνατότητα ενός δεσπόζοντος παρόχου να επεκτείνει την ισχύ του από την αγορά λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης στην αναπτυσσόμενη ευρυζωνική αγορά. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται γιατί ο ΟΤΕ έχει μια μεγάλη, σταθερή και κατοχυρωμένη πελατειακή βάση στη σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης και μπορεί να χρησιμοποιήσει την παρουσία του στην αγορά για να ενισχύσει και να βελτιώσει τη θέση του σε σχετικές αγορές. Αυτό μπορεί να γίνει π.χ. χρησιμοποιώντας τη γνώση του σχετικά με τους πελάτες για να στοχεύσει κατάλληλα διαφημιστικές εκστρατείες για νέα προϊόντα και υπηρεσίες σε άλλες αγορές.

2.4.3.4. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Η Οδηγία για την Πρόσβαση και η Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία παρέχουν στην ΕΕΤΤ μια σειρά από κανονιστικές υποχρεώσεις που μπορεί να επιβάλλει μετά την αρχική διαπίστωση ύπαρξης ΣΙΑ στην αγορά λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης.

Οι κανονιστικοί έλεγχοι των λιανικών υπηρεσιών πρέπει να επιβάλλονται μόνο εάν η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με την Οδηγία για την

Πρόσβαση (υποχρεώσεις πρόσβασης) ή το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία (υποχρέωση επιλογής φορέα και προεπιλογής φορέα) δεν θα επιτύχουν τους στόχους που ορίζονται στο Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Αυτό σημαίνει ότι όταν η ΕΕΤΤ ορίζει ότι μια συγκεκριμένη λιανική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, πρέπει πρώτα να αξιολογήσει το βαθμό στον οποίο τα προβλήματα ανταγωνισμού που έχει εντοπίσει σε αυτή τη λιανική αγορά αντιμετωπίζονται με την επιβολή υποχρεώσεων σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση, ή σύμφωνα με το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, σε οποιαδήποτε επιχείρηση έχει ορίσει ότι έχει σημαντική ισχύ σε αυτή την αγορά λιανικής.

2.4.3.4.1. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση

Η ΕΕΤΤ σημειώνει και πάλι ότι έχει προτείνει, ως αποτέλεσμα δύο προηγούμενων αναλύσεων αγοράς, κανονιστικές υποχρεώσεις χονδρικής σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση σχετικά με την αδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου και τις υπηρεσίες επιλογής φορέα/ προεπιλογής φορέα. Καθώς αυτές οι κανονιστικές υποχρεώσεις δεν θεωρήθηκαν επαρκείς για να δημιουργήσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη λιανική αγορά για σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης, η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη να επιβάλει επιπλέον υποχρεώσεις στον πάροχο με ΣΙΑ.

Οι υποχρεώσεις που μπορούν να επιβληθούν σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση περιλαμβάνουν τις εξής:

- Διαφάνεια (Άρθρο 9): Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει έναν πάροχο με ΣΙΑ να δημοσιεύει πληροφορίες αναφορικά με το κόστος, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις χρήσης και τιμές σχετικά με τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση, και μπορεί να προσδιορίσει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να είναι διαθέσιμες. Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει τον

πάροχο με ΣΙΑ να δημοσιεύσει μια επαρκώς διαχωρισμένη προσφορά αναφοράς και να επιβάλει αλλαγές σε αυτήν την προσφορά.

- Αμεροληψία (Άρθρο 10): Η ΕΕΤΤ έχει την εξουσία να επιβάλει αμεροληψία σχετικά με τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση.
- Λογιστικός διαχωρισμός (Άρθρο 11): Η ΕΕΤΤ έχει την εξουσία να επιβάλει λογιστικό διαχωρισμό σε έναν πάροχο σχετικά με συγκεκριμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση. Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καταστήσει διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου να εμποδίζει την ενδεχόμενη άδικη διεπίδότηση.
- Πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου (Άρθρο 12): Η ΕΕΤΤ έχει την εξουσία να επιβάλει σε έναν πάροχο την υποχρέωση να ικανοποιεί εύλογα αιτήματα πρόσβασης και να συνοδεύει την υποχρέωση με όρους δίκαιου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.
- Έλεγχος τιμών και κοστολόγησης (Άρθρο 13): Η ΕΕΤΤ έχει μια σειρά από εξουσίες συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιβάλει κοστοστρέφεια των τιμών και υποχρεώσεις σχετικά με τα συστήματα κοστολόγησης για την παροχή συγκεκριμένων τύπων διασύνδεσης και/ή πρόσβασης. Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει τον πάροχο με ΣΙΑ να αιτιολογήσει τις τιμές και μπορεί να υπαγορεύσει προσαρμογές στις τιμές.

2.4.3.4.2. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία

Σύμφωνα με το Άρθρο 19 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* η ΕΕΤΤ καλείται, όταν βρίσκει ότι η σχετική αγορά της παροχής σύνδεσης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, να επιβάλει υποχρεώσεις σε παρόχους με ΣΙΑ ούτως ώστε να επιτρέψει στους συνδρομητές τους να αποκτούν πρόσβαση στις υπηρεσίες

οποιοδήποτε διασυνδεδεμένου παρόχου δημόσια διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών.
Συγκεκριμένα:

- «ανά κλήση πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα» και
- «με προεπιλογή, βάσει συστήματος παράκαμψης των προεπιλεγμένων επιλογών ανά κλήση, με πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα».

Όταν η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία δεν θα οδηγήσουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ καλείται, σύμφωνα με το Άρθρο 17 (1) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία να επιβάλει τις κατάλληλες υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις που έχουν ΣΙΑ στη σχετική λιανική αγορά.

Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται μπορούν να περιλαμβάνουν την υποχρέωση οι κοινοποιημένες επιχειρήσεις να μη χρεώνουν υπερβολικές τιμές, να μην εμποδίζουν την είσοδο στην αγορά ή να μην εμποδίζουν τον ανταγωνισμό ορίζοντας ληστρικές τιμές, να μη δείχνουν, με αθέμιτο τρόπο, προτίμηση σε συγκεκριμένους τελικούς χρήστες ή να μην συνδέουν αδικαιολόγητα υπηρεσίες (bundling of services). Για να προστατεύσει τα συμφέροντα των τελικών χρηστών, ενώ προωθεί τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει στις επιχειρήσεις αυτές

- Μέτρα ανώτατου ορίου τιμής (price cap),
- Μέτρα για τον έλεγχο συγκεκριμένων τιμών, ή
- Μέτρα για προσανατολισμό των τιμών στο κόστος ή σε τιμές σε συγκρίσιμες αγορές,

Επιπλέον, μια επιχείρηση που υπόκειται σε τιμολογιακές ρυθμίσεις ή άλλο αντίστοιχο έλεγχο λιανικής, σύμφωνα με το Άρθρο 17 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, καλείται να λειτουργεί και να διατηρεί ένα σύστημα κοστολόγησης που είναι, μεταξύ άλλων, κατάλληλο για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση της επιχείρησης με τις υποχρεώσεις που της επιβάλλονται σύμφωνα με το Άρθρο 17 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία.

2.4.3.5. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις/ Αντί-ανταγωνιστικές πρακτικές

Προκειμένου να αξιολογηθεί καλύτερα η ανάγκη για συγκεκριμένες κανονιστικές υποχρεώσεις, είναι σημαντικό να εξεταστούν οι υφιστάμενες κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στον ΟΤΕ σχετικά με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και συναφείς υπηρεσίες.

Σύμφωνα με την προηγούμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία (ONP) (ιδίως το νόμο 2867/2000 και το π.δ. 181/1999, που εκδόθηκε για τη μεταφορά της Οδηγίας 98/10/ΕΕ), επιβλήθηκαν στον ΟΤΕ όλες οι σχετικές υποχρεώσεις που περιγράφονται σε αυτά τα νομικά κείμενα όσον αφορά Οργανισμούς που παρέχουν σταθερά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα (και / ή δημόσια διαθέσιμες τηλεφωνικές υπηρεσίες), καθώς και αυτές που εφαρμόζονται σε αυτούς που παρέχουν σταθερά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που έχουν καθοριστεί ως έχοντες ΣΙΑ.

Ειδικότερα, έχουν επιβληθεί στον ΟΤΕ οι ακόλουθες ιδίως υποχρεώσεις:

- Να παρέχει σύμβαση που ορίζει τις υπηρεσίες που θα παρέχονται ή θα παραπέμπει σε δημόσια διαθέσιμους όρους και προϋποθέσεις, όπως ορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 10 της Οδηγίας 98/10,
- Να δημοσιεύει επαρκείς και επίκαιρες πληροφορίες για τους καταναλωτές σχετικά με τους τυπικούς όρους και προϋποθέσεις σχετικά με την πρόσβαση και χρήση του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου και/ή των δημόσια διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των τιμών για τους τελικούς χρήστες,
- Υποχρέωση να επιτυγχάνει συγκεκριμένη ποιότητα υπηρεσίας, και πιο συγκεκριμένα η υποχρέωση να επιτυγχάνει συγκεκριμένους στόχους απόδοσης, καθώς και να τηρεί ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με την απόδοσή του τις οποίες οφείλει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ, σύμφωνα με την άδειά του,
- Να παρέχει στους χρήστες αναλυτικό λογαριασμό,

- Να παρέχει, εφόσον είναι τεχνικά εφικτά και οικονομικά βιώσιμο, τις ευκολίες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, Μέρος 2 της Οδηγίας 98/10,
- Να παρέχει τις ευκολίες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, Μέρος 3 της Οδηγίας 98/10,
- Να παρέχει φορητότητα αριθμών,
- Να παρέχει ειδική πρόσβαση δικτύου (να ανταποκρίνεται σε εύλογα αιτήματα από οργανισμούς που παρέχουν τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε τερματικά σημεία δικτύου εκτός των τερματικών σημείων δικτύου που παρέχονται συνήθως),
- Υποχρέωση Κοστοστρέφειας τιμών για τη χρήση του σταθερού δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου και των σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών, την οποία οφείλει να αποδεικνύει στα πλαίσια του ετήσιου κοστολογικού ελέγχου που διεξάγει η ΕΕΤΤ,
- Υποχρέωση τήρησης κοστολογικού συστήματος ΠΚΚ-ΤΚ για την κοστολόγηση των υπηρεσιών σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας,
- Υποχρέωσης υποβολής κοστολογικών στοιχείων στην ΕΕΤΤ για τον ετήσιο έλεγχο συμμόρφωσης με την υποχρέωση κοστοστρέφειας και τον έλεγχο τήρησης του συστήματος κοστολόγησης,
- Υποχρέωση διαφάνειας (που περιλαμβάνει τον επαρκή διαχωρισμό των τιμών για ευκολίες εκτός της παροχής σύνδεσης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο), και υποχρέωση διαφάνειας και αμεροληψίας σχετικά με τα εκπρωτικά πακέτα για χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών,
- Υποχρέωση δημοσιότητας ιδίως να τηρεί μια κατάλληλη περίοδο δημόσιας ανακοίνωσης που ορίζεται από την ΕΕΤΤ πριν την εφαρμογή αλλαγών τιμολογίων.

Στον ΟΤΕ επεβλήθη επίσης η υποχρέωση να ανταποκρίνεται σε κάθε εύλογο αίτημα για σύνδεση στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο και για πρόσβαση στο δημόσιο σταθερό

τηλεφωνικό δίκτυο και σε σταθερές δημόσιες τηλεφωνικές υπηρεσίες, έτσι ώστε να καλύπτεται ολόκληρη η Ελληνική επικράτεια (υποχρέωση Καθολικής Υπηρεσίας).

Σε αυτά τα πλαίσια, σύμφωνα με τις ανωτέρω υποχρεώσεις, η ΕΕΤΤ προέβη στην έκδοση μιας σειράς κανονιστικών Αποφάσεων στις οποίες ρυθμιζόταν οι λεπτομέρειες των ως άνω υποχρεώσεων.⁴⁴ Η κάτωθι λίστα είναι ενδεικτική:

I. Απόφαση *ΕΕΤΤ 254/70, ΦΕΚ 773/2002, για την “Εισαγωγή της Προεπιλογής Φορέα στην Ελληνική Αγορά”*. Η Απόφαση αυτή εισάγει την Προεπιλογή Φορέα στην Ελληνική αγορά. Τα βασικά σημεία της Απόφασης αυτής είναι τα ακόλουθα:

1. Οι Οργανισμοί με ΣΙΑ στην αγορά σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών έχουν την υποχρέωση να παρέχουν προεπιλογή.
2. Οι Οργανισμοί που έχουν ειδική άδεια, είναι διασυνδεδεμένοι με τον υπόχρεο πάροχο και τους έχουν εκχωρηθεί οι σχετικοί αριθμοδοτικοί πόροι, έχουν το δικαίωμα να παρέχουν υπηρεσίες μέσω προεπιλογής φορέα.
3. Οι δυνατότητες της Προεπιλογή είναι:
 - a. Δυνατότητα 1 : όλες οι διεθνείς κλήσεις,
 - b. Δυνατότητα 2: υπεραστικές και κλήσεις προς κινητά,
 - c. Δυνατότητα 3: διεθνείς, υπεραστικές, αστικές και κλήσεις προς κινητά.
4. Όλοι οι συνδρομητές PSTN και ISDN έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν προεπιλογή.
5. Η Απόφαση ορίζει τις μεθοδολογίες για τον υπολογισμό του κόστους παροχής Προεπιλογής:
 - a. Το κόστος ενεργοποίησης ανά γραμμή (κόστος υπόχρεου παρόχου για να παρέχει προεπιλογή) πρέπει να είναι κοστοστρεφές και εγκρίνεται από την ΕΕΤΤ.
 - b. Ο υπόχρεος πάροχος δεν χρεώνει άμεσα τους συνδρομητές για την παροχή Προεπιλογής.

⁴⁴ Οι εν λόγω υποχρεώσεις διατηρούνται σε ισχύ σύμφωνα με τα άρθρα 27 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ και το άρθρο 68(1) του Ν. 3431/2006.

6. Περιγραφή των διαδικασιών για την παροχή Προεπιλογής.
 7. Κανόνες για την υποβολή ετήσιων στοιχείων για την Προεπιλογή στην ΕΕΤΤ.
- II. Απόφαση *ΕΕΤΤ 366/48, ΦΕΚ 22/Β/17-1-2006, για την “Τροποποίηση του Κανονισμού Προεπιλογής”*. Η Απόφαση αυτή ήταν η δεύτερη τροποποίηση του Κανονισμού Προεπιλογής. Τα βασικά σημεία της νέας Απόφασης είναι:
1. Τροποποίηση των επιλογών Προεπιλογής:
 - a. Δυνατότητα 1 : όλες οι διεθνείς κλήσεις
 - b. Δυνατότητα 2: υπεραστικές και κλήσεις προς κινητά
 - c. Δυνατότητες 1,2: διεθνείς, υπεραστικές και κλήσεις προς κινητά
 - d. Δυνατότητα 3: όλες οι κλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς (εκτός των κλήσεων σε αριθμούς σειράς 807, δηλ. παρόχους τηλεφωνικών καρτών).
 2. Όροι προστασίας του καταναλωτή.
 3. Τροποποίηση των διαδικασιών ενεργοποίησης/αλλαγής/κατάργησης Προεπιλογής.
- III. Απόφαση *ΕΕΤΤ ΑΠ. 394/21/6-7-06 “Αναβολή έναρξης εφαρμογής της υπ’ αριθμόν τρία (3) Δυνατότητας Σχήματος Προεπιλογής Φορέα (όλες οι κλήσεις), όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 5, παρ. 1 της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 366/48/8-12-2005 «Τροποποίηση και Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο του Κανονισμού Εισαγωγής της Προεπιλογής Φορέα στην Ελληνική Αγορά» (ΦΕΚ 22/Β/2006)*.
- IV. Απόφαση ΕΕΤΤ 233/34, ΦΕΚ 1501/Β/8-11-2001, για την Αναλυτική χρέωση. Η Απόφαση αυτή επέβαλε σε παρόχους φωνητικής τηλεφωνίας, την υποχρέωση να παρέχουν, μεταξύ άλλων, αναλυτικούς λογαριασμούς.
- V. Απόφαση ΕΕΤΤ 254/71/31-5-2002, ΦΕΚ 791/Β/2002 “Κανονισμός της Εισαγωγή της Φορητότητας Αριθμών στην Ελληνική Αγορά”.
- VI. Απόφαση ΕΕΤΤ 210/10/28-2-2001 “Εγκριση του Επιχειρησιακού Κοστολογικού Συστήματος του ΟΤΕ”. Η Απόφαση αυτή εγκρίνει το κοστολογικό σύστημα ΠΚΚ του ΟΤΕ ως κατάλληλο για την κοστολόγηση της πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο

τηλεφωνικό δίκτυο, καθώς και για τις σταθερές δημόσιες τηλεφωνικές υπηρεσίες και τις μισθωμένες γραμμές.

VII. Απόφαση ΕΕΤΤ 277/64, ΦΕΚ 514/Β/2-5-2003, “Κανονισμός διαδικασιών Ελέγχου, και υποχρεώσεις δημοσιότητας τιμολογίων παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ή/και δικτύων”. Η Απόφαση αυτή επιβάλλει μεταξύ άλλων στους παρόχους σταθερού δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου και/ή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας γενικές υποχρεώσεις δημοσιότητας στο βαθμό που υποχρεούνται να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με τους τιμοκαταλόγους τους στα σημεία πώλησης των υπηρεσιών τους, στα λιανικά καταστήματα, ή να λειτουργούν τηλεφωνικό κέντρο παροχής πληροφοριών τιμολόγησης και στην ιστοσελίδα της εταιρίας. Σύμφωνα με την ίδια Απόφαση, οι πάροχοι με ΣΙΑ έχουν πιο αυστηρές υποχρεώσεις δημοσιότητας των τιμολογίων λιανικής. Υποχρεούνται να δημοσιεύουν σε τρεις εφημερίδες (2 πολιτικές και 1 οικονομική) και στο δικτυακό τους τόπο, τα νέα τιμολόγια, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προσφορών και των όρων και προϋποθέσεων. Επίσης, πρέπει να τα κοινοποιούν στην ΕΕΤΤ. Οι τιμές εφαρμόζονται 10 ημέρες μετά τη δημοσίευσή τους (εκτός εάν περιλαμβάνουν μόνο μειώσεις τιμών, οπότε μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα με τη δημοσίευση). Επίσης, οι πάροχοι με ΣΙΑ στην πρόσβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και/ή σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας πρέπει να κοινοποιούν τα εκπτώτικα πακέτα τους, τα οποία εφαρμόζονται 20 μέρες μετά τη δημοσίευσή τους (εκτός εάν η ΕΕΤΤ παρέμβει με τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων εφόσον πιθανολογείται ότι οι εν λόγω εκπτώσεις παραβιάζουν τις άλλες υποχρεώσεις του παρόχου που προσφέρει εκπτώσεις (διαφάνεια, αμεροληψία, κοστοστρέφεια, συμμόρφωση με τις αρχές του ανταγωνισμού)).

Η ίδια Απόφαση προβλέπει τη διαδικασία για τον ετήσιο κοστολογικό έλεγχο των τιμολογίων του ΟΤΕ για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες, καθώς και του κοστολογικού συστήματος που εφαρμόζεται από τον πάροχο με ΣΙΑ.

Η κοστολογική πολιτική του ΟΤΕ για την πρόσβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο έχει αποτελέσει αντικείμενο μιας σειράς κανονιστικών παρεμβάσεων της ΕΕΤΤ, με τα ακόλουθα πιο πρόσφατα παραδείγματα:

VIII. *Απόφαση ΕΕΤΤ 339/31, ΦΕΚ 1973/ 31.12.2004.* Η ΕΕΤΤ επέτρεψε να εφαρμοστούν οι λιανικές τιμές του ΟΤΕ για τις υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται μέσω PSTN και ISDN BRA (μηνιαία πάγια χρέωση, καθώς και τέλος σύνδεσης), χωρίς να εγκρίνει σε καμία περίπτωση (ως κοστοστρεφείς) τις τιμές αυτές, καθώς ο ΟΤΕ δεν είχε υποβάλει, όπως όφειλε, τα στοιχεία κόστους που απαιτούνταν για τον έλεγχο του έτους 2005. Η ανωτέρω Απόφαση υποχρεώνει τον ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε δύο μήνες όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στην ΕΕΤΤ για να επιβεβαιώσει, την *ex post* συμμόρφωση των τιμών, όπως εφαρμόζονται από τον ΟΤΕ, με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού για κάθε κατηγορία πελατών, προκειμένου να καθορίσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες αυτούς.

IX. *Απόφαση ΕΕΤΤ 381/1/3-4-2006 “Αποτελέσματα κοστολογικού ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) Έτους 2005 (με απολογιστικά στοιχεία 2003)” (ΦΕΚ 681/Β/31-5-2006) και Απόφαση ΕΕΤΤ 381/2/3-4-2006, ΦΕΚ 558/Β/4-5-2006 “Λήψη Απόφασης επί της πρότασης του ΟΤΕ σχετικά με τα τιμολόγια φωνητικής τηλεφωνίας, μισθωμένων γραμμών, διασύνδεσης και αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο”.* Σύμφωνα με την πρώτη Απόφαση, η ΕΕΤΤ, μετά από τον ετήσιο έλεγχο για το έτος 2005, δημοσίευσε τα αποτελέσματα του κοστολογικού ελέγχου για τις υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται μέσω PSTN και ISDN BRA (μηνιαία πάγια χρέωση, καθώς και τέλος σύνδεσης). Σύμφωνα με την δεύτερη Απόφαση, η ΕΕΤΤ επέτρεψε να εφαρμοσθούν ως προσωρινές, οι λιανικές τιμές του ΟΤΕ για τις ανωτέρω υπηρεσίες, χωρίς ωστόσο σε καμία περίπτωση να εγκρίνονται (ως κοστοστρεφείς), δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν είχε υποβάλει, όπως όφειλε, τα στοιχεία κόστους που απαιτούνταν για τον έλεγχο του έτους 2006. Η ανωτέρω Απόφαση υποχρεώνει τον ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε δύο μήνες όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στην ΕΕΤΤ για να επιβεβαιώσει, την *ex post* συμμόρφωση των τιμών, όπως εφαρμόζονται από τον ΟΤΕ, με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού για κάθε κατηγορία πελατών, προκειμένου να καθορίσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες αυτούς.

Έχουν κατατεθεί στην ΕΕΤΤ μια σειρά από καταγγελίες σχετικά με αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές του ΟΤΕ στην παροχή πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Τα αποτελέσματα των ακροάσεων της ΕΕΤΤ σχετικά με τους ισχυρισμούς αυτούς, υποδεικνύουν ότι ο ΟΤΕ μπορεί να ασκεί την ισχύ του στην αγορά, παρά την ύπαρξη διαφόρων υποχρεώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με το ισχύος κανονιστικό πλαίσιο.

Σε μια Απόφαση της ΕΕΤΤ που εκδόθηκε το 2005, μετά από Ακρόαση,⁴⁵ η ΕΕΤΤ επέβαλε στον ΟΤΕ ένα διοικητικό πρόστιμο για την παράβαση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και των κανόνων του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ θεώρησε ότι η πρακτική του ΟΤΕ να περιλαμβάνει τα κόστη συγκεκριμένου τερματικού εξοπλισμού που χρησιμοποιούνταν (net mode) στην τιμή της μηνιαίας χρέωσης για πρόσβαση σε BRA ISDN, με μη διαφανή τρόπο παραβίαζε τις *ex ante* υποχρεώσεις διαφάνειας και κοστοστρέφειας και περιόριζε σημαντικά τον ανταγωνισμό (συνιστώντας κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης με τη μορφή σύζευξης (tying/bundling)) λόγω της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην αγορά πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

Εξάλλου με επόμενη Απόφαση της ΕΕΤΤ μετά από Ακρόαση⁴⁶, επιβλήθηκε στον ΟΤΕ διοικητικό πρόστιμο για παράβαση των υποχρεώσεών του κατ' εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 277/64/2003, (ΦΕΚ 514/Β/2-5-2003), αναφορικά με την ανακοίνωση και εφαρμογή νέων τιμολογίων παγίου τέλους για τις συνδέσεις PSTN και ISDN BRA χωρίς την προβλεπόμενη σχετικά προηγούμενη εγκριτική Απόφαση της ΕΕΤΤ.

Παράλληλα σημειώνεται ότι σημαντικές καθυστερήσεις του ΟΤΕ στην υποβολή των κοστολογικών στοιχείων και την επιβαλλόμενη απόδειξη της κοστοστρέφειας, έχει οδηγήσει στην επιβολή προστίμων με Αποφάσεις της ΕΕΤΤ⁴⁷ κατόπιν της διεξαγωγής σχετικών Ακροάσεων κατά του υπόχρεου Οργανισμού.

⁴⁵ Βλέπε Απόφαση ΕΕΤΤ 348/165/15-4-2005.

⁴⁶ Βλέπε Απόφαση ΕΕΤΤ 385/48/11-5-2006.

⁴⁷ ΕΕΤΤ ΑΠ.: 339/40/30.12.2004 και ΑΠ ΕΕΤΤ 392/025/22-06-2006

2.4.3.6. Κατευθύνσεις για την Επιλογή Κανονιστικών Υποχρεώσεων

Κατά την επιλογή των κατάλληλων υποχρεώσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν εντοπιστεί, η ΕΕΤΤ έχει την υποχρέωση να λάβει υπόψη τους στόχους που αναφέρονται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο* (την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών). Σύμφωνα με το Άρθρο 8 (4) της Οδηγίας για την Πρόσβαση, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διασφαλίσει ότι οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που εντοπίζεται και είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο* και επιβάλλονται μόνο μετά από διαβούλευση σύμφωνα με τα Άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας αυτής.

Επίσης, σύμφωνα με τα Άρθρο 17(2) της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία*, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διασφαλίσει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε έναν πάροχο σύμφωνα με το Άρθρο 17(1) της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* βασίζονται στη φύση του προβλήματος που εντοπίζεται και είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

Δεδομένων των πραγματικών και πιθανών προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν εντοπιστεί και προκύπτουν από την ύπαρξη παρόχου με ΣΙΑ στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να επιβάλει τις κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις που ορίζονται ως έχουσες σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά σύμφωνα με το Άρθρο 14 της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

Όπως ορίστηκε προηγουμένως, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι είναι απίθανο εντός της διάρκειας του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση να υπάρξει η πιθανότητα ανάπτυξης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή των κατάλληλων υποχρεώσεων σε παρόχους με ΣΙΑ που η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι θα ενθαρρύνουν την αποτελεσματική επένδυση και καινοτομία και θα προωθήσει τον ανταγωνισμό στις λιανικές αγορές πρόσβασης.

Όταν εντοπίζονται προβλήματα σε μια συγκεκριμένη αγορά και μια επιχείρηση έχει οριστεί ως έχουσα ΣΙΑ, η ΕΕΤΤ θα επιλέξει τις κανονιστικές υποχρεώσεις με βάση τη φύση των προσδιορισθέντων προβλημάτων. Όπου είναι δυνατό, θα εξεταστεί μια σειρά κανονιστικών υποχρεώσεων ώστε να επιλεγεί η λιγότερο επιβαρυντική κανονιστική υποχρέωση, ώστε να ακολουθείται η αρχή της αναλογικότητας.

Τέλος, οι κανονιστικές υποχρεώσεις που επιλέγονται θα πρέπει να είναι συμβατές με την παροχή κινήτρων. Αυτό σημαίνει ότι οι κανονιστικές υποχρεώσεις θα επιλεγούν και θα σχεδιαστούν με τρόπο που διασφαλίζει ότι τα οφέλη της συμμόρφωσης με τη ρύθμιση υπερβαίνουν τα οφέλη της παράβασης των υποχρεώσεων.

2.4.3.7. Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Στην Ενότητα αυτή, η ΕΕΤΤ ορίζει τις κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ ως κατάλληλες με βάση τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.

2.4.3.7.1. Κανονιστικές υποχρεώσεις με βάση την Οδηγία για την Πρόσβαση

Σύμφωνα με το Άρθρο 12(1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* μια ΕΡΑ μπορεί να επιβάλει υποχρεώσεις σε παρόχους να ικανοποιούν εύλογα αιτήματα πρόσβασης και χρήσης ειδικών υποδομών δικτύου και σχετικών ευκολιών, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις όπου η ΕΡΑ θεωρεί ότι η άρνηση πρόσβασης ή οι μη εύλογοι όροι και προϋποθέσεις που έχουν παρόμοιες συνέπειες, θα εμπόδιζαν την ανάπτυξη μιας βιώσιμης ανταγωνιστικής αγοράς στη λιανική ή δεν θα ήταν προς το συμφέρον των τελικών χρηστών. Οι πάροχοι μπορεί να υποχρεωθούν, μεταξύ άλλων, να παρέχουν συγκεκριμένες υπηρεσίες χονδρικής για μεταπώληση σε τρίτα μέρη.

Ένα σημαντικό εμπόδιο στην ανάπτυξη βιώσιμου ανταγωνισμού στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης είναι οι οικονομίες κλίμακας, σκοπού και πυκνότητας που συνδέονται με την κατασκευή και λειτουργία δικτύων τοπικής πρόσβασης, καθώς και τα

σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη που συνδέονται με την είσοδο στην αγορά. Η είσοδος παρόχων σε επαρκή βαθμό ώστε να επιτευχθεί η αναπαραγωγή του υφιστάμενου δικτύου του ΟΤΕ είναι απίθανη κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη βιώσιμου ανταγωνισμού και να ενθαρρυνθούν οι εναλλακτικοί πάροχοι να προχωρήσουν στην κλίμακα επενδύσεων, θα πρέπει να επιβληθούν κανονιστικές υποχρεώσεις που να επιτρέπουν πρόσβαση στα προϊόντα χονδρικής του ΟΤΕ. Κατά την επιβολή των κανονιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ θα διασφαλίσει ότι οι υποχρεώσεις αυτές είναι αναλογικές και έχουν λάβει υπόψη τα κίνητρα επενδύσεων.

Η ΕΕΤΤ στην εξέταση της αγοράς αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο πρότεινε, μεταξύ άλλων, να διατηρηθούν οι υποχρεώσεις του ΟΤΕ να παρέχει πρόσβαση στον αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο. Ωστόσο, η υποχρέωση αυτή, όπως δείχνει η ανάλυση της αγοράς λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, δεν αναμένεται να είναι επαρκής για να δημιουργήσει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην υπο εξέταση αγορά λιανικής κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, δεδομένων των οικονομικών κλίμακας, σκοπού και πυκνότητας που συνδέονται με τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης και την ύπαρξη μη ανακτήσιμου κόστους, η είσοδος μέσω αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο είναι απίθανο να δημιουργήσει επαρκή ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση για να λειτουργήσει ως ανταγωνιστικός περιορισμός στον ΟΤΕ. Στην ανάλυση της ΕΕΤΤ επίσης σημειώνεται ότι ο ανταγωνισμός στη σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης είναι ελάχιστος και ότι ο ΟΤΕ έχει ένα σταθερό μερίδιο αγοράς κοντά στο 100 %.

Η έλλειψη ανταγωνισμού στη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης επίσης δημιουργεί ανησυχίες σχετικά με τη δυνατότητα του ΟΤΕ να επεκτείνει τη δεσπόζουσα θέση που κατέχει σε λιανικές αγορές σταθερών κλήσεων. Οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν ξεκάθαρα ένα ανταγωνιστικό μειονέκτημα εάν δεν μπορούν να παρέχουν το συνολικό πακέτο σταθερών υπηρεσιών στενής ζώνης με ενιαίο λογαριασμό.

1. Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (Wholesale Line Rental - WLR)

Η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι η ανάλυση της αγοράς και τα προβλήματα ανταγωνισμού που εντοπίστηκαν υποδεικνύουν ξεκάθαρα την ανάγκη εφαρμογής της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) ως κανονιστικής υποχρέωσης. Η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) είναι μια ευκολία που προσφέρεται στους εναλλακτικούς παρόχους και τους επιτρέπει να μισθώνουν τη γραμμή του συνδρομητή με όρους χονδρικής και να την μεταπωλούν στον τελικό χρήστη. Η WLR μπορεί να αφορά PSTN και ISDN BRA γραμμές. Ο σκοπός της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών είναι να προωθήσει τον ανταγωνισμό αντιμετωπίζοντας τη δεσπόζουσα θέση του ΟΤΕ στην αγορά λιανικής πρόσβασης και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης Επιλογής/ Προεπιλογής φορέα στην αγορά κλήσεων από σταθερή θέση. Με τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών ένας εναλλακτικός πάροχος μπορεί να αναλάβει μια πλήρη λιανική σχέση με τον πελάτη για όλες τις τηλεφωνικές υπηρεσίες συνδέοντας την πρόσβαση και τις κλήσεις και παρέχοντας ενιαίο λογαριασμό. Με την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, ένας εναλλακτικός πάροχος είναι επίσης σε καλύτερη θέση για να προσφέρει καινοτόμες τιμολογιακές επιλογές, π.χ. να προσφέρει χαμηλότερη τιμή κλήσης ανά λεπτό για πρόσθετη πάγια μηνιαία χρέωση. Τέτοιες επιλογές τιμολογίων είναι πιο δύσκολο να προσφερθούν εάν ο εναλλακτικός πάροχος προσφέρει απλώς κλήσεις μέσω Επιλογής/ Προεπιλογής Φορέα. Συνεπώς με την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, η αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης Επιλογής/ Προεπιλογής Φορέα ενισχύεται.

1.1 Πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Η αξιολόγηση των προβλημάτων ανταγωνισμού και η προηγούμενη εμπειρία υποδεικνύει ότι δεν είναι καθόλου πιθανό ο ΟΤΕ να προσφέρει προϊόντα WLR μέσω εμπορικών διαπραγματεύσεων με τους εναλλακτικούς παρόχους. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει, σύμφωνα με το Άρθρο 12 (1) (δ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να παρέχει WLR. Μια κανονιστική υποχρέωση πρόσβασης αυτού του είδους είναι η μόνη κανονιστική υποχρέωση που επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να κάνουν εύλογα αιτήματα για τέτοια προϊόντα σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους.

Όταν επιβληθεί η WLR, η EETT πιστεύει ότι μπορεί να υπάρχει κίνητρο για έναν πάροχο με ΣΙΑ να περιορίσει την παροχή της ή να την κάνει πιο δύσκολη. Είναι απαραίτητο οι εναλλακτικοί πάροχοι να έχουν ανοικτή πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες, τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα και λειτουργικά συστήματα υποστήριξης (“OSS”), ανάλογα με τις ανάγκες του για αυτούς για να λάβουν το επιβαλλόμενο προϊόν και να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ σε λιανικό επίπεδο. Συνεπώς, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (ε) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η EETT πιστεύει ότι είναι σωστό, στο βαθμό που απαιτείται να παρέχει πρόσβαση σε άλλους παρόχους, ο ΟΤΕ επίσης να παρέχει ανοικτή πρόσβαση σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες κρίσιμες τεχνολογίες. Παρομοίως, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (η) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει λειτουργικά συστήματα υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού που είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί ο υγιής ανταγωνισμός στην παροχή των υπηρεσιών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (β) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η EETT πιστεύει επίσης ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση.

Η EETT προτείνει επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (γ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να μην αποσύρει την πρόσβαση σε ευκολίες που ήδη δίνονται. Ωστόσο, υπάρχουν περιστάσεις όπου μπορεί να είναι επιθυμητή η άρση της πρόσβασης σε ευκολίες, π.χ. όταν μια ευκολία δεν είναι πλέον αναγκαία και αποτελεί περιττό βάρος, στον ΟΤΕ, η διατήρησή της. Συνεπώς, η EETT προτείνει να επιβάλει την υποχρέωση του ΟΤΕ να μην αποσύρει την πρόσβαση σε ευκολίες που ήδη δίνονται, εκτός εάν υπάρξει προηγούμενη έγκριση της EETT.

Τέλος, και σύμφωνα με το Άρθρο 12 (1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η EETT μπορεί επίσης να συνοδεύσει την ανωτέρω υποχρέωση με όρους δίκαιου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα. Η EETT πιστεύει ότι οι Συμφωνίες Επιπέδου Υπηρεσιών (Service Level Agreements εφεξής “SLAs”) είναι αναγκαίο να εισαχθούν αναφορικά με όλα τα προϊόντα WLR για όλα τα σημεία της διαδικασίας, όπως η παροχή γραμμών για WLR και η διόρθωση βλαβών. Από την άποψη αυτή, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να προσφέρει ένα Βασικό SLA. Οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να περιέχουν συγκεκριμένες ρήτρες και όρους

αναφορικά με την ευθύνη των μερών. Η βασική/ ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών/ Βασικό SLA) καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύσουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του SLA, αποτελούν μέρος του ελάχιστου περιεχομένου της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του Βασικού SLA, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών απόδοσης σε τριμηνιαία βάση και *ad hoc*, όποτε ζητείται από την EETT (βλ. την Ενότητα «Διαφάνεια για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)»).

Επίσης, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί εύλογα αιτήματα για συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών πέραν του βασικού (advanced SLAs). Σχετικά με αυτό, η EETT θα συμμετάσχει σε διάλογο με τον ΟΤΕ προκειμένου να διαμορφώσει το εύρος και τις ρήτρες των εν λόγω SLAs.

1.2 Μη Διακριτική Μεταχείριση για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Στις περιπτώσεις όπου έχει επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ υποχρέωση πρόσβασης, και ιδίως όταν έχει επιβληθεί και υποχρέωση ελέγχου τιμών ή κοστοστρέφειας, ο εν λόγω πάροχος δύναται να έχει αυξημένα κίνητρα να προβαίνει σε διακρίσεις όσον αφορά τις μη τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών του. Η EETT θεωρεί ότι μια ισχυρή υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (υποχρέωση αμεροληψίας) είναι το μόνο ρυθμιστικό μέτρο το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει ευθέως τα ως άνω προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η EETT θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ΟΤΕ δεν κάνει διακρίσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Η EETT είναι επιφορτισμένη να επιβάλλει – όπου το θεωρεί κατάλληλο – υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης σε συνδυασμό με τις ήδη υπάρχουσες υποχρεώσεις πρόσβασης. Ως εκ τούτου, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ, η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης για όλες τις υποχρεώσεις πρόσβασης που περιγράφηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Αυτό σημαίνει ότι ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και θα παρέχει υπηρεσίες και

πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Ειδικότερα, οι υπηρεσίες και οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους εντός προκαθορισμένης χρονικής περιόδου και επί τη βάση προδιαγραφών ποιότητας που είναι τουλάχιστον ισότιμες με αυτές που παρέχονται στο λιανικό άκρο του ΟΤΕ (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Κατά την παροχή της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) δεν πρέπει να υπάρχουν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, δεν πρέπει να παρατηρείται σύζευξη υπηρεσιών ή ευκολιών, εκτός και εάν δικαιολογούνται από τεχνικούς λόγους, και δεν πρέπει να υπάρχουν άσκοποι όροι στις συμβάσεις επίσης, είναι απαραίτητο οι πληροφορίες που λαμβάνονται από τον ΟΤΕ στα πλαίσια της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών σε έναν εναλλακτικό πάροχο, να μην χρησιμοποιούνται (με οποιονδήποτε τρόπο) από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ. Η δέσμευση συμμόρφωσης σχετικά με την παραπάνω υποχρέωση θα πρέπει να γίνεται εγγράφως από τον ΟΤΕ.

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης δύναται να μην αποτελεί από μόνη της ένα επαρκές ρυθμιστικό μέτρο, καθότι ο ΟΤΕ ενδέχεται να μην παρέχει στον εαυτό του τις υπηρεσίες που δύναται να αιτηθεί ένας εναλλακτικός πάροχος. Για παράδειγμα, είναι πολύ πιθανό το λιανικό άκρο του ΟΤΕ να μην έχει την ανάγκη των υπηρεσιών Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) που αιτούνται οι εναλλακτικοί πάροχοι. Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν δυνατό να βασισθούν οι όροι των SLAs αποκλειστικά στις ανάγκες του λιανικού άκρου του ΟΤΕ. Η ΕΕΤΤ προτείνει συνεπώς, να επιβληθούν στον ΟΤΕ και επιπρόσθετες υποχρεώσεις πρόσβασης και διαφάνειας. Επίσης, είναι αναγκαίο να επιβληθούν και υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού προκειμένου να γίνεται επίβλεψη της αποτελεσματικότητας της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης (σχετικά με τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών).

1.3 Διαφάνεια για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Πέραν της επιβολής υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης, η EETT θεωρεί ως εύλογο και αναλογικό να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση διαφάνειας με τη μορφή υποχρεωτικής δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR). Η εν λόγω προσφορά θα εγκρίνεται από την EETT και θα αποτελεί τη βάση για τις συμβάσεις που θα συνάπτει ο ΟΤΕ με τους εναλλακτικούς παρόχους αναφορικά με την παροχή χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών. Αυτό θα διασφαλίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες στις οποίες δεν θα είχαν άλλως πρόσβαση. Κάτι τέτοιο βοηθάει στην είσοδό τους στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό. Τα μέτρα διαφάνειας παρέχουν επίσης μια μέθοδο για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης καθότι οι πληροφορίες που απαιτούνται για να ελεγχθεί η συμμόρφωση δεν θα ήταν άλλως διαθέσιμες. Συνεπώς, η EETT θεωρεί ότι η υποχρέωση διαφάνειας αποβλέπει στην αντιμετώπιση του προβλήματος ανταγωνισμού και πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ.

Το Άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση προβλέπει ότι η EETT δύναται να αιτείται από έναν πάροχο που έχει προσδιορισθεί ως πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά, να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς η οποία θα είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει μια περιγραφή των σχετικών προσφορών ανά στοιχείο σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών.

Η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να δημοσιεύει προσφορά αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR). Το Παράρτημα 1 περιλαμβάνει το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνει η προσφορά αναφοράς του ΟΤΕ για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR).

Δεδομένου ότι η προσφορά αναφοράς για τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών θα πρέπει να αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς, η EETT προτείνει να αναθεωρεί την προσφορά αναφοράς του ΟΤΕ για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) είτε κατόπιν δικής της πρωτοβουλίας είτε κατόπιν ενός θεμελιωμένου αιτήματος του ΟΤΕ ή άλλων εναλλακτικών παρόχων. Ειδικότερα:

- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την πρώτη Προσφορά Αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR), σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ, εντός εξήντα (60) ημερών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει αλλαγές στην προσφορά αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών στις περιπτώσεις εκείνες όπου κρίνει ότι δικαιολογούνται τέτοιες τροποποιήσεις.
- Για την περίπτωση όπου ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς έχουν υπάρξει, καθώς και την εμπειρία που απέκτησε αναφορικά με την εφαρμογή της Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) όπου αυτές δικαιολογούνται.
- Για την περίπτωση όπου το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς (WLR) υποβάλλεται από κάποιον άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς έχουν τυχόν υπάρξει, καθώς και την εμπειρία που απέκτησε αναφορικά με την ερμηνεία της Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα προσκαλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, ορίζοντας προς τον σκοπό αυτό συγκεκριμένη χρονική περίοδο ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να προβεί σε τροποποιήσεις της προσφοράς αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) όπου αυτές αιτιολογούνται.

Στις περιπτώσεις εκείνες που η ΕΕΤΤ κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις όποιες προτεινόμενες τροποποιήσεις/αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς οι οποίες δύνανται να έχουν σημαντική επίπτωση στην σχετική αγορά, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

Το Άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση προβλέπει επίσης ότι η EETT δύναται να ζητά από κάποιον πάροχο με ΣΙΑ να δημοσιεύει ειδικές πληροφορίες, όπως λογιστικές πληροφορίες, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις για την παροχή και χρήση καθώς και τιμές. Το Άρθρο 9(3) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, αναφέρει ότι η EETT δύναται να ορίζει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τρόπο δημοσιοποίησής τους, και ότι η EETT δύναται να επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να ζητά επιπλέον λεπτομέρειες για τις περιπτώσεις εκείνες όπου περιστατικά στην αγορά υποδεικνύουν ότι η υπάρχουσα υποχρέωση (δημοσιοποίησης) δεν είναι επαρκής. Σε αυτά τα πλαίσια, η EETT θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να παρέχει άμεσα στην EETT κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR), κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της EETT.

Πέραν της ως άνω υποχρέωσης, ο ΟΤΕ πρέπει να παρέχει στην EETT μια αναλυτική αναφορά σχετικά με Δείκτες Αποδοτικότητας (Key Performance Indicators - KPIs) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί από την EETT. Η EETT θα έχει επίσης την άδεια πρόσβασης στο σύστημα/ λογισμικό/ βάση δεδομένων που τηρούνται για τη μέτρηση των Δεικτών Αποδοτικότητας (KPIs -Key Performance Indicators) και τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να μπορεί να εξάγει πληροφορίες με δική της πρωτοβουλία. Επιπλέον, οι άλλοι πάροχοι θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στους Δείκτες Αποδοτικότητας /δεδομένα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες τους και τις συναλλαγές τους με τον ΟΤΕ

Τέλος, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την EETT, ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να δημοσιεύει ορισμένους ή όλους τους Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) στο δικτυακό του τόπο με κατάλληλη μορφή, διασφαλίζοντας την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές εκτιμήσεις, ή αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τις εκτιμήσεις στις οποίες δεν προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στους εναλλακτικούς παρόχους που αποκτούν υπηρεσίες από τον ΟΤΕ να διασφαλίσουν ότι οι Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια το επίπεδο των υπηρεσιών που παρέχεται

στους εναλλακτικούς παρόχους. Επιπλέον ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει κάθε σχετική πληροφορία σχετική με τους Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) στην ΕΕΤΤ συμπεριλαμβανομένων και (εμπιστευτικών πληροφοριών), όπως ζητείται από την ΕΕΤΤ προκειμένου η ΕΕΤΤ έχει τη δυνατότητα να παρατηρεί καλύτερα, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν διακριτική μεταχείριση άλλου παρόχου. Οι Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) δύνανται να περιλαμβάνουν (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τα κάτωθι στοιχεία:

- KPIs αναφορικά με την παροχή τηλεφωνικών γραμμών PSTN και BRA ISDN:
 - Αριθμός παραγγελιών που έχει ληφθεί ανά πάροχο
 - Αριθμός παραγγελιών που απορρίφθηκαν και λόγοι απόρριψης
 - Αριθμός παραγγελιών που εκτελέστηκαν εγκαίρως
 - Μέσος χρόνος παροχής της υπηρεσίας ανά πάροχο
 - Αριθμός ενεργών χονδρικών μισθώσεων γραμμών (WLR) ανά τοπικό κέντρο
- KPIs αναφορικά με βλάβες και αποκατάσταση βλαβών:
 - Αριθμός νέων παροχών υπηρεσιών που αναφέρθηκαν ως έχουσες βλάβη ανά τύπο πρόσβασης
 - Μέσος χρόνος για την αποκατάσταση βλάβης ανά πάροχο ανά υπηρεσία
 - Αριθμός βλαβών που αποκαταστάθηκαν εντός του συμφωνημένου χρόνου (βασική συμφωνία επιπέδου υπηρεσιών - SLA)

Κατόπιν της επιβολής υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι εύλογο και αναλογικό να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ όλες τις συμφωνίες για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) που υπογράφει με παρόχους επί τη βάση της δημοσιευμένης προσφοράς αναφοράς καθώς και τις όποιες συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών πέραν των βασικών (“advanced” SLAs) που δύνανται να προσφέρονται από τον ΟΤΕ επί τη βάση εμπορικής συμφωνίας.

1.4 Λογιστικός διαχωρισμός για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Η ΕΕΤΤ πρότεινε ανωτέρω να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να μην προβαίνει σε διακριτική μεταχείριση καθότι ο ΟΤΕ είναι μια καθετοποιημένη επιχείρηση και έχει κίνητρο να παρέχει χονδρικές υπηρεσίες με όρους και προϋποθέσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου και ως εκ τούτου να περιορίζει τον ανταγωνισμό. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού θα βοηθήσει την ΕΕΤΤ να επιβλέπει τη συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης. Η ΕΕΤΤ συνεπώς προτίθεται να επιβάλλει στον ΟΤΕ την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού όσον αφορά τις δραστηριότητες του που σχετίζονται με την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR).

Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι οι επιλεγόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις βασίζονται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος, ότι είναι εύλογες και αναλογικές και βοηθούν στην προώθηση του ανταγωνισμού ώστε να εδραιωθεί αποτελεσματικός και διαρκής ανταγωνισμός στην αγορά, και ότι συμβάλουν στη μεγιστοποίηση του οφέλους του καταναλωτή. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) είναι σχεδιασμένη ώστε να παρέχονται στοιχεία από τον ΟΤΕ που να βοηθούν στο να εκτιμηθεί εάν υπάρχει ή όχι διακριτική μεταχείριση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί συνεπώς ότι η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης είναι δικαιολογημένη και βασίζεται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος της αγοράς. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού επιβάλλεται προκειμένου να παρέχεται ένα υψηλότερο επίπεδο λεπτομέρειας σε σχέση με τις πληροφορίες που άλλως θα προέκυπταν μόνο από τις υποχρεωτικές από το νόμο οικονομικές καταστάσεις του ΟΤΕ, να παρατηρείται στενά η συμπεριφορά του ΟΤΕ ως προς την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) σαν αυτή να συνιστούσε μια ξεχωριστή επιχειρηματική μονάδα από μόνη της, να εμποδίζεται ο ΟΤΕ να ασκεί διακριτική μεταχείριση προς όφελος του λιανικού του άκρου ή των θυγατρικών επιχειρήσεων καθώς επίσης και να προλαμβάνεται ο ΟΤΕ από μη δίκαιες σταυροειδείς επιδοτήσεις.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να καταρτίζονται και να δημοσιεύονται, σε ετήσια βάση, οι ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την παροχή Χονδρικής

Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) (με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων):⁴⁸

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)
- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης
- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και χειρισμού έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικώς προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και
- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου⁴⁹

48 Παράρτημα της Σύστασης της Επιτροπής της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 για το λογιστικό διαχωρισμό και τα συστήματα κοστολόγησης σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, (OJ L 266/64 of 11.10.2005).

49 Η Σύσταση της Επιτροπής, προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
- όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών);
- πλήρης περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμημένου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Ωστόσο η ΕΕΤΤ, προτού λάβει την απόφασή της για τον ακριβή βαθμό του κάθετου και οριζόντιου λογιστικού διαχωρισμού που προτίθεται να επιβάλει στον ΟΤΕ, προτείνει να διαβουλευθεί περαιτέρω τις μεθοδολογίες λογιστικού διαχωρισμού. Για το ενδιάμεσο διάστημα και ωστόσο ολοκληρωθούν οι διαδικασίες διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ θα απαιτεί από τον ΟΤΕ τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού σύμφωνα με την Απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ. 211/3/2001 (ΦΕΚ Β/466/2001) και ΑΠ. ΕΕΤΤ 304/34/2004.

1.5 Έλεγχος τιμών και Κοστολόγηση για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Ελλείπει υποχρέωσης ελέγχου τιμών για τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR), ο ΟΤΕ θα εδύνατο να επεκτείνει την αγοραστική ισχύ του χρεώνοντας υπερβολικές τιμές για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) και θα μπορούσε να εμποδίσει την είσοδο στη λιανική αγορά πρόσβασης προβαίνοντας σε συμπίεση περιθωρίου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο να περιορισθεί η αγοραστική δύναμη του ΟΤΕ κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Η αγοραστική δύναμη του ΟΤΕ που αναμένεται να παραμείνει υψηλή αποτελεί συνέπεια των υψηλών φραγμών εισόδου και του υψηλού μη ανακτήσιμου κόστους που απαιτείται για την υλοποίηση ενός τοπικού δικτύου πρόσβασης. Το Άρθρο 13(1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* επιτρέπει στην ΕΕΤΤ να επιβάλει υποχρεώσεις αναφορικά με την ανάκτηση κόστους και υποχρεώσεις ελέγχου τιμών για τις υπηρεσίες πρόσβασης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού σημαίνει ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δύναται να χρεώνει υπερβολικές τιμές, ή να προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου εις βάρος του τελικού καταναλωτή.

Ο βασικότερος στόχος της ‘εκ των προτέρων’ (ex ante) ρύθμισης είναι να βοηθήσει στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού εμποδίζοντας την κάθετη επέκταση της αγοραστικής ισχύος του ΟΤΕ στη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) στην αγορά της λιανικής πρόσβασης. Η εν λόγω αγοραστική ισχύς θα εδύνατο να εκδηλωθεί είτε με τη μορφή υπερβολικών χονδρικών

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ.

τιμών είτε με τη μορφή συμπίεσης περιθωρίου μεταξύ των χονδρικών και λιανικών τιμών. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο χονδρικός έλεγχος τιμών είναι βασική προϋπόθεση προκειμένου να αποφευχθεί τέτοιου είδους επέκταση της αγοραστικής ισχύος του ΟΤΕ. Προτείνει συνεπώς να επιβληθεί ένας έλεγχος τιμών με μεθοδολογία retail-minus. Για τον καθορισμό της χονδρικής τιμής της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών (WLR) η ΕΕΤΤ θα αφαιρέσει από την αντίστοιχη λιανική τιμή που χρεώνει ο ΟΤΕ το κατάλληλο ποσό (το “minus”). Το “minus” (που μπορεί να έχει την μορφή απόλυτου νούμερου, ποσοστού ή συνδυασμού και των δύο) αντιστοιχεί σε εκείνο το λιανικό κόστος που εξοικονομείται από τον κοινοποιημένο πάροχο όταν εξυπηρετεί εναλλακτικούς παρόχους σε επίπεδο χονδρικής και όχι σε επίπεδο λιανικής (λχ το κόστος του marketing). Επιπλέον, για τους σχετικούς υπολογισμούς, η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη της επιπρόσθετα κόστη τα οποία δύνανται να προκύπτουν από την παροχή μιας χονδρικής υπηρεσίας (σε αντίθεση με την παροχή της λιανικής υπηρεσίας) λχ κόστη χονδρικής τιμολόγησης.

Προκειμένου να υπολογισθεί το ‘minus’, η ΕΕΤΤ θα χρησιμοποιήσει στοιχεία από το FDC/CCA (Fully Distributed Cost/ Current Cost Accounting) top-down μοντέλο του ΟΤΕ. Όπως αναφέρεται παρακάτω, η ΕΕΤΤ θα διατηρήσει την υποχρέωση του ΟΤΕ να υπολογίζει ετησίως το κόστος των προϊόντων του για την πρόσβαση χρησιμοποιώντας το FDC/CCA σύστημα που χρησιμοποιεί επί του παρόντος. Ο ΟΤΕ θα υποχρεούται να καθορίζει, επί τη βάση του κοστολογικού του συστήματος, και να παρέχει στην ΕΕΤΤ τα λιανικά κόστη των προϊόντων πρόσβασης (αυτά συνιστούν τα επονομαζόμενα αποφευχθέντα κόστη (“avoidable costs”) και τα ειδικά κόστη χονδρικής για την παροχή της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR). Επί τη βάση αυτού του κόστους η ΕΕΤΤ θα προσδιορίσει την αξία του “minus”. Για την περίπτωση νέων λειτουργιών/δραστηριοτήτων, όπως η υποστήριξη πελατών χονδρικής για το προϊόν της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών, όπου αυτές δεν συμπεριλαμβάνονται στο κοστολογικό σύστημα κατά τα πρώτα χρόνια του καθορισμού του minus, ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ ένα bottom-up μοντέλο που να καθορίζει το κόστος αυτών των δραστηριοτήτων. Στα επόμενα χρόνια, αυτά τα κόστη θα συμπεριληφθούν στο σύστημα FDC/CCA. Εάν το κρίνει απαραίτητο, η ΕΕΤΤ, θα προβεί σε τροποποιήσεις αποτελεσματικότητας (efficiency adjustments) για τον υπολογισμό του αντίστοιχου κόστους.

Παρότι δεν επιβάλλεται στον ΟΤΕ η υποχρέωση κοστοστρέφειας για το προϊόν της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR), ο ΟΤΕ θα πρέπει να συμπεριλάβει το προϊόν WLR στο FDC/CCA σύστημά του και να υποβάλει ετησίως (ένα μήνα μετά την έγκριση των οικονομικών του καταστάσεων από την Γενική Συνέλευση) στην EETT όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον προσδιορισμό του κόστους για το συγκεκριμένο προϊόν. Αυτό θα βοηθήσει την EETT να παρακολουθεί καλύτερα την τιμολόγηση του προϊόντος χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών (WLR). Η EETT εκτιμά ότι η ως άνω υποχρέωση (του να συμπεριληφθεί το προϊόν WLR στο κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ) δεν επιβαρύνει τον εν λόγω οργανισμό διότι ο ΟΤΕ έχει όμοια κοστολογικά συστήματα για άλλα προϊόντα πρόσβασης και ως εκ τούτου το μόνο που έχει να κάνει είναι να ενσωματώσει το ως άνω προϊόν στα υπάρχοντα συστήματα.

Για τις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ δεν παρέχει στην EETT ετησίως ακριβή στοιχεία αναφορικά με το προϊόν WLR από το κοστολογικό του σύστημα FDC/CCA και από τα μοντέλα bottom-up (όταν χρειάζεται), η EETT θα δύναται να ορίζει το "retail-minus" χρησιμοποιώντας αξίες ή ποσοστά retail-minus που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες με παρόμοιες συνθήκες ανταγωνισμού οι οποίες χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία retail minus για τον καθορισμό της τιμής της WLR. Επιπροσθέτως, για την επιβολή ενός μηχανισμού ελέγχου τιμών retail-minus η EETT προτείνει τα κάτωθι:

- Ένας έλεγχος τιμών, προκειμένου να αποβεί αποτελεσματικός πρέπει να παρακολουθείται συνέχεια. Ένας μηχανισμός ελέγχου τιμών retail-minus απαιτεί από την EETT να είναι πλήρως ενήμερη για τις όποιες τιμολογιακές αλλαγές (συμπεριλαμβανομένων εκπτώτικων πακέτων ή/και προσφορών) κάνει ο ΟΤΕ στο λιανικό του προϊόν. Η EETT θεωρεί ότι προκειμένου να είναι σε θέση να παρακολουθεί τη συμμόρφωση του ΟΤΕ με τον μηχανισμό retail-minus, ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποχρεούται να υποβάλλει τις όποιες τιμολογιακές αλλαγές στα λιανικά και χονδρικά του προϊόντα στην EETT προτού αυτές εφαρμοσθούν και έχει το βάρος της απόδειξης της συμβατότητας των προτεινόμενων αλλαγών με το μηχανισμό ελέγχου τιμών retail-minus. Η EETT θα εξετάζει κατόπιν τούτου εάν είναι απαραίτητο να προσαρμοσθούν οι τιμές χονδρικής και εάν ναι, κατά πόσο. Ένας τέτοιος προληπτικός μηχανισμός θα βοηθήσει επίσης να

προλαμβάνεται αντι-ανταγωνιστική συμπίεση περιθωρίου. Ο ΟΤΕ δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε ανακοίνωση των προτεινόμενων αλλαγών πριν από την έγκριση της ΕΕΤΤ.

- Η ΕΕΤΤ θεωρεί επίσης ότι ο μηχανισμός retail-minus θα μπορούσε να παρέχει στο λιανικό τμήμα του ΟΤΕ μη δίκαιο πλεονέκτημα στο βαθμό που ο ΟΤΕ θα γνώριζε ότι όποια αλλαγή εφαρμόσει στις λιανικές του τιμές θα επιφέρει αυτόματα αλλαγή στη χονδρική τιμή. Προκειμένου να εμποδίσει αυτό το αποτέλεσμα το οποίο θα διαστρέβλωνε τον ανταγωνισμό, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι κρίσιμο πριν από κάθε εγκριθείσα αλλαγή στη λιανική τιμή που θα επέφερε αλλαγή στη χονδρική τιμή, ο ΟΤΕ να ειδοποιεί τους παρόχους ανταγωνιστές, κοινοποιώντας ταυτόχρονα στην ΕΕΤΤ για την επερχόμενη αλλαγή στην τιμή χονδρικής, τουλάχιστον 20 ημέρες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής της. Επιπλέον ο ΟΤΕ δεν θα δύναται να εισάγει την αλλαγή στη λιανική τιμή ωσότου γίνει η αλλαγή στη χονδρική τιμή.⁵⁰ Η περίοδος κοινοποίησης πρέπει να είναι επαρκής ώστε να μην υφίστανται ανταγωνιστικό μειονέκτημα οι πάροχοι ανταγωνιστές αλλά και προσδιορισμένη ώστε να μην γίνεται η αγορά αδικαιολόγητα άκαμπτη.
- Εάν ο ΟΤΕ αποφασίσει να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει ένα από τα υπάρχοντα προϊόντα λιανικής του, θα πρέπει να κοινοποιήσει την εν λόγω απόφασή του στην ΕΕΤΤ πριν από την εφαρμογή της. Η ΕΕΤΤ θα κρίνει κατόπιν τούτου πως να τροποποιήσει καταλλήλως τη μεθοδολογία υπολογισμού των χονδρικών τιμών. Ο ΟΤΕ δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε ανακοίνωση των προτεινόμενων αλλαγών πριν από την έγκριση της ΕΕΤΤ.

Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του παρόχου με ΣΙΑ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την

⁵⁰ Πρέπει να σημειωθεί ότι οι αλλαγές στις λιανικές τιμές πρέπει επίσης να τελούν σε συμμόρφωση με τον έλεγχο τιμών λιανικής που ισχύει για τον ΟΤΕ.

ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται δήλωση συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Ενδιάμεση Περίοδος

Για την πρώτη περίοδο, κατόπιν της υιοθέτησης των σχετικών προτεινόμενων μέτρων, ο ΟΤΕ θα παρέχει τα απαραίτητα κοστολογικά στοιχεία από κοστολογικό του σύστημα FDC/CCA και από μοντέλα bottom-up (αν χρειαστεί) προκειμένου να επιτρέψει στην ΕΕΤΤ να καθορίσει το minus και να ορίσει τις αρχικές τιμές για τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR). Στην περίπτωση όπου ο ΟΤΕ δεν δώσει εγκαίρως στην ΕΕΤΤ τα ακριβή κοστολογικά στοιχεία, η ΕΕΤΤ θα δύναται να καθορίσει το “minus” χρησιμοποιώντας αξίες ή ποσοστά retail-minus που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες με συγκρίσιμες συνθήκες ανταγωνισμού οι οποίες χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία retail minus για να καθορίσουν την τιμή της WLR.

2.4.3.7.2. Ρυθμιστικές υποχρεώσεις στα πλαίσια της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι το άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, υποχρεώνει τις ΕΡΑ να απαιτούν από τις επιχειρήσεις με ΣΙΑ να παρέχουν σύνδεση και χρήση του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου σε σταθερή θέση σύμφωνα με το Άρθρο 16(3) προκειμένου να βοηθήσουν τους συνδρομητές τους να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες κάθε διασυνδεδεμένου με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο παρόχου (α) πληκτρολογώντας ανά κλήση τον κωδικό επιλογής φορέα και (β) με προεπιλογή, βάσει συστήματος παράκαμψης των προεπιλεγμένων επιλογών ανά κλήση, με πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα.

Η επιλογή και προεπιλογή φορέα ειδικότερα, αποτελούν ρυθμιστικά μέτρα σε επίπεδο χονδρικής, προκειμένου να αντιμετωπισθούν ειδικά προβλήματα ανταγωνισμού στις λιανικές αγορές κλήσεων από σταθερή θέση.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι παρόλο που η ρυθμιστική παρέμβαση στη χονδρική μέσω της απαίτησης να παρέχεται WLR αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση του ανταγωνισμού στις λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στενής ζώνης, δεν είναι ωστόσο επαρκής ώστε να προστατεύσει τους καταναλωτές από καταχρηστικές πρακτικές όπως η υπερβολική

τιμολόγηση. Ενώ η υποχρέωση παροχής WLR θα συνεισφέρει στο να βελτιωθεί ο ανταγωνισμός, τα αποτελέσματα της υποχρέωσης αυτής αναμένεται να είναι περιορισμένα εντός της διάρκειας του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Η EETT θεωρεί ότι είναι απίθανο η υποχρέωση παροχής WLR να περιορίσει τη δυνατότητα του ΟΤΕ να αυξήσει τις τιμές άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση και συνεπώς απαιτούνται επιπρόσθετες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

Η επιβολή υποχρεώσεων σε επίπεδο λιανικής απαιτείται για τις περιπτώσεις εκείνες όπου η EETT διαπιστώνει κατόπιν ανάλυσης της αγοράς ότι μια λιανική αγορά δεν είναι ανταγωνιστική και συμπεραίνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στα πλαίσια της Οδηγίας για την πρόσβαση ή του άρθρου 19 της Οδηγίας για την Καθολική υπηρεσία δεν θα είχαν ως αποτέλεσμα την ικανοποίηση των στόχων.

Δεδομένης της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην παροχή λιανικής πρόσβασης (σύνδεση και μίσθωση PSTN και BRA ISDN γραμμών), ο εν λόγω οργανισμός δύναται να καταχράται την ως άνω θέση του χρεώνοντας υπερβολικές τιμές ή τιμές κάτω του κόστους για τα ως άνω προϊόντα. Επί του παρόντος, το βασικό ρυθμιστικό μέτρο που προλαμβάνει τις ως άνω καταχρηστικές συμπεριφορές είναι η κοστοστρέφεια. Η κοστοστρέφεια αποτελεί μια γενική υποχρέωση που δύναται να εμποδίσει τον πάροχο με ΣΙΑ να χρεώνει υπερβολικές τιμές για ορισμένες υπηρεσίες όπως η μίσθωση γραμμών αλλά μπορεί να βοηθήσει επίσης στη διασφάλιση του ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δεν επιχειρεί να εμποδίσει ή αποτρέψει τον ανταγωνισμό χρεώνοντας αδικαιολόγητα χαμηλές τιμές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό ή προβαίνοντας σε συμπίεση περιθωρίου.

Το άρθρο 17(2) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, δίνει τη δυνατότητα στην EETT να εφαρμόσει κατάλληλα μέτρα, όπως ανώτατο όριο τιμής (price cap), προκειμένου να ελέγχει συγκεκριμένες τιμές ή να εφαρμόσει μέτρα που να προσανατολίσουν τις τιμές στο κόστος ή σε τιμές που ισχύουν σε συγκρίσιμες αγορές προκειμένου να προστατεύσει τα συμφέροντα των τελικών χρηστών και να προωθήσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Οι υποχρεώσεις που θα εφαρμοσθούν δύναται να εμπεριέχουν απαιτήσεις ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δεν χρεώνει υπερβολικές τιμές, δεν εμποδίζει την είσοδο στην αγορά ή δεν παρεμποδίζει τον

ανταγωνισμό χρεώνοντας τιμές κάτω του κόστους, δεν δείχνει προτίμηση σε συγκεκριμένους τελικούς χρήστες ή δεν προβαίνει σε αδικαιολόγητη σύζευξη προϊόντων (bundling).

Εξετάζοντας τα μέτρα ελέγχου τιμών για την λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ προτείνει να εφαρμοσθεί ένα ανώτατο όριο τιμής (price cap) και να επιβληθεί μία υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους και κοστολόγησης.

1. Έλεγχος τιμών για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης

1.1 Ανώτατο όριο τιμής (price cap) για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης

Το ανώτατο όριο τιμής (price cap) θα εφαρμοσθεί σε μια μεσοσταθμισμένη λιανική τιμή του ΟΤΕ για τα ακόλουθα προϊόντα σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης:

- για εφάπαξ τέλος σύνδεσης PSTN,
- για πάγιο τέλος μίσθωση γραμμής PSTN,
- για εφάπαξ τέλος BRA ISDN και
- για πάγιο τέλος μίσθωση γραμμής BRA ISDN.

Το ανώτατο όριο τιμής (price cap) θα επιτρέψει στον ΟΤΕ να τροποποιήσει επί μέρους τιμές προϊόντων της μεσοσταθμισμένης λιανικής τιμής στο ανώτατο όριο τιμής (price cap) και συνεπώς προσφέρει ελαστικότητα στον ΟΤΕ ως προς την εξισορρόπηση τιμών και κόστους.

Πέραν ενός συνολικού ανώτατου ορίου τιμής σε όλα τα προϊόντα πρόσβασης, η ΕΕΤΤ εξέτασε την επιβολή υπο-πλαφόν τιμής (sub-cap) για:

- την τιμή σύνδεσης PSTN και
- την τιμή σύνδεσης BRA ISDN

δεδομένου ότι το βάρος στον υπολογισμό μεσοσταθμικής τιμής (λόγω μικρής ποσότητας) για τις νέες συνδέσεις είναι χαμηλό και συνεπώς το συνολικό ανώτατο όριο τιμής (price cap) θα επέτρεπε σχετικά μεγάλες αυξήσεις στην τιμή των νέων συνδέσεων.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να συμπεριληφθούν στο ανώτατο όριο τιμής (price cap) και στο υπο-πλαφόν (sub-cap) μόνο τα συνήθη τιμολόγια των λιανικών προϊόντων πρόσβασης.

Η εισαγωγή ενός ανώτατου ορίου τιμής (price cap) για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης δίνει τη δυνατότητα στην ΕΕΤΤ να ελέγχει τις αυξήσεις στις τιμές πρόσβασης. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ένα ανώτατο όριο τιμής (price cap) είναι κατάλληλο και αναλογικό καθότι η υποχρέωση παροχής WLR δεν εφαρμόζεται ακόμη. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι όταν η υποχρέωση παροχής

WLR εφαρμοσθεί πλήρως και αποτελεσματικά, και ο ανταγωνισμός στην αγορά λιανικής πρόσβασης γίνει πιο έντονος, το ανώτατο όριο τιμής ενδεχομένως να μην χρειάζεται. Η EETT θα παρακολουθεί στενά την εξέλιξη του ανταγωνισμού στη λιανική αγορά πρόσβασης ενόψει της εφαρμογής της WLR και εάν κριθεί απαραίτητο θα αναθεωρήσει την αναγκαιότητα του ανώτατου ορίου τιμής (price cap) στις υπηρεσίες του ΟΤΕ.

Η EETT προτείνει να τεθεί το συνολικό ανώτατο όριο τιμής (price cap) για τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης καθώς και το υπο-πλαφόν (sub-cap) για τις νέες συνδέσεις στο επίπεδο $CPI - X$, όπου CPI καθορίζει τον δείκτη τιμών του καταναλωτή (Consumer Price Index - CPI) και X είναι ο παράγοντας που αντικατοπτρίζει αναμενόμενες ετήσιες βελτιώσεις αποτελεσματικότητας στην παροχή λιανικής πρόσβασης,⁵¹ και δύναται επίσης να περιλαμβάνει άλλους παράγοντες όπως η ανάγκη για περαιτέρω στάθμιση τιμών. Η EETT προτείνει ο παράγοντας X να είναι σταθερός για όλη τη διάρκεια της περιόδου και να ισούται με μηδέν.

Το CPI θα αναθεωρείται μια φορά το χρόνο και σε σύντομο χρονικό διάστημα αφότου το ετήσιο CPI για το προηγούμενο έτος γίνει διαθέσιμο και θα προσδιορίζει το επιτρεπόμενο όριο μεταβολής των τιμών των υπηρεσιών.

Ο ΟΤΕ πρέπει να έχει την υποχρέωση να κοινοποιεί στην EETT προς έγκριση τις όποιες τιμολογιακές αλλαγές στα προϊόντα λιανικής πρόσβασης και φέρει το βάρος απόδειξης ότι οι τιμολογιακές αλλαγές τελούν σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ανώτατου ορίου τιμής (price cap). Ο ΟΤΕ δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε ανακοίνωση των προτεινόμενων αλλαγών πριν από την έγκριση της EETT. Ο ΟΤΕ, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην υπο-ενότητα «Έλεγχος τιμών και Κοστολόγηση για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)», υποχρεούται να ειδοποιεί τους παρόχους ανταγωνιστές, κοινοποιώντας ταυτόχρονα στην EETT για την επερχόμενη αλλαγή στην τιμή της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών τουλάχιστον 20 ημέρες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής της.

1.2. Υποβολή στοιχείων κόστους για τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης

51 Στη θεωρία, το X πρέπει να αντικατοπτρίζει τη διαφορά σε βελτιώσεις παραγωγικότητας της ρυθμιζόμενης επιχείρησης και στη βιομηχανία γενικώς.

Επί του παρόντος, ο ΟΤΕ έχει υποχρέωση κοστοστρέφειας για τις φωνητικές τηλεφωνικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης. Το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ ελέγχεται σε ετήσια βάση προκειμένου να εκτιμηθεί η συμμόρφωσή του με τις εγκεκριμένες από την ΕΕΤΤ μεθοδολογίες και προκειμένου να εγκριθούν οι κοστοστρεφείς τιμές των ρυθμιζόμενων υπηρεσιών. Η μεθοδολογία που έχει εγκρίνει η ΕΕΤΤ είναι αυτή του πλήρως καταναμημένου κόστους (μοντέλο FDC) το οποίο χρησιμοποιεί ως βάση το τρέχον κόστος (FDC-CCA). Η υποχρέωση κοστοστρέφειας για τις τιμές λιανικής πρόσβασης επιβάλλεται συνεπώς με έναν λιγότερο περιοριστικό τρόπο από ότι η κοστοστρέφεια στο επίπεδο χονδρικής όπου έχει επιβληθεί η κοστολόγηση επί τη βάσει LRAIC – CCA.(Long Run Average Incremental Cost - Current Cost Accounting)

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υφιστάμενη υποχρέωση του ΟΤΕ να περιλαμβάνει στο κοστολογικό του μοντέλο FDC/CCA top-down τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης πρέπει να διατηρηθεί και ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ ετησίως, και το αργότερο εντός ενός μηνός από την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον προσδιορισμό του κόστους των εν λόγω προϊόντων.

Η υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους θα έχει ευρύτερο αποτέλεσμα από ότι το ανώτατο όριο τιμής, καθότι θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει να αποφευχθεί ο περιορισμός της εισόδου στην αγορά δια της εφαρμογής αδικαιολόγητα χαμηλών τιμών ή δια της εφαρμογής συμπίεσης περιθωρίου. Η υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους θα παραμένει απαραίτητο συμπληρωματικό στοιχείο του ανώτατου ορίου τιμής (price cap). Ενώ το ανώτατο όριο τιμής (price cap) βοηθά να αποφευχθεί η υπερβολική τιμολόγηση, η υποχρέωση κοστοστρέφειας θα διασφαλίζει ότι οι τιμές δεν είναι ούτε ληστρικές ούτε ικανές να οδηγήσουν σε συμπίεση περιθωρίου.

1.3. Κοστολόγηση

Το Άρθρο 17(4) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, προβλέπει ότι οι ΕΡΑ θα διασφαλίζουν ότι στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση υπόκειται σε ρύθμιση των λιανικών της τιμολογίων ή σε άλλους σχετικούς ελέγχους τιμών, θα εφαρμόζονται τα κατάλληλα κοστολογικά συστήματα. Οι ΕΡΑ δύνανται να ορίζουν τον τύπο και την μεθοδολογία

κοστολόγησης που θα εφαρμοσθεί. Η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης θα διασφαλίζεται από ανεξάρτητο εξειδικευμένο φορέα. Οι ΕΡΑ θα διασφαλίζουν ότι δημοσιεύεται ετησίως δήλωση αναφορικά με τη συμμόρφωση.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στην περίπτωση που απαιτείται να υποβληθούν στοιχεία κόστους των υπό εξέταση προϊόντων, είναι απαραίτητο όπως η επιχείρηση με ΣΙΑ έχει κοστολογικά συστήματα τα οποία προσεγγίζουν, προσδιορίζουν, εκτιμούν και κατανέμουν τα σχετικά κόστη στις υπηρεσίες και προϊόντα σύμφωνα με τα συμφωνηθείσες αρχές κοστολόγησης. Από αυτή την άποψη, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι αναφορικά με τη λιανική αγορά πρόσβασης στενής ζώνης, η υφιστάμενη προσέγγιση που βασίζεται στο FDC-CC είναι κατάλληλη και πρέπει να διατηρηθεί.

2. Μη διακριτική μεταχείριση για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης

Υπάρχει κίνδυνος, ο πάροχος με ΣΙΑ να χρησιμοποιήσει την αγοραστική του δύναμη προκειμένου να προβεί σε διακριτική μεταχείριση που βλάπτει τον ανταγωνισμό. Το Άρθρο 17(2) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία δίνει την ευχέρεια στην ΕΕΤΤ να απαιτεί από τον πάροχο με ΣΙΑ να μην δείχνει αδικαιολόγητη προτίμηση σε συγκεκριμένους τελικούς χρήστες, παρέχοντάς τους επί παραδείγματι εκπτώσεις όταν υπάρχει ρίσκο να μεταπηδήσουν σε κάποιον ανταγωνιστή, και ως εκ τούτου να βλάπτει τον ανταγωνισμό.

Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης εμποδίζει τους παρόχους να εκμεταλλευθούν την αγοραστική τους δύναμη χρεώνοντας υψηλές τιμές για υπηρεσίες που δεν είναι ανταγωνιστικές και χαμηλές τιμές για τις ανταγωνιστικές υπηρεσίες. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ συμμορφώνεται με την υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Περαιτέρω, η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης απαγορεύει στον πάροχο με ΣΙΑ να εφαρμόζει ανόμοιους όρους σε όμοιες περιστάσεις ή να εφαρμόζει όμοιους όρους σε ανόμοιες περιπτώσεις. Κάτι τέτοιο δε σημαίνει βέβαια ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δεν δύναται να παρέχει διαφορετικούς όρους και προϋποθέσεις σε διαφορετικές ομάδες πελατών, αλλά ότι οι όποιες διαφορές πρέπει να δικαιολογούνται αντικειμενικά. Στο επίπεδο λιανικής, βασική αιτιολογία διαφοροποιήσεων αποτελούν οι διαφορές κόστους.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η κατάσταση του ανταγωνισμού στη λιανική αγορά της πρόσβασης στενής ζώνης υποδεικνύει ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί από μόνο του να αντιμετωπίσει αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές. Επιπλέον, τα μέτρα που έχουν υιοθετηθεί στο επίπεδο χονδρικής δύνανται να μην επαρκούν για να εμποδιστεί η αδικαιολόγητη διακριτική μεταχείριση στο επίπεδο λιανικής καθότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης στη χονδρική εφαρμόζεται γενικώς στη χονδρική σχέση.

Η ΕΕΤΤ προτείνει συνεπώς να εφαρμόσει μια υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης του ΟΤΕ. Σύμφωνα με την ως άνω υποχρέωση θα απαγορεύεται στον ΟΤΕ να κάνει διακρίσεις ανάμεσα στους πελάτες του κατά την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης. Η ΕΕΤΤ προτείνει όπως η απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης εφαρμοσθεί σε όλες τις διαφορές που δύνανται να έχουν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού. Η εν λόγω αρχή θα εφαρμόζεται επί μιας μακροπρόθεσμης βάσης.

3. Διαφάνεια για τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης: Κοινοποίηση και δημοσίευση των όρων και προϋποθέσεων

Το Άρθρο 21 της Οδηγίας για την Καθολική υπηρεσία, καθορίζει (για όλους τους παρόχους) τις πληροφορίες εκείνες που πρέπει να διατίθενται στους πελάτες. Αναφέρει ότι αποτελεί ρόλο της ΕΕΤΤ να διασφαλίζει ότι οι τελικοί χρήστες έχουν στη διάθεσή τους διαφανείς και ενημερωμένες πληροφορίες για τις εφαρμοστέες τιμές και τιμολόγια. Σύμφωνα με το Άρθρο 21(2) η ΕΕΤΤ δύναται να καθορίζει τις πληροφορίες που θα δημοσιεύονται για τα τιμολόγια αναφορικά με την πρόσβαση, τα τέλη χρήσης, τις εκπτώσεις και τα ειδικά τιμολογιακά σχήματα.

Προκειμένου να διασφαλίσει τη διαφάνεια, η ΕΕΤΤ θεωρεί απαραίτητο οι πάροχοι υπηρεσιών να λειτουργούν επί τη βάσει συγκεκριμένων αρχών ως προς την παρουσίαση των τιμολογιακών τους πληροφοριών. Οι τιμολογιακές πληροφορίες θα πρέπει να είναι ακριβείς, κατανοητές και προσβάσιμες στους τελικούς χρήστες των δημόσιων διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών. Οι πάροχοι υπηρεσιών θα παρέχουν τιμολογιακές πληροφορίες κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του καταναλωτή και θα παρέχουν μια άμεση σύνδεση στο δικτυακό τους τόπο για τις τιμολογιακές τους πληροφορίες.

Επί του παρόντος, οι πάροχοι με ΣΙΑ υπόκεινται σε υποχρεώσεις προηγούμενης κοινοποίησης αναφορικά με τις λιανικές τους τιμές. Υποχρεούνται να δημοσιεύουν σε τρεις εφημερίδες (δύο πολιτικές και μια οικονομική) και να κοινοποιούν στην ΕΕΤΤ τις νέες τιμές τους, 10 ημέρες πριν από την εφαρμογή τους (εκτός και εάν οι νέες τιμές αφορούν μόνο μειώσεις προηγούμενων τιμών όπου και εφαρμόζονται άμεσα).

Όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης φωνητικής τηλεφωνίας, υπόκεινται σε γενικές υποχρεώσεις δημοσίευσης λ.χ υποχρεούνται να δημοσιεύουν τιμές στα σημεία των λιανικών τους πωλήσεων και στο δικτυακό τους τόπο.

Στην παρούσα διαβούλευση αναφορικά με την αγορά σταθερής λιανικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ εξετάζει εάν απαιτείται να επιβληθούν επιπρόσθετες υποχρεώσεις στους παρόχους με ΣΙΑ. Προηγούμενη δημοσίευση τιμών, όρων και προϋποθέσεων επωφελεί τους καταναλωτές και βοηθά τους ανταγωνιστές να διαπιστώσουν αντι-ανταγωνιστικές συμπεριφορές. Υπάρχει ωστόσο το ρίσκο ότι η προηγούμενη κοινοποίηση από τον πάροχο με ΣΙΑ να βοηθήσει άλλους παρόχους να ακολουθήσουν τις τιμολογιακές αλλαγές και να μειωθεί ως εκ τούτου η εισαγωγή από αυτούς επιθετικών ή καινοτόμων τιμών στην αγορά. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η παρούσα υποχρέωση κοινοποίησης και προηγούμενης δημοσίευσης συνεχίζει να είναι κατάλληλη. Επιπλέον, απαιτείται από τον ΟΤΕ κάθε φορά που επιθυμεί να εφαρμόσει κάποιο εκπτωτικό πακέτο ή προσφορά, να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ την πρόταση του, συνοδευόμενη με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Ο ΟΤΕ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι η πρόταση του δεν προκαλεί επιθετική τιμολόγηση, συμπίεση περιθωρίου ή οποιοδήποτε άλλο περιορισμό του ανταγωνισμού. Η ΕΕΤΤ μετά από έλεγχο δύναται να εγκρίνει, να εγκρίνει υπό όρους/τροποποιήσεις ή να απορρίψει την πρόταση του ΟΤΕ. Σε κάθε περίπτωση έγκρισης, η δυνατότητα εφαρμογής ενός εκπτωτικού πακέτου ή προσφοράς θα συνοδεύεται με την υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ απολογιστικά στοιχεία, προκειμένου να ελέγχεται η συμμόρφωση του με τους κανόνες του ανταγωνισμού. Ο ΟΤΕ δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε ανακοίνωση των προτεινόμενων εκπτωτικών πακέτων ή προσφορών πριν από την έγκριση της ΕΕΤΤ. Τα εγκριθέντα εκπτωτικά πακέτα ή προσφορές δύνανται να εφαρμοσθούν άμεσα από την επομένη της δημοσίευσης τους.

4. Αλληλένδετη πώληση/ Σύζευξη προϊόντων στη λιανική

Κατά την εκτίμηση των προβλημάτων ανταγωνισμού στη λιανική αγορά πρόσβασης, η ΕΕΤΤ επισήμανε ότι η σύζευξη (bundling) προϊόντων λιανικής όπως λ.χ η σύζευξη (bundling) πρόσβασης και κλήσεων, δύναται να περιορίσει τον ανταγωνισμό, κυρίως δια της επέκτασης της αγοραστικής ισχύος σε γειτονικές αγορές και με περιορισμούς στην ελευθερία καθορισμού τιμών.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι προκειμένου να αντιμετωπισθεί κάτι τέτοιο πρέπει να επιβληθεί υποχρέωση αδεσμοποίησης (unbundling). Ο κύριος στόχος της υποχρέωσης αδεσμοποίησης (unbundling) είναι να προληφθεί η δημιουργία φραγμών εισόδου στην αγορά που άλλως θα επέρχεται δια της οριζόντιας επέκτασης της αγοραστικής ισχύος και η οποία (οριζόντια επέκταση αγοραστικής ισχύος) θα περιόριζε τον ανταγωνισμό με αρνητικές συνέπειες στους καταναλωτές. Παρότι, η σύζευξη προϊόντων δύναται να οδηγεί σε οικονομίες κλίμακας και σκοπού με αποτέλεσμα να υπάρχει εξοικονόμηση για τους τελικούς καταναλωτές, δύναται επίσης εκ της φύσης της να οδηγήσει σε έλλειψη διαφάνειας καθότι δύο ή περισσότερα προϊόντα πωλούνται ως ενιαίο πακέτο.

Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις για προηγούμενη δημοσίευση και κοινοποίηση που αναφέρθηκαν ανωτέρω και οι γενικές υποχρεώσεις διαφάνειας που επιβάλλονται στους παρόχους σύμφωνα με το Άρθρο 21 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία θα ισχύουν και για τις ζεύξεις προϊόντων (bundling) και θα περιορίσουν την έκταση στην οποία η σύζευξη (bundling) δύναται να περιορίσει τη διαφάνεια στην αγορά.

Το Άρθρο 10(1) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία που εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που έχουν καθορισθεί ως πάροχοι ορισμένων υπηρεσιών καθολικής υπηρεσίας (ο ΟΤΕ είναι επί του παρόντος ο πάροχος Καθολικής Υπηρεσίας) προβλέπει μεταξύ άλλων ότι μια ‘καθορισμένη επιχείρηση θα.....καθορίζει όρους και προϋποθέσεις για την παροχή τέτοιων επιπρόσθετων ευκολιών και υπηρεσιών ώστε ο συνδρομητής να μην είναι υποχρεωμένος να πληρώνει για ευκολίες ή υπηρεσίες που δεν είναι απαραίτητες ή δεν απαιτούνται για την υπηρεσία που αυτός θέλει. Επιπλέον, ο ΟΤΕ θα συνεχίσει βάσει του Άρθρου 10(1) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία να διασφαλίζει ότι τα τιμολόγια για τις ευκολίες που είναι

επιπρόσθετες για την παροχή σύνδεσης στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο είναι επαρκώς αδεσμοποιημένα έτσι ώστε οι χρήστες να μην υποχρεούνται να πληρώνουν για ευκολίες που δεν είναι απαραίτητες για της αιτούμενη υπηρεσία.

Η EETT προτείνει να επιβληθεί υποχρέωση στον πάροχο με ΣΙΑ που να του επιβάλλει να μην προβαίνει σε αδικαιολόγητες ζεύξεις προϊόντων. Η EETT θα θεωρεί ως μη εύλογη την σύζευξη προϊόντων ή υπηρεσιών που δεν επιτρέπει στον καταναλωτή να αγοράσει μεμονωμένα το προϊόν/υπηρεσία που επιθυμεί παρά μόνο μαζί με το δεσμοποιημένο προϊόν. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι η EETT αναμένει από τον πάροχο με ΣΙΑ να παρέχει όλα τα στοιχεία της δεσμοποιημένης υπηρεσίας/προϊόντος ως χωριστά προϊόντα/υπηρεσίες.

Οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με το πρόβλημα των υπερβολικών τιμολογήσεων και οι υποχρεώσεις που έχουν τεθεί ώστε να προληφθεί η παρεμπόδιση του ανταγωνισμού που προκαλείται από αδικαιολόγητα χαμηλές τιμές θα εφαρμόζονται τόσο για τα αδεσμοποιημένα όσο και για τα δεσμοποιημένα προϊόντα.

Η EETT προτείνει να επιβληθούν οι ως άνω αρχές σε όλες τις περιπτώσεις σύζευξης προϊόντων (bundling), είτε αυτές αφορούν σύζευξη μόνο στην παρούσα αγορά είτε αφορούν σύζευξη προϊόντων που εμπίπτουν στην παρούσα αγορά με άλλα προϊόντα, ανεξαρτήτως του εάν προσδιορίζονται ή όχι ως υπηρεσίες/προϊόντα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

5. Λογιστικός Διαχωρισμός για προϊόντα λιανικής πρόσβασης

Η EETT θεωρεί ότι η υποχρέωση κοστολόγησης για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης πρέπει να συμπληρωθεί με μια υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού. Κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η EETT πρέπει να διασφαλίσει ότι οι επιλεγόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις βασίζονται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος, ότι είναι εύλογες και αναλογικές και βοηθούν στην προώθηση του ανταγωνισμού ώστε να εδραιωθεί κάποια στιγμή αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην αγορά, και ότι συμβάλουν στα οφέλη του καταναλωτή. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού είναι σχεδιασμένη ώστε να παρέχονται στοιχεία από τον ΟΤΕ που να βοηθούν στο να εκτιμηθεί εάν υπάρχει ή όχι συμπίεση περιθωρίου στη λιανική πρόσβαση ή πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης. Η EETT θεωρεί συνεπώς ότι η επιβολή της εν

λόγω υποχρέωσης για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης είναι δικαιολογημένη και βασίζεται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος της αγοράς.

Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού επιβάλλεται προκειμένου να παρέχεται ένα υψηλότερο επίπεδο λεπτομέρειας σε σχέση με τις πληροφορίες που άλλως θα προέκυπταν μόνο από τις υποχρεωτικές από το νόμο οικονομικές καταστάσεις του ΟΤΕ, να παρατηρείται στενά η συμπεριφορά του ΟΤΕ ως προς την παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης σαν αυτή να συνιστούσε μια ξεχωριστή επιχειρηματική μονάδα από μόνη της, καθώς επίσης και να προλαμβάνεται η μη δίκαιη σταυροειδής επιδότηση.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να καταρτίζονται και να δημοσιεύονται οι ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για όλες τις υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης και μίσθωσης γραμμών (με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων):⁵²

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)
- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης
- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και χειρισμού έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου

⁵² Παράρτημα της Σύστασης της Επιτροπής της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 για το λογιστικό διαχωρισμό και τα συστήματα κοστολόγησης σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, (OJ L 266/64 of 11.10.2005).

- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικής προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και
- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου⁵³

Ωστόσο η ΕΕΤΤ, προτού λάβει την απόφασή της για τον ακριβή βαθμό του κάθετου και οριζόντιου λογιστικού διαχωρισμού που προτίθεται να επιβάλει στον ΟΤΕ, προτείνει να διαβουλευθεί περαιτέρω τις μεθοδολογίες λογιστικού διαχωρισμού. Για το ενδιάμεσο διάστημα και ωστόσο ολοκληρωθούν οι διαδικασίες διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ θα απαιτεί από τον ΟΤΕ τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού σύμφωνα με την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ. 211/3/2001 (ΦΕΚ Β/466/2001) και ΑΠ. ΕΕΤΤ 304/34/2004.

Περίληψη Προτεινόμενων Υποχρεώσεων

Προκειμένου να αντιμετωπισθεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη λιανική αγορά πρόσβασης στενής ζώνης, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ μία σειρά ρυθμιστικών υποχρεώσεων οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι:

- Υποχρέωση αναφορικά με την παροχή πρόσβασης και την χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου όσον αφορά:
 - ο Την παροχή της υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR),

⁵³ Η Σύσταση της Επιτροπής, προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
- όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών);
- πλήρης περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμόμενου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ..

- ο Την δημοσίευση προσφορά αναφοράς σχετικά με την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών που θα συμπεριλαμβάνει πρόσβαση σε επιπρόσθετες ευκολίες απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία της υπηρεσίας και η οποία θα εμπεριέχει επίσης μια κατάλληλη Συμφωνία Επιπέδου Υπηρεσιών (SLA) η οποία θα υπόκειται σε τροποποιήσεις με την πάροδο του χρόνου όταν αυτό απαιτείται από τις εξελίξεις της αγοράς.
- Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης εις βάρος των ανταγωνιστών του κατά την παροχή των υπηρεσιών του στο λιανικό του άκρο ή σε συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις. Η εν λόγω υποχρέωση αντικατοπτρίζεται σε μια σειρά υποχρεώσεων σχετικά με τη διαφάνεια όπως η παροχή συμφωνίας επιπέδου υπηρεσιών, η προσφορά αναφοράς και περιορισμοί ως προς τη νόμιμη χρήση ορισμένου τύπου πληροφοριών.
- Επιπρόσθετες υποχρεώσεις διαφάνειας με τη μορφή απαιτήσεων για δημοσίευση υποχρεωτικών πληροφοριών από τον ΟΤΕ, ιδίως όσον αφορά τα περιεχόμενα της προσφοράς αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) τον μηχανισμό αναθεώρησης της ως άνω προσφοράς, απαιτήσεις αναφοράς, και την χρήση των Δεικτών Αποδοτικότητας (KPIs) αναφορικά με τις ως άνω υποχρεώσεις.
- Υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού για τις δραστηριότητες του ΟΤΕ που σχετίζονται με την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR).
- Μέτρα ελέγχου τιμών και κοστολόγησης για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) τα οποία θα αντικατοπτρίζονται σε μια φόρμουλα "retail-minus" και στην υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους για το προϊόν WLR και κοστολόγησης με το σύστημα FDC-CCA.

Στο επίπεδο λιανικής, και σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία:

- Έλεγχος τιμών λιανικής με τη μορφή ενός ανώτατου ορίου τιμής (price cap) και υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους με βάση το υπάρχον κοστολογικό σύστημα FDC-CCA,

- Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης,
- Υποχρεώσεις διαφάνειας με τη μορφή προηγούμενης δημοσίευσης (όχι μεγαλύτερης ωστόσο από αυτή που ισχύει για την τιμολόγηση των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας),
- Επιβολή υποχρεώσεων λογιστικού διαχωρισμού.
- Επιβολή υποχρέωσης αδεσμοποίησης προϊόντων/ υπηρεσιών

2.5. Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών

Τα κάτωθι συνιστούν τη λίστα με το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιέχει η Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών.

A. Όροι Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών

1. Γραμμές και υπηρεσίες στις οποίες παρέχεται πρόσβαση
2. Διαφοροποίηση ποιότητας υπηρεσιών
3. Τεχνικοί όροι
4. Διαδικασίες παραγγελιών και παροχής, περιορισμοί χρήσης.

B. Πληροφοριακά συστήματα

Προϋποθέσεις για την πρόσβαση στα υποστηρικτικά λειτουργικά συστήματα του ΟΤΕ, στα πληροφοριακά συστήματα ή στις βάσεις δεδομένων για τις προ-παραγγελίες, για τα αιτήματα παροχής, παραγγελιών, συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών και τιμολόγησης.

Γ. Όροι παροχής

1. Ανώτατος χρόνος απάντησης σε αιτήματα παροχής υπηρεσιών και ευκολιών, συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επίλυση βλαβών, διαδικασίες επαναφοράς στο σύνηθες επίπεδο υπηρεσίας και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.
2. Συνήθεις όροι συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης, όπου κατάλληλο, της προβλεπόμενης αποζημίωσης για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους ανώτατους χρόνους.
3. Τιμές ή τιμολογιακές φόρμουλες για κάθε στοιχείο, λειτουργία και ευκολία που αναφέρεται ανωτέρω.

3. ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΕΣΗ

3.1.Εισαγωγή

3.1.1. Στόχοι βάσει του Νέου Καθεστώτος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο θέτει ως στόχους πολιτικής που διέπουν την δράση της ΕΕΤΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (i) την προώθηση του ανταγωνισμού
- (ii) τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και,
- (iii) την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα ανάλυση συνάδει με τους ανωτέρω στόχους, καθώς η ΕΕΤΤ επιδιώκει να προωθήσει τον ανταγωνισμό διασφαλίζοντας το μέγιστο όφελος για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

3.1.2. Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το νέο κανονιστικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων⁵⁴, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών

⁵⁴ Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο αποτελείται από την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα

επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην *Οδηγία Πλαίσιο*.⁵⁵ Επιπλέον, η ΕΕΤΤ καλείται να διεξάγει ανάλυση των σχετικών αγορών προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον υφίσταται ή όχι σε αυτές αποτελεσματικός ανταγωνισμός.⁵⁶ Εφόσον διαπιστώσει ότι η σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική (δηλαδή εφόσον μια ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά ('ΣΙΑ')), η ΕΕΤΤ οφείλει σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο να καθορίσει τις επιχειρήσεις με ΣΙΑ στην αγορά αυτή και να επιβάλει σε αυτές τις κατά περίπτωση ενδεδειγμένες ειδικές ρυθμιστικές υποχρεώσεις.⁵⁷

Στην περίπτωση όπου διαπιστώνει ότι η σχετική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, με βάση την Οδηγία Πλαίσιο η ΕΕΤΤ δεν επιβάλει νέες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε κάποια επιχείρηση στην αγορά αυτή, ενώ σε περίπτωση που έχει επιβάλει στο παρελθόν ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις στη σχετική αυτή αγορά, αίρει αυτές.⁵⁸

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η διαδικασία ανάλυσης της αγοράς σύμφωνα με το Άρθρο 16 πρέπει να ακολουθεί χρονικά τον ορισμό της σχετικής αγοράς, ο οποίος λαμβάνει

δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ("η *Οδηγία Πλαίσιο*"), Ε.Ε. 2002 L 108/33, και τέσσερις άλλες Οδηγίες (συλλογικά αναφέρονται ως οι "*Ειδικές Οδηγίες*"), που είναι οι εξής: Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την Αδειοδότηση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ("η *Οδηγία για την Αδειοδότηση*"), ΕΕ 2002 L 108/21, Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους ("η *Οδηγία για την Πρόσβαση*"), ΕΕ 2002 L 108/7, Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ("η *Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία*"), ΕΕ 2002 L 108/51, και η Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ("η *Οδηγία για την Ιδιωτική Ζωή και τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*"), ΕΕ 2002 L 201/37. Τέσσερις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Απριλίου του 2002. Το τελευταίο τμήμα του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού πακέτου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η Οδηγία για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες, ετέθη σε ισχύ την 31η Ιουλίου 2002.

55 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

56 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16.

57 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(4).

58 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(3).

χώρα το συντομότερο δυνατό μετά την υιοθέτηση, ή τη μεταγενέστερη αναθεώρηση της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Σχετικές Αγορές.⁵⁹ Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών και τη διεξαγωγή της ανάλυσης του ανταγωνισμού επί αυτών, η ΕΕΤΤ καλείται να λάβει υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό τη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁶⁰

3.1.3. Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς βάσει του Νόμου 3431/2006 ‘Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις’ [ΦΕΚ 13 /03.02.2006] (ο «Νόμος») που αποτελεί το νέο Ελληνικό Νόμο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες που τέθηκε σε ισχύ την 3^η Φεβρουαρίου, 2006⁶¹. Ο Νόμος μεταφέρει στην Ελληνική νομοθεσία τη δέσμη Οδηγιών της ΕΕ του 2002 (Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/77/ΕΚ).

Το Άρθρο 12 παρ.1 (α) του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/ υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, καθώς και τον Ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά), σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ι) και (ιβ) παρέχει στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και Κοινοτικής

59 Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

60 Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ανάλυση της Αγοράς και την Εκτίμηση Σημαντικής Ισχύος, ΕΕ 2002 C 165/3,

61 Για τη διεξαγωγή του ορισμού και της ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ έχει συλλέξει επίσης στοιχεία δυνάμει του προϊσχύοντος Νόμου Τηλεπικοινωνιών (Νόμος 2867/2000 ‘Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και Λοιπές Διατάξεις’ [ΦΕΚ273/19.12.2000, Τεύχος Α]), (άρθρα, 3 παρ. 14, 15 και 19).

νομοθεσίας, τόσο σε εθνικό όσο και Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ιστ) σε συνδυασμό με το άρθρο 64 παρ.1 παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή. Ειδικότερα, το άρθρο 64 παρ.1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων (άρθρο 64 παρ.1, εδ.(στ)) όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.4 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργασίμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργασίμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1(στ) του Νόμου, οι αρμοδιότητες σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκουν στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του Νόμου 703/1977, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας των στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

3.2. Ορισμός Σχετικής Αγοράς

3.2.1. Πλαίσιο

Η ΕΕΤΤ καλείται, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην Οδηγία Πλαίσιο. Η υποχρέωση αυτή αφορά τόσο τις σχετικές αγορές που προσδιορίζονται στη Σύσταση όσο και τυχόν πρόσθετες σχετικές αγορές που δύναται να ορίσει η ΕΕΤΤ. Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ διεξάγει τον ορισμό αγορών σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τη Σύσταση, καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.⁶²

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων για την αποτελεσματική ανάλυση της αγοράς. Μια σχετική αγορά προϊόντων αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα κατά την αντίληψη των καταναλωτών, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.⁶³

Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους περιορισμούς στην πρακτική καθορισμού τιμών των παρόχων που προκύπτουν από τη δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνει υπόψη μια σειρά μεθοδολογιών κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου του τεστ SSNIP όπου είναι πρακτικά δυνατό να

⁶² Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15

⁶³ Βλ., παραδείγματος χάριν, Υπόθεση *Michelin v. Commission* [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού (“Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών”), ΕΕ 1997 C 372/3, και τις *Κατευθυντήριες Γραμμές*.

εφαρμοσθεί.⁶⁴ Με βάση το εν λόγω τεστ, μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή ένα σύνολο υπηρεσιών συνιστά χωριστή σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος μπορούσε να επιβάλει μια μικρή αλλά ουσιώδη (έως και 10%), μη προσωρινή αύξηση τιμής πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις, με συνέπεια η αύξηση της τιμής να αποδειχθεί ότι είναι κερδοφόρος.⁶⁵ Η άσκηση του ορισμού της σχετικής αγοράς εξετάζει την πιθανή ανταγωνιστική ανταπόκριση μιας ομάδας (μη οριακού αριθμού) πελατών, δηλαδή όχι απαραίτητως της πλειοψηφίας των πελατών.⁶⁶

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

3.2.2. Πεδίο Εξέτασης

Η αγορά που εξετάζεται στην παρούσα διαβούλευση είναι η αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (εφεξής λιανική πρόσβαση) για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες (Αγορές 1-2 του Παραρτήματος της Σύστασης).

Η Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σημειώνει ότι η λιανική πρόσβαση δύναται σε γενικές γραμμές να περιγραφεί ως η σταθερή σύνδεση ή πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο για το σκοπό πραγματοποίησης ή/και λήψης τηλεφωνικών κλήσεων και σχετικών υπηρεσιών. Σημειώνει επίσης ότι η πρόσβαση παρέχεται μέσω μεταλλικών συνεστραμμένων καλωδίων τουλάχιστον επί του παρόντος ενώ αναμένεται η εισαγωγή μιας ευρύτερης γκάμας τεχνολογιών στο μέλλον.

⁶⁴ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

⁶⁵ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

⁶⁶ Βλέπε, παραδείγματος χάρι, Υπόθεση, *Hoffman-La Roche & Co. A. G. v. Commission* [1979] ECR 461 and *Ahmed Saeed Flugreisen v. Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs* [1989] ECR 803.

Η Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές εξετάζει την σχέση μεταξύ πρόσβασης και κλήσεων, σημειώνοντας ότι ενώ παρέχονται συνήθως ως ένα πακέτο, ορισμένοι τελικοί χρήστες επιλέγουν εναλλακτικούς παρόχους για την παροχή κλήσεων. Ως εκ τούτου, ένας πάροχος ο οποίος θα επιχειρούσε να ανεβάσει την τιμή των εξερχόμενων κλήσεων άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου θα αντιμετώπιζε την βάσιμη πιθανότητα οι τελικοί χρήστες να μεταπηδήσουν σε εναλλακτικούς παρόχους. Η χρήση κωδικών επιλογής και προεπιλογής φορέα διευκολύνει την παροχή υπηρεσιών από εναλλακτικούς παρόχους. Επιπλέον, ενώ οι πάροχοι πρόσβασης ανταγωνίζονται στην παροχή κλήσεων, δεν διαφαίνεται ότι οι πάροχοι που παρέχουν κλήσεις μέσω της επιλογής/προεπιλογής φορέα θα εισέρχονταν συστηματικά στην αγορά πρόσβασης συνεπεία μιας μικρής αλλά σημαντικής μη-παροδικής αύξησης της τιμής της πρόσβασης.

Η Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις σχετικές αγορές, διακρίνει τις κάτωθι δύο σχετικές αγορές:

- Πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για οικιακούς πελάτες, και
- Πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για μη-οικιακούς πελάτες.

Η EETT εξέτασε την καταλληλότητα των εν λόγω ορισμών αγορών και την κατάλληλη οριοθέτηση μεταξύ των σχετικών αγορών για την Ελλάδα.

3.2.3. Η Διάρθρωση της Αγοράς

Ο ΟΤΕ λειτουργεί ένα εθνικό δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών πλήρους κάλυψης. Την 31^η Δεκεμβρίου 2005, ο αριθμός των συνδέσεων τοπικής πρόσβασης του ΟΤΕ σε λειτουργία ανέρχεται σε 5.513.221, αντιπροσωπεύοντας σύμφωνα με εκτίμηση της EETT, μερίδιο αγοράς άνω του 99% του συνολικού αριθμού συνδέσεων σταθερής τηλεφωνίας στην Ελλάδα. Θα πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι την ίδια περίοδο υπήρχαν 16 αδειοδοτημένοι πάροχοι δημόσιων σταθερών δικτύων. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν σημεία παρουσίας ανά την Ελλάδα, η εναλλακτική υποδομή τοπικής πρόσβασης είναι περιορισμένη. Οι περισσότεροι εναλλακτικοί παρέχουν πρόσβαση και υπηρεσίες χρησιμοποιώντας

αδεσμοποίητους τοπικούς βρόχους, μισθωμένες γραμμές και συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης.

Σταθερή πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο δύναται να παρέχεται στην Ελλάδα κατά τους ακόλουθους τρόπους:

- Γραμμές PSTN – οι οποίες παρέχουν ένα κανάλι. Οι εν λόγω γραμμές ήταν αρχικά σχεδιασμένες για κίνηση φωνής, αλλά μπορούν να υποστηρίξουν fax και μεταφορά δεδομένων μέσω modem με ταχύτητες έως 56 Kbps. Αποτελούν την κυρίαρχη μορφή πρόσβασης και κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2005 ο αριθμός αυτών των γραμμών σε λειτουργία στην Ελλάδα εκτιμάται στις 4.930.328 γραμμές. Αυτό μεταφράζεται σε μείωση της τάξης περίπου του 11% συγκριτικά με τον αντίστοιχο αριθμό γραμμών στις 31 Δεκεμβρίου του 1998.
- Ψηφιακές ISDN γραμμές:
 - Basic Rate Access ('BRA') – υποστηρίζει 2 κανάλια είτε για χρήση φωνής ή/ και για χρήση δεδομένων, και
 - Primary Rate Access ('PRA') – υποστηρίζει 30 κανάλια είτε για χρήση φωνής ή/ και για χρήση δεδομένων.

Η διαχρονική εξέλιξη των γραμμών πρόσβασης σε λειτουργία στην Ελλάδα, παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Ημερομηνία	PSTN			ISDN BRA	ISDN PRA	ΣΥΝΟΛΟ
	Ψηφιακό κέντρο	Αναλογικό κέντρο	Σύνολο			
31/12/1998	4.193.488	1.342.033	5.535.521	3.258	448	5.539.227
31/12/1999	5.134.321	476.610	5.610.931	27.542	1.478	5.639.951
31/12/2000	5.324.923	334.351	5.659.274	96.972	3.946	5.760.192
31/12/2001	5.389.062	218.664	5.607.726	199.033	5.385	5.812.144
31/12/2002	5.247.827	165.015	5.412.842	349.755	6.048	5.768.645
31/12/2003	5.182.749	17.619	5.200.368	448.542	6.766	5.655.676
31/12/2004	5.079.827	617	5.080.444	525.499	7.362	5.613.305

30/06/2005	4.994.317	0	4.994.317	555.721	7.507	5.557.545
31/12/2005(*)	4.930.328	0	4.930.328	578.560	7.424	5.516.312

**Στοιχεία βάσει εκτιμήσεων της EETT*

Με βάση τα πραγματικά στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί από την EETT έως τις 30 Ιουνίου 2005, ο ΟΤΕ παρείχε 99,95% των γραμμών PSTN, 99,99% των ISDN BRA και 95,6% των ISDN PRA γραμμών.

Η συνήθης υποδομή για την παροχή πρόσβασης PSTN και ISDN (μεταλλικό συνεστραμμένο ζεύγος) δύναται επίσης να χρησιμοποιηθεί για την παροχή πρόσβασης xDSL. Στις 31 Δεκεμβρίου 2003, υπήρχαν 7.933 ενεργές γραμμές ADSL (οι οποίες παρέχονταν μέσω του ADSL δικτύου του ΟΤΕ), που αυξήθηκαν σε 43.832 και 283.046 στα τέλη του 2004 και στα μέσα του 2006 αντίστοιχα. Τα στοιχεία υποδεικνύουν ότι οι λιανικοί πελάτες στην Ελλάδα, ενδιαφέρονται για πρόσβαση μεγαλύτερου εύρους ζώνης. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την εθνική έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας 2005 που διεξήχθη για λογαριασμό του ΕΔΕΤ τον Οκτώβριο/Νοέμβριο του 2005,⁶⁷ το 46.1% των συμμετεχόντων που δήλωσαν επίσης ότι έχουν συνδρομή στο Internet, ανέφεραν ότι ενδιαφέρονται πολύ ή αρκετά για πρόσβαση στο Internet σε ταχύτητες μεγαλύτερες από 128 Kbps. Το 22,4% της ίδιας ομάδας συμμετεχόντων (δηλαδή, αυτών που έχουν συνδρομή Internet), δήλωσαν ότι ενδιαφέρονται λίγο, ενώ το 22,6% αυτών ότι δεν ενδιαφέρονται καθόλου.

Οι λιανικές υπηρεσίες ευρείας ζώνης που παίρνουν οι οικιακοί χρήστες και οι μικρές εταιρείες παρέχονται κυρίως μέσω ADSL του ΟΤΕ, και δίνουν ανώτατη ταχύτητα ρυθμού καθόδου περίπου 384, 512 ή 1024 Kbps.⁶⁸ Το μεγαλύτερο μέρος τους εύρους ζώνης χρησιμοποιείται για την λήψη δεδομένων, και δύναται να χρησιμοποιείται τόσο για κίνηση φωνής όσο και δεδομένων. Επί του παρόντος υπάρχει μόνο ένας ελάχιστος αριθμός γραμμών πρόσβασης άλλων τύπων DSL π.χ. SDSL.

⁶⁷ Διαθέσιμη στο: <http://www.ebusinessforum.gr>. Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» στο πλαίσιο του 3^{ου} ΚΠΣ.

⁶⁸ Το τελευταίο διάστημα υπάρχουν αρκετές προσφορές (κυρίως από εναλλακτικούς παρόχους) στην αγορά με ακόμη μεγαλύτερες ταχύτητες ρυθμού καθόδου

Επιπλέον, ένας μικρός αριθμός πελατών στην Ελλάδα λαμβάνει πρόσβαση μέσω υποδομής οπτικών ινών και σταθερής ασύρματης πρόσβασης. Τον Ιανουάριο του 2001, η EETT αδειοδότησε παρόχους σταθερής ασύρματης πρόσβασης να παρέχουν τέτοια πρόσβαση στις ζώνες των 3.5 και 25 GHz. Αδειοδότησε τρεις παρόχους στη ζώνη των 3.5 GHz και πέντε στη ζώνη των 25 GHz. Οι αδειοδοτημένοι πάροχοι σταθερής ασύρματης πρόσβασης πρέπει να εγκαθιστούν, να λειτουργούν, να συντηρούν και να χρησιμοποιούν τον απαραίτητο εξοπλισμό ώστε να παρέχουν κάλυψη σε τουλάχιστον 20% του Ελληνικού πληθυσμού μέσα σε δύο χρόνια από την απονομή της άδειας. Επιπροσθέτως, οι αδειοδοτημένοι στα 3.5 GHz πάροχοι πρέπει να είναι ενεργοί σε τουλάχιστον τέσσερις περιοχές. Οι αδειοδοτημένοι στα 3.5 GHz πάροχοι πρέπει να παρέχουν μια υπηρεσία που λειτουργεί σε ταχύτητες τουλάχιστον 64 Kbps, ενώ οι αδειοδοτημένοι στα 25 GHz πάροχοι πρέπει να παρέχουν φωνητική τηλεφωνία και υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης. Στα μέσα του 2006, υπήρχαν 453 ευρυζωνικές συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης.⁶⁹ Κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης έχει εκδοθεί Απόφαση με την οποία επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του φάσματος στις ζώνες 2,4 GHz και στα 5,4 GHz.

Οι οπτικές ίνες δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παροχή τοπικής πρόσβασης. Δεδομένου του εύρους ζώνης που παρέχουν, οι εν λόγω συνδέσεις χρησιμοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά για μη-οικιακούς πελάτες. Ο αριθμός ωστόσο των συνδέσεων μέσω οπτικών ινών είναι πολύ περιορισμένος. Ως εκ τούτου, η EETT θεωρεί ότι η επίδραση των συνδέσεων τοπικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών είναι ελάχιστη και θα παραμείνει τέτοια κατά την διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.

Στα πλαίσια της παρούσας εξέτασης, στόχος της EETT ήταν να εκτιμήσει μια σειρά παραγόντων κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών για υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης. Εξέτασε τα επενδυτικά κίνητρα των παρόχων καθώς και τις επιλογές κατασκευής ή αγοράς υποδομής (build or buy) των νεοεισερχόμενων. Τέλος, η EETT έλαβε ιδιαίτερος υπόψη της την ανάγκη να διασφαλίσει τη δυνατότητα των παρόχων να έχουν επαρκή απόδοση επί των επενδύσεων τους.

⁶⁹ Στις 31 Δεκεμβρίου 2003 υπήρχαν 121 ευρυζωνικές συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης που αυξήθηκαν σε 221 στο τέλος του 2004.

3.2.4. Σχετική αγορά προϊόντων Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση

Η ΕΕΤΤ εξέτασε το εύρος των κατάλληλων λιανικών αγορών για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση⁷⁰. Στα πλαίσια της ως άνω εξέτασης, εκτίμησε τα τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των διάφορων εναλλακτικών υπηρεσιών λιανικής, την αντίληψη και συμπεριφορά των καταναλωτών, τις ιστορικές διακυμάνσεις των τιμών των πιθανών ανταγωνιστικών υπηρεσιών, τις μεταβολές των τιμών και τα σχετικά τιμολόγια, καθώς και τα κόστη μεταστροφής (είτε αυτά πηγάζουν από τεχνολογικές επενδύσεις ή από αποκλειστικές συμφωνίες και ποινικές ρήτρες σε συμβόλαια, ή από άλλες πηγές).

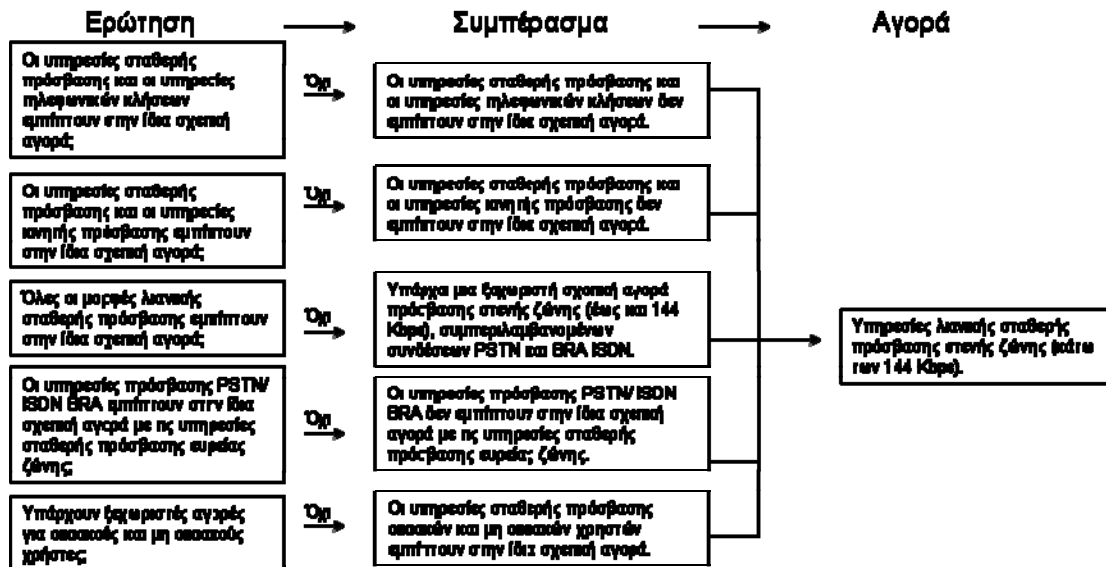
Ενόψει της υπάρχουσας δομής της αγοράς και των διαθέσιμων υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης, η ανάλυση του ορισμού αγορών της ΕΕΤΤ εξετάζει τα κάτωθι σημεία, τα οποία απεικονίζονται και στο Σχήμα 1 κατωτέρω:

- Οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων ανήκουν σε ξεχωριστές σχετικές αγορές;
- Οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες κινητής πρόσβασης ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά;
- Όλες οι μορφές λιανικής σταθερής πρόσβασης εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά;
- Οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης και οι υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης ευρείας ζώνης DSL ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά;
- Υπάρχουν ξεχωριστές σχετικές αγορές για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες;

Κατά την εξέταση των ως άνω σημείων, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει την υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης και προσφοράς.

⁷⁰ Στο παρόν κείμενο, ο όρος ‘λιανική πρόσβαση’ αναφέρεται στη ‘λιανική πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο’.

Υπηρεσίες Λιανικής Σταθερής Πρόσβασης

Σχήμα 1

3.2.4.1. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων

Καταρχήν η EETT εξέτασε εάν στην Ελλάδα οι συνθήκες ζήτησης και προσφοράς στις υπηρεσίες πρόσβασης και στις υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων είναι τέτοιες που να υποδεικνύουν ότι υπάρχουν ξεχωριστές αγορές για υπηρεσίες πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων. Κατά την ως άνω άσκηση, η EETT εξέτασε την υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης στο επίπεδο λιανικής και την υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς στο επίπεδο χονδρικής.

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης

Η υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης εκτιμά την έκταση στην οποία οι καταναλωτές προτίθενται να υποκαταστήσουν την υπό εξέταση υπηρεσία με άλλες υπηρεσίες.

Κατά την εκτίμηση της υποκαταστασιμότητας από πλευράς ζήτησης, η EETT χρησιμοποίησε όλες τις σχετικές πληροφορίες αναφορικά με τη λειτουργικότητα, τις μεταβολές

των τιμών των πιθανών ανταγωνιστικών υπηρεσιών και τις σχετικές υπάρχουσες τιμολογιακές πληροφορίες. Εξέτασε επίσης εάν σημαντικά κόστη μεταστροφής (είτε αυτά πηγάζουν από τεχνολογικές επενδύσεις, αποκλειστικές ή ποινικές ρήτρες σε υπάρχοντα συμβόλαια ή από άλλες πηγές) εμποδίζουν τη δυνατότητα των πελατών να υποκαταστήσουν μια υπηρεσία συνεπεία μιας μικρής αλλά σημαντικής και μη παροδικής αύξησης της τιμής της.

Λειτουργικότητα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων και οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης διαφοροποιούνται από πλευράς λειτουργικότητας. Ουσιαστικά, οι πελάτες χρειάζονται υπηρεσίες πρόσβασης ώστε να μπορούν να έχουν υπηρεσίες τηλεφωνίας (δηλ. η πρόσβαση αποτελεί προϋπόθεση της απόκτησης υπηρεσιών τηλεφωνίας). Επιπλέον, είναι απίθανο ότι ένας πελάτης θα αποκτούσε πρόσβαση χωρίς να επιθυμεί την απόκτηση υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων.

Έως την εισαγωγή της επιλογής φορέα το έτος 2002, η πρόσβαση και οι υπηρεσίες τηλεφωνίας παρέχονταν ως ένα πακέτο (δηλ. πρόσβαση και κλήσεις). Ενώ η πρόσβαση και οι κλήσεις παρουσιάζονταν ως ξεχωριστές υπηρεσίες στους λογαριασμούς, παρέχονταν ως μια δέσμη υπηρεσιών.

Η επιλογή και η προεπιλογή φορέα, δίνουν τη δυνατότητα στους πελάτες να αποκτούν κλήσεις από έναν εναλλακτικό πάροχο υπηρεσιών (είτε επί τη βάση της κάθε πραγματοποιούμενης κλήσης ή για όλες τις κλήσεις που εμπίπτουν σε μια προκαθορισμένη κατηγορία). Οι εν λόγω κλήσεις (που εκκινούν από το δίκτυο του παρέχοντος την πρόσβαση παρόχου) δρομολογούνται από το δίκτυο του παρέχοντος την πρόσβαση παρόχου στο σχετικό σημείο διασύνδεσης με τον πάροχο που παρέχει τις υπηρεσίες.

Σε ορισμένα Κράτη Μέλη, αλλά όχι επί του παρόντος στην Ελλάδα, είναι δυνατό οι εναλλακτικοί πάροχοι να ‘μεταπωλούν’ τις υπηρεσίες πρόσβασης (χρησιμοποιώντας χονδρική εκμίσθωση γραμμών (Wholesale line rental (WLR))). Ενώ οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν έχουν τεχνικό ή λειτουργικό έλεγχο της σύνδεσης πρόσβασης, είναι σε θέση να τιμολογούν τον πελάτη για την σύνδεση πρόσβασης, και ως εκ τούτου έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν ‘ενιαίο λογαριασμό’ με τον ίδιο τρόπο με τον πάροχο που παρέχει πρόσβαση.

Λαμβάνοντας υπόψη τις υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω επιλογής και προεπιλογής φορέα και την μη παροχή επί του παρόντος της υπηρεσίας της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών καθώς επίσης και την περιορισμένη εναλλακτική υποδομή τοπικής πρόσβασης στην Ελλάδα, είναι πιο πιθανό να αλλάξει κάποιος πάροχο τηλεφωνικών υπηρεσιών παρά πάροχο πρόσβασης.

Αριθμός πελατών

Το ανωτέρω συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, τα οποία υποδεικνύουν ότι περισσότεροι πελάτες αποκτούν υπηρεσίες τηλεφωνίας παρά υπηρεσίες πρόσβασης από εναλλακτικούς παρόχους. Παραδείγματος χάριν, στα τέλη του 2004 λιγότερο από 1% των συνδρομητών λάμβαναν τοπική πρόσβαση από τους εναλλακτικούς παρόχους, ενώ την ίδια χρονική στιγμή το ποσοστό των συνδρομητών που χρησιμοποιούσαν τους εναλλακτικούς παρόχους για τοπικές κλήσεις ήταν 12,5% (από 3,8% στα τέλη του 2003), και 22% για υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις (από σχεδόν 14% στα τέλη του 2003).⁷¹

Τιμολόγηση

Υπάρχουν ξεκάθαρες λειτουργικές διαφορές μεταξύ της πρόσβασης και των τηλεφωνικών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, είναι σαφές ότι οι πελάτες δεν δύνανται να ανταποκριθούν σε μια αύξηση της τιμής μιας εκ των υπηρεσιών και να μεταστραφούν στην άλλη ή να αποκτήσουν «περισσότερη» εκ της άλλης υπηρεσίας. Συνεπώς, οι τελικοί καταναλωτές δεν

⁷¹ Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 'European Electronic Communications Regulation and Markets 2005 (11^η Έκθεση)' [SEC(2006)193], Παράρτημα, Volume II, σελ. 22. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία, τα ποσοστά των συνδρομητών που αφορούν σε τοπικές κλήσεις προκύπτουν λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων που λαμβάνουν υπηρεσίες τοπικών κλήσεων (α) μέσω άμεσης πρόσβασης για φωνητική τηλεφωνία, και (β) μέσω Προεπιλογής Φορέα. Τα ποσοστά ωστόσο των συνδρομητών που αφορούν σε υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις, προκύπτουν λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων που λαμβάνουν υπηρεσίες υπεραστικών και διεθνών κλήσεων μέσω των (α) και (β) ανωτέρω, και επιπρόσθετα (γ) τους μισούς συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων που λαμβάνουν υπηρεσίες υπεραστικών και διεθνών κλήσεων μέσω Επιλογής Φορέα. Διευκρινίζεται τέλος, ότι όλα τα ανωτέρω στοιχεία που αφορούν στα τέλη του 2003 βασίζονται σε στοιχεία της ΕΕΤΤ αλλά δεν περιλαμβάνονται στην 11^η Έκθεση.

θα ανταποκρινόνταν σε μια αύξηση της τιμής των υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου μεταστρεφόμενοι στις υπηρεσίες κλήσεων (και αντιστρόφως).

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς

Η υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς υποδεικνύει σε ποιες περιπτώσεις οι πάροχοι υπηρεσιών, πέραν των ήδη υπαρχόντων στην αγορά, θα μεταστρέφονταν (βραχυπρόθεσμα) στην παροχή εναλλάξιμων υπηρεσιών χωρίς να υποστούν σημαντικό επιπρόσθετο κόστος. Για την περίπτωση εκείνη όπου το συνολικό κόστος που απαιτείται για την μεταστροφή της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία δύναται να ενσωματωθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς. Το γεγονός ότι μια επιχείρηση δύναται να κατέχει τα απαραίτητα εφόδια για την παροχή μιας υπηρεσίας δε λαμβάνεται υπόψη εάν για την προσοδοφόρα είσοδο στην αγορά παροχής της υπηρεσίας θα απαιτούνταν σημαντικές επιπρόσθετες επενδύσεις.

Ενώ όλοι οι υφιστάμενοι πάροχοι υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης παρέχουν επίσης τηλεφωνικές υπηρεσίες, δεν ισχύει και το αντίστροφο. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ εξέτασε την έκταση στην οποία οι υφιστάμενοι πάροχοι τηλεφωνικών υπηρεσιών θα άρχιζαν να παρέχουν υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής πρόσβασης άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου της τάξης έως και 10%.

Λειτουργική υποκαταστασιμότητα

Για την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης από τη μια πλευρά, και για την παροχή υπηρεσιών λιανικών τηλεφωνικών κλήσεων από την άλλη, απαιτούνται ξεχωριστές και διαφορετικές υποδομές/υπηρεσίες. Για να είναι σε θέση κάποιος εναλλακτικός πάροχος να εισέλθει στην αγορά πρόσβασης συνεπεία μιας αύξησης της τιμής έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου, πρέπει να ελέγχει τις ευκολίες πρόσβασης είτε αυτές είναι ιδιοκτησία του, είτε υπό την κατοχή του (λχ. αδεσμοποίητος τοπικός βρόχος) είτε αποτελούν προϊόν μεταπώλησης (λχ. WLR). Οι υποδομές/υπηρεσίες χονδρικής τις οποίες αποκτούν, επί του παρόντος, οι εναλλακτικοί πάροχοι προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων (λχ. εκκίνηση με προεπιλογή φορέα) δεν τους επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης.

Παρομοίως, ένας πάροχος πρόσβασης ο οποίος ουσιαστικά δεν ελέγχει ή κατέχει ευκολίες πρόσβασης (λχ. ένας πάροχος ο οποίος μεταπωλεί πρόσβαση χρησιμοποιώντας μια χονδρική υπηρεσία όπως η χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR)) χρειάζεται υποδομές πρόσβασης όπως επιλογή ή προεπιλογή φορέα και υπηρεσίες εκκίνησης κλήσεων προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχει υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων.

Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων είναι λειτουργικά υποκατάστατα από πλευράς προσφοράς.

Τιμολόγηση

Το βασικό ερώτημα είναι εάν τα κόστη των υποδομών μέσω των οποίων απαιτούνται από υφιστάμενους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης και τηλεφωνικών κλήσεων αντίστοιχα, είναι τέτοια ώστε να επιτρέπουν την μεταστροφή στην παροχή της άλλης υπηρεσίας σε περίπτωση μιας αύξησης της τιμής έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι πάροχοι υπηρεσιών τηλεφωνίας δεν θα μεταστρέφονταν στην παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης μέσω ευκολιών που είτε θα έπρεπε να εγκαταστήσουν είτε θα έπρεπε να μισθώσουν (λχ. αδεσμοποίητος τοπικός βρόχος) συνεπεία μιας τέτοιας αύξησης της τιμής. Σε περίπτωση που οι χονδρικές υπηρεσίες επιλογής και προεπιλογής φορέα είναι διαθέσιμες σε κοστοστρεφείς τιμές, ένας υφιστάμενος πάροχος λιανικής πρόσβασης ενδεχομένως να ανταποκρινόταν σε μια αύξηση της τιμής (έως και 10%) και να ξεκινούσε να παρέχει υπηρεσίες λιανικής τηλεφωνίας.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα υπάρχοντα στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό των πελατών επιβεβαιώνουν ότι εάν οι υποχρεώσεις επιλογής και προεπιλογής φορέα παραμείνουν σε ισχύ, οι πελάτες θα αντιδράσουν σε μια αύξηση των υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων άνω της ανταγωνιστικής τιμής αλλάζοντας πάροχο, και νέοι πάροχοι πιθανόν να εισέλθουν στην αγορά φωνητικής τηλεφωνίας. Αντιθέτως, τέτοιου είδους μεταστροφή δεν θα επέρχεται για την περίπτωση μιας αύξησης της τιμής έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου για τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων είναι συμπληρωματικές και όχι εναλλάξιμες υπηρεσίες. Ως εκ τούτου δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά.

3.2.4.2. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης

Κατά την εξέταση του εάν οι λιανικές υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και οι υπηρεσίες κινητής πρόσβασης εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά, η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσο ένας τελικός χρήστης θα χρησιμοποιούσε το κινητό του τηλέφωνο αντί μιας σύνδεσης σταθερού δικτύου και αντιστρόφως, και κατά πόσο θα θεωρούσε τα δύο ανωτέρω ως εναλλάξιμα. Επιπροσθέτως, εξέτασε κατά πόσον μια επιχείρηση, που παρέχει επί του παρόντος είτε λιανική σταθερή πρόσβαση είτε κινητή πρόσβαση, θα άρχιζε να παρέχει την άλλη υπηρεσία συνεπεία μιας αύξησης τιμής της τάξης του 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου. Τέλος, η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον η χρήση των GSM gateways έχει επηρεάσει την παροχή και απόκτηση υπηρεσιών πρόσβασης κινητής και σταθερής.

Υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης

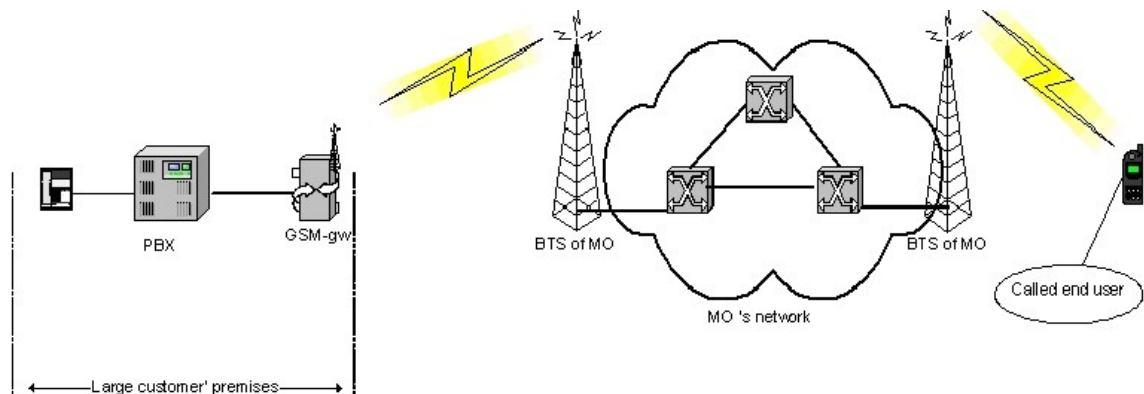
Λειτουργική υποκαταστασιμότητα

Σε σειρά αποφάσεών της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι υπάρχει μια αγορά για υπηρεσίες κινητής, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης, η οποία δεν δύναται να αντιμετωπίζεται ως λειτουργικά εναλλάξιμη των υπηρεσιών σταθερής⁷² Η βασική λειτουργική διαφορά της είναι το στοιχείο της κινητικότητας που ενυπάρχει σε όλες τις υπηρεσίες κινητής. Ενώ επί τη βάση των τεχνολογικών εξελίξεων δύναται να παρέχονται παρόμοιες υπηρεσίες μέσω σταθερών και κινητών συνδέσεων, οι σταθερές συνδέσεις δεν διαθέτουν το χαρακτηριστικό της κινητικότητας. Είναι πιθανόν να υπάρχει μονόπλευρη υποκαταστασιμότητα, καθόσον η κινητή πρόσβαση δύναται να χρησιμοποιηθεί για την

⁷² Βλέπε για παράδειγμα υποθέσεις, *Telia/Telenor* Case No COMP/M.1439; *Vodafone/Mannesmann* Case No COMP/M.1795; *Telia/Sonera* Case No COMP/M.2803.

πραγματοποίηση (και λήψη) κλήσεων οι οποίες δεν θα εδύναντο να πραγματοποιηθούν μέσω μιας σύνδεσης σταθερής πρόσβασης.

Σε αυτά τα πλαίσια, η EETT σημειώνει ότι η χρήση των GSM gateways αποτελεί μια εκ των μορφών χρήσης των GSM ραδιοδικτύων πρόσβασης ως υποκατάστατα των σταθερών ενσύρματων δικτύων πρόσβασης. Με την εγκατάσταση ενός GSM gateway (το οποίο ενσωματώνει έναν αναμεταδότη), ένας πάροχος δικτύου κινητής ή ένας πάροχος σταθερής τηλεφωνίας δύναται να παρέχει σταθερή ασύρματη πρόσβαση μεταξύ των εγκαταστάσεων ενός πελάτη του και ενός σταθμού βάσης GSM. Η τοπολογία του δικτύου περιγράφεται κατωτέρω:

Η EETT σημειώνει ότι τα GSM gateways χρησιμοποιούνται ευρέως για κλήσεις σε συνδρομητές κινητής. Παρά ωστόσο την δυνατότητα μονόπλευρης υποκατάστασης που αναγνωρίστηκε ανωτέρω, παραμένουν λειτουργικές διαφορές όσον αφορά την ποιότητα υπηρεσιών και το εύρος ζώνης αναμετάδοσης. Έρευνες καταναλωτών που διενεργήθηκαν ανά την Ευρώπη επεσήμαναν ότι οι τελικοί καταναλωτές θεωρούν την 'ποιότητα λήψης' ως μια εκ των σημαντικότερων παραμέτρων στα πλαίσια της απόφασής τους να χρησιμοποιήσουν σταθερή ή κινητή πρόσβαση.⁷³ Αντίστοιχα, σύμφωνα με την έρευνα καταναλωτών της EETT που

⁷³ Βλέπε για παράδειγμα, "SME Telecommunications Survey 2004 Report and Analysis", ComReg, 25 Ιανουαρίου 2005, σελ. 9 και "EU Telecoms Services Indicators", Ipsos, 2004, σελ 51.

διενεργήθηκε τον Ιούλιο του 2005 σχετικά με την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην ελληνική επικράτεια, 84% εκ των συμμετεχόντων που δήλωσαν κατοχή και σταθερού τηλεφώνου στο νοικοκυριό και προσωπικού κινητού τηλεφώνου (με την έννοια της συνδρομής συμβολαίου ή προπληρωμένης κάρτας), δήλωσαν επιπρόσθετα ότι η ποιότητα της κλήσης είναι είτε ‘πολύ σημαντική’ ή ‘σημαντική’ κατά την απόφασή τους να επιλέξουν αν θα πραγματοποιήσουν μία κλήση από κινητό ή από σταθερό τηλέφωνο. Η ποιότητα της κλήσης αποτέλεσε τον δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα για τους καταναλωτές ύστερα από την τιμή.⁷⁴

Μια λειτουργική διαφορά μεταξύ σταθερής και κινητής πρόσβασης πηγάζει από το εύρος ζώνης αναμετάδοσης. Επί του παρόντος, η σταθερή πρόσβαση PSTN και οι συνδέσεις BRA ISDN δύνανται να υποστηρίζουν συνδέσεις δεδομένων σε ταχύτητες έως και 128 Kbps. Οι συνδέσεις κινητής πρόσβασης στην Ελλάδα (2G και 2,5G) υποστηρίζουν θεωρητικά επί του παρόντος ταχύτητες δεδομένων έως και 115 Kbps. Ενώ η τεχνολογία 3G θα βελτιώσει την διαθέσιμη ταχύτητα της κινητής πρόσβασης, δεν είναι ξεκάθαρο στην ΕΕΤΤ εάν η τεχνολογία αυτή θα έχει ουσιαστική επίδραση στον βαθμό υιοθέτησης των υπηρεσιών δεδομένων κινητής πρόσβασης μέσα στον χρονικό ορίζοντα της παρούσας εξέτασης. Η ΕΕΤΤ θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις ωστόσο αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα.

Τιμολόγηση

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την επίδραση που θα είχε στον τελικό καταναλωτή μια αύξηση της τιμής των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου, καθώς επίσης και την έκταση στην οποία ένας τελικός καταναλωτής θα μεταστρεφόταν σε μια σύνδεση κινητής πρόσβασης υπό τις ως άνω συνθήκες.

Καταρχάς η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι υπάρχει ένας αριθμός χαρακτηριστικών όσον αφορά τον τρόπο που παρέχονται οι υπηρεσίες κινητής πρόσβασης, τα οποία καθιστούν δύσκολη την σύγκριση της τιμολόγησης της σταθερής και της κινητής πρόσβασης. Η κινητή πρόσβαση πωλείται γενικώς είτε ως μέρος μιας ‘δέσμης’ υπηρεσιών πρόσβασης και κλήσεων (η οποία

⁷⁴ Βάσει της ίδιας έρευνας, η ποιότητα της κλήσης αξιολογήθηκε ως σημαντικότερος παράγοντας από την ευκολία και την ασφάλεια επικοινωνίας.

συνήθως περιλαμβάνει και ‘δωρεάν’ λεπτά) ή ως προπληρωμένη υπηρεσία η οποία δεν περιλαμβάνει ένα περιοδικό τέλος χρέωσης. Κατά τον Δεκέμβριο του 2005, 67% των συνδρομών κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα ήταν συνδρομές καρτοκινητής τηλεφωνίας. Επιπροσθέτως, σε μια νέα συνδρομή κινητής δεν υπάρχει αντίστοιχο τέλος με το τέλος σύνδεσης που ισχύει στη σταθερή πρόσβαση.

Είναι επίσης σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι η πλειονότητα των σταθερών συνδέσεων πρόσβασης μοιράζονται μεταξύ ενός αριθμού καλούντων. Ως εκ τούτου, στις περιπτώσεις αυτές το κόστος της σύνδεσης επιμερίζεται μεταξύ ενός αριθμού καλούντων. Αντιθέτως, μια σύνδεση κινητής χρησιμοποιείται σε γενικές γραμμές μόνο από έναν καλούντα.

Η διαχρονική μεταβολή του μηνιαίου παγίου⁷⁵ της PSTN γραμμής απεικονίζεται κατωτέρω:

Μηνιαίο πάγιο ΟΤΕ για PSTN γραμμή (€)						
2000 (Αυγ)	2001 (Μαρ)	2002 (Ιαν)	2003 (Δεκ)	2004 (Δεκ)	2005 (Αυγ)	2006 (Μάιος)
7,04	8,22	9,98	10,49	11,40	11,90	12,40

Λόγω των χαρακτηριστικών της τιμολογιακής δομής των υπηρεσιών κινητής είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς το αποτέλεσμα της τιμολόγησης όσον αφορά τη ζήτηση στην πρόσβαση και στις κλήσεις κινητής. Η εν λόγω δυσκολία παρουσιάζεται ακόμα πιο έντονη στην Ελλάδα λόγω του υψηλού αριθμού των συνδρομών καρτοκινητής τηλεφωνίας (67% επί του συνόλου των συνδρομών στα τέλη του 2005).

Σε κάθε περίπτωση μία θεωρητική σύγκριση, μεταξύ των τιμολογίων σταθερή / κινητής, υποδεικνύει ότι με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι τιμές των κινητών κλήσεων είναι σημαντικά υψηλότερες από τις τιμές των σταθερών κλήσεων. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο οι τελικοί καταναλωτές, πέραν ενός μικρού αριθμού αυτών, να εγκατέλειπαν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν κλήσεις σταθερής τηλεφωνίας (το αποτέλεσμα του να τερματίσουν την

⁷⁵ Σε όλες τις τιμές του παρόντος κειμένου δεν περιλαμβάνεται ΦΠΑ

συνδρομή τους σταθερής σύνδεσης) συνεπεία μιας αύξησης της τιμής των σταθερών συνδέσεων πρόσβασης έως και 10%.

Η ΕΕΤΤ δεν έχει στοιχεία αναφορικά με τη τιμή των υπηρεσιών πρόσβασης που παρέχονται από παρόχους κινητής μέσω GSM gateways. Ωστόσο, κατανοεί ότι τέτοιου είδους πρόσβαση παρέχεται συνήθως ως μέρος ενός ευρύτερου πακέτου υπηρεσιών, και δύναται να μην τιμολογείται χωριστά.

Εξέλιξη των συνδρομών

Η εξέλιξη του αριθμού των σταθερών συνδέσεων παρουσιάστηκε στην ενότητα 2.3, ανωτέρω. Όπως σημειώθηκε, ο αριθμός των σταθερών συνδέσεων PSTN μεταξύ του Δεκεμβρίου του 1998 και του Δεκεμβρίου του 2005 μειώθηκε κατά περίπου 11%, σε 4.930.328. Για την ίδια περίοδο, οι BRA ISDN και οι PRA ISDN συνδέσεις σε λειτουργία αυξήθηκαν αντίστοιχα κατά 575.302 και 6.976. Συνολικά, ο αριθμός των σταθερών συνδέσεων μειώθηκε κατά 22.915 (0,4%) μέσα στην ως άνω περίοδο. Τα στοιχεία που έχει στην διάθεσή της η ΕΕΤΤ υποδεικνύουν ότι η αύξηση στις συνδέσεις BRA και PRA ISDN πηγάζει, τουλάχιστον εν μέρει, από μετακίνηση από συνδέσεις PSTN.

Μεταξύ της 31^{ης} Δεκεμβρίου 1998 και της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2005, ο αριθμός των συνδρομών κινητής εξελίχθηκε ως εξής:⁷⁶

Ημερομηνία	Συνδρομές καρτοκινητής	Συνδρομές συμβολαίου	Σύνολο
31/12/1998	716.314	1.339.770	2.056.084
31/12/1999	2.052.085	1.842.227	3.894.312
31/12/2000	3.468.960	2.463.443	5.932.403
31/12/2001	5.029.014	2.934.728	7.963.742
31/12/2002	6.066.123	3.248.137	9.314.260

⁷⁶ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αναφέρονται σε όλες τις συνδρομές κινητής (2G and 3G).

Ημερομηνία	Συνδρομές καρτοκινητής	Συνδρομές συμβολαίου	Σύνολο
31/12/2003	6.750.274	3.580.049	10.330.323
31/12/2004	7.281.256	3.762.976	11.044.232
31/12/2005	8.338.521	4.109.952	12.448.473

Μέσα στην περίοδο αυτή των επτά ετών, ο αριθμός των συνδρομών κινητής αυξήθηκε περισσότερο από 500%. Ωστόσο, δεν φαίνεται ότι η αύξηση του αριθμού συνδρομών κινητής αντικατοπτρίζει μετακίνηση από σταθερές συνδέσεις, δεδομένης της αμελητέας μείωσης στον αριθμό των σταθερών συνδέσεων κατά την ίδια περίοδο. Αντιθέτως, η ως άνω αύξηση φαίνεται να αντικατοπτρίζει την γρήγορη αύξηση του βαθμού της διείσδυσης της κινητής τηλεφωνίας που παρατηρήθηκε κατά την ίδια περίοδο στα περισσότερα Κράτη Μέλη.

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς Προσφοράς

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς δύναται να υπάρξει εάν ένας πάροχος δικτύου πρόσβασης κινητής αντιδρούσε σε μια αύξηση της τιμής ενός υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου σταθερής πρόσβασης έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου, και άρχιζε να παρέχει παρόμοιες υπηρεσίες, και αντιστρόφως.

Δεδομένων των λειτουργικών διαφορών μεταξύ της σταθερής και της κινητής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ δεν πιστεύει ότι οι πάροχοι σταθερής πρόσβασης θα προχωρούσαν στη δημιουργία εναλλακτικών κινητών δικτύων πρόσβασης συνεπεία μιας τέτοιας αύξησης της τιμής της εθνικής λιανικής κινητής πρόσβασης, ενόψει μάλιστα και του κόστους, του απαιτούμενου χρόνου, και του καθεστώτος ρύθμισης της πρόσβασης στο σχετικό φάσμα. Επιπροσθέτως, δεν πιστεύει ότι μια τέτοια αύξηση θα οδηγούσε στη σύναψη συμφωνίας χονδρικής πρόσβασης με τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο με όρους που θα διευκόλυναν τον ανταγωνισμό.

Ένας πάροχος δικτύου κινητής αντίθετα, θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει την υπάρχουσα υποδομή του για να παρέχει υπηρεσίες σταθερής ασύρματης (αν όχι ενσύρματης) πρόσβασης. Ωστόσο, θα έπρεπε να το κάνει με όρους (κυρίως τιμολογιακούς) που θα καθιστούσαν το συνολικό πακέτο κινητής (όχι μόνο την πρόσβαση) εναλλάξιμο των υπηρεσιών

σταθερής. Διαφορετικά, η υπηρεσία κινητής θα αποτελούσε μια συμπληρωματική υπηρεσία και όχι μια εναλλάξιμη υπηρεσία των αντίστοιχων σταθερών υπηρεσιών.

Επιπλέον, ένας πάροχος κινητής ο οποίος θα σκεπτόταν την είσοδο στην αγορά, θα έπρεπε να κάνει αλλαγές στο δίκτυο πρόσβασής του, προκειμένου να αντιμετωπίσει το ζήτημα της ποιότητας υπηρεσίας/ ποιότητας λήψης που επισημάνθηκε ανωτέρω. Κάτι τέτοιο ωστόσο θα απαιτούσε ως ελάχιστο, κάποιες επενδύσεις προκειμένου να αυξήσει την ισχύ μετάδοσης του υπάρχοντος ραδιοεξοπλισμού και πιθανότατα, την εγκατάσταση επιπρόσθετων κεραιών προκειμένου να διασφαλισθεί η ποιότητα σε πυκνοκατοικημένες περιοχές.

Επιπλέον, οι περισσότεροι πάροχοι κινητής θα έπρεπε να εγκαταστήσουν επιπρόσθετες υποδομές στις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες δεν έχουν επί του παρόντος κάλυψη. Οι περισσότεροι πάροχοι κινητής προβαίνουν στην δημιουργία των δικτύων τους λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού και όχι την γεωγραφική κάλυψη. Προκειμένου να ανταγωνιστούν ένα δίκτυο με πλήρη κάλυψη, οι εν λόγω πάροχοι κινητής θα έπρεπε να εγκαταστήσουν επιπρόσθετες ευκολίες προκειμένου να καλύψουν τυχόν κενά όσον αφορά την κάλυψή τους.

Εκτός από τα επιπρόσθετα κόστη, οι πάροχοι δικτύων κινητής, θα έπρεπε να εξετάσουν τις επιπτώσεις της υιοθέτησης μιας ανταγωνιστικής λιανικής τιμολόγησης των υπηρεσιών σταθερής. Προβαίνοντας δε στην ως άνω ενέργεια θα έπρεπε να διασφαλίσουν ότι δεν θα διακινδυνεύσουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο για τις υπηρεσίες κινητής.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το κόστος για την επιπρόσθετη δημιουργία ευκολιών και για τις επενδύσεις που επισημάνθηκε ανωτέρω, σε συνδυασμό με τους περιορισμούς από οικονομίες σκοπού που πηγάζουν από το χαμηλότερο εύρος ζώνης των ραδιοδικτύων πρόσβασης, καθιστούν την υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς απίθανη κατά την διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Επί του παρόντος, το ως άνω συμπέρασμα δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι και οι τρεις λειτουργούντες στην Ελληνική επικράτεια πάροχοι κινητής κατέχουν άδειες Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης (ΣΑΠ), δεδομένου του περιορισμένου αριθμού των ευκολιών σταθερής πρόσβασης (σε διαφοροποίηση με το δίκτυο κορμού και το backhaul) που αυτοί λειτουργούν επί της παρούσης. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θα παρατηρεί προσεκτικά τις εξελίξεις όσον αφορά τα ανωτέρω.

Η ΕΕΤΤ είναι ενήμερη ως προς τα προϊόντα σύγκλισης σταθερής/κινητής που έχουν εισαχθεί σε άλλες χώρες και αναγνωρίζει ότι δύνανται να εισαχθούν σχετικά γρήγορα από παρόχους που έχουν πρόσβαση στις απαιτούμενες ευκολίες.⁷⁷ Ως εκ τούτου, προτίθεται να παρατηρεί στενά εάν θα υπάρξουν αντίστοιχες εξελίξεις στην ελληνική αγορά κατά την διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.

Συμπεράσματα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο επί του παρόντος ή στο άμεσο μέλλον ο τελικός καταναλωτής να μεταστραφεί σε μια σύνδεση κινητής πρόσβασης, εγκαταλείποντας την σταθερή σύνδεση πρόσβασής του στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής της σταθερής πρόσβασης μέχρι και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου.

Επιπροσθέτως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι επί του παρόντος ένας πάροχος κινητής τηλεφωνίας δεν δύναται να εισέλθει στην αγορά παρέχοντας πρόσβαση μέσω συνδέσεων σταθερής ασύρματης πρόσβασης (χρησιμοποιώντας είτε φάσμα GSM ή φάσμα LMDS) σε έναν σημαντικό αριθμό πελατών χωρίς να επωμισθεί σημαντικά κόστη και να διακινδυνεύσει το επιχειρηματικό του μοντέλο όσον αφορά τις λιανικές κλήσεις κινητής.

⁷⁷ Τέτοιου είδους υπηρεσίες είναι επί του παρόντος διαθέσιμες σε έναν αριθμό Κρατών Μελών, συμπεριλαμβανομένων της Γερμανίας και της Μ.Βρετανίας. Παρέχονται μέσω της χρήσης του Ραδιοδικτύου Πρόσβασης και των συσκευών κινητής. Τόσο οι σταθεροί όσο και οι κινητοί αριθμοί σχετίζονται με την συσκευή. Μέσα σε μία προκαθορισμένη ζώνη κοντά στην οικία, οι κλήσεις τερματίζουν σε (και εκκινούν από) σταθερό αριθμό, και χρεώνονται σε τιμές σταθερής. Εκτός της ζώνης, η συσκευή επανέρχεται στη συνήθη λειτουργία της ως κινητό.

3.2.4.3. Υποκαταστασιμότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών λιανικής σταθερής πρόσβασης

Η ΕΕΤΤ διέκρινε δύο τύπους υπηρεσιών πρόσβασης: PSTN γραμμές και ISDN γραμμές. Οι εν λόγω υπηρεσίες πρόσβασης δύνανται να παρέχονται μέσω διαφόρων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της σταθερής ασύρματης πρόσβασης και της πρόσβασης μέσω οπτικών ινών. Ωστόσο, το τηλεφωνικό δίκτυο του ΟΤΕ αποτελεί επί της παρούσης τη μοναδική πλατφόρμα πρόσβασης πλήρους κάλυψης στενής ζώνης στην Ελλάδα. Ο αριθμός των πελατών που έχει υπηρεσίες πρόσβασης μέσω υποδομής οπτικών ινών και σταθερής ασύρματης πρόσβασης είναι πολύ περιορισμένος.

Υποκατάσταση από πλευράς Ζήτησης

Στα πλαίσια της ανάλυσης της αναφορικά με την υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης, η ΕΕΤΤ εξέτασε τη λειτουργική εναλλαξιμότητα των διαφόρων μορφών πρόσβασης, τις τιμές καθώς επίσης και την εξέλιξη των συνδέσεων των υπό εξέταση υπηρεσιών.

Λειτουργική εναλλαξιμότητα

Όλες οι γραμμές σταθερής πρόσβασης που παρέχονται επί του παρόντος στην Ελλάδα, δίνουν τη δυνατότητα σταθερής πρόσβασης σε δίκτυα που δύνανται να υποστηρίξουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας. Επιπροσθέτως, παρέχουν πρόσβαση σε άλλες υπηρεσίες στενής ζώνης όπως ‘dial-up’ Internet. Συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης που χρησιμοποιούν τη ζώνη των 3,5 GHz πρέπει να παρέχουν μια υπηρεσία που λειτουργεί σε ταχύτητες τουλάχιστον 64 Kbps. Οι συνδέσεις που χρησιμοποιούν τη ζώνη των 25 GHz πρέπει να παρέχουν υπηρεσίες φωνής και ευρυζωνικής πρόσβασης. Οι ως άνω συνδέσεις αποτελούν λειτουργικά υποκατάστατα των συνδέσεων PSTN πάνω από μεταλλικούς τοπικούς βρόχους.

Οι τελικοί χρήστες δύνανται να επιλέξουν να πάρουν την πρόσβαση στενής ζώνης ISDN εάν χρειάζονται περισσότερα από ένα κανάλια φωνής, εάν χρειάζονται έναν συνδυασμό καναλιών για φωνή και για δεδομένα ή εάν χρειάζονται ένα κανάλι υψηλής ταχύτητας (το οποίο επιτυγχάνεται δια της δόμησης των καναλιών). Από λειτουργικής απόψεως, τα ως άνω ψηφιακά

προϊόντα, δύναται να θεωρηθούν ως ‘πολλαπλάσια’ των γραμμών PSTN, χρησιμοποιώντας τερματικό εξοπλισμό ISDN για την παροχή διαφανούς μετάδοσης δεδομένων.

Δομημένα κανάλια BRA ISDN δύναται να παρέχουν ταχύτητες δεδομένων περίπου της τάξης των 128 Kbps. Μια συνήθης αδόμητη σύνδεση BRA ISDN παρέχει δύο κανάλια των 64 Kbps, τα οποία δύναται να χρησιμοποιηθούν για υπηρεσίες φωνής ή δεδομένων.

Δομημένα κανάλια ISDN PRA δύναται να παρέχουν ταχύτητες δεδομένων έως και 2 Mbps. Ενώ η πρόσβαση ISDN δύναται να υποστηρίζει ορισμένες ‘συμπληρωματικές’ υπηρεσίες τις οποίες δεν υποστηρίζει μια PSTN πρόσβαση, οι υπηρεσίες με πρόσβαση κυρίως ISDN PRA είναι σημαντικές μόνο σε τελικούς χρήστες με PBXs ή άλλο CPE μέσω των οποίων μπορούν να παρασχεθούν και άλλες υπηρεσίες όπως για παράδειγμα ιδεατά ιδιωτικά δίκτυα.

Ως εκ τούτου, διαφαίνεται ότι η πρόσβαση PRA ISDN από τη μία πλευρά, και η BRA ISDN και PSTN πρόσβαση από την άλλη, δεν είναι λειτουργικά εναλλάξιμες.

Τιμολόγηση

Εφαρμόζοντας το τεστ του υποθετικού μονοπωλίου, η ΕΕΤΤ πρέπει να εξετάσει την έκταση στην οποία θα υπήρχε μεταστροφή μεταξύ των διαφορετικών υπηρεσιών πρόσβασης συνεπεία μιας αύξησης της τιμής άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου. Ως σημείο εκκίνησης, η ΕΕΤΤ εξέτασε τις υφιστάμενες τιμολογιακές διαφοροποιήσεις μεταξύ των υπηρεσιών πρόσβασης που θα εδύναντο να εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά.

Ο ΟΤΕ προμηθεύει επί του παρόντος σχεδόν όλες τις υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται μέσω των γραμμών PSTN. Το τέλος σύνδεσης για τις ως άνω γραμμές ανέρχεται στα €29,34⁷⁸ και το μηνιαίο πάγιο τέλος είναι της τάξης των €12,40⁷⁹. Οι ως άνω χρεώσεις εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλη την Ελληνική επικράτεια, τόσο για οικιακούς όσο και για μη-οικιακούς χρήστες.

⁷⁸ Δεν περιλαμβάνεται ΦΠΑ.

⁷⁹ Η ΕΕΤΤ, στην Απόφαση 381/2/3-4-2006 (ΦΕΚ Β 558/4-5-2006), επέτρεψε οι λιανικές τιμές του ΟΤΕ για το μηνιαίο πάγιο PSTN να εφαρμοστούν, χωρίς ωστόσο υπό οποιοσδήποτε συνθήκες να εγκρίνει αυτές τις τιμές (ως κοστοστρεφείς), δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν παρείχε τα κοστολογικά στοιχεία που απαιτούνται για τον κοστολογικό έλεγχο του 2006. Το ίδιο ισχύει για την λιανική τιμή του βασικού μηνιαίου παγίου του BRA ISDN που αναφέρεται κατωτέρω

Τα υπό ρύθμιση πάγια τέλη του ΟΤΕ για BRA ISDN παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:⁸⁰

Ενεργοποίηση	€44,02
Μηνιαίο Τέλος ⁸¹	€15,90

Επί τη βάσει αυτής της τιμολόγησης διαφαίνεται ότι το μηνιαίο αποπληρωμένο τέλος για BRA ISDN (συμπεριλαμβανομένου τμήματος του τέλους σύνδεσης κατανεμημένου σε 24 μήνες) ανέρχεται σε €17,73, περίπου €9,50 λιγότερο από δύο γραμμές PSTN (η τιμή μιας γραμμής PSTN που χρησιμοποιείται για αυτόν τον υπολογισμό περιλαμβάνει επίσης το τέλος σύνδεσης, κατανεμημένο σε μια περίοδο 24 μηνών).

Ως εκ τούτου η τιμολόγηση BRA ISDN φαίνεται να περιορίζει την τιμολόγηση της σύνδεσης PSTN (τουλάχιστον όσον αφορά πολλαπλές συνδέσεις). Παρά το γεγονός ότι οι υφιστάμενες τιμές PSTN δε φαίνεται να περιορίζουν τις τιμές BRA ISDN, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι τιμές PSTN και BRA ISDN είναι υπό ρύθμιση. Γενικά, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι τιμές BRA ISDN και PSTN δείχνουν ότι αυτές οι συνδέσεις εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

Εφόσον, η πρόσβαση PRA ISDN από τη μία πλευρά και η πρόσβαση BRA ISDN και PSTN από την άλλη δεν είναι λειτουργικά υποκατάστατα, δεν είναι αναγκαία η εξέταση της υποκαταστασιμότητας σε επίπεδο τιμών.

Εξέλιξη των συνδέσεων

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων (για υπηρεσίες πρόσβασης PSTN) και των καναλιών πρόσβασης (για ψηφιακές συνδέσεις πρόσβασης) για τα τελευταία επτά χρόνια, από το τέλος του 1998 έως το τέλος του 2005 (οι αριθμοί των σταθερών συνδέσεων αναφέρονται στην ενότητα 2.3). Επισημαίνει, ότι κατά την ως άνω περίοδο, ο συνολικός αριθμός των συνδέσεων PSTN μειώθηκε περισσότερο από 605.000, ενώ ο αριθμός των συνδέσεων ISDN BRA αυξήθηκε περισσότερο από 575.000. Αυτό δύναται να υποδεικνύει ότι υπήρξε μια μετάβαση από υπηρεσίες σύνδεσης PSTN, σε ISDN BRA, δεδομένου ότι ο ΟΤΕ ψηφιακοποίησε

⁸⁰ Οι τιμές του ΟΤΕ δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ.

⁸¹ Βλέπε υποσημείωση 29 αναφορικά με την ΑΠ ΕΕΤΤ 381/2/3-4-2006 (ΦΕΚ 558/4-5-2006).

το δίκτυό του. Περαιτέρω, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι κατά την περίοδο αυτή, ο αριθμός των συνδέσεων πρόσβασης ISDN BRA αυξήθηκε κατά 178 φορές, ενώ ο αριθμός των συνδέσεων πρόσβασης ISDN PRA αυξήθηκε μόνο κατά 17 φορές. Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι διαφορετικές δυναμικές οδήγησαν στην αύξηση των συνδέσεων ISDN PRA και ISDN BRA.

Υποκατάσταση από πλευράς Προσφοράς

Το βασικό ερώτημα είναι εάν θα υφίστατο εισόδοσ στην αγορά συνεπεία μιας αύξησης της τιμής σταθερής πρόσβασης έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Το κόστος δημιουργίας νέων ευκολιών πρόσβασης είναι σημαντικό και σημαντικά μεγαλύτερο από όσο θα υποδείκνυε μια αύξηση των χρεώσεων πρόσβασης της τάξης του €1,36⁸² και κάτω (αντικατοπτρίζοντας μια αύξηση του 10% τόσο στο αποπληρωμένο μερίδιο της χρέωσης του τέλους σύνδεσης όσο και στο μηνιαίο τέλος μιας PSTN σύνδεσης). Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι οι νεοεισερχόμενοι θα αντιδρούσαν σε μια τέτοια αύξηση προβαίνοντας στη δημιουργία εναλλακτικών ευκολιών πρόσβασης.

Ενώ το κόστος εισόδου δια της δημιουργίας ασύρματων ευκολιών είναι μικρότερο του κόστους ενσύρματων ευκολιών, μια αύξηση της τάξης έως και 10% στις τιμές πρόσβασης δεν διαφαίνεται ότι θα ήταν επαρκής από μόνη της να διασφαλίσει εισόδο. Θα έπρεπε να υπάρξουν σημαντικές μη ανακτήσιμες επενδύσεις (sunk investment).

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι θα εδύνατο να υπάρξει σημαντική εισόδοσ νεοεισερχόμενων σε σύντομο ή σχετικά σύντομο διάστημα.

Ωστόσο, υφίστανται επίσης διαφορές στις οικονομίες κλίμακας όσον αφορά την παροχή πρόσβασης PRA ISDN από τη μία πλευρά, και τις γραμμές πρόσβασης BRA ISDN και PSTN από την άλλη. Οι πελάτες PRA ISDN είναι εν γένη μεγαλύτερου μεγέθους, γεγονός που σε συνδυασμό με το ότι τείνουν να είναι γεωγραφικά συγκεντρωμένοι αλλάζει τη φύση του

⁸² Υπολογίζεται ως $12,40 * 10\% = 1,24$ (1) και $(29,34/24) * 10\% = 0,12$ (2).

(1) + (2) = $1,24 + 0,12 = 1,36$

κόστους παροχής της πρόσβασης PRA ISDN από το κόστος παροχής των άλλων, πιο μαζικών προϊόντων (δηλαδή των PSTN και BRA ISDN προσβάσεων).

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ διαμόρφωσε την αρχική άποψη ότι υφίσταται μια ξεχωριστή αγορά προϊόντων στην Ελλάδα για πρόσβαση στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο χαμηλότερων ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένων συνδέσεων PSTN και συνδέσεων BRA ISDN) (εφεξής λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης ή λιανική πρόσβαση).

Οι υπηρεσίες πρόσβασης υψηλότερων ταχυτήτων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο (συμπεριλαμβανομένων των PRA ISDN) δεν διαφαίνεται να εμπίπτουν στην ως άνω σχετική αγορά προϊόντων.

3.2.4.4. Υποκαταστασιμότητα της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω PSTN/ ISDN BRA και της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω DSL

Η ΕΕΤΤ κατάληξε στο συμπέρασμα, στην Ενότητα 2.7, ότι οι γραμμές πρόσβασης PSTN, οι συνδέσεις BRA ISDN και οι υπηρεσίες που είναι υποκατάστατα αυτών εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων. Αντιθέτως, η πρόσβαση PRA ISDN (και υπηρεσίες που είναι υποκατάστατα αυτής) δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά. Στην παρούσα ενότητα, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν η πρόσβαση σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων PSTN/ BRA ISDN από τη μία πλευρά, και η πρόσβαση σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων DSL από την άλλη, εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

Υποκατάσταση από πλευράς Ζήτησης

Η ΕΕΤΤ ανέλυσε τη λειτουργική εναλλαξιμότητα των PSTN/ BRA ISDN και DSL μορφών πρόσβασης, και την εξέλιξη του αριθμού συνδέσεων των διαφόρων μορφών πρόσβασης.

Λειτουργικότητα

Τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ΕΕΤΤ και άλλα σχετικά στοιχεία που έχουν συλλεχθεί στην Ευρώπη, υποδεικνύουν ότι υπάρχει ξεκάθαρη λειτουργική διαφοροποίηση μεταξύ των υπηρεσιών πρόσβασης dial-up (διαθέσιμων σε ταχύτητες έως και 128 Kbps) και των υπηρεσιών πρόσβασης εύρους ζώνης των 144 Kbps και άνω. Οι συνδέσεις υψηλότερων ταχυτήτων φαίνεται να διευκολύνουν την πιο γρήγορη πρόσβαση στο Internet (γρηγορότερη πρόσβαση σε υπηρεσίες Internet όπως email), την γρηγορότερη μετάδοση δεδομένων και την πρόσβαση σε επιπρόσθετες εφαρμογές (λχ video conferencing). Δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παροχή πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνής (όπως VoDSL). Τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στην ΕΕΤΤ υποδεικνύουν ότι οι πελάτες λιανικής ενδιαφέρονται για την πρόσβαση υψηλότερου εύρους ζώνης. (βλέπε σχετική αναφορά στην ενότητα 2.3)

Οι διαφορετικές ταχύτητες των λιανικών συνδέσεων πρόσβασης dial-up και ADSL (που παρέχονται κυρίως μέσω του δικτύου ADSL του ΟΤΕ) που είναι επί του παρόντος ευρέως διαδεδομένες στην Ελλάδα έχουν ως εξής:

Τεχνολογία	Εύρος Ζώνης	Τύπος
PSTN	Έως και 64 Kbps ⁸³ (συμμετρικό)	Dial-up
ISDN BRA	64 Kbps ή 128 Kbps ⁸⁴ (συμμετρικό)	Dial-up
ADSL	384/128 Kbps	Always on
ADSL	512/128 Kbps	Always on
ADSL	1024/256 Kbps	Always on

Η πρόσβαση BRA ISDN υποστηρίζει εύρος ζώνης έως και 128 Kbps στην περίπτωση όπου χρησιμοποιηθούν και τα δυο κανάλια δεδομένων. Οι συνδέσεις xDSL παρουσιάζουν έναν αριθμό ειδικών λειτουργικών χαρακτηριστικών. Πρωτίστως, δεν είναι συνδέσεις πολλαπλών

⁸³ Ανάλογα με την ποιότητα του χάλκινου βρόχου.

⁸⁴ Ανάλογα με τη χρήση ενός ή δύο καναλιών χρηστών.

καναλιών. Επιπλέον, οι συνδέσεις xDSL υποστηρίζουν υπηρεσίες συμμετρικές και ασύμμετρες. Επιπρόσθετα, αποτελούν συνδέσεις 'always-on', δηλαδή δεν είναι απαραίτητο να γίνει κλήση για να επιτευχθεί η σύνδεση. Σε γενικές γραμμές, οι λιανικές συνδέσεις DSL που παρέχονται σε οικιακούς χρήστες και μικρές εταιρείες στην Ελλάδα, είναι ασύμμετρο DSL (ADSL), το οποίο παρέχει ταχύτητες ρυθμού καθόδου (download speed) μεταξύ 384 και 1.024 Kbps. Η διαθέσιμη χωρητικότητα χρησιμοποιείται περισσότερο για τη λήψη δεδομένων (και λιγότερο για αποστολή δεδομένων), και δύναται να χρησιμοποιηθεί τόσο για κίνηση φωνής όσο και δεδομένων.

Σε γενικές γραμμές, η EETT θεωρεί ότι η πρόσβαση PSTN/ BRA ISDN και η πρόσβαση DSL δεν αποτελούν λειτουργικά υποκατάστατα από την πλευρά της ζήτησης.

Εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων

Η εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων PSTN και BRA ISDN περιγράφεται ανωτέρω. Η διείσδυση του DSL έφτασε στα μέσα του 2006 σχεδόν στις 295.000 (DSL μέσω της ADSL δικτύου του ΟΤΕ και DSL μέσω πλήρους και μεριζόμενης αδεσμοποίητης πρόσβασης) από σχεδόν 47.000 το Δεκέμβριο του 2004, είχαμε δηλαδή εξαπλασιασμό των γραμμών στη διάρκεια 18 μηνών. Κατά την ίδια περίοδο περίπου (από Δεκέμβριο του 2004 έως Δεκέμβριο του 2005), ο αριθμός των συνδέσεων BRA ISDN αυξήθηκε κατά περίπου 50.000 και ο αριθμός των συνδέσεων PSTN μειώθηκε κατά περίπου 150.000). Ως εκ τούτου, οι προαναφερόμενες μεταβολές επιβεβαιώνουν τις διαφορετικές δυναμικές της πρόσβασης PSTN/ BRA ISDN και DSL.

Υποκατάσταση από πλευράς Προσφοράς

Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν θα υφίστατο εισοδος στην αγορά, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής έως και 10% από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Τα κόστη δημιουργίας νέων ευκολιών πρόσβασης σε εθνική κλίμακα είναι σημαντικά. Ως εκ τούτου, η EETT δεν θεωρεί ότι οι νεοεισερχόμενοι θα αντιδρούσαν σε μια αύξηση, της τάξεως του 10%, προβαίνοντας στη δημιουργία εναλλακτικών ευκολιών πρόσβασης.

Ενώ τα κόστη εισόδου δια μέσω της δημιουργίας ασύρματων ευκολιών είναι κατώτερα αυτών των ενσύρματων ευκολιών, μια αύξηση έως και 10% στις τιμές πρόσβασης δεν φαίνεται

από μόνη της να είναι επαρκής ώστε να διασφαλίσει την είσοδο. Θα έπρεπε να υποστεί κανείς σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη κεφαλαίου.

Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι θα edύνατο να υπάρξει νέα σημαντική είσοδος στην αγορά στο άμεσο ή σχεδόν άμεσο μέλλον.

Τέλος, μια επιχείρηση η οποία παρέχει επί του παρόντος συνδέσεις PSTN / ISDN (αλλά όχι DSL) θα έπρεπε να αποκτήσει DSLAM και άλλο εξοπλισμό DSL ώστε να είναι σε θέση να παρέχει συνδέσεις DSL, και για να γίνει αυτό, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι συνδέσεις PSTN/ BRA ISDN και οι συνδέσεις DSL, δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

3.2.4.5. Υποκαταστασιμότητα υπηρεσιών πρόσβασης στενής ζώνης για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες

Στα πλαίσια της εξέτασης εάν οι λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται σε οικιακούς και μη-οικιακούς πελάτες εμπίπτουν σε μια ενιαία σχετική αγορά προϊόντων, η ΕΕΤΤ εκτίμησε την ύπαρξη διαφορών στους όρους με τους οποίους παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες (τόσο από απόψεως τιμής όσο και από απόψεως άλλων όρων) οι οποίες υποδεικνύουν ότι οι πελάτες δύνανται να μην θεωρούν τις συνδέσεις που παρέχονται σε διαφόρους τύπους πελατών ως εναλλάξιμες. Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις δυναμικές της προσφοράς των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης σε οικιακούς και μη-οικιακούς πελάτες.

Υποκατάσταση από πλευράς Ζήτησης

Η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον διαφορές που σχετίζονται με τα 'δικαιώματα' των πελατών, την τιμολόγηση, άλλους όρους παροχής και την αντίληψη των τελικών χρηστών, υποδεικνύουν ότι οι οικιακοί χρήστες θα αντιδρούσαν σε μια αύξηση των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης της τάξης του 10% άνω της ανταγωνιστικής τιμής καταφεύγοντας σε μια υπηρεσία για μη-οικιακούς χρήστες και αντιστρόφως.

Λειτουργικότητα

Οι συνδέσεις PSTN και BRA ISDN που παρέχονται σε οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες είναι ουσιαστικά λειτουργικά εναλλάξιμες.

Τιμολόγηση και λοιποί όροι παροχής

Ο ΟΤΕ επιβάλλει μια μηνιαία χρέωση πρόσβασης (ή ‘γραμμής’) τόσο για τις συνδέσεις PSTN όσο και για τις συνδέσεις BRA ISDN, ανεξαρτήτως της ταυτότητας του αγοραστή. Ο ΟΤΕ προσφέρει εκπτωτικά πακέτα όπως το “Κατεξοχήν” τα οποία όμως λόγω της μορφής που παρέχονται δεν επηρεάζουν την ανάλυση της ΕΕΤΤ που ακολουθεί αναφορικά με τον διαχωρισμό ανάμεσα σε οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν τυχόν τιμολογιακές διαφορές στις τηλεφωνικές υπηρεσίες δύνανται να έχουν επίπτωση στην πρόσβαση, δεδομένου ότι η ζήτηση για τις τελευταίες καθορίζεται ουσιαστικά από τις πρώτες. Η ανάλυσή της, υποδεικνύει ότι οι πελάτες δύνανται να επωφελούνται από τις διάφορες εκπτώσεις (που σχετίζονται με τον όγκο) των υπηρεσιών λιανικής που είναι διαθέσιμες χωρίς να χρειάζονται πολλαπλές συνδέσεις λιανικής πρόσβασης ή ειδικούς τύπους συνδέσεων λιανικής πρόσβασης. Για παράδειγμα, φαίνεται ότι οι πελάτες μπορούν να κάνουν αρκετές κλήσεις ώστε να επωφελούνται από τα ευρέως διαθέσιμα εκπτωτικά σχήματα χρησιμοποιώντας μια μόνο σύνδεση πρόσβασης. Ως εκ τούτου, δεν φαίνεται ότι η ζήτηση στις λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνίας δημιουργεί διαχωρισμό ανάμεσα σε οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες στη λιανική αγορά πρόσβασης.

Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, οι εταιρικοί πελάτες, δύνανται να επωφελούνται από συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών (SLA - Service Level Agreements) που επεκτείνονται και σε προσβάσεις σύνδεσης (που δύνανται να επιφέρουν πλεονεκτήματα όπως γρηγορότερη αποκατάσταση βλαβών ή εγγυήσεις υψηλότερης ποιότητας αναφορικά με τις υπηρεσίες). Σημειώνεται ότι η Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία, επιβάλλει στον ΟΤΕ ως πάροχο καθολικής υπηρεσίας συγκεκριμένες ελάχιστες υποχρεώσεις ποιότητας υπηρεσιών και αποκατάστασης βλαβών ωστόσο ο ΟΤΕ δύναται να παρέχει υψηλότερα επίπεδα υπηρεσιών επί τη βάση συμφωνιών επιπέδου υπηρεσιών (SLAs).

Επιπροσθέτως, ενώ ο ΟΤΕ υποστηρίζει ότι δεν διακρίνει ούτε κατηγοριοποιεί τους πελάτες του ως οικιακούς ή μη-οικιακούς και συνεπώς δεν διαφοροποιεί από άποψη τιμής μεταξύ του εάν κάποιος πελάτης είναι οικιακός ή μη οικιακός ⁸⁵, υπάρχει ένα τμήμα που ασχολείται αποκλειστικά με την διαχείριση των μεγάλων μη οικιακών πελατών. Σύμφωνα με τον ΟΤΕ, οι ως άνω πελάτες λαμβάνουν εξατομικευμένες υπηρεσίες διαχείρισης λογαριασμών και υποστήριξη. Ως εκ τούτου, δύναται να υπάρχει κάποιος βαθμός διαφοροποίησης όσον αφορά τους όρους (πέραν της τιμής) παροχής πρόσβασης σε μερικούς πελάτες.

Συμπέρασμα

Σε γενικές γραμμές, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι δυναμικές από πλευράς ζήτησης που παρουσιάζονται στην αγορά, δεν υποδεικνύουν τον ορισμό μιας ξεχωριστής σχετικής αγοράς για υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης ανάλογα με το εάν αυτές αποκτώνται από οικιακούς ή μη-οικιακούς χρήστες. Ωστόσο η ΕΕΤΤ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις των δυναμικών της ζήτησης κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.

Υποκατάσταση από πλευράς Προσφοράς

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέδειξε ότι δύνανται να υπάρχουν διαφορές όσον αφορά τα οικονομικά της παροχής λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης σε οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες. Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρεται στην πιθανότητα για εκμετάλλευση μεγαλύτερων οικονομιών κλίμακας και σκοπού.

Η ΕΕΤΤ συμφωνεί επί της ουσίας ότι οι οικονομίες κλίμακας και σκοπού που θα εδύναντο να εκμεταλλευτούν οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης σε πελάτες με υψηλότερες δαπάνες ανά σύνδεση πρόσβασης, καθιστούν την είσοδο στην αγορά όσον αφορά την παροχή πρόσβασης και άλλων υπηρεσιών πιο ελκυστική.

⁸⁵ Ο ΟΤΕ δεν παρείχε στην ΕΕΤΤ στοιχεία αναφορικά με την κατηγοριοποίηση/ διαχωρισμό των πελατών σε οικιακούς/ μη οικιακούς για τους σκοπούς της ανάλυσης αγορών. Ωστόσο, πρόσφατα ο ΟΤΕ, στα πλαίσια του κοστολογικού ελέγχου, υποστηρίζει ότι έκανε κάποιες προσεγγίσεις για να κατηγοριοποιήσει τους πελάτες στις ως άνω κατηγορίες επαφόμενος στον εξ ιδίους χαρακτηρισμό τους.

Ωστόσο, όπως σημειώθηκε στην ενότητα 2.3, ανωτέρω, η εναλλακτική υποδομή και ιδίως η υποδομή που απαιτείται για την παροχή πρόσβασης σε τελικούς χρήστες είναι εξαιρετικά περιορισμένη στην Ελλάδα. Επιπρόσθετα, τα κίνητρα των εναλλακτικών παρόχων να παρέχουν πρόσβαση μόνο σε μη-οικιακούς πελάτες σε τοποθεσίες όπου έχουν εγκατεστημένα δίκτυα είναι επίσης λιγοστά. Ενώ υπάρχουν περιοχές όπου η συγκέντρωση των μη-οικιακών πελατών είναι υψηλή (λχ. τοποθεσίες με υψηλή συγκέντρωση επιχειρήσεων στην Αθήνα), τα κόστη που απαιτούνται για την εγκατάσταση πρόσθετων συνδέσεων μεταξύ ήδη εγκατεστημένων δικτύων (πχ σε οπτικούς δακτυλίους) δικτύων, δεν διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ διαμερισμάτων και ενός συνόλου κτιρίων με επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ δεν έχει επαρκή στοιχεία ώστε να προβεί σε υποθέσεις όσον αφορά τις διαφορές σχετικά με τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού για την παροχή συνδέσεων πρόσβασης σε πυκνοκατοικημένες περιοχές με οικίες και σε περιοχές με πολλές επιχειρήσεις.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της δεν υποδεικνύουν ότι υπάρχουν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς όσον αφορά την παροχή συνδέσεων λιανικής πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες από τη μια πλευρά και σε μη-οικιακούς χρήστες από την άλλη.

3.2.4.6. Γεωγραφική Αγορά

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή εκείνη στην οποία οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και απόκτηση προϊόντων ή υπηρεσιών αναφορικά με τις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και δύνανται να διακριθούν από άλλες γειτονικές περιοχές επειδή οι συνθήκες ανταγωνισμού σε άλλες περιοχές είναι ουσιωδώς διαφορετικές.

Επί τη βάση αυτή, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης, είναι εθνική στο εύρος της και συνίσταται στην Ελληνική επικράτεια. Η ως άνω θέση βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι ο ΟΤΕ παρέχει τις υπηρεσίες του μέσα στην ως άνω σχετική αγορά σε εθνική βάση, και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

Για την περίπτωση όπου άλλες υπηρεσίες δύνανται να παρέχονται από άλλους παρόχους σε μικρότερη της εθνικής κλίμακα, οι υπηρεσίες αυτές ανταγωνίζονται τις υπηρεσίες που παρέχει ο ΟΤΕ σε εθνική κλίμακα.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ σχημάτισε την αρχική άποψη ότι υφίσταται μια ξεχωριστή γεωγραφική αγορά στην Ελλάδα για λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στενής ζώνης.

3.2.4.7. Αρχικά Συμπεράσματα

Η ΕΕΤΤ εξέτασε μια σειρά ζητημάτων κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.

Στα πλαίσια της αρχικής της ανάλυσης, η ΕΕΤΤ ότι η λιανική πρόσβαση από τη μια πλευρά και οι λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων από την άλλη δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά. Κατέληξε στο ως άνω συμπέρασμα επί τη βάση της διαφορετικής λειτουργικότητας των εν λόγω υπηρεσιών, τις διαφορετικές δυναμικές στην προσφορά και στη ζήτηση (και των φραγμών εισόδου), καθώς και των τεχνικών, ρυθμιστικών και ζητημάτων κόστους τα οποία δημιουργούν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς και κίνητρα για τους πιθανούς εισερχόμενους.

Κατόπιν τούτων, η ΕΕΤΤ συμπέρανε ότι υφίστανται ξεχωριστές αγορές για σταθερές και κινητές υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης. Έχοντας επισημάνει την πιθανότητα για μονόπλευρη υποκατάσταση (δηλ. σταθερών από τα κινητά), η ΕΕΤΤ εξέτασε τις λοιπές λειτουργικές διαφορές, οι οποίες πηγάζουν από το εύρος ζώνης και την ποιότητα υπηρεσιών. Εξετάζοντας τους παράγοντες από πλευράς προσφοράς, η ΕΕΤΤ επεσήμανε τους φραγμούς εισόδου στην αγορά σταθερής και κινητής πρόσβασης που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν σχετικές ευκολίες πρόσβασης.

Στη συνέχεια, η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον υφίστανται ξεχωριστές σχετικές αγορές μεταξύ των διαφόρων μορφών λιανικής σταθερής πρόσβασης οι οποίες καθορίζονται επί τη βάση του εύρους ζώνης της πρόσβασης. Ως πρώτο βήμα, η ΕΕΤΤ διέκρινε τις λειτουργικές και

τιμολογιακές διαφορές μεταξύ των συνδέσεων PSTN και BRA ISDN από τη μια πλευρά, και των συνδέσεων PRA ISDN από την άλλη, βάσει των οποίων οι συνδέσεις PRA ISDN δεν περιλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά με τις συνδέσεις PSTN/ ISDN BRA. Επιπλέον, επιβεβαίωσε ότι υφίστανται λειτουργικοί παράγοντες καθώς και παράγοντες από πλευράς προσφοράς βάσει των οποίων οι συνδέσεις PRA ISDN δεν περιλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά με τις συνδέσεις PSTN/ ISDN BRA.

Η EETT εξέτασε εάν υφίστανται στην Ελληνική αγορά, διαφορετικές αγορές πρόσβασης στενής ζώνης για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες. Στα πλαίσια της εξέτασής της, βρήκε ότι οι υπηρεσίες πρόσβασης για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες είναι λειτουργικά εναλλάξιμες και ότι δεν υφίσταται τιμολογιακή διαφοροποίηση στη βάση της οικιακής ή μη οικιακής φύσης του πελάτη. Τέλος, η EETT επεσήμανε ότι τα δημογραφικά στοιχεία στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με τον περιορισμένη ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών δεν υποδεικνύουν ότι οι δυναμικές της προσφοράς υπηρεσιών πρόσβασης σε μη-οικιακούς χρήστες διαφέρουν σημαντικά από αυτές των υπηρεσιών πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες.

Τέλος, η EETT διέκρινε μια εθνική γεωγραφική αγορά..

3.3. Ανάλυση Αγοράς

3.3.1. Ιστορικό

Έχοντας ήδη ορίσει τη σχετική αγορά για τη λιανική πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν η εν λόγω αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στην αγορά αυτή. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της *Οδηγίας Πλαίσιο* ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική “*όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά*”. Το Άρθρο 14 της *Οδηγίας Πλαίσιο*, που αντανακλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, αναφέρει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές”.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να θεωρηθεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η επέκταση της ισχύος της επιχείρησης στην συνδεδεμένη αγορά και άρα η ενίσχυση της δύναμης στην αγορά.⁸⁶

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ. Στα πλαίσια εκτίμησης της ύπαρξης ΣΙΑ στην αγορά, σε σχέση με τη παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, εκτιμώνται τα κάτωθι κριτήρια:

⁸⁶ *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 14(3).

- Η σχετική ισχύ στην αγορά του ΟΤΕ με αναφορά στο μερίδιο αγοράς, τόσο σε σχέση με άλλους παρόχους όσο και εν όψει της εξέλιξης της αγοράς
- Η πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού ικανού να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως εν όψει των φραγμών εισόδου, των φραγμών μεταστροφής και των φραγμών επέκτασης, και
- Η έλλειψη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενης από λιανικούς πελάτες

3.3.2. Μεριδία Αγοράς

Ο υπολογισμός των μεριδίων αγοράς αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα στα πλαίσια εκτίμησης της ύπαρξης αγοραστικής ισχύος. Τα υψηλά μερίδια αγοράς χρησιμοποιούνται συχνά ως τεκμήριο αγοραστικής ισχύος. Αν και τα υψηλά μερίδια αγοράς δεν επαρκούν θεωρητικώς από μόνα τους για να θεμελιώσουν την ύπαρξη ΣΙΑ (δεσπόζουσας θέσης), είναι απίθανο μια επιχείρηση η οποία δεν κατέχει ένα σημαντικό μερίδιο στην σχετική αγορά να βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση.

Όπως υπογραμμίζεται στις ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’ της Επιτροπής για την ύπαρξη ΣΙΑ, πολύ υψηλά μερίδια άνω του 50% στην σχετική αγορά – εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις - συνιστούν ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης⁸⁷. Ωστόσο οι ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’ τονίζουν επίσης ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν δύναται να θεμελιωθεί μόνο επί τη βάση υψηλών μεριδίων αγοράς και οι ρυθμιστικές αρχές οφείλουν να διεξάγουν ανάλυση του συνόλου των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς προτού καταλήξουν στο συμπέρασμα αναφορικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.⁸⁸

Ωστόσο, ο καθορισμός των μεριδίων αγοράς εξαρτάται από τον ακριβή ορισμό αγοράς που υιοθετείται. Όπως σημειώθηκε στην Ενότητα 2 της παρούσας Διαβούλευσης, η σχετική αγορά θα πρέπει να οριστεί ως η αγορά λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης στο δημόσιο

⁸⁷ ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’, Παράγραφος 75.

⁸⁸ Κατευθυντήριες Γραμμές’, Παράγραφος 78.

τηλεφωνικό δίκτυο στην ελληνική επικράτεια. Σύμφωνα με τον ορισμό αγοράς, στην Ελλάδα υπάρχει σήμερα μόνο ένας ουσιαστικός πάροχος λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, ο ΟΤΕ.

Οι μόνοι τρόποι για να παρέχουν οι εναλλακτικοί πάροχοι λιανική πρόσβαση είναι μέσω δικής τους υποδομής ή μέσω αδεσμοποίητων γραμμών από τον τοπικό βρόχο του ΟΤΕ. Δεδομένου ότι ο ΟΤΕ είχε σε λειτουργία 5,513 εκατομμύρια συνδέσεις στο δίκτυο χαλκού του στο τέλος του 2005, ενώ την ίδια χρονική στιγμή υπήρχαν μόνο 5.018 πλήρως αδεσμοποίητοι βρόχοι, ο ΟΤΕ είναι ουσιαστικά μονοπώλιο στη σχετική αγορά προϊόντων. Σε αντίθεση με πολλές άλλες αγορές λιανικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση που έχουν χαρακτηριστεί από μειώσεις του μεριδίου αγοράς του ιστορικού κοινοποιημένου παρόχου σε διάφορες λιανικές αγορές, η θέση του ΟΤΕ στην συγκεκριμένη αγορά έχει παραμείνει σχεδόν αμετάβλητη.

3.3.3. Δυνητικός Ανταγωνισμός και Φραγοί Εισόδου και Επέκτασης

Παρά την ύπαρξη μεριδίου αγοράς 100%, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του ΟΤΕ, μπορεί θεωρητικά να υπάρξει ανταγωνιστικός περιορισμός εάν είναι εφικτή μια σημαντική είσοδος στην αγορά. Συνεπώς, η απειλή εισόδου στην αγορά, είτε μακροπρόθεσμα είτε για μικρό χρονικό διάστημα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς για τους κοινοποιημένους φορείς, τουλάχιστον όταν η είσοδος είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και σημαντική. Η απειλή εισόδου μειώνεται από την ύπαρξη φραγμών εισόδου.

Δυνητικός Ανταγωνισμός/Φραγοί Εισόδου

Όπως έχει αναλυθεί και στη Διαβούλευση για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στους Τοπικούς Βρόχους, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η είσοδος στην αγορά λιανικής σταθερής στενής ζώνης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο θα απαιτούσε σημαντικά επίπεδα επενδύσεων από τρίτα μέρη,

τα οποία σε μεγάλο βαθμό θα ήταν μη ανακτήσιμα κόστη.⁸⁹ Αυτά τα υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη, όταν συνδυάζονται με τις οικονομίες κλίμακας και πυκνότητας που χαρακτηρίζει τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης, ενισχύουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για κάθε επιχείρηση που εξετάζει τη δυνατότητα κατασκευής ενός νέου δικτύου τοπικής πρόσβασης που να μπορεί να υποστηρίξει την παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Στις διαβουλεύσεις για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση, η ΕΕΤΤ εξέτασε τα πολύ υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη που συνδέονται με την κατασκευή ενός νέου δικτύου πλήρους κάλυψης. Τα κόστη αυτά αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου που αντιμετωπίζουν οι πιθανοί νεοεισερχόμενοι.

Η ΕΕΤΤ δεν αναμένει μεσοπρόθεσμα είσοδο στην αγορά από παρόχους εναλλακτικής σταθερής πλατφόρμας που θα μπορούσαν να παρέχουν υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης ικανές να περιορίσουν την ισχύ του ΟΤΕ στην αγορά κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Στις αγορές σταθερής πρόσβασης στις οποίες λειτουργεί, η πυκνότητα και η πληρότητα του δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ σημαίνει ότι ο ΟΤΕ τυπικά θα απολαμβάνει πλεονεκτήματα κόστους ανά γραμμή έναντι των ανταγωνιστών του παρόχων δικτύου, και συνεπώς θα μπορεί συνήθως να παρέχει υπηρεσία από άκρο σε άκρο σε χαμηλότερο κόστος από τους εναλλακτικούς παρόχους. Οι συνέπειες αυτών των οικονομιών κλίμακας⁹⁰ είναι τέτοιες που ένας εναλλακτικός πάροχος είναι πιθανό να έχει υψηλότερο κόστος από τον ΟΤΕ, αλλά επίσης θα πρέπει να έχει τιμές χαμηλότερες από τον ΟΤΕ προκειμένου να κερδίζει μερίδιο αγοράς. Αυτό κάνει ακόμη πιο δύσκολο για έναν εναλλακτικό πάροχο να καλύψει τα μη ανακτήσιμα κόστη που έχουν επενδυθεί σε υποδομές δικτύου.

⁸⁹ Τα μη ανακτήσιμα κόστη είναι κόστη που απαιτούνται για την είσοδο στην αγορά, τα οποία όμως δεν μπορούν να ανακτηθούν με την έξοδο από την αγορά αυτή. Ένας νεοεισερχόμενος πρέπει να εξετάσει εάν υπάρχει η δυνατότητα να καλυφθούν τα μη ανακτήσιμα κόστη και τα κόστη παροχής της υπηρεσίας, ενώ ένας κοινοποιημένος φορέας έχει ήδη καλύψει τα μη ανακτήσιμα κόστη του

⁹⁰ Οι οικονομίες κλίμακας είναι πιθανό να επιτευχθούν όχι μόνο στην παροχή πρόσβασης, αλλά και στην παροχή σχετικών υπηρεσιών υποστήριξης. Συνεπώς, ο κοινοποιημένος φορέας ΟΤΕ ωφελείται έχοντας μειωμένα κόστη υποστήριξης δικτύου.

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα εμπειρικά στοιχεία που να υποδεικνύουν στην ΕΕΤΤ ότι υπάρχουν κάποιοι σχετικοί εμπορικοί ή οικονομικοί παράγοντες που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ είναι πιθανό να επηρεαστεί μεσοπρόθεσμα από νεοεισερχόμενους παρόχους οι οποίοι χρησιμοποιούν εναλλακτικές πλατφόρμες, όπως ασύρματες, οπτικές ή ενεργειακές γραμμές. Ενώ μπορεί να υπάρχει κάποια επέκταση μεσοπρόθεσμα στην ανάπτυξη αυτών των πλατφορμών, ο βαθμός αυτής της επέκτασης είναι αβέβαιος και δεν μπορεί να αποτελέσει στο σημείο αυτό τη βάση για αποτελεσματικό ανταγωνισμό στο δίκτυο σταθερής τοπικής πρόσβασης. Παραδείγματος χάριν, ένας κινητός πάροχος που επιδιώκει να εισέλθει στην αγορά σταθερής πρόσβασης, θα πρέπει να παρέχει ένα προϊόν με την ίδια ποιότητα μιας σταθερής γραμμής και να την ανταγωνίζεται τιμολογιακά. Αυτό θα απαιτήσει την κατασκευή ενός νέου δικτύου πρόσβασης εκ του μηδενός ή την ανάπτυξη ενός κινητού ή άλλου ασύρματου προϊόντος το οποίο μοιάζει περισσότερο με το προϊόν σταθερής πρόσβασης αναφορικά με την τιμή και την ποιότητα. Το κόστος της ανάπτυξης αυτής, σε συνδυασμό με τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού που απολαμβάνει ο κοινοποιημένος φορέας του σταθερού δικτύου, καθιστούν ουσιαστικά αδύνατη την υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση.⁹¹ Παρομοίως, οι υπηρεσίες των υφιστάμενων παρόχων Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης παρέχονται σε μεγάλο βαθμό τμηματικά και, σε κάθε περίπτωση, δεσμεύονται από την άδειά τους να παρέχουν τουλάχιστον πληθυσμιακή κάλυψη 20%.

Όπως έχει αναφέρει η ΕΕΤΤ στις δημόσιες διαβουλεύσεις για την Αδεσμοποίηση πρόσβαση στο τοπικό βρόχο και την χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση, υπάρχουν υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη τα οποία σχετίζονται με την κατασκευή ενός νέου δικτύου πλήρους κάλυψης ή ακόμη και στην περίπτωση ενός δικτύου περιορισμένης κλίμακας. Αυτά τα κόστη αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για τους πιθανούς νεοεισερχόμενους. Η ΕΕΤΤ δεν αναμένει μεσοπρόθεσμα την είσοδο από παρόχους εναλλακτικών πλατφόρμων που θα παρείχαν υπηρεσίες

⁹¹ Αν και η ανάπτυξη του είναι σε πολύ πρώιμη φάση στην Ελλάδα, το 3G μπορεί ήδη να συγκριθεί με τη σταθερή πρόσβαση σε λειτουργικό επίπεδο, αν και είναι αδύνατο να συγκριθεί σε επίπεδο τιμής βραχυπρόθεσμα – το 3G είναι ακριβότερο.

λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης και θα είχαν την δυνατότητα να μειώσουν την δύναμη του ΟΤΕ στην σχετική αγορά κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Δεν υπάρχουν στοιχεία στην διάθεση της ΕΕΤΤ που να υποδεικνύουν ότι υπάρχουν σχετικοί εμπορικοί και οικονομικοί παράγοντες που δείχνουν ότι πιθανώς να ασκηθεί πίεση στον ΟΤΕ μεσοπρόθεσμα από ένα νεοεισερχόμενο είτε μέσω ασύρματης, οπτικής ίνας ή μέσω γραμμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Παρά το γεγονός ότι είναι πιθανό να υπάρχει μια ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα στις πλατφόρμες αυτές, η έκταση της ανάπτυξης είναι αβέβαιη και η ΕΕΤΤ, σε αυτό το σημείο, δεν μπορεί να θεωρήσει ότι θα υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός στο τοπικό σταθερό δίκτυο πρόσβασης.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι στην Ελλάδα που μπορούν σήμερα να υποστηρίξουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης (π.χ. πάροχοι που βασίζονται σε αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους) είναι πολύ λίγοι στον αριθμό (βλ. ανωτέρω ανάλυση). Ούτε υπάρχει κάποια ένδειξη ότι ο αριθμός τους θα αυξηθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να μπορούν να ασκήσουν σημαντική ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ στην παροχή λιανικής πρόσβασης σταθερής στενής ζώνης. Επίσης, είναι ακόμη λιγότερο πιθανό οι εναλλακτικοί πάροχοι να μπορούν να πραγματοποιήσουν τις σημαντικές επενδύσεις που απαιτούνται για να εγκαταστήσουν πλήρη σταθερά δίκτυα ώστε να μπορούν να παρέχουν πρόσβαση σε εθνικό επίπεδο. Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι οι πάροχοι των υφιστάμενων εναλλακτικών δικτύων δεν πρόκειται να κάνουν τέτοιες επενδύσεις, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Ούτε η ΕΕΤΤ γνωρίζει ότι κάποιος υφιστάμενος εναλλακτικός πάροχος θα μπορούσε να αποκτήσει επαρκή αριθμό τοπικών βρόχων του ΟΤΕ ώστε να μπορεί να αποκτήσει πλήρη γεωγραφική κάλυψη ώστε να επιτύχει τις αναγκαίες οικονομίες κλίμακας που θα του επέτρεπαν να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ μακροπρόθεσμα. Δεδομένων των οικονομιών κλίμακας που απολαμβάνει ο ΟΤΕ και τα υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη, η είσοδος στην αγορά λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης μέσω αδεσμοποιημένων τοπικών βρόχων είναι απίθανο να προσφέρει επαρκή δυνητικό ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η

παρούσα εξέταση σε βαθμό που να μπορεί να λειτουργήσει ως επαρκής ανταγωνιστικός περιορισμός για τον ΟΤΕ.⁹²

Ο ΟΤΕ είναι επίσης πιθανό να συνεχίσει να έχει πλεονεκτήματα κόστους έναντι των νεοεισερχόμενων αναφορικά με οποιαδήποτε αγορά λιανικής πρόσβασης, σημαντικά πλεονεκτήματα αναγνωρισιμότητας σήματος στο επίπεδο λιανικών υπηρεσιών και ευκαιρίες οικονομικών σκοπού που προκύπτουν από τις επενδύσεις του σε εξοπλισμό δικτύου που δεν θα επιτευχθούν απαραίτητα από τους νεοεισερχόμενους.⁹³ Αυτές και άλλες διαφορές αναφορικά με τον επιχειρηματικό κίνδυνο και την απόδοση μπορούν να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη απαιτούμενη απόδοση της επένδυσης για τους νεοεισερχόμενους. Συνεπώς, μπορεί, συλλογικά (καθώς και ατομικά) να αποτελούν επιπλέον φραγμό εισόδου.

Έλλειψη Διαθεσιμότητας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής

Σε αντίθεση με έναν αριθμό άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ, στην Ελλάδα ο δεσπόζων πάροχος PSTN δεν παρέχει το προϊόν της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών ("WLR") το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε έναν πάροχο κλήσεων να προσφέρει στον πελάτη του έναν ενιαίο λογαριασμό για την πρόσβαση και όλες τις κλήσεις. Γενικά θεωρείται ότι η διαθεσιμότητα WLR επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της Προεπιλογής προσφέροντάς τους την ευκαιρία να παρέχουν διαφορετικές και ευέλικτες τιμολογιακές δομές και συνδυασμούς πρόσβασης/κλήσεων. Αν και η διαθεσιμότητα της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών είναι απίθανο από μόνη της να πλήξει την ισχύ του ΟΤΕ, ως μονοπωλιακού παρόχου υποδομής τοπικής πρόσβασης, στην αγορά, ωστόσο επιτρέπει στους παρόχους που δεν κατέχουν όλες τις απαραίτητες υποδομές να αγοράζουν τα χονδρικά προϊόντα

⁹² Αν και οι εναλλακτικοί πάροχοι που χρησιμοποιούν Αδεσμοποίητους Τοπικούς Βρόχους μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους βρόχους αυτούς για υπηρεσίες φωνής, συνήθως χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών δεδομένων υψηλής χωρητικότητας, και οι πληροφορίες που διαθέτει η ΕΕΤΤ δεν υποδεικνύουν ότι αυτό θα αλλάξει στο άμεσο μέλλον.

⁹³ Π.χ. η μεγάλη πελατειακή βάση του ΟΤΕ του επιτρέπει να αναπτύξει πολλές εφαρμογές που το κόστος ανάπτυξης τους δικαιολογείται με αναφορά σε αυτή τη μεγαλύτερη πελατειακή βάση.

που είναι απαραίτητα για να εισέλθουν στην αγορά με ένα προϊόν της μορφής BRA-ISDN / PSTN.

Συμπεράσματα

Συνοπτικά, επομένως, η EETT θεωρεί ότι ο ΟΤΕ είναι πιθανό να συνεχίσει να παρέχει την πλειοψηφία των λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης στενής ζώνης κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση, διότι δεν πιστεύει ότι κάποιος νεοεισερχόμενος πρόκειται να κατασκευάσει με επιτυχία ένα νέο δίκτυο πρόσβασης που να αντιγράφει το τμήμα του δικτύου του ΟΤΕ (είτε με τη μορφή καλωδιακής τηλεόρασης, ασύρματων υπηρεσιών με τη χρήση μη αδειοδοτούμενων συχνοτήτων, ασύρματων κινητών ή πλατφορμών γραμμών ενέργειας).⁹⁴

Επίσης, λόγω της απουσίας κανονιστικής παρέμβασης που να επιβάλει την παροχή από τον ΟΤΕ ενός προϊόντος όπως η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, είναι απίθανο να διατεθεί στην αγορά ένα τέτοιο ενδιάμεσο προϊόν.

3.3.4. Έλλειψη Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος

Εάν ένας πάροχος ασκεί πρακτικές που αποτελούν πιθανή καταχρηστική εκμετάλλευση, οι πελάτες του μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ έναντι των πρακτικών αυτών. Όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης των τιμών από τους πωλητές. Η EETT εξέτασε την πιθανότητα και/ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος.

Ωστόσο, η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς μπορεί να υπάρχει μόνο όπου οι μεγάλοι πελάτες έχουν τη δυνατότητα (εντός εύλογου χρόνου) να στραφούν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράζουν καθόλου ή να αλλάξουν προμηθευτή) ως ανταπόκριση σε μια αύξηση

⁹⁴ Εάν υπήρχαν τέτοιες εναλλακτικές υποδομές, η EETT θα ήταν πρόθυμη να εξετάσει την πιθανότητα η μεγαλύτερη χρήση οπτικής ή ασύρματης υποδομής στο δίκτυο πρόσβασης και η αυξημένη χρήση υπηρεσιών όπως το VOIP και η ευρυζωνικότητα να έχουν επίδραση στη λιανική αγορά πρόσβασης στενής ζώνης.

τιμών ή απειλούμενη αύξηση τιμών (το οποίο μπορεί να ισχύει για μεγάλους εταιρικούς πελάτες σε επίπεδο λιανικής). Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι κάποιος αγοραστής υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης μπορεί να έχει κάποια αξιόπιστη εναλλακτική εκτός του ΟΤΕ. Κατά συνέπεια, τίποτα δεν υποδεικνύει ότι κάποιος αγοραστής ή μια ομάδα αγοραστών έχουν επαρκή αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ ώστε να αντισταθμίσουν την υπερβολική ισχύ του ΟΤΕ στην εν λόγω σχετική αγορά. Πράγματι, η ύπαρξη μεριδίου της αγοράς σχεδόν 100% από τον ΟΤΕ, χωρίς την πιθανότητα σημαντικής νέας εισόδου, υποδεικνύει ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς είναι απίθανο να λειτουργήσει ως μηχανισμός πειθάρχησης της τιμολογιακής συμπεριφοράς του ΟΤΕ

3.3.5. Αρχικά Συμπεράσματα

Η εξέταση της αγοράς από την ΕΕΤΤ οδηγεί στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά για την παροχή λιανικής πρόσβασης (στενής ζώνης) δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να καθοριστεί ως πάροχος με ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Οι κρίσιμοι δείκτες της αγοράς που οδήγησαν την ΕΕΤΤ στα συμπεράσματα αυτά είναι:

1. Σήμερα ο ΟΤΕ παρέχει σχεδόν το 100% της αγοράς για λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στενής ζώνης, και δεν έχει χάσει ουσιαστικό μερίδιο αγοράς από την αρχική απελευθέρωση της αγοράς στην Ελλάδα.
2. Επίσης, ο ΟΤΕ δεν υπόκειται σε σημαντικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς από κάποιο εναλλακτικό δίκτυο. Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν δίκτυα καλωδιακής τηλεόρασης (cable TV) στην Ελλάδα, ούτε έχουν αναπτυχθεί μέχρι τώρα άλλα δημόσια δίκτυα ώστε να παρέχουν μια ανταγωνιστική εναλλακτική λύση. Το κόστος των παρόχων κινητής επίσης θα ήταν υπερβολικά υψηλά για να μπορούν να παρέχουν μια παρόμοια υπηρεσία σε ανταγωνιστική τιμή. Επίσης, ο αποσπασματικός χαρακτήρας της κάλυψης και ιδιοκτησίας των υφιστάμενων δικτύων Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης περιορίζει το βαθμό στον οποίο τα δίκτυα αυτά μπορούν να επιβάλουν ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια του

χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση, η επίδραση της Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης αναμένεται ελάχιστη.

3. Οι υφιστάμενοι εναλλακτικοί πάροχοι, οι οποίοι βασίζονται στη χρήση Αδεσμοποίητων Τοπικών Βρόχων δεν μπορούν να δημιουργήσουν εκείνες τις οικονομίες κλίμακας που θα τους επέτρεπαν να παρέχουν ένα σημαντικό ανταγωνιστικό περιορισμό στην τιμολογιακή πρακτική του ΟΤΕ, χωρίς ρύθμιση.

4. Δεν υπάρχει αγοραστής ή ομάδα αγοραστών υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης που να μπορεί να ασκήσει αγοραστική ισχύ ικανή να αντισταθμίσει την υπερβολική ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά προϊόντων.

3.4. Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις – Λιανική Αγορά Πρόσβασης Στενής Ζώνης

3.4.1. Κανονιστικό Πλαίσιο

Η ΕΕΤΤ έχει διαμορφώσει την αρχική άποψη ότι υπάρχει μια χωριστή γεωγραφική αγορά στην Ελλάδα για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης. Η ανάλυση αγοράς αποκαλύπτει στη συνέχεια ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά αυτή και ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά αυτή.

Η ανάλυση της λιανικής αγοράς πρόσβασης εκπονήθηκε με βάση την υπόθεση ότι μια σειρά χονδρικών κανονιστικών υποχρεώσεων θα διατηρηθεί ή θα επιβληθεί. Η ΕΕΤΤ έχει προτείνει αυτές τις κανονιστικές υποχρεώσεις, ως αποτέλεσμα των ακόλουθων αναλύσεων χονδρικών αγορών, τις οποίες εκπόνησε η ΕΕΤΤ πριν την ανάλυση της λιανικής αγοράς υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης και οι οποίες σχετίζονται με την υποεξέταση αγορά:

- Κατά την εξέταση της χονδρικής αγοράς για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ κατέχει Σημαντική Ισχύ στην εν λόγω αγορά (αγορά 11). Για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που

προκαλούνται λόγω της έλλειψης αποτελεσματικού ανταγωνισμού, η ΕΕΤΤ πρότεινε να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση πρόσβασης, και επέβαλε υποχρεώσεις διαφάνειας, αμεροληψίας, λογιστικού διαχωρισμού, καθώς και υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης.

- Κατά την εξέταση της χονδρικής αγοράς εκκίνησης κλήσεων (αγορά 8), η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ κατέχει Σημαντική Ισχύ στην Αγορά. Ως κανονιστική υποχρέωση, ανάμεσα σε άλλες, η ΕΕΤΤ πρότεινε να επιβληθεί στον ΟΤΕ να παρέχει χονδρική εκκίνηση κλήσεων, καθώς και πρόσβαση στις υπηρεσίες επιλογής και προεπιλογής φορέα. Η ΕΕΤΤ πρότεινε επίσης υποχρεώσεις διαφάνειας, αμεροληψίας, λογιστικού διαχωρισμού, καθώς και υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης.

Δεδομένου ότι, αυτές οι κανονιστικές υποχρεώσεις δεν αναμένεται να είναι επαρκείς προκειμένου να δημιουργήσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης κατά τη χρονική περίοδο της παρούσας ανάλυσης, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να επιβάλει επιπλέον κανονιστικές υποχρεώσεις.

Η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη, σύμφωνα με το Άρθρο 8(2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση, όταν ένας πάροχος καθορίζεται ότι έχει ΣΙΑ, να επιβάλει στον πάροχο αυτό τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα Άρθρα 9 έως 13 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, όπως η ΕΕΤΤ κρίνει κατάλληλο.

Επίσης, το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία υποχρεώνει την ΕΕΤΤ να επιβάλει στις επιχειρήσεις που κοινοποιούνται ως έχουσες ΣΙΑ στην παροχή σύνδεσης και χρήσης του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου σε σταθερή θέση, σύμφωνα με το Άρθρο 16(3), να επιτρέπουν στους συνδρομητές τους να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου παρόχου δημόσια διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών: (α) ανά κλήση πληκτρολογώντας έναν κωδικό επιλογής φορέα, και (β) με προεπιλογή, βάσει συστήματος παράκαμψης των προεπιλεγμένων επιλογών ανά κλήση, με πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα.

Τέλος, σύμφωνα με το Άρθρο 17 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, η ΕΕΤΤ καλείται, όταν ορίζει ότι κάποια λιανική αγορά δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική και διαπιστώνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση ή

το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία δεν θα οδηγούσαν σε αποτελεσματικό ανταγωνισμό, να επιβάλει τις υποχρεώσεις που κρίνει απαραίτητες για να επιτύχει τους σκοπούς αυτούς, στις επιχειρήσεις που έχουν καθοριστεί από την ΕΕΤΤ ως έχουσες ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά λιανικής.

3.4.2. Η ανάγκη *ex ante* ρύθμισης

Ο βασικός στόχος του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου είναι να θεσπίσει εναρμονισμένο πλαίσιο για τη ρύθμιση υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών σε όλα τα Κράτη – Μέλη.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές*⁹⁵ ορίζουν ότι ο σκοπός επιβολής *ex ante* υποχρεώσεων σε παρόχους που έχουν ορισθεί ως έχοντες ΣΙΑ, είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους στην αγορά με σκοπό είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους αυτή σε γειτονικές αγορές. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει *ex ante* υποχρεώσεις μόνο σε αγορές όπου υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με ΣΙΑ, και όπου τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του Εθνικού και Κοινοτικού Δικαίου του ανταγωνισμού δεν κρίνονται ως επαρκή ή άμεσα προκειμένου να ξεπερασθεί πιθανή αποτυχία της αγοράς. Όταν οι αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές επαρκής για την αποτροπή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης και καταχρηστικής εκμετάλλευσης από ένα ή περισσότερα μέρη. Όπου, για ιστορικούς λόγους, μια αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, και/ ή υπάρχουν υψηλοί μη παροδικοί φραγμοί εισόδου, το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν θεωρείται επαρκές για να προωθήσει την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Οι *ex ante* υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την ΕΕΤΤ σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ αποσκοπούν στην εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων που τίθενται στις σχετικές οδηγίες, ενώ οι ρυθμίσεις που επιβάλλονται βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού αποσκοπούν

⁹⁵ Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, παράγραφος 16.

στην επιβολή κυρώσεων για συμφωνίες ή καταχρηστικές συμπεριφορές που περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.

Οι *ex ante* ρυθμίσεις απαιτούνται στις υπό εξέταση συνθήκες προκειμένου να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς οι *ex post* ρυθμίσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν είναι αποτελεσματικές προκειμένου να εδραιωθεί ένα επαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές* καθιστούν σαφές ότι μόνο ο ορισμός μιας επιχείρησης ως κατέχουσας ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων δεν συνάδει με τις διατάξεις του νέου κανονιστικού πλαισίου και ιδίως με το Άρθρο 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*.⁹⁶ Στην πραγματικότητα, το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πλαίσιο* ορίζει ότι οι ΕΡΑ (Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές - ΕΡΑ) θα πρέπει να επιβάλουν τουλάχιστον μία κανονιστική υποχρέωση στην επιχείρηση που έχει ορισθεί ως έχουσα ΣΙΑ.

Για τους λόγους που εξηγούνται στην Ενότητα 3 ανωτέρω, η ανάλυση της ΕΕΤΤ οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ κατέχει ΣΙΑ στην εθνική λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, που παρουσιάζεται στην παρούσα Διαβούλευση.

3.4.3. Προβλήματα Ανταγωνισμού

Τα ζητήματα που αναφέρονται κατωτέρω περιγράφουν τα υπαρκτά και πιθανά προβλήματα του ανταγωνισμού τα οποία μπορεί να εμφανισθούν στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η απαρίθμηση των προβλημάτων αυτών δεν είναι εξαντλητική, αλλά ενδεικτική των προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν αντιμετωπίσει οι ρυθμιστικές αρχές παγκοσμίως. Όπως συμβαίνει αρκετές φορές, ορισμένα από αυτά τα προβλήματα του ανταγωνισμού ή τις πιθανές αποτυχίες της αγοράς, μπορεί να φαίνονται υποθετικά στα πλαίσια μιας εξέτασης της αγοράς, κυρίως διότι έχουν ήδη αντιμετωπιστεί με τις υφιστάμενες ρυθμίσεις.

⁹⁶ Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 114.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα προβλήματα ανταγωνισμού που ανακύπτουν λόγω της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην αγορά λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης εμπίπτουν σε τρεις γενικές κατηγορίες:

- Δεσπόζουσα θέση στην αγορά
- Κάθετη επέκταση
- Οριζόντια επέκταση

Τα προβλήματα ανταγωνισμού αναλύονται με αναφορά σε κάθε μία από αυτές τις κατηγορίες.

3.4.3.1. Δεσπόζουσα Θέση

. Η δεσπόζουσα θέση στην αγορά μπορεί να δημιουργήσει τις ακόλουθες μορφές προβλημάτων:

- Παρεμπόδιση εισόδου: Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι σημαντικές οικονομίες κλίμακας, σκοπού και πυκνότητας, σε συνδυασμό με τα μη ανακτήσιμα κόστη που συνδέονται με την κατασκευή και λειτουργία δικτύων τοπικής πρόσβασης, λειτουργούν ως φραγμοί εισόδου.
- Καταχρηστική συμπεριφορά: Η ισχύς στην αγορά μπορεί να επιτρέψει σε έναν πάροχο με ΣΙΑ να διατηρήσει τιμές που είναι υψηλότερες από αυτές που θα επικρατούσαν σε μια ανταγωνιστική αγορά.
- Παραγωγική αναποτελεσματικότητα και χαμηλής ποιότητας υπηρεσία: Αντί να αντανακλάται σε υπερβολικά κέρδη, η ισχύς στην αγορά μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη επενδύσεων, υπερβολικά κόστη και/ή ποιότητα υπηρεσίας χαμηλότερη από αυτή σε μία ανταγωνιστική αγορά.

3.4.3.2. Κάθετη Επέκταση

Η κάθετη επέκταση μπορεί να εμφανιστεί όταν μια εταιρία ελέγχει κάποια υποδομή που είναι αναγκαία για μία δυνητικά ανταγωνιστική λιανική αγορά. Ο κάτοχος του προϊόντος ανωτέρου σταδίου με χαρακτηριστικά απαραίτητα για την παραγωγή προϊόντος κατώτερου σταδίου (bottleneck facility) μπορεί να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στη λιανική αρνούμενος την πρόσβαση ή περιορίζοντας την πρόσβαση στο προϊόν του χρησιμοποιώντας τιμολογιακές ή μη τιμολογιακές παραμέτρους. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχουν αποδείξεις και δυνατότητες για κάθετη επέκταση ισχύος στην Ελληνική αγορά λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης.

Πρώτον, ο ΟΤΕ μπορεί να επεκτείνει στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης την ισχύ που κατέχει στη χονδρική αγορά τοπικών βρόχων. Η ΕΕΤΤ έχει αναλύσει αυτό το πρόβλημα ανταγωνισμού στο κείμενο της Διαβούλευσης της Αγοράς 11, και έχει προτείνει τις κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις για την αντιμετώπισή του.

Δεύτερον, ο ΟΤΕ μπορεί να επεκτείνει την ισχύ που έχει στην υπο εξέταση αγορά αρνούμενος την πρόσβαση σε υπηρεσίες χονδρικής όπως η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (Wholesale Line Rental(WLR)), με τιμολογιακά ή μη τιμολογιακά μέσα . Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ο ΟΤΕ προς το παρόν δεν προσφέρει WLR στους εναλλακτικούς παρόχους, αν και οι εναλλακτικοί πάροχοι ζητούν την παροχή της (βλ. Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ για την Παροχή Επιλογής/Προεπιλογής Φορέα, Νοέμβριος 2005). Σε πολλά Κράτη Μέλη της Ε.Ε., οι ρυθμιστικές αρχές έχουν επιβάλει την υποχρέωση παροχής WLR για να δώσουν τη δυνατότητα στους εναλλακτικούς παρόχους να συνδέουν την πρόσβαση και τις κλήσεις, να αντιγράφουν τις τιμολογιακές επιλογές του κοινοποιημένου φορέα και να παρέχουν έναν ενιαίο λογαριασμό.

Ακόμα και εάν η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) ήταν διαθέσιμη, η ισχύς στην αγορά θα μπορούσε και πάλι να επεκτείνεται με τη χρήση μη τιμολογιακών πρακτικών. Τέτοιες πρακτικές θα μπορούσαν να θεωρηθούν: η διακριτική χρήση ή παρακράτηση πληροφοριών, τακτικές καθυστέρησης, αλληλένδετη πώληση/ σύζευξη (bundling) προϊόντων, διακρίσεις ως προς την ποιότητα, στρατηγικό σχεδιασμό των χαρακτηριστικών του προϊόντος, και παράνομη χρήση των πληροφοριών σχετικά με τους ανταγωνιστές. Από την άποψη αυτή, η ΕΕΤΤ παραπέμπει στο μακρύ ιστορικό πρακτικών του ΟΤΕ που καθυστέρησε την ουσιαστική

εφαρμογή των προσφορών χονδρικής, όπως η πρόσβαση στον αδεσμοποιητό τοπικό βρόχο, τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση ή τις χονδρικές μισθωμένες γραμμές.

Η επέκταση της ισχύος στην αγορά με τιμολογιακά μέσα μπορεί να περιλαμβάνει: διακρίσεις ως προς τις τιμές, συμπίεση περιθωρίου και διεπιδότηση. Ένας καθετοποιημένος πάροχος μπορεί να επιβάλει τιμολόγηση που δημιουργεί «συμπίεση περιθωρίου». Αυτό επιτυγχάνεται χρεώνοντας για μια χονδρική υπηρεσία όπως η παροχή WLR υψηλότερη τιμή στους ανταγωνιστές κατωτέρων σταδίων από αυτήν που εμμέσως χρεώνει στο λιανικό άκρο του, δηλαδή διάκριση ανάμεσα στην εσωτερική και την εξωτερική παροχή. Διεπιδότηση (cross subsidization) υπάρχει όταν π.χ. δύο τιμές ορίζονται για δύο προϊόντα όπου ένα από τα προϊόντα αυτά τιμολογείται σε επίπεδο κάτω του κόστους. Για παράδειγμα, ένας δεσπόζων πάροχος θα μπορούσε να ορίσει μια τιμή πάνω από το κόστος για την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, και να ορίσει μια τιμή για τη λιανική πρόσβαση κάτω από το κόστος. Εάν η μειωμένη τιμή της λιανικής πρόσβασης είναι ληστρική, ως προς το ότι επιδιώκει να αποκλείσει την είσοδο στη δυνητικά ανταγωνιστική αγορά λιανικής πρόσβασης, αυτό μπορεί να καταλήξει στην επέκταση ισχύος στην αγορά. Η ΕΕΤΤ αναμένει ότι η αγορά λιανικής πρόσβασης θα αναπτυχθεί με την εισαγωγή του προϊόντος WLR. Στην περίπτωση αυτή, ένας εναλλακτικός πάροχος που θέλει να παρέχει λιανική πρόσβαση μαζί με κλήσεις, θα πρέπει να μπορεί να αποκτήσει WLR σε μια κατάλληλη τιμή.

3.4.3.3. Οριζόντια Επέκταση

Οριζόντια επέκταση ισχύος λαμβάνει χώρα όταν μια επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση χρησιμοποιεί την ισχύ της σε μια αγορά προκειμένου να επεκτείνει την ισχύ της σε σχετικές αγορές. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ μπορεί να χρησιμοποιήσει τη δεσπόζουσα θέση του στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης για να επηρεάσει καταχρηστικά άλλες αγορές, ιδίως σχετικές λιανικές αγορές σταθερών κλήσεων. Υπάρχουν συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με τη δυνητική επίδραση του δεσπόζοντος παρόχου που συνδέει την πρόσβαση και τις κλήσεις. Οι εναλλακτικοί πάροχοι οι οποίοι παρέχουν κλήσεις με βάση την επιλογή φορέα ή

προεπιλογή φορέα μειονεκτούν, γιατί δεν μπορούν να προσφέρουν την τηλεφωνική γραμμή και μία μοναδική επαφή με τον πελάτη και έναν ενιαίο λογαριασμό για όλες τις παρεχόμενες τηλεφωνικές υπηρεσίες..

Η ΕΕΤΤ σημειώνει επίσης τη δυνατότητα ενός δεσπόζοντος παρόχου να επεκτείνει την ισχύ του από την αγορά λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης στην αναπτυσσόμενη ευρυζωνική αγορά. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται γιατί ο ΟΤΕ έχει μια μεγάλη, σταθερή και κατοχυρωμένη πελατειακή βάση στη σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης και μπορεί να χρησιμοποιήσει την παρουσία του στην αγορά για να ενισχύσει και να βελτιώσει τη θέση του σε σχετικές αγορές. Αυτό μπορεί να γίνει π.χ. χρησιμοποιώντας τη γνώση του σχετικά με τους πελάτες για να στοχεύσει κατάλληλα διαφημιστικές εκστρατείες για νέα προϊόντα και υπηρεσίες σε άλλες αγορές.

3.4.3.4. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Η Οδηγία για την Πρόσβαση και η Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία παρέχουν στην ΕΕΤΤ μια σειρά από κανονιστικές υποχρεώσεις που μπορεί να επιβάλλει μετά την αρχική διαπίστωση ύπαρξης ΣΙΑ στην αγορά λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης.

Οι κανονιστικοί έλεγχοι των λιανικών υπηρεσιών πρέπει να επιβάλλονται μόνο εάν η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση (υποχρεώσεις πρόσβασης) ή το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία (υποχρέωση επιλογής φορέα και προεπιλογής φορέα) δεν θα επιτύχουν τους στόχους που ορίζονται στο Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Αυτό σημαίνει ότι όταν η ΕΕΤΤ ορίζει ότι μια συγκεκριμένη λιανική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, πρέπει πρώτα να αξιολογήσει το βαθμό στον οποίο τα προβλήματα ανταγωνισμού που έχει εντοπίσει σε αυτή τη λιανική αγορά αντιμετωπίζονται με την επιβολή υποχρεώσεων σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση, ή σύμφωνα με το Άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, σε οποιαδήποτε επιχείρηση έχει ορίσει ότι έχει σημαντική ισχύ σε αυτή την αγορά λιανικής.

3.4.3.4.1. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση

Η ΕΕΤΤ σημειώνει και πάλι ότι έχει προτείνει, ως αποτέλεσμα δύο προηγούμενων αναλύσεων αγοράς, κανονιστικές υποχρεώσεις χονδρικής σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση σχετικά με την αδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου και τις υπηρεσίες επιλογής φορέα/προεπιλογής φορέα. Καθώς αυτές οι κανονιστικές υποχρεώσεις δεν θεωρήθηκαν επαρκείς για να δημιουργήσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη λιανική αγορά για σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης, η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη να επιβάλει επιπλέον υποχρεώσεις στον πάροχο με ΣΙΑ.

Οι υποχρεώσεις που μπορούν να επιβληθούν σύμφωνα με την Οδηγία για την Πρόσβαση περιλαμβάνουν τις εξής:

- Διαφάνεια (Άρθρο 9): Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει έναν πάροχο με ΣΙΑ να δημοσιεύει πληροφορίες αναφορικά με το κόστος, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις χρήσης και τιμές σχετικά με τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση, και μπορεί να προσδιορίσει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να είναι διαθέσιμες. Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει τον πάροχο με ΣΙΑ να δημοσιεύσει μια επαρκώς διαχωρισμένη προσφορά αναφοράς και να επιβάλει αλλαγές σε αυτήν την προσφορά.
- Αμεροληψία (Άρθρο 10): Η ΕΕΤΤ έχει την εξουσία να επιβάλει αμεροληψία σχετικά με τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση.
- Λογιστικός διαχωρισμός (Άρθρο 11): Η ΕΕΤΤ έχει την εξουσία να επιβάλει λογιστικό διαχωρισμό σε έναν πάροχο σχετικά με συγκεκριμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση. Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καταστήσει διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου να εμποδίζει την ενδεχόμενη άδικη διεπιδότηση.
- Πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου (Άρθρο 12): Η ΕΕΤΤ έχει την εξουσία να επιβάλει σε έναν πάροχο την υποχρέωση να ικανοποιεί εύλογα

αιτήματα πρόσβασης και να συνοδεύει την υποχρέωση με όρους δίκαιου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.

- Έλεγχος τιμών και κοστολόγησης (Άρθρο 13): Η ΕΕΤΤ έχει μια σειρά από εξουσίες συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιβάλει κοστοστρέφεια των τιμών και υποχρεώσεις σχετικά με τα συστήματα κοστολόγησης για την παροχή συγκεκριμένων τύπων διασύνδεσης και/ή πρόσβασης. Η ΕΕΤΤ μπορεί να υποχρεώσει τον πάροχο με ΣΙΑ να αιτιολογήσει τις τιμές και μπορεί να υπαγορεύσει προσαρμογές στις τιμές.

3.4.3.4.2. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Σύμφωνα με την Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία

Σύμφωνα με το Άρθρο 19 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* η ΕΕΤΤ καλείται, όταν βρίσκει ότι η σχετική αγορά της παροχής σύνδεσης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, να επιβάλει υποχρεώσεις σε παρόχους με ΣΙΑ ούτως ώστε να επιτρέψει στους συνδρομητές τους να αποκτήσουν πρόσβαση στις υπηρεσίες οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου παρόχου δημόσια διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα:

- «ανά κλήση πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα» και
- «με προεπιλογή, βάσει συστήματος παράκαμψης των προεπιλεγμένων επιλογών ανά κλήση, με πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα».

Όταν η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το Άρθρο 19 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* δεν θα οδηγήσουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο*, η ΕΕΤΤ καλείται, σύμφωνα με το Άρθρο 17 (1) της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* να επιβάλει τις κατάλληλες υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις που έχουν ΣΙΑ στη σχετική λιανική αγορά.

Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται μπορούν να περιλαμβάνουν την υποχρέωση οι κοινοποιημένες επιχειρήσεις να μη χρεώνουν υπερβολικές τιμές, να μην εμποδίζουν την είσοδο

στην αγορά ή να μην εμποδίζουν τον ανταγωνισμό ορίζοντας ληστρικές τιμές, να μη δείχνουν, με αθέμιτο τρόπο, προτίμηση σε συγκεκριμένους τελικούς χρήστες ή να μην συνδέουν αδικαιολόγητα υπηρεσίες (bundling of services). Για να προστατεύσει τα συμφέροντα των τελικών χρηστών, ενώ προωθεί τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει στις επιχειρήσεις αυτές

- Μέτρα ανώτατου ορίου τιμής (price cap),
- Μέτρα για τον έλεγχο συγκεκριμένων τιμών, ή
- Μέτρα για προσανατολισμό των τιμών στο κόστος ή σε τιμές σε συγκρίσιμες αγορές,

Επιπλέον, μια επιχείρηση που υπόκειται σε τιμολογιακές ρυθμίσεις ή άλλο αντίστοιχο έλεγχο λιανικής, σύμφωνα με το Άρθρο 17 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία*, καλείται να λειτουργεί και να διατηρεί ένα σύστημα κοστολόγησης που είναι, μεταξύ άλλων, κατάλληλο για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση της επιχείρησης με τις υποχρεώσεις που της επιβάλλονται σύμφωνα με το Άρθρο 17 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία*.

3.4.3.5. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις/ Αντί-ανταγωνιστικές πρακτικές

Προκειμένου να αξιολογηθεί καλύτερα η ανάγκη για συγκεκριμένες κανονιστικές υποχρεώσεις, είναι σημαντικό να εξεταστούν οι υφιστάμενες κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στον ΟΤΕ σχετικά με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και συναφείς υπηρεσίες.

Σύμφωνα με την προηγούμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία (ONP) (ιδίως το νόμο 2867/2000 και το π.δ. 181/1999, που εκδόθηκε για τη μεταφορά της Οδηγίας 98/10/ΕΕ), επιβλήθηκαν στον ΟΤΕ όλες οι σχετικές υποχρεώσεις που περιγράφονται σε αυτά τα νομικά κείμενα όσον αφορά Οργανισμούς που παρέχουν σταθερά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα (και / ή δημόσια διαθέσιμες τηλεφωνικές υπηρεσίες), καθώς και αυτές που εφαρμόζονται σε αυτούς που παρέχουν σταθερά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που έχουν καθοριστεί ως έχοντες ΣΙΑ.

Ειδικότερα, έχουν επιβληθεί στον ΟΤΕ οι ακόλουθες ιδίως υποχρεώσεις:

- Να παρέχει σύμβαση που ορίζει τις υπηρεσίες που θα παρέχονται ή θα παραπέμπει σε δημόσια διαθέσιμους όρους και προϋποθέσεις, όπως ορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 10 της Οδηγίας 98/10,
- Να δημοσιεύει επαρκείς και επίκαιρες πληροφορίες για τους καταναλωτές σχετικά με τους τυπικούς όρους και προϋποθέσεις σχετικά με την πρόσβαση και χρήση του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου και/ή των δημόσια διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των τιμών για τους τελικούς χρήστες,
- Υποχρέωση να επιτυγχάνει συγκεκριμένη ποιότητα υπηρεσίας, και πιο συγκεκριμένα η υποχρέωση να επιτυγχάνει συγκεκριμένους στόχους απόδοσης, καθώς και να τηρεί ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με την απόδοσή του τις οποίες οφείλει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ, σύμφωνα με την άδειά του,
- Να παρέχει στους χρήστες αναλυτικό λογαριασμό,
- Να παρέχει, εφόσον είναι τεχνικά εφικτά και οικονομικά βιώσιμο, τις ευκολίες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, Μέρος 2 της Οδηγίας 98/10,
- Να παρέχει τις ευκολίες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, Μέρος 3 της Οδηγίας 98/10,
- Να παρέχει φορητότητα αριθμών,
- Να παρέχει ειδική πρόσβαση δικτύου (να ανταποκρίνεται σε εύλογα αιτήματα από οργανισμούς που παρέχουν τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στο σταθερή δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε τερματικά σημεία δικτύου εκτός των τερματικών σημείων δικτύου που παρέχονται συνήθως),
- Υποχρέωση Κοστοστρέφειας τιμών για τη χρήση του σταθερού δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου και των σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών, την οποία οφείλει να αποδεικνύει στα πλαίσια του ετήσιου κοστολογικού ελέγχου που διεξάγει η ΕΕΤΤ,

- Υποχρέωση τήρησης κοστολογικού συστήματος ΠΚΚ-ΤΚ για την κοστολόγηση των υπηρεσιών σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας,
- Υποχρέωσης υποβολής κοστολογικών στοιχείων στην ΕΕΤΤ για τον ετήσιο έλεγχο συμμόρφωσης με την υποχρέωση κοστοστρέφειας και τον έλεγχο τήρησης του συστήματος κοστολόγησης,
- Υποχρέωση διαφάνειας (που περιλαμβάνει τον επαρκή διαχωρισμό των τιμών για ευκολίες εκτός της παροχής σύνδεσης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο), και υποχρέωση διαφάνειας και αμεροληψίας σχετικά με τα εκπτωτικά πακέτα για χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών,
- Υποχρέωση δημοσιότητας ιδίως να τηρεί μια κατάλληλη περίοδο δημόσιας ανακοίνωσης που ορίζεται από την ΕΕΤΤ πριν την εφαρμογή αλλαγών τιμολογίων.

Στον ΟΤΕ επεβλήθη επίσης η υποχρέωση να ανταποκρίνεται σε κάθε εύλογο αίτημα για σύνδεση στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο και για πρόσβαση στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο και σε σταθερές δημόσιες τηλεφωνικές υπηρεσίες, έτσι ώστε να καλύπτεται ολόκληρη η Ελληνική επικράτεια (υποχρέωση Καθολικής Υπηρεσίας).

Σε αυτά τα πλαίσια, σύμφωνα με τις ανωτέρω υποχρεώσεις, η ΕΕΤΤ προέβη στην έκδοση μιας σειράς κανονιστικών Αποφάσεων στις οποίες ρυθμιζόταν οι λεπτομέρειες των ως άνω υποχρεώσεων.⁹⁷ Η κάτωθι λίστα είναι ενδεικτική:

Χ. Απόφαση *EETT 254/70, ΦΕΚ 773/2002, για την “Εισαγωγή της Προεπιλογής Φορέα στην Ελληνική Αγορά”*. Η Απόφαση αυτή εισάγει την Προεπιλογή Φορέα στην Ελληνική αγορά. Τα βασικά σημεία της Απόφασης αυτής είναι τα ακόλουθα:

8. Οι Οργανισμοί με ΣΙΑ στην αγορά σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών έχουν την υποχρέωση να παρέχουν προεπιλογή.

⁹⁷ Οι εν λόγω υποχρεώσεις διατηρούνται σε ισχύ σύμφωνα με τα άρθρα 27 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ και το άρθρο 68(1) του Ν. 3431/2006.

9. Οι Οργανισμοί που έχουν ειδική άδεια, είναι διασυνδεδεμένοι με τον υπόχρεο πάροχο και τους έχουν εκχωρηθεί οι σχετικοί αριθμοδοτικοί πόροι, έχουν το δικαίωμα να παρέχουν υπηρεσίες μέσω προεπιλογής φορέα.
10. Οι δυνατότητες της Προεπιλογή είναι:
 - a. Δυνατότητα 1 : όλες οι διεθνείς κλήσεις,
 - b. Δυνατότητα 2: υπεραστικές και κλήσεις προς κινητά,
 - c. Δυνατότητα 3: διεθνείς, υπεραστικές, αστικές και κλήσεις προς κινητά.
11. Όλοι οι συνδρομητές PSTN και ISDN έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν προεπιλογή.
12. Η Απόφαση ορίζει τις μεθοδολογίες για τον υπολογισμό του κόστους παροχής Προεπιλογής:
 - a. Το κόστος ενεργοποίησης ανά γραμμή (κόστος υπόχρεου παρόχου για να παρέχει προεπιλογή) πρέπει να είναι κοστοστρεφές και εγκρίνεται από την ΕΕΤΤ.
 - b. Ο υπόχρεος πάροχος δεν χρεώνει άμεσα τους συνδρομητές για την παροχή Προεπιλογής.
13. Περιγραφή των διαδικασιών για την παροχή Προεπιλογής.
14. Κανόνες για την υποβολή ετήσιων στοιχείων για την Προεπιλογή στην ΕΕΤΤ.

XI. Απόφαση *ΕΕΤΤ 366/48, ΦΕΚ 22/Β/17-1-2006, για την “Τροποποίηση του Κανονισμού Προεπιλογής”*. Η Απόφαση αυτή ήταν η δεύτερη τροποποίηση του Κανονισμού Προεπιλογής. Τα βασικά σημεία της νέας Απόφασης είναι:

4. Τροποποίηση των επιλογών Προεπιλογής:
 - a. Δυνατότητα 1 : όλες οι διεθνείς κλήσεις
 - b. Δυνατότητα 2: υπεραστικές και κλήσεις προς κινητά
 - c. Δυνατότητες 1,2: διεθνείς, υπεραστικές και κλήσεις προς κινητά
 - d. Δυνατότητα 3: όλες οι κλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς (εκτός των κλήσεων σε αριθμούς σειράς 807, δηλ. παρόχους τηλεφωνικών καρτών).
5. Όροι προστασίας του καταναλωτή.

6. Τροποποίηση των διαδικασιών ενεργοποίησης/αλλαγής/κατάργησης Προεπιλογής.

XII. Απόφαση EETT ΑΠ. 394/21/6-7-06 "Αναβολή έναρξης εφαρμογής της υπ' αριθμόν τρία (3) Δυνατότητας Σχήματος Προεπιλογής Φορέα (όλες οι κλήσεις), όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 5, παρ. 1 της Απόφασης της EETT ΑΠ 366/48/8-12-2005 «Τροποποίηση και Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο του Κανονισμού Εισαγωγής της Προεπιλογής Φορέα στην Ελληνική Αγορά» (ΦΕΚ 22/Β/2006).

XIII. Απόφαση EETT 233/34, ΦΕΚ 1501/Β/8-11-2001, για την Αναλυτική χρέωση. Η Απόφαση αυτή επέβαλε σε παρόχους φωνητικής τηλεφωνίας, την υποχρέωση να παρέχουν, μεταξύ άλλων, αναλυτικούς λογαριασμούς.

XIV. Απόφαση EETT 254/71/31-5-2002, ΦΕΚ 791/Β/2002 "Κανονισμός της Εισαγωγή της Φορητότητας Αριθμών στην Ελληνική Αγορά".

XV. Απόφαση EETT 210/10/28-2-2001 "Έγκριση του Επιχειρησιακού Κοστολογικού Συστήματος του ΟΤΕ". Η Απόφαση αυτή εγκρίνει το κοστολογικό σύστημα ΠΚΚ του ΟΤΕ ως κατάλληλο για την κοστολόγηση της πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, καθώς και για τις σταθερές δημόσιες τηλεφωνικές υπηρεσίες και τις μισθωμένες γραμμές.

XVI. Απόφαση EETT 277/64, ΦΕΚ 514/Β/2-5-2003, "Κανονισμός διαδικασιών Ελέγχου, και υποχρεώσεις δημοσιότητας τιμολογίων παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ή/και δικτύων". Η Απόφαση αυτή επιβάλλει μεταξύ άλλων στους παρόχους σταθερού δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου και/ ή υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας γενικές υποχρεώσεις δημοσιότητας στο βαθμό που υποχρεούνται να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με τους τιμοκαταλόγους τους στα σημεία πώλησης των υπηρεσιών τους, στα λιανικά καταστήματα, ή να λειτουργούν τηλεφωνικό κέντρο παροχής πληροφοριών τιμολόγησης και στην ιστοσελίδα της εταιρίας. Σύμφωνα με την ίδια Απόφαση, οι πάροχοι με ΣΙΑ έχουν πιο αυστηρές υποχρεώσεις δημοσιότητας των τιμολογίων λιανικής. Υποχρεούνται να δημοσιεύουν σε τρεις εφημερίδες (2 πολιτικές και 1 οικονομική) και στο δικτυακό τους τόπο, τα νέα τιμολόγια, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προσφορών και των όρων και προϋποθέσεων.

Επίσης, πρέπει να τα κοινοποιούν στην ΕΕΤΤ. Οι τιμές εφαρμόζονται 10 ημέρες μετά τη δημοσίευσή τους (εκτός εάν περιλαμβάνουν μόνο μειώσεις τιμών, οπότε μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα με τη δημοσίευση). Επίσης, οι πάροχοι με ΣΙΑ στην πρόσβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και/ή σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας πρέπει να κοινοποιούν τα εκπτώτικα πακέτα τους, τα οποία εφαρμόζονται 20 μέρες μετά τη δημοσίευσή τους (εκτός εάν η ΕΕΤΤ παρέμβει με τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων εφόσον πιθανολογείται ότι οι εν λόγω εκπτώσεις παραβιάζουν τις άλλες υποχρεώσεις του παρόχου που προσφέρει εκπτώσεις (διαφάνεια, αμεροληψία, κοστοστρέφεια, συμμόρφωση με τις αρχές του ανταγωνισμού)).

Η ίδια Απόφαση προβλέπει τη διαδικασία για τον ετήσιο κοστολογικό έλεγχο των τιμολογίων του ΟΤΕ για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες, καθώς και του κοστολογικού συστήματος που εφαρμόζεται από τον πάροχο με ΣΙΑ.

Η κοστολογική πολιτική του ΟΤΕ για την πρόσβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο έχει αποτελέσει αντικείμενο μιας σειράς κανονιστικών παρεμβάσεων της ΕΕΤΤ, με τα ακόλουθα πιο πρόσφατα παραδείγματα:

XVII. *Απόφαση ΕΕΤΤ 339/31, ΦΕΚ 1973/ 31.12.2004.* Η ΕΕΤΤ επέτρεψε να εφαρμοστούν οι λιανικές τιμές του ΟΤΕ για τις υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται μέσω PSTN και ISDN BRA (μηνιαία πάγια χρέωση, καθώς και τέλος σύνδεσης), χωρίς να εγκρίνει σε καμία περίπτωση (ως κοστοστρεφείς) τις τιμές αυτές, καθώς ο ΟΤΕ δεν είχε υποβάλει, όπως όφειλε, τα στοιχεία κόστους που απαιτούνταν για τον έλεγχο του έτους 2005. Η ανωτέρω Απόφαση υποχρεώνει τον ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε δύο μήνες όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στην ΕΕΤΤ για να επιβεβαιώσει, την *ex post* συμμόρφωση των τιμών, όπως εφαρμόζονται από τον ΟΤΕ, με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού για κάθε κατηγορία πελατών, προκειμένου να καθορίσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες αυτούς.

XVIII. *Απόφαση ΕΕΤΤ 381/1/3-4-2006 “Αποτελέσματα κοστολογικού ελέγχου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.) Έτους 2005 (με απολογιστικά στοιχεία 2003)”(ΦΕΚ 681/Β/31-5-2006) και Απόφαση ΕΕΤΤ 381/2/3-4-*

2006, ΦΕΚ 558/Β/4-5-2006 “Λήψη Απόφασης επί της πρότασης του ΟΤΕ σχετικά με τα τιμολόγια φωνητικής τηλεφωνίας, μισθωμένων γραμμών, διασύνδεσης και αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο”. Σύμφωνα με την πρώτη Απόφαση, η ΕΕΤΤ, μετά από τον ετήσιο έλεγχο για το έτος 2005, δημοσίευσε τα αποτελέσματα του κοστολογικού ελέγχου για τις υπηρεσίες πρόσβασης που παρέχονται μέσω PSTN και ISDN BRA (μηνιαία πάγια χρέωση, καθώς και τέλος σύνδεσης). Σύμφωνα με την δεύτερη Απόφαση, η ΕΕΤΤ επέτρεψε να εφαρμοσθούν ως προσωρινές, οι λιανικές τιμές του ΟΤΕ για τις ανωτέρω υπηρεσίες, χωρίς ωστόσο σε καμία περίπτωση να εγκρίνονται (ως κοστοστρεφείς), δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν είχε υποβάλει, όπως όφειλε, τα στοιχεία κόστους που απαιτούνταν για τον έλεγχο του έτους 2006. Η ανωτέρω Απόφαση υποχρεώνει τον ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε δύο μήνες όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στην ΕΕΤΤ για να επιβεβαιώσει, την *ex post* συμμόρφωση των τιμών, όπως εφαρμόζονται από τον ΟΤΕ, με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού για κάθε κατηγορία πελατών, προκειμένου να καθορίσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες αυτούς.

Έχουν κατατεθεί στην ΕΕΤΤ μια σειρά από καταγγελίες σχετικά με αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές του ΟΤΕ στην παροχή πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Τα αποτελέσματα των ακροάσεων της ΕΕΤΤ σχετικά με τους ισχυρισμούς αυτούς, υποδεικνύουν ότι ο ΟΤΕ μπορεί να ασκεί την ισχύ του στην αγορά, παρά την ύπαρξη διαφόρων υποχρεώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με το ισχύος κανονιστικό πλαίσιο.

Σε μια Απόφαση της ΕΕΤΤ που εκδόθηκε το 2005, μετά από Ακρόαση,⁹⁸ η ΕΕΤΤ επέβαλε στον ΟΤΕ ένα διοικητικό πρόστιμο για την παράβαση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και των κανόνων του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ θεώρησε ότι η πρακτική του ΟΤΕ να περιλαμβάνει τα κόστη συγκεκριμένου τερματικού εξοπλισμού που χρησιμοποιούνταν (net mode) στην τιμή της μηνιαίας χρέωσης για

⁹⁸ Βλέπε Απόφαση ΕΕΤΤ 348/165/15-4-2005.

πρόσβαση σε BRA ISDN, με μη διαφανή τρόπο παραβίαζε τις *ex ante* υποχρεώσεις διαφάνειας και κοστοστρέφειας και περιόριζε σημαντικά τον ανταγωνισμό (συνιστώντας κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης με τη μορφή σύζευξης (tying/bundling)) λόγω της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην αγορά πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

Εξάλλου με επόμενη Απόφαση της ΕΕΤΤ μετά από Ακρόαση⁹⁹, επιβλήθηκε στον ΟΤΕ διοικητικό πρόστιμο για παράβαση των υποχρεώσεών του κατ' εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 277/64/2003, (ΦΕΚ 514/Β/2-5-2003), αναφορικά με την ανακοίνωση και εφαρμογή νέων τιμολογίων παγίου τέλους για τις συνδέσεις PSTN και ISDN BRA χωρίς την προβλεπόμενη σχετικά προηγούμενη εγκριτική Απόφαση της ΕΕΤΤ.

Παράλληλα σημειώνεται ότι σημαντικές καθυστερήσεις του ΟΤΕ στην υποβολή των κοστολογικών στοιχείων και την επιβαλλόμενη απόδειξη της κοστοστρέφειας, έχει οδηγήσει στην επιβολή προστίμων με Αποφάσεις της ΕΕΤΤ100 κατόπιν της διεξαγωγής σχετικών Ακροάσεων κατά του υπόχρεου Οργανισμού.

3.4.3.6. Κατευθύνσεις για την Επιλογή Κανονιστικών Υποχρεώσεων

Κατά την επιλογή των κατάλληλων υποχρεώσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν εντοπιστεί, η ΕΕΤΤ έχει την υποχρέωση να λάβει υπόψη τους στόχους που αναφέρονται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο* (την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών). Σύμφωνα με το Άρθρο 8 (4) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διασφαλίσει ότι οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που εντοπίζεται και είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο* και επιβάλλονται μόνο μετά από διαβούλευση σύμφωνα με τα Άρθρα 6 και 7 της *Οδηγίας* αυτής.

⁹⁹ Βλέπε Απόφαση ΕΕΤΤ 385/48/11-5-2006.

¹⁰⁰ ΕΕΤΤ ΑΠ.: 339/40/30.12.2004 και ΑΠ ΕΕΤΤ 392/025/22-06-2006

Επίσης, σύμφωνα με τα Άρθρο 17(2) της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία*, η EETT υποχρεούται να διασφαλίσει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε έναν πάροχο σύμφωνα με το Άρθρο 17(1) της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* βασίζονται στη φύση του προβλήματος που εντοπίζεται και είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

Δεδομένων των πραγματικών και πιθανών προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν εντοπιστεί και προκύπτουν από την ύπαρξη παρόχου με ΣΙΑ στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, η EETT υποχρεούται να επιβάλει τις κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις που ορίζονται ως έχουσες σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά σύμφωνα με το Άρθρο 14 της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

Όπως ορίστηκε προηγουμένως, η EETT πιστεύει ότι είναι απίθανο εντός της διάρκειας του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση να υπάρξει η πιθανότητα ανάπτυξης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Συνεπώς, η EETT προτείνει την επιβολή των κατάλληλων υποχρεώσεων σε παρόχους με ΣΙΑ που η EETT πιστεύει ότι θα ενθαρρύνουν την αποτελεσματική επένδυση και καινοτομία και θα προωθήσει τον ανταγωνισμό στις λιανικές αγορές πρόσβασης.

Όταν εντοπίζονται προβλήματα σε μια συγκεκριμένη αγορά και μια επιχείρηση έχει οριστεί ως έχουσα ΣΙΑ, η EETT θα επιλέξει τις κανονιστικές υποχρεώσεις με βάση τη φύση των προσδιορισθέντων προβλημάτων. Όπου είναι δυνατό, θα εξεταστεί μια σειρά κανονιστικών υποχρεώσεων ώστε να επιλεγεί η λιγότερο επιβαρυντική κανονιστική υποχρέωση, ώστε να ακολουθείται η αρχή της αναλογικότητας.

Τέλος, οι κανονιστικές υποχρεώσεις που επιλέγονται θα πρέπει να είναι συμβατές με την παροχή κινήτρων. Αυτό σημαίνει ότι οι κανονιστικές υποχρεώσεις θα επιλεγούν και θα σχεδιαστούν με τρόπο που διασφαλίζει ότι τα οφέλη της συμμόρφωσης με τη ρύθμιση υπερβαίνουν τα οφέλη της παράβασης των υποχρεώσεων.

3.4.3.7. Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Στην Ενότητα αυτή, η ΕΕΤΤ ορίζει τις κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ ως κατάλληλες με βάση τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.

3.4.3.7.1. Κανονιστικές υποχρεώσεις με βάση την Οδηγία για την Πρόσβαση

Σύμφωνα με το Άρθρο 12(1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* μια ΕΡΑ μπορεί να επιβάλει υποχρεώσεις σε παρόχους να ικανοποιούν εύλογα αιτήματα πρόσβασης και χρήσης ειδικών υποδομών δικτύου και σχετικών ευκολιών, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις όπου η ΕΡΑ θεωρεί ότι η άρνηση πρόσβασης ή οι μη εύλογοι όροι και προϋποθέσεις που έχουν παρόμοιες συνέπειες, θα εμπόδιζαν την ανάπτυξη μιας βιώσιμης ανταγωνιστικής αγοράς στη λιανική ή δεν θα ήταν προς το συμφέρον των τελικών χρηστών. Οι πάροχοι μπορεί να υποχρεωθούν, μεταξύ άλλων, να παρέχουν συγκεκριμένες υπηρεσίες χονδρικής για μεταπώληση σε τρίτα μέρη.

Ένα σημαντικό εμπόδιο στην ανάπτυξη βιώσιμου ανταγωνισμού στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης είναι οι οικονομίες κλίμακας, σκοπού και πυκνότητας που συνδέονται με την κατασκευή και λειτουργία δικτύων τοπικής πρόσβασης, καθώς και τα σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη που συνδέονται με την είσοδο στην αγορά. Η είσοδος παρόχων σε επαρκή βαθμό ώστε να επιτευχθεί η αναπαραγωγή του υφιστάμενου δικτύου του ΟΤΕ είναι απίθανη κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη βιώσιμου ανταγωνισμού και να ενθαρρυνθούν οι εναλλακτικοί πάροχοι να προχωρήσουν στην κλίμακα επενδύσεων, θα πρέπει να επιβληθούν κανονιστικές υποχρεώσεις που να επιτρέπουν πρόσβαση στα προϊόντα χονδρικής του ΟΤΕ. Κατά την επιβολή των κανονιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ θα διασφαλίσει ότι οι υποχρεώσεις αυτές είναι αναλογικές και έχουν λάβει υπόψη τα κίνητρα επενδύσεων.

Η ΕΕΤΤ στην εξέταση της αγοράς αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο πρότεινε, μεταξύ άλλων, να διατηρηθούν οι υποχρεώσεις του ΟΤΕ να παρέχει πρόσβαση στον αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο. Ωστόσο, η υποχρέωση αυτή, όπως δείχνει η ανάλυση της αγοράς

λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, δεν αναμένεται να είναι επαρκής για να δημιουργήσει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην υπο εξέταση αγορά λιανικής κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, δεδομένων των οικονομικών κλίμακας, σκοπού και πυκνότητας που συνδέονται με τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης και την ύπαρξη μη ανακτήσιμου κόστους, η είσοδος μέσω αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο είναι απίθανο να δημιουργήσει επαρκή ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση για να λειτουργήσει ως ανταγωνιστικός περιορισμός στον ΟΤΕ. Στην ανάλυση της ΕΕΤΤ επίσης σημειώνεται ότι ο ανταγωνισμός στη σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης είναι ελάχιστος και ότι ο ΟΤΕ έχει ένα σταθερό μερίδιο αγοράς κοντά στο 100 %.

Η έλλειψη ανταγωνισμού στη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης επίσης δημιουργεί ανησυχίες σχετικά με τη δυνατότητα του ΟΤΕ να επεκτείνει τη δεσπόζουσα θέση που κατέχει σε λιανικές αγορές σταθερών κλήσεων. Οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν ξεκάθαρα ένα ανταγωνιστικό μειονέκτημα εάν δεν μπορούν να παρέχουν το συνολικό πακέτο σταθερών υπηρεσιών στενής ζώνης με ενιαίο λογαριασμό.

1. Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (Wholesale Line Rental - WLR)

Η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι η ανάλυση της αγοράς και τα προβλήματα ανταγωνισμού που εντοπίστηκαν υποδεικνύουν ξεκάθαρα την ανάγκη εφαρμογής της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) ως κανονιστικής υποχρέωσης. Η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) είναι μια ευκολία που προσφέρεται στους εναλλακτικούς παρόχους και τους επιτρέπει να μισθώνουν τη γραμμή του συνδρομητή με όρους χονδρικής και να την μεταπωλούν στον τελικό χρήστη. Η WLR μπορεί να αφορά PSTN και ISDN BRA γραμμές. Ο σκοπός της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών είναι να προωθήσει τον ανταγωνισμό αντιμετωπίζοντας τη δεσπόζουσα θέση του ΟΤΕ στην αγορά λιανικής πρόσβασης και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης Επιλογής/ Προεπιλογής φορέα στην αγορά κλήσεων από σταθερή θέση. Με τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών ένας εναλλακτικός πάροχος μπορεί να αναλάβει μια πλήρη λιανική σχέση με τον πελάτη για όλες τις τηλεφωνικές υπηρεσίες συνδέοντας την πρόσβαση και τις κλήσεις και παρέχοντας ενιαίο λογαριασμό. Με την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, ένας εναλλακτικός

πάροχος είναι επίσης σε καλύτερη θέση για να προσφέρει καινοτόμες τιμολογιακές επιλογές, π.χ. να προσφέρει χαμηλότερη τιμή κλήσης ανά λεπτό για πρόσθετη πάγια μηνιαία χρέωση. Τέτοιες επιλογές τιμολογίων είναι πιο δύσκολο να προσφερθούν εάν ο εναλλακτικός πάροχος προσφέρει απλώς κλήσεις μέσω Επιλογής/ Προεπιλογής Φορέα. Συνεπώς με την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών, η αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης Επιλογής/ Προεπιλογής Φορέα ενισχύεται.

1.1 Πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Η αξιολόγηση των προβλημάτων ανταγωνισμού και η προηγούμενη εμπειρία υποδεικνύει ότι δεν είναι καθόλου πιθανό ο ΟΤΕ να προσφέρει προϊόντα WLR μέσω εμπορικών διαπραγματεύσεων με τους εναλλακτικούς παρόχους. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει, σύμφωνα με το Άρθρο 12 (1) (δ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να παρέχει WLR. Μια κανονιστική υποχρέωση πρόσβασης αυτού του είδους είναι η μόνη κανονιστική υποχρέωση που επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να κάνουν εύλογα αιτήματα για τέτοια προϊόντα σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους.

Όταν επιβληθεί η WLR, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι μπορεί να υπάρχει κίνητρο για έναν πάροχο με ΣΙΑ να περιορίσει την παροχή της ή να την κάνει πιο δύσκολη. Είναι απαραίτητο οι εναλλακτικοί πάροχοι να έχουν ανοικτή πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες, τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα και λειτουργικά συστήματα υποστήριξης (“OSS”), ανάλογα με τις ανάγκες του για αυτούς για να λάβουν το επιβαλλόμενο προϊόν και να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ σε λιανικό επίπεδο. Συνεπώς, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (ε) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι είναι σωστό, στο βαθμό που απαιτείται να παρέχει πρόσβαση σε άλλους παρόχους, ο ΟΤΕ επίσης να παρέχει ανοικτή πρόσβαση σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες κρίσιμες τεχνολογίες. Παρομοίως, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (η) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει λειτουργικά συστήματα υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού που είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί ο υγιής ανταγωνισμός στην παροχή των υπηρεσιών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (β) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η EETT πιστεύει επίσης ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση.

Η EETT προτείνει επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 13 (1) (γ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να μην αποσύρει την πρόσβαση σε ευκολίες που ήδη δίνονται. Ωστόσο, υπάρχουν περιστάσεις όπου μπορεί να είναι επιθυμητή η άρση της πρόσβασης σε ευκολίες, π.χ. όταν μια ευκολία δεν είναι πλέον αναγκαία και αποτελεί περιττό βάρος, στον ΟΤΕ, η διατήρησή της. Συνεπώς, η EETT προτείνει να επιβάλει την υποχρέωση του ΟΤΕ να μην αποσύρει την πρόσβαση σε ευκολίες που ήδη δίνονται, εκτός εάν υπάρξει προηγούμενη έγκριση της EETT.

Τέλος, και σύμφωνα με το Άρθρο 12 (1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η EETT μπορεί επίσης να συνοδεύσει την ανωτέρω υποχρέωση με όρους δίκαιου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα. Η EETT πιστεύει ότι οι Συμφωνίες Επιπέδου Υπηρεσιών (Service Level Agreements εφεξής “SLAs”) είναι αναγκαίο να εισαχθούν αναφορικά με όλα τα προϊόντα WLR για όλα τα σημεία της διαδικασίας, όπως η παροχή γραμμών για WLR και η διόρθωση βλαβών. Από την άποψη αυτή, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να προσφέρει ένα Βασικό SLA. Οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να περιέχουν συγκεκριμένες ρήτρες και όρους αναφορικά με την ευθύνη των μερών. Η βασική/ ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών/ Βασικό SLA) καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύσουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του SLA, αποτελούν μέρος του ελάχιστου περιεχομένου της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του Βασικού SLA, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών απόδοσης σε τριμηνιαία βάση και *ad hoc*, όποτε ζητείται από την EETT (βλ. την Ενότητα «Διαφάνεια για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)»).

Επίσης, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί εύλογα αιτήματα για συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών πέραν του βασικού (advanced SLAs). Σχετικά με αυτό, η EETT θα συμμετάσχει σε διάλογο με τον ΟΤΕ προκειμένου να διαμορφώσει το εύρος και τις ρήτρες των εν λόγω SLAs.

1.2 Μη Διακριτική Μεταχείριση για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Στις περιπτώσεις όπου έχει επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ υποχρέωση πρόσβασης, και ιδίως όταν έχει επιβληθεί και υποχρέωση ελέγχου τιμών ή κοστοστρέφειας, ο εν λόγω πάροχος δύναται να έχει αυξημένα κίνητρα να προβαίνει σε διακρίσεις όσον αφορά τις μη τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών του. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια ισχυρή υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (υποχρέωση αμεροληψίας) είναι το μόνο ρυθμιστικό μέτρο το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει ευθέως τα ως άνω προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ΟΤΕ δεν κάνει διακρίσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Η ΕΕΤΤ είναι επιφορτισμένη να επιβάλλει – όπου το θεωρεί κατάλληλο – υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης σε συνδυασμό με τις ήδη υπάρχουσες υποχρεώσεις πρόσβασης. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ, η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης για όλες τις υποχρεώσεις πρόσβασης που περιγράφηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Αυτό σημαίνει ότι ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και θα παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Ειδικότερα, οι υπηρεσίες και οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους εντός προκαθορισμένης χρονικής περιόδου και επί τη βάση προδιαγραφών ποιότητας που είναι τουλάχιστον ισότιμες με αυτές που παρέχονται στο λιανικό άκρο του ΟΤΕ (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Κατά την παροχή της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) δεν πρέπει να υπάρχουν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, δεν πρέπει να παρατηρείται σύζευξη υπηρεσιών ή ευκολιών, εκτός και εάν δικαιολογούνται από τεχνικούς λόγους, και δεν πρέπει να υπάρχουν άσκοποι όροι στις συμβάσεις επίσης, είναι απαραίτητο οι πληροφορίες που λαμβάνονται από τον ΟΤΕ στα πλαίσια της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών σε έναν εναλλακτικό πάροχο, να μην

χρησιμοποιούνται (με οποιονδήποτε τρόπο) από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ. Η δέσμευση συμμόρφωσης σχετικά με την παραπάνω υποχρέωση θα πρέπει να γίνεται εγγράφως από τον ΟΤΕ.

Ωστόσο, η EETT θεωρεί ότι μια υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης δύναται να μην αποτελεί από μόνη της ένα επαρκές ρυθμιστικό μέτρο, καθότι ο ΟΤΕ ενδέχεται να μην παρέχει στον εαυτό του τις υπηρεσίες που δύναται να αιτηθεί ένας εναλλακτικός πάροχος. Για παράδειγμα, είναι πολύ πιθανό το λιανικό άκρο του ΟΤΕ να μην έχει την ανάγκη των υπηρεσιών Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) που αιτούνται οι εναλλακτικοί πάροχοι. Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν δυνατό να βασισθούν οι όροι των SLAs αποκλειστικά στις ανάγκες του λιανικού άκρου του ΟΤΕ. Η EETT προτείνει συνεπώς, να επιβληθούν στον ΟΤΕ και επιπρόσθετες υποχρεώσεις πρόσβασης και διαφάνειας. Επίσης, είναι αναγκαίο να επιβληθούν και υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού προκειμένου να γίνεται επίβλεψη της αποτελεσματικότητας της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης (σχετικά με τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών).

1.3 Διαφάνεια για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Πέραν της επιβολής υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης, η EETT θεωρεί ως εύλογο και αναλογικό να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση διαφάνειας με τη μορφή υποχρεωτικής δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR). Η εν λόγω προσφορά θα εγκρίνεται από την EETT και θα αποτελεί τη βάση για τις συμβάσεις που θα συνάπτει ο ΟΤΕ με τους εναλλακτικούς παρόχους αναφορικά με την παροχή χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών. Αυτό θα διασφαλίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες στις οποίες δεν θα είχαν άλλως πρόσβαση. Κάτι τέτοιο βοηθάει στην είσοδό τους στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό. Τα μέτρα διαφάνειας παρέχουν επίσης μια μέθοδο για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης καθότι οι πληροφορίες που απαιτούνται για να ελεγχθεί η συμμόρφωση δεν θα ήταν άλλως διαθέσιμες. Συνεπώς, η EETT θεωρεί ότι η υποχρέωση

διαφάνειας αποβλέπει στην αντιμετώπιση του προβλήματος ανταγωνισμού και πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ.

Το Άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να αιτείται από έναν πάροχο που έχει προσδιορισθεί ως πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά, να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς η οποία θα είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει μια περιγραφή των σχετικών προσφορών ανά στοιχείο σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να δημοσιεύει προσφορά αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR). Το Παράρτημα 1 περιλαμβάνει το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνει η προσφορά αναφοράς του ΟΤΕ για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR).

Δεδομένου ότι η προσφορά αναφοράς για τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών θα πρέπει να αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει να αναθεωρεί την προσφορά αναφοράς του ΟΤΕ για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) είτε κατόπιν δικής της πρωτοβουλίας είτε κατόπιν ενός θεμελιωμένου αιτήματος του ΟΤΕ ή άλλων εναλλακτικών παρόχων. Ειδικότερα:

- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την πρώτη Προσφορά Αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR), σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ, εντός εξήντα (60) ημερών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει αλλαγές στην προσφορά αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών στις περιπτώσεις εκείνες όπου κρίνει ότι δικαιολογούνται τέτοιες τροποποιήσεις.
- Για την περίπτωση όπου ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς έχουν υπάρξει, καθώς και την εμπειρία που απέκτησε αναφορικά με την εφαρμογή της Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να

επιβάλλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) όπου αυτές δικαιολογούνται.

- Για την περίπτωση όπου το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς (WLR) υποβάλλεται από κάποιον άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς έχουν τυχόν υπάρξει, καθώς και την εμπειρία που απέκτησε αναφορικά με την ερμηνεία της Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα προσκαλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, ορίζοντας προς τον σκοπό αυτό συγκεκριμένη χρονική περίοδο ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να προβεί σε τροποποιήσεις της προσφοράς αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) όπου αυτές αιτιολογούνται.

Στις περιπτώσεις εκείνες που η ΕΕΤΤ κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις όποιες προτεινόμενες τροποποιήσεις/αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς οι οποίες δύνανται να έχουν σημαντική επίπτωση στην σχετική αγορά, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

Το Άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση προβλέπει επίσης ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ζητά από κάποιον πάροχο με ΣΙΑ να δημοσιεύει ειδικές πληροφορίες, όπως λογιστικές πληροφορίες, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις για την παροχή και χρήση καθώς και τιμές. Το Άρθρο 9(3) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ορίζει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τρόπο δημοσιοποίησής τους, και ότι η ΕΕΤΤ δύναται να επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να ζητά επιπλέον λεπτομέρειες για τις περιπτώσεις εκείνες όπου περιστατικά στην αγορά υποδεικνύουν ότι η υπάρχουσα υποχρέωση (δημοσιοποίησης) δεν είναι επαρκής. Σε αυτά τα πλαίσια, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να παρέχει άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR), κατόπιν

αιτιολογημένου αιτήματος της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.

Πέραν της ως άνω υποχρέωσης, ο ΟΤΕ πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ μια αναλυτική αναφορά σχετικά με Δείκτες Αποδοτικότητας (Key Performance Indicators - KPIs) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί από την ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ θα έχει επίσης την άδεια πρόσβασης στο σύστημα/ λογισμικό/ βάση δεδομένων που τηρούνται για τη μέτρηση των Δεικτών Αποδοτικότητας (KPIs -Key Performance Indicators) και τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να μπορεί να εξάγει πληροφορίες με δική της πρωτοβουλία. Επιπλέον, οι άλλοι πάροχοι θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στους Δείκτες Αποδοτικότητας /δεδομένα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες τους και τις συναλλαγές τους με τον ΟΤΕ

Τέλος, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να δημοσιεύει ορισμένους ή όλους τους Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) στο δικτυακό του τόπο με κατάλληλη μορφή, διασφαλίζοντας την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές εκτιμήσεις, ή αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τις εκτιμήσεις στις οποίες δεν προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στους εναλλακτικούς παρόχους που αποκτούν υπηρεσίες από τον ΟΤΕ να διασφαλίσουν ότι οι Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια το επίπεδο των υπηρεσιών που παρέχεται στους εναλλακτικούς παρόχους. Επιπλέον ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει κάθε σχετική πληροφορία σχετική με τους Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) στην ΕΕΤΤ συμπεριλαμβανομένων και (εμπιστευτικών πληροφοριών), όπως ζητείται από την ΕΕΤΤ προκειμένου η ΕΕΤΤ έχει τη δυνατότητα να παρατηρεί καλύτερα, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν διακριτική μεταχείριση άλλου παρόχου. Οι Δείκτες Αποδοτικότητας (KPIs) δύνανται να περιλαμβάνουν (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τα κάτωθι στοιχεία:

- KPIs αναφορικά με την παροχή τηλεφωνικών γραμμών PSTN και BRA ISDN:
 - Αριθμός παραγγελιών που έχει ληφθεί ανά πάροχο
 - Αριθμός παραγγελιών που απορρίφθηκαν και λόγοι απόρριψης
 - Αριθμός παραγγελιών που εκτελέστηκαν εγκαίρως

- Μέσος χρόνος παροχής της υπηρεσίας ανά πάροχο
- Αριθμός ενεργών χονδρικών μισθώσεων γραμμών (WLR) ανά τοπικό κέντρο
- KPIs αναφορικά με βλάβες και αποκατάσταση βλαβών:
 - Αριθμός νέων παροχών υπηρεσιών που αναφέρθηκαν ως έχουσες βλάβη ανά τύπο πρόσβασης
 - Μέσος χρόνος για την αποκατάσταση βλάβης ανά πάροχο ανά υπηρεσία
 - Αριθμός βλαβών που αποκαταστάθηκαν εντός του συμφωνημένου χρόνου (βασική συμφωνία επιπέδου υπηρεσιών - SLA)

Κατόπιν της επιβολής υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι εύλογο και αναλογικό να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ όλες τις συμφωνίες για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) που υπογράφει με παρόχους επί τη βάσει της δημοσιευμένης προσφοράς αναφοράς καθώς και τις όποιες συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών πέραν των βασικών (“advanced” SLAs) που δύνανται να προσφέρονται από τον ΟΤΕ επί τη βάσει εμπορικής συμφωνίας.

1.4 Λογιστικός διαχωρισμός για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Η ΕΕΤΤ πρότεινε ανωτέρω να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να μην προβαίνει σε διακριτική μεταχείριση καθότι ο ΟΤΕ είναι μια καθετοποιημένη επιχείρηση και έχει κίνητρο να παρέχει χονδρικές υπηρεσίες με όρους και προϋποθέσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου και ως εκ τούτου να περιορίζει τον ανταγωνισμό. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού θα βοηθήσει την ΕΕΤΤ να επιβλέπει τη συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης. Η ΕΕΤΤ συνεπώς προτίθεται να επιβάλλει στον ΟΤΕ την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού όσον αφορά τις δραστηριότητες του που σχετίζονται με την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR).

Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι οι επιλεγόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις βασίζονται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος, ότι είναι εύλογες και αναλογικές και βοηθούν στην προώθηση του ανταγωνισμού ώστε να εδραιωθεί αποτελεσματικός και διαρκής ανταγωνισμός στην αγορά, και ότι συμβάλουν στη μεγιστοποίηση του οφέλους του καταναλωτή. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) είναι σχεδιασμένη ώστε να παρέχονται στοιχεία από τον ΟΤΕ που να βοηθούν στο να εκτιμηθεί εάν υπάρχει ή όχι διακριτική μεταχείριση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί συνεπώς ότι η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης είναι δικαιολογημένη και βασίζεται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος της αγοράς. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού επιβάλλεται προκειμένου να παρέχεται ένα υψηλότερο επίπεδο λεπτομέρειας σε σχέση με τις πληροφορίες που άλλως θα προέκυπταν μόνο από τις υποχρεωτικές από το νόμο οικονομικές καταστάσεις του ΟΤΕ, να παρατηρείται στενά η συμπεριφορά του ΟΤΕ ως προς την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) σαν αυτή να συνιστούσε μια ξεχωριστή επιχειρηματική μονάδα από μόνη της, να εμποδίζεται ο ΟΤΕ να ασκεί διακριτική μεταχείριση προς όφελος του λιανικού του άκρου ή των θυγατρικών επιχειρήσεων καθώς επίσης και να προλαμβάνεται ο ΟΤΕ από μη δίκαιες σταυροειδείς επιδοτήσεις.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να καταρτίζονται και να δημοσιεύονται, σε ετήσια βάση, οι ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) (με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων):¹⁰¹

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως

¹⁰¹ Παράρτημα της Σύστασης της Επιτροπής της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 για το λογιστικό διαχωρισμό και τα συστήματα κοστολόγησης σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, (OJ L 266/64 of 11.10.2005).

- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)
- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης
- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και χειρισμού έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικής προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και
- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου¹⁰²

Ωστόσο η ΕΕΤΤ, προτού λάβει την απόφασή της για τον ακριβή βαθμό του κάθετου και οριζόντιου λογιστικού διαχωρισμού που προτίθεται να επιβάλει στον ΟΤΕ, προτείνει να διαβουλευθεί περαιτέρω τις μεθοδολογίες λογιστικού διαχωρισμού. Για το ενδιάμεσο διάστημα και ωστόσο ολοκληρωθούν οι διαδικασίες διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ θα απαιτεί από τον ΟΤΕ τη

¹⁰² Η Σύσταση της Επιτροπής, προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
- όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών);
- πλήρης περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμημένου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ.

συμμόρφωση με τις ισχύουσες υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού σύμφωνα με την Απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ. 211/3/2001 (ΦΕΚ Β/466/2001) και ΑΠ. ΕΕΤΤ 304/34/2004.

1.5 Έλεγχος τιμών και Κοστολόγηση για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR)

Ελλείπει υποχρέωσης ελέγχου τιμών για τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR), ο ΟΤΕ θα εδύνατο να επεκτείνει την αγοραστική ισχύ του χρεώνοντας υπερβολικές τιμές για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) και θα μπορούσε να εμποδίσει την είσοδο στη λιανική αγορά πρόσβασης προβαίνοντας σε συμπίεση περιθωρίου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο να περιορισθεί η αγοραστική δύναμη του ΟΤΕ κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Η αγοραστική δύναμη του ΟΤΕ που αναμένεται να παραμείνει υψηλή αποτελεί συνέπεια των υψηλών φραγμών εισόδου και του υψηλού μη ανακτήσιμου κόστους που απαιτείται για την υλοποίηση ενός τοπικού δικτύου πρόσβασης. Το Άρθρο 13(1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* επιτρέπει στην ΕΕΤΤ να επιβάλλει υποχρεώσεις αναφορικά με την ανάκτηση κόστους και υποχρεώσεις ελέγχου τιμών για τις υπηρεσίες πρόσβασης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού σημαίνει ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δύναται να χρεώνει υπερβολικές τιμές, ή να προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου εις βάρος του τελικού καταναλωτή.

Ο βασικότερος στόχος της ‘εκ των προτέρων’ (ex ante) ρύθμισης είναι να βοηθήσει στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού εμποδίζοντας την κάθετη επέκταση της αγοραστικής ισχύος του ΟΤΕ στη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) στην αγορά της λιανικής πρόσβασης. Η εν λόγω αγοραστική ισχύς θα εδύνατο να εκδηλωθεί είτε με τη μορφή υπερβολικών χονδρικών τιμών είτε με τη μορφή συμπίεσης περιθωρίου μεταξύ των χονδρικών και λιανικών τιμών. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο χονδρικός έλεγχος τιμών είναι βασική προϋπόθεση προκειμένου να αποφευχθεί τέτοιου είδους επέκταση της αγοραστικής ισχύος του ΟΤΕ. Προτείνει συνεπώς να επιβληθεί ένας έλεγχος τιμών με μεθοδολογία retail-minus. Για τον καθορισμό της χονδρικής τιμής της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών (WLR) η ΕΕΤΤ θα αφαιρέσει από την αντίστοιχη λιανική τιμή που χρεώνει ο ΟΤΕ το κατάλληλο ποσό (το “minus”). Το “minus” (που μπορεί να έχει την μορφή απόλυτου νούμερου, ποσοστού ή συνδυασμού και των δύο) αντιστοιχεί σε εκείνο το λιανικό κόστος που εξοικονομείται από τον κοινοποιημένο πάροχο όταν εξυπηρετεί

εναλλακτικούς παρόχους σε επίπεδο χονδρικής και όχι σε επίπεδο λιανικής (λχ το κόστος του marketing). Επιπλέον, για τους σχετικούς υπολογισμούς, η EETT θα λάβει υπόψη της επιπρόσθετα κόστη τα οποία δύνανται να προκύπτουν από την παροχή μιας χονδρικής υπηρεσίας (σε αντίθεση με την παροχή της λιανικής υπηρεσίας) λχ κόστη χονδρικής τιμολόγησης.

Προκειμένου να υπολογισθεί το ‘minus’, η EETT θα χρησιμοποιήσει στοιχεία από το FDC/CCA (Fully Distributed Cost/ Current Cost Accounting) top-down μοντέλο του ΟΤΕ. Όπως αναφέρεται παρακάτω, η EETT θα διατηρήσει την υποχρέωση του ΟΤΕ να υπολογίζει ετησίως το κόστος των προϊόντων του για την πρόσβαση χρησιμοποιώντας το FDC/CCA σύστημα που χρησιμοποιεί επί του παρόντος. Ο ΟΤΕ θα υποχρεούται να καθορίζει, επί τη βάσει του κοστολογικού του συστήματος, και να παρέχει στην EETT τα λιανικά κόστη των προϊόντων πρόσβασης (αυτά συνιστούν τα επονομαζόμενα αποφευχθέντα κόστη (“avoidable costs”) και τα ειδικά κόστη χονδρικής για την παροχή της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR). Επί τη βάσει αυτού του κόστους η EETT θα προσδιορίσει την αξία του “minus”. Για την περίπτωση νέων λειτουργιών/δραστηριοτήτων, όπως η υποστήριξη πελατών χονδρικής για το προϊόν της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών, όπου αυτές δεν συμπεριλαμβάνονται στο κοστολογικό σύστημα κατά τα πρώτα χρόνια του καθορισμού του minus, ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει στην EETT ένα bottom-up μοντέλο που να καθορίζει το κόστος αυτών των δραστηριοτήτων. Στα επόμενα χρόνια, αυτά τα κόστη θα συμπεριληφθούν στο σύστημα FDC/CCA. Εάν το κρίνει απαραίτητο, η EETT, θα προβεί σε τροποποιήσεις αποτελεσματικότητας (efficiency adjustments) για τον υπολογισμό του αντίστοιχου κόστους.

Παρότι δεν επιβάλλεται στον ΟΤΕ η υποχρέωση κοστοστρέφειας για το προϊόν της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR), ο ΟΤΕ θα πρέπει να συμπεριλάβει το προϊόν WLR στο FDC/CCA σύστημά του και να υποβάλει ετησίως (ένα μήνα μετά την έγκριση των οικονομικών του καταστάσεων από την Γενική Συνέλευση) στην EETT όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον προσδιορισμό του κόστους για το συγκεκριμένο προϊόν. Αυτό θα βοηθήσει την EETT να παρακολουθεί καλύτερα την τιμολόγηση του προϊόντος χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών (WLR). Η EETT εκτιμά ότι η ως άνω υποχρέωση (του να συμπεριληφθεί το προϊόν WLR στο κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ) δεν επιβαρύνει τον εν λόγω οργανισμό

διότι ο ΟΤΕ έχει όμοια κοστολογικά συστήματα για άλλα προϊόντα πρόσβασης και ως εκ τούτου το μόνο που έχει να κάνει είναι να ενσωματώσει το ως άνω προϊόν στα υπάρχοντα συστήματα.

Για τις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ ετησίως ακριβή στοιχεία αναφορικά με το προϊόν WLR από το κοστολογικό του σύστημα FDC/ CCA και από τα μοντέλα bottom-up (όταν χρειάζεται), η ΕΕΤΤ θα δύναται να ορίζει το "retail-minus" χρησιμοποιώντας αξίες ή ποσοστά retail-minus που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες με παρόμοιες συνθήκες ανταγωνισμού οι οποίες χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία retail minus για τον καθορισμό της τιμής της WLR. Επιπροσθέτως, για την επιβολή ενός μηχανισμού ελέγχου τιμών retail-minus η ΕΕΤΤ προτείνει τα κάτωθι:

- Ένας έλεγχος τιμών, προκειμένου να αποβεί αποτελεσματικός πρέπει να παρακολουθείται συνέχεια. Ένας μηχανισμός ελέγχου τιμών retail-minus απαιτεί από την ΕΕΤΤ να είναι πλήρως ενήμερη για τις όποιες τιμολογιακές αλλαγές κάνει ο ΟΤΕ στο λιανικό του προϊόν. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι προκειμένου να είναι σε θέση να παρακολουθεί τη συμμόρφωση του ΟΤΕ με τον μηχανισμό retail-minus, ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποχρεούται να υποβάλλει λεπτομέρειες αναφορικά με τις αλλαγές στα λιανικά του προϊόντα στην ΕΕΤΤ (σε εμπιστευτική βάση) προτού αυτές εφαρμοσθούν. Η ΕΕΤΤ θα εξετάζει κατόπιν τούτου εάν είναι απαραίτητο να προσαρμοσθούν οι τιμές χονδρικής και εάν ναι, κατά πόσο. Ένας τέτοιος προληπτικός μηχανισμός θα βοηθήσει επίσης να προλαμβάνεται αντι-ανταγωνιστική συμπίεση περιθωρίου.
- Η ΕΕΤΤ θεωρεί επίσης ότι ένας μηχανισμός retail-minus θα μπορούσε να παρέχει στο λιανικό τμήμα του ΟΤΕ ένα μη δίκαιο πλεονέκτημα καθότι θα γνώριζε ότι όποια αλλαγή κάνει ο ΟΤΕ στις λιανικές του τιμές θα επιφέρει αυτόματα αλλαγή στη χονδρική τιμή. Προκειμένου να εμποδίσει αυτό το αποτέλεσμα το οποίο θα διαστρέβλωνε τον ανταγωνισμό, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι κρίσιμο πριν από κάθε αλλαγή στη λιανική τιμή που θα επέφερε αλλαγή στη χονδρική τιμή, ο ΟΤΕ να ειδοποιεί τους παρόχους ανταγωνιστές, κοινοποιώντας ταυτόχρονα στην ΕΕΤΤ, τουλάχιστον 20 ημέρες πριν για την επερχόμενη αλλαγή στην τιμή χονδρικής. Επιπλέον ο ΟΤΕ δεν θα δύναται να εισάγει την αλλαγή στη λιανική τιμή ωστόσο

γίνει η αλλαγή στη χονδρική τιμή.¹⁰³ Η περίοδος κοινοποίησης πρέπει να είναι επαρκώς μεγάλη έτσι ώστε να μην ζημιώνονται άδικα οι πάροχοι ανταγωνιστές αλλά και επαρκώς συγκεκριμένη ώστε να μην γίνεται η αγορά άδικα άκαμπτη.

- Εάν ο ΟΤΕ αποφασίσει να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει ένα από τα υπάρχοντα προϊόντα λιανικής του, θα πρέπει να κοινοποιήσει την εν λόγω απόφασή του στην ΕΕΤΤ (σε εμπιστευτική βάση) πριν από την εφαρμογή της. Η ΕΕΤΤ θα κρίνει κατόπιν τούτου πως να τροποποιήσει καταλλήλως τη μεθοδολογία υπολογισμού των χονδρικών τιμών.

Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του παρόχου με ΣΙΑ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται δήλωση συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Ενδιάμεση Περίοδος

Για την πρώτη περίοδο, κατόπιν της υιοθέτησης των σχετικών προτεινόμενων μέτρων, ο ΟΤΕ θα παρέχει τα απαραίτητα κοστολογικά στοιχεία από κοστολογικό του σύστημα FDC/CCA και από μοντέλα bottom-up (αν χρειαστεί) προκειμένου να επιτρέψει στην ΕΕΤΤ να καθορίσει το minus και να ορίσει τις αρχικές τιμές για τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών (WLR). Στην περίπτωση όπου ο ΟΤΕ δεν δώσει εγκαίρως στην ΕΕΤΤ τα ακριβή κοστολογικά στοιχεία, η ΕΕΤΤ θα δύναται να καθορίσει το “minus” χρησιμοποιώντας αξίες ή ποσοστά retail-minus που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες με συγκρίσιμες συνθήκες ανταγωνισμού οι οποίες χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία retail minus για να καθορίσουν την τιμή της WLR.

¹⁰³ Πρέπει να σημειωθεί ότι οι αλλαγές στις λιανικές τιμές πρέπει επίσης να τελούν σε συμμόρφωση με τον έλεγχο τιμών λιανικής που ισχύει για τον ΟΤΕ.

3.4.3.7.2. Ρυθμιστικές υποχρεώσεις στα πλαίσια της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι το άρθρο 19 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, υποχρεώνει τις ΕΡΑ να απαιτούν από τις επιχειρήσεις με ΣΙΑ να παρέχουν σύνδεση και χρήση του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου σε σταθερή θέση σύμφωνα με το Άρθρο 16(3) προκειμένου να βοηθήσουν τους συνδρομητές τους να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες κάθε διασυνδεδεμένου με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο παρόχου (α) πληκτρολογώντας ανά κλήση τον κωδικό επιλογής φορέα και (β) με προεπιλογή, βάσει συστήματος παράκαμψης των προεπιλεγμένων επιλογών ανά κλήση, με πληκτρολόγηση προθέματος ή κωδικού επιλογής φορέα.

Η επιλογή και προεπιλογή φορέα ειδικότερα, αποτελούν ρυθμιστικά μέτρα σε επίπεδο χονδρικής, προκειμένου να αντιμετωπισθούν ειδικά προβλήματα ανταγωνισμού στις λιανικές αγορές κλήσεων από σταθερή θέση.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι παρόλο που η ρυθμιστική παρέμβαση στη χονδρική μέσω της απαίτησης να παρέχεται WLR αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση του ανταγωνισμού στις λιανικές υπηρεσίες πρόσβασης στενής ζώνης, δεν είναι ωστόσο επαρκής ώστε να προστατεύσει τους καταναλωτές από καταχρηστικές πρακτικές όπως η υπερβολική τιμολόγηση. Ενώ η υποχρέωση παροχής WLR θα συνεισφέρει στο να βελτιωθεί ο ανταγωνισμός, τα αποτελέσματα της υποχρέωσης αυτής αναμένεται να είναι περιορισμένα εντός της διάρκειας του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο η υποχρέωση παροχής WLR να περιορίσει τη δυνατότητα του ΟΤΕ να αυξήσει τις τιμές άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση και συνεπώς απαιτούνται επιπρόσθετες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

Η επιβολή υποχρεώσεων σε επίπεδο λιανικής απαιτείται για τις περιπτώσεις εκείνες όπου η ΕΕΤΤ διαπιστώνει κατόπιν ανάλυσης της αγοράς ότι μια λιανική αγορά δεν είναι ανταγωνιστική και συμπεραίνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στα πλαίσια της Οδηγίας για την πρόσβαση ή του άρθρου 19 της Οδηγίας για την Καθολική υπηρεσία δεν θα είχαν ως αποτέλεσμα την ικανοποίηση των στόχων.

Δεδομένης της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην παροχή λιανικής πρόσβασης (σύνδεση και μίσθωση PSTN και BRA ISDN γραμμών), ο εν λόγω οργανισμός δύναται να καταχράται την ως άνω θέση του χρεώνοντας υπερβολικές τιμές ή τιμές κάτω του κόστους για τα ως άνω προϊόντα. Επί του παρόντος, το βασικό ρυθμιστικό μέτρο που προλαμβάνει τις ως άνω καταχρηστικές συμπεριφορές είναι η κοστοστρέφεια. Η κοστοστρέφεια αποτελεί μια γενική υποχρέωση που δύναται να εμποδίσει τον πάροχο με ΣΙΑ να χρεώνει υπερβολικές τιμές για ορισμένες υπηρεσίες όπως η μίσθωση γραμμών αλλά μπορεί να βοηθήσει επίσης στη διασφάλιση του ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δεν επιχειρεί να εμποδίσει ή αποτρέψει τον ανταγωνισμό χρεώνοντας αδικαιολόγητα χαμηλές τιμές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό ή προβαίνοντας σε συμπίεση περιθωρίου.

Το άρθρο 17(2) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, δίνει τη δυνατότητα στην ΕΕΤΤ να εφαρμόσει κατάλληλα μέτρα, όπως ανώτατο όριο τιμής (price cap), προκειμένου να ελέγχει συγκεκριμένες τιμές ή να εφαρμόσει μέτρα που να προσανατολίσουν τις τιμές στο κόστος ή σε τιμές που ισχύουν σε συγκρίσιμες αγορές προκειμένου να προστατεύσει τα συμφέροντα των τελικών χρηστών και να προωθήσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Οι υποχρεώσεις που θα εφαρμοσθούν δύναται να εμπεριέχουν απαιτήσεις ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δεν χρεώνει υπερβολικές τιμές, δεν εμποδίζει την είσοδο στην αγορά ή δεν παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό χρεώνοντας τιμές κάτω του κόστους, δεν δείχνει προτίμηση σε συγκεκριμένους τελικούς χρήστες ή δεν προβαίνει σε αδικαιολόγητη σύζευξη προϊόντων (bundling).

Εξετάζοντας τα μέτρα ελέγχου τιμών για την λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ προτείνει να εφαρμοσθεί ένα ανώτατο όριο τιμής (price cap) και να επιβληθεί μία υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους και κοστολόγησης.

1. Έλεγχος τιμών για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης

1.1 Ανώτατο όριο τιμής (price cap) για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης

Το ανώτατο όριο τιμής (price cap) θα εφαρμοσθεί σε μια μεσοσταθμισμένη λιανική τιμή του ΟΤΕ για τα ακόλουθα προϊόντα σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης:

- για εφάπαξ τέλος σύνδεσης PSTN,
- για πάγιο τέλος μίσθωση γραμμής PSTN,

- για εφάπαξ τέλος BRA ISDN και
- για πάγιο τέλος μίσθωση γραμμής BRA ISDN.

Το ανώτατο όριο τιμής (price cap) θα επιτρέψει στον ΟΤΕ να τροποποιήσει επί μέρους τιμές προϊόντων της μεσοσταθμισμένης λιανικής τιμής στο ανώτατο όριο τιμής (price cap) και συνεπώς προσφέρει ελαστικότητα στον ΟΤΕ ως προς την εξισορρόπηση τιμών και κόστους.

Πέραν ενός συνολικού ανώτατου ορίου τιμής σε όλα τα προϊόντα πρόσβασης, η ΕΕΤΤ εξέτασε την επιβολή υπο-πλαφόν τιμής (sub-cap) για:

- την τιμή σύνδεσης PSTN και
- την τιμή σύνδεσης BRA ISDN

δεδομένου ότι το βάρος στον υπολογισμό μεσοσταθμικής τιμής (λόγω μικρής ποσότητας) για τις νέες συνδέσεις είναι χαμηλό και συνεπώς το συνολικό ανώτατο όριο τιμής (price cap) θα επέτρεπε σχετικά μεγάλες αυξήσεις στην τιμή των νέων συνδέσεων.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να συμπεριληφθούν στο ανώτατο όριο τιμής (price cap) και στο υπο-πλαφόν (sub-cap) μόνο τα συνήθη τιμολόγια των λιανικών προϊόντων πρόσβασης.

Η εισαγωγή ενός ανώτατου ορίου τιμής (price cap) για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης δίνει τη δυνατότητα στην ΕΕΤΤ να ελέγχει τις αυξήσεις στις τιμές πρόσβασης. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ένα ανώτατο όριο τιμής (price cap) είναι κατάλληλο και αναλογικό καθότι η υποχρέωση παροχής WLR δεν εφαρμόζεται ακόμη. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι όταν η υποχρέωση παροχής WLR εφαρμοσθεί πλήρως και αποτελεσματικά, και ο ανταγωνισμός στην αγορά λιανικής πρόσβασης γίνει πιο έντονος, το ανώτατο όριο τιμής ενδεχομένως να μην χρειάζεται. Η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί στενά την εξέλιξη του ανταγωνισμού στη λιανική αγορά πρόσβασης ενόψει της εφαρμογής της WLR και εάν κριθεί απαραίτητο θα αναθεωρήσει την αναγκαιότητα του ανώτατου ορίου τιμής (price cap) στις υπηρεσίες του ΟΤΕ.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να τεθεί το συνολικό ανώτατο όριο τιμής (price cap) για τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης καθώς και το υπο-πλαφόν (sub-cap) για τις νέες συνδέσεις στο επίπεδο $CPI - X$, όπου CPI καθορίζει τον δείκτη τιμών του καταναλωτή (Consumer Price Index - CPI) και X είναι ο παράγοντας που αντικατοπτρίζει αναμενόμενες ετήσιες βελτιώσεις αποτελεσματικότητας

στην παροχή λιανικής πρόσβασης,¹⁰⁴ και δύναται επίσης να περιλαμβάνει άλλους παράγοντες όπως η ανάγκη για περαιτέρω στάθμιση τιμών. Η ΕΕΤΤ προτείνει ο παράγοντας X να είναι σταθερός για όλη τη διάρκεια της περιόδου και να ισούται με μηδέν.

Το CPI θα αναθεωρείται μια φορά το χρόνο και σε σύντομο χρονικό διάστημα αφότου το ετήσιο CPI για το προηγούμενο έτος γίνει διαθέσιμο και θα προσδιορίζει το επιτρεπόμενο όριο μεταβολής των τιμών των υπηρεσιών.

Προκειμένου ο ΟΤΕ να τηρήσει τις υποχρεώσεις που έχει να ειδοποιεί τους παρόχους – ανταγωνιστές τουλάχιστον 20 μέρες πριν για την επερχόμενη αλλαγή στην τιμή της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών, ο ΟΤΕ πρέπει να έχει την υποχρέωση να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ προς έγκριση τις όποιες τιμολογιακές αλλαγές στα προϊόντα λιανικής πρόσβασης ένα εύλογο διάστημα προτού αυτές τεθούν σε εφαρμογή και να επιδειξεί ότι οι τιμολογιακές αλλαγές τελούν σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ανώτατου ορίου τιμής (price cap).

1.2. Υποβολή στοιχείων κόστους για τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης

Επί του παρόντος, ο ΟΤΕ έχει υποχρέωση κοστοστρέφειας για τις φωνητικές τηλεφωνικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης. Το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ ελέγχεται σε ετήσια βάση προκειμένου να εκτιμηθεί η συμμόρφωσή του με τις εγκεκριμένες από την ΕΕΤΤ μεθοδολογίες και προκειμένου να εγκριθούν οι κοστοστρεφείς τιμές των ρυθμιζόμενων υπηρεσιών. Η μεθοδολογία που έχει εγκρίνει η ΕΕΤΤ είναι αυτή του πλήρως καταναμημένου κόστους (μοντέλο FDC) το οποίο χρησιμοποιεί ως βάση το τρέχον κόστος (FDC-CCA). Η υποχρέωση κοστοστρέφειας για τις τιμές λιανικής πρόσβασης επιβάλλεται συνεπώς με έναν λιγότερο περιοριστικό τρόπο από ότι η κοστοστρέφεια στο επίπεδο χονδρικής όπου έχει επιβληθεί η κοστολόγηση επί τη βάσει LRAIC – CCA.(Long Run Average Incremental Cost - Current Cost Accounting)

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υφιστάμενη υποχρέωση του ΟΤΕ να περιλαμβάνει στο κοστολογικό του μοντέλο FDC/CCA top-down τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης πρέπει να

¹⁰⁴ Στη θεωρία, το X πρέπει να αντικατοπτρίζει τη διαφορά σε βελτιώσεις παραγωγικότητας της ρυθμιζόμενης επιχείρησης και στη βιομηχανία γενικώς.

διατηρηθεί και ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ ετησίως, και το αργότερο εντός ενός μηνός από την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον προσδιορισμό του κόστους των εν λόγω προϊόντων.

Η υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους θα έχει ευρύτερο αποτέλεσμα από ότι το ανώτατο όριο τιμής, καθότι θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει να αποφευχθεί ο περιορισμός της εισόδου στην αγορά δια της εφαρμογής αδικαιολόγητα χαμηλών τιμών ή δια της εφαρμογής συμπίεσης περιθωρίου. Η υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους θα παραμένει απαραίτητο συμπληρωματικό στοιχείο του ανώτατου ορίου τιμής (price cap). Ενώ το ανώτατο όριο τιμής (price cap) βοηθά να αποφευχθεί η υπερβολική τιμολόγηση, η υποχρέωση κοστοστρέφειας θα διασφαλίζει ότι οι τιμές δεν είναι ούτε ληστρικές ούτε ικανές να οδηγήσουν σε συμπίεση περιθωρίου.

1.3. Κοστολόγηση

Το Άρθρο 17(4) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, προβλέπει ότι οι ΕΡΑ θα διασφαλίζουν ότι στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση υπόκειται σε ρύθμιση των λιανικών της τιμολογίων ή σε άλλους σχετικούς ελέγχους τιμών, θα εφαρμόζονται τα κατάλληλα κοστολογικά συστήματα. Οι ΕΡΑ δύνανται να ορίζουν τον τύπο και την μεθοδολογία κοστολόγησης που θα εφαρμοσθεί. Η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης θα διασφαλίζεται από ανεξάρτητο εξειδικευμένο φορέα. Οι ΕΡΑ θα διασφαλίζουν ότι δημοσιεύεται ετησίως δήλωση αναφορικά με τη συμμόρφωση.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στην περίπτωση που απαιτείται να υποβληθούν στοιχεία κόστους των υπό εξέταση προϊόντων, είναι απαραίτητο όπως η επιχείρηση με ΣΙΑ έχει κοστολογικά συστήματα τα οποία προσεγγίζουν, προσδιορίζουν, εκτιμούν και κατανέμουν τα σχετικά κόστη στις υπηρεσίες και προϊόντα σύμφωνα με τα συμφωνηθείσες αρχές κοστολόγησης. Από αυτή την άποψη, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι αναφορικά με τη λιανική αγορά πρόσβασης στενής ζώνης, η υφιστάμενη προσέγγιση που βασίζεται στο FDC-CC είναι κατάλληλη και πρέπει να διατηρηθεί.

2. Μη διακριτική μεταχείριση για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης

Υπάρχει κίνδυνος, ο πάροχος με ΣΙΑ να χρησιμοποιήσει την αγοραστική του δύναμη προκειμένου να προβεί σε διακριτική μεταχείριση που βλάπτει τον ανταγωνισμό. Το Άρθρο 17(2) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία δίνει την ευχέρεια στην EETT να απαιτεί από τον πάροχο με ΣΙΑ να μην δείχνει αδικαιολόγητη προτίμηση σε συγκεκριμένους τελικούς χρήστες, παρέχοντάς τους επί παραδείγματι εκπτώσεις όταν υπάρχει ρίσκο να μεταπηδήσουν σε κάποιον ανταγωνιστή, και ως εκ τούτου να βλάπτει τον ανταγωνισμό.

Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης εμποδίζει τους παρόχους να εκμεταλλευθούν την αγοραστική τους δύναμη χρεώνοντας υψηλές τιμές για υπηρεσίες που δεν είναι ανταγωνιστικές και χαμηλές τιμές για τις ανταγωνιστικές υπηρεσίες. Η EETT θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ συμμορφώνεται με την υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Περαιτέρω, η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης απαγορεύει στον πάροχο με ΣΙΑ να εφαρμόζει ανόμοιους όρους σε όμοιες περιστάσεις ή να εφαρμόζει όμοιους όρους σε ανόμοιες περιπτώσεις. Κάτι τέτοιο δε σημαίνει βέβαια ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δεν δύναται να παρέχει διαφορετικούς όρους και προϋποθέσεις σε διαφορετικές ομάδες πελατών, αλλά ότι οι όποιες διαφορές πρέπει να δικαιολογούνται αντικειμενικά. Στο επίπεδο λιανικής, βασική αιτιολογία διαφοροποιήσεων αποτελούν οι διαφορές κόστους.

Η EETT θεωρεί ότι η κατάσταση του ανταγωνισμού στη λιανική αγορά της πρόσβασης στενής ζώνης υποδεικνύει ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί από μόνο του να αντιμετωπίσει αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές. Επιπλέον, τα μέτρα που έχουν υιοθετηθεί στο επίπεδο χονδρικής δύναται να μην επαρκούν για να εμποδιστεί η αδικαιολόγητη διακριτική μεταχείριση στο επίπεδο λιανικής καθότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης στη χονδρική εφαρμόζεται γενικώς στη χονδρική σχέση.

Η EETT προτείνει συνεπώς να εφαρμόσει μια υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης του ΟΤΕ. Σύμφωνα με την ως άνω υποχρέωση θα απαγορεύεται στον ΟΤΕ να κάνει διακρίσεις ανάμεσα στους πελάτες του κατά την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης. Η EETT προτείνει όπως η απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης εφαρμοσθεί σε όλες τις διαφορές που δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα την

παρεμπόδιση του ανταγωνισμού. Η εν λόγω αρχή θα εφαρμόζεται επί μιας μακροπρόθεσμης βάσης.

3. Διαφάνεια για τα λιανικά προϊόντα πρόσβασης: Κοινοποίηση και δημοσίευση των όρων και προϋποθέσεων

Το Άρθρο 21 της Οδηγίας για την Καθολική υπηρεσία, καθορίζει (για όλους τους παρόχους) τις πληροφορίες εκείνες που πρέπει να διατίθενται στους πελάτες. Αναφέρει ότι αποτελεί ρόλο της ΕΕΤΤ να διασφαλίζει ότι οι τελικοί χρήστες έχουν στη διάθεσή τους διαφανείς και ενημερωμένες πληροφορίες για τις εφαρμοστέες τιμές και τιμολόγια. Σύμφωνα με το Άρθρο 21(2) η ΕΕΤΤ δύναται να καθορίζει τις πληροφορίες που θα δημοσιεύονται για τα τιμολόγια αναφορικά με την πρόσβαση, τα τέλη χρήσης, τις εκπτώσεις και τα ειδικά τιμολογιακά σχήματα.

Προκειμένου να διασφαλίσει τη διαφάνεια, η ΕΕΤΤ θεωρεί απαραίτητο οι πάροχοι υπηρεσιών να λειτουργούν επί τη βάσει συγκεκριμένων αρχών ως προς την παρουσίαση των τιμολογιακών τους πληροφοριών. Οι τιμολογιακές πληροφορίες θα πρέπει να είναι ακριβείς, κατανοητές και προσβάσιμες στους τελικούς χρήστες των δημόσιων διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών. Οι πάροχοι υπηρεσιών θα παρέχουν τιμολογιακές πληροφορίες κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του καταναλωτή και θα παρέχουν μια άμεση σύνδεση στο δικτυακό τους τόπο για τις τιμολογιακές τους πληροφορίες.

Επί του παρόντος, οι πάροχοι με ΣΙΑ υπόκεινται σε υποχρεώσεις προηγούμενης κοινοποίησης αναφορικά με τις λιανικές τους τιμές. Υποχρεούνται να δημοσιεύουν σε τρεις εφημερίδες (δύο πολιτικές και μια οικονομική) να κοινοποιούν στην ΕΕΤΤ τις τιμές τους, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προσφορών και όρων και προϋποθέσεων, 10 ημέρες πριν από την εφαρμογή τους (εκτός και εάν οι νέες τιμές αφορούν μόνο μειώσεις προηγούμενων τιμών όπου και εφαρμόζονται άμεσα).

Όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης φωνητικής τηλεφωνίας, υπόκεινται σε γενικές υποχρεώσεις δημοσίευσης λ.χ υποχρεούνται να δημοσιεύουν τιμές στα σημεία των λιανικών τους πωλήσεων και στο δικτυακό τους τόπο.

Στην παρούσα διαβούλευση αναφορικά με την αγορά σταθερής λιανικής πρόσβασης, η ΕΕΤΤ εξετάζει εάν απαιτείται να επιβληθούν επιπρόσθετες υποχρεώσεις στους παρόχους με ΣΙΑ. Προηγούμενη δημοσίευση τιμών, όρων και προϋποθέσεων επωφελεί τους καταναλωτές και βοηθά τους ανταγωνιστές να διαπιστώσουν αντι-ανταγωνιστικές συμπεριφορές. Υπάρχει ωστόσο το ρίσκο ότι η προηγούμενη κοινοποίηση από τον πάροχο με ΣΙΑ να βοηθήσει άλλους παρόχους να ακολουθήσουν τις τιμολογιακές αλλαγές και να μειωθεί ως εκ τούτου η εισαγωγή από αυτούς επιθετικών ή καινοτόμων τιμών στην αγορά. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η παρούσα υποχρέωση κοινοποίησης και προηγούμενης δημοσίευσης συνεχίζει να είναι κατάλληλη.

4. Αλληλένδετη πώληση/ Σύζευξη προϊόντων στη λιανική

Κατά την εκτίμηση των προβλημάτων ανταγωνισμού στη λιανική αγορά πρόσβασης, η ΕΕΤΤ σημείωσε ότι η σύζευξη (bundling) προϊόντων λιανικής όπως λ.χ η σύζευξη (bundling) πρόσβασης και κλήσεων, δύναται να περιορίσει τον ανταγωνισμό, κυρίως δια της επέκτασης της αγοραστικής ισχύος σε γειτονικές αγορές και με περιορισμούς στην ελευθερία καθορισμού τιμών.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι προκειμένου να αντιμετωπισθεί κάτι τέτοιο πρέπει να επιβληθεί μια υποχρέωση αδεσμοποίησης (unbundling). Ο κύριος στόχος της υποχρέωσης αδεσμοποίησης (unbundling) είναι να προληφθεί η παρεμπόδιση εισόδου στην αγορά που άλλως θα επέρχετο δια της οριζόντιας επέκτασης της αγοραστικής ισχύος και η οποία (οριζόντια επέκταση αγοραστικής ισχύος) θα είχε καταστροφικά αποτελέσματα τόσο στους παρόχους όσο και στους καταναλωτές. Η σύζευξη προϊόντων (bundling) δύναται επίσης εκ της φύσης της να οδηγήσει σε έλλειψη διαφάνειας καθότι δύο ή περισσότερα προϊόντα πωλούνται ως ενιαίο πακέτο. Ωστόσο, η σύζευξη προϊόντων δύναται επίσης να οδηγεί σε οικονομίες κλίμακας και σκοπού με αποτέλεσμα να υπάρχει εξοικονόμηση για τους τελικούς καταναλωτές.

Οι απαιτήσεις για δημοσίευση και κοινοποίηση που αναφέρθηκαν ανωτέρω και οι γενικές υποχρεώσεις διαφάνειας που επιβλήθηκαν σε όλους τους παρόχους σύμφωνα με το Άρθρο 21 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία θα ισχύουν και για τις ζεύξεις προϊόντων (bundling) και θα περιορίσουν την έκταση στην οποία η σύζευξη (bundling) δύναται να περιορίσει τη διαφάνεια.

Το Άρθρο 10(1) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία που εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που έχουν καθορισθεί ως πάροχοι ορισμένων υπηρεσιών καθολικής υπηρεσίας (ο ΟΤΕ είναι επί του παρόντος ο πάροχος Καθολικής Υπηρεσίας) προβλέπει μεταξύ άλλων ότι μια ‘καθορισμένη επιχείρηση θα.....καθορίζει όρους και προϋποθέσεις για την παροχή τέτοιων επιπρόσθετων ευκολιών και υπηρεσιών ώστε ο συνδρομητής να μην είναι υποχρεωμένος να πληρώνει για ευκολίες ή υπηρεσίες που δεν είναι απαραίτητες ή δεν απαιτούνται για την υπηρεσία που αυτός θέλει’. Επιπλέον, ο ΟΤΕ θα συνεχίσει βάσει του Άρθρου 10(1) της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία να διασφαλίζει ότι τα τιμολόγια για τις ευκολίες που είναι επιπρόσθετες για την παροχή σύνδεσης στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο είναι επαρκώς αδεσμοποιημένα έτσι ώστε οι χρήστες να μην υποχρεούνται να πληρώνουν για ευκολίες που δεν είναι απαραίτητες για της αιτούμενη υπηρεσία.

Η EETT προτείνει να επιβληθεί υποχρέωση στον πάροχο με ΣΙΑ που να του επιβάλλει να μην προβαίνει σε αδικαιολόγητες ζεύξεις προϊόντων. Η EETT θα θεωρεί ως μη εύλογη την σύζευξη προϊόντων ή υπηρεσιών που δεν επιτρέπει στον καταναλωτή να αγοράσει το προϊόν/υπηρεσία που επιθυμεί παρά μόνο μαζί με το δεσμοποιημένο προϊόν. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι η EETT αναμένει από τον πάροχο με ΣΙΑ να παρέχει όλα τα αδεσμοποιημένα στοιχεία της δεσμοποιημένης υπηρεσίας/προϊόντος ως χωριστά προϊόντα/υπηρεσίες.

Η EETT αναμένει επίσης να παρέχονται αντίστοιχα προϊόντα χονδρικής για τα χονδρικά προϊόντα εκείνα όπου ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ. Οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με το πρόβλημα των υπερβολικών τιμολογήσεων και οι υποχρεώσεις που έχουν τεθεί ώστε να προληφθεί η παρεμπόδιση του ανταγωνισμού που προκαλείται από αδικαιολόγητα χαμηλές τιμές θα εφαρμόζονται τόσο για τα αδεσμοποιημένα όσο και για τα δεσμοποιημένα προϊόντα.

Η EETT προτείνει να επιβληθούν οι ως άνω αρχές σε όλες τις περιπτώσεις σύζευξης προϊόντων (bundling), είτε αυτές αφορά σύζευξη μόνο στην παρούσα αγορά είτε αφορά σύζευξη προϊόντων που εμπίπτουν στην παρούσα αγορά και άλλα στοιχεία και ανεξαρτήτως του εάν προσδιορίζονται ή όχι ως υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

5. Λογιστικός Διαχωρισμός για προϊόντα λιανικής πρόσβασης

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση κοστολόγησης για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης πρέπει να συμπληρωθεί με μια υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού. Κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι οι επιλεγόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις βασίζονται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος, ότι είναι εύλογες και αναλογικές και βοηθούν στην προώθηση του ανταγωνισμού ώστε να εδραιωθεί κάποια στιγμή αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην αγορά, και ότι συμβάλουν στα οφέλη του καταναλωτή. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού είναι σχεδιασμένη ώστε να παρέχονται στοιχεία από τον ΟΤΕ που να βοηθούν στο να εκτιμηθεί εάν υπάρχει ή όχι συμπίεση περιθωρίου στη λιανική πρόσβαση ή πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης. Η ΕΕΤΤ θεωρεί συνεπώς ότι η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης για τα προϊόντα λιανικής πρόσβασης είναι δικαιολογημένη και βασίζεται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος της αγοράς.

Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού επιβάλλεται προκειμένου να παρέχεται ένα υψηλότερο επίπεδο λεπτομέρειας σε σχέση με τις πληροφορίες που άλλως θα προέκυπταν μόνο από τις υποχρεωτικές από το νόμο οικονομικές καταστάσεις του ΟΤΕ, να παρατηρείται στενά η συμπεριφορά του ΟΤΕ ως προς την παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης σαν αυτή να συνιστούσε μια ξεχωριστή επιχειρηματική μονάδα από μόνη της, καθώς επίσης και να προλαμβάνεται η μη δίκαιη σταυροειδής επιδότηση.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να καταρτίζονται και να δημοσιεύονται οι ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για όλες τις υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης και μίσθωσης γραμμών (με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων):¹⁰⁵

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)

¹⁰⁵ Παράρτημα της Σύστασης της Επιτροπής της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 για το λογιστικό διαχωρισμό και τα συστήματα κοστολόγησης σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, (OJ L 266/64 of 11.10.2005).

- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης
- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και χειρισμού έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικής προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και
- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου¹⁰⁶

Ωστόσο η ΕΕΤΤ, προτού λάβει την απόφασή της για τον ακριβή βαθμό του κάθετου και οριζόντιου λογιστικού διαχωρισμού που προτίθεται να επιβάλει στον ΟΤΕ, προτείνει να διαβουλευθεί περαιτέρω τις μεθοδολογίες λογιστικού διαχωρισμού. Για το ενδιάμεσο διάστημα και ωστόσο ολοκληρωθούν οι διαδικασίες διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ θα απαιτεί από τον ΟΤΕ τη

¹⁰⁶ Η Σύσταση της Επιτροπής, προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
- όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών);
- πλήρης περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμόμενου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ..

συμμόρφωση με τις ισχύουσες υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού σύμφωνα με την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ. 211/3/2001 (ΦΕΚ Β/466/2001) και ΑΠ. ΕΕΤΤ 304/34/2004.

Περίληψη Προτεινόμενων Υποχρεώσεων

Προκειμένου να αντιμετωπισθεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη λιανική αγορά πρόσβασης στενής ζώνης, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ μία σειρά ρυθμιστικών υποχρεώσεων οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι:

- Υποχρέωση αναφορικά με την παροχή πρόσβασης και την χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου όσον αφορά:
 - Την παροχή της υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR),
 - Την δημοσίευση προσφορά αναφοράς σχετικά με την Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών που θα συμπεριλαμβάνει πρόσβαση σε επιπρόσθετες ευκολίες απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία της υπηρεσίας και η οποία θα εμπεριέχει επίσης μια κατάλληλη Συμφωνία Επιπέδου Υπηρεσιών (SLA) η οποία θα υπόκειται σε τροποποιήσεις με την πάροδο του χρόνου όταν αυτό απαιτείται από τις εξελίξεις της αγοράς.
- Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης εις βάρος των ανταγωνιστών του κατά την παροχή των υπηρεσιών του στο λιανικό του άκρο ή σε συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις. Η εν λόγω υποχρέωση αντικατοπτρίζεται σε μια σειρά υποχρεώσεων σχετικά με τη διαφάνεια όπως η παροχή συμφωνίας επιπέδου υπηρεσιών, η προσφορά αναφοράς και περιορισμοί ως προς τη νόμιμη χρήση ορισμένου τύπου πληροφοριών.
- Επιπρόσθετες υποχρεώσεις διαφάνειας με τη μορφή απαιτήσεων για δημοσίευση υποχρεωτικών πληροφοριών από τον ΟΤΕ, ιδίως όσον αφορά τα περιεχόμενα της προσφοράς αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) τον μηχανισμό αναθέωσης της ως άνω προσφοράς, απαιτήσεις αναφοράς, και την χρήση των Δεικτών Αποδοτικότητας (KPIs) αναφορικά με τις ως άνω υποχρεώσεις.

- Υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού για τις δραστηριότητες του ΟΤΕ που σχετίζονται με την παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR).
- Μέτρα ελέγχου τιμών και κοστολόγησης για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών (WLR) τα οποία θα αντικατοπτρίζονται σε μια φόρμουλα "retail-minus" και στην υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους για το προϊόν WLR και κοστολόγησης με το σύστημα FDC-CCA.

Στο επίπεδο λιανικής, και σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία:

- Έλεγχοι τιμών λιανικής με τη μορφή ενός ανώτατου ορίου τιμής (price cap) και υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους με βάση το υπάρχον κοστολογικό σύστημα FDC-CCA,
- Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης,
- Υποχρεώσεις διαφάνειας με τη μορφή προηγούμενης δημοσίευσης (όχι μεγαλύτερης ωστόσο από αυτή που ισχύει για την τιμολόγηση των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας),
- Επιβολή υποχρεώσεων λογιστικού διαχωρισμού.
- Επιβολή υποχρέωσης αδεσμοποίησης προϊόντων/ υπηρεσιών

3.5. Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών

Τα κάτωθι συνιστούν τη λίστα με το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιέχει η Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών.

A. Όροι Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών

1. Γραμμές και υπηρεσίες στις οποίες παρέχεται πρόσβαση
2. Διαφοροποίηση ποιότητας υπηρεσιών
3. Τεχνικοί όροι
4. Διαδικασίες παραγγελιών και παροχής, περιορισμοί χρήσης.

B. Πληροφοριακά συστήματα

Προϋποθέσεις για την πρόσβαση στα υποστηρικτικά λειτουργικά συστήματα του ΟΤΕ, στα πληροφοριακά συστήματα ή στις βάσεις δεδομένων για τις προ-παραγγελίες, για τα αιτήματα παροχής, παραγγελιών, συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών και τιμολόγησης.

Γ. Όροι παροχής

4. Ανώτατος χρόνος απάντησης σε αιτήματα παροχής υπηρεσιών και ευκολιών, συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επίλυση βλαβών, διαδικασίες επαναφοράς στο σύνηθες επίπεδο υπηρεσίας και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.
5. Συνήθεις όροι συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης, όπου κατάλληλο, της προβλεπόμενης αποζημίωσης για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους ανώτατους χρόνους.
6. Τιμές ή τιμολογιακές φόρμουλες για κάθε στοιχείο, λειτουργία και ευκολία που αναφέρεται ανωτέρω.

4. Σχόλια συμμετεχόντων στη διαβούλευση και απαντήσεις ΕΕΤΤ

4.1.1. Εισαγωγή

Στις 27-7-2006, η ΕΕΤΤ δημοσίευσε κείμενο δημόσιας διαβούλευσης αναφορικά με τον Ορισμό και την Ανάλυση της λιανικής Πρόσβασης στο Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο σε Σταθερή Θέση. Η ΕΕΤΤ προσκάλεσε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της αγοράς να απαντήσουν στην ως άνω διαβούλευση εντός του χρονικού πλαισίου από 27/07/06 έως 28/08/06.

Η παρούσα Αναφορά παρουσιάζει την περίληψη των απαντήσεων των συμμετεχόντων στο Κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, καθώς και τις απόψεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τα βασικότερα σημεία των παρατηρήσεων των ως άνω συμμετεχόντων. Ειδικότερα, στην Ενότητα 2 της παρούσας αναφοράς παρατίθενται τα κυριότερα σχόλια των συμμετεχόντων στη Δημόσια Διαβούλευση καθώς και οι απαντήσεις της ΕΕΤΤ επί των σχολίων εκείνων που χρήζουν απάντησης. Στην ενότητα 3 της παρούσας αναφοράς παρουσιάζονται οι προτεινόμενες τροποποιήσεις/ ενημερώσεις που πρέπει να γίνουν στο κείμενο ορισμού και ανάλυσης της αγοράς. Τέλος, στην Ενότητα 4 παρατίθενται αυτούσιες οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων στη Διαβούλευση εξαιρουμένων των στοιχείων εκείνων των απαντήσεων τους που έχουν χαρακτηριστεί από τους συμμετέχοντες ως εμπιστευτικά.

4.1.2. Ανάλυση των απαντήσεων

Σχόλια επί της διαδικασίας

Ένας συμμετέχων ισχυρίζεται ότι η προθεσμία για την συμμετοχή στις υπόψη διαβουλεύσεις είναι αμφίβολης νομιμότητας, αφού σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3431/2006 η προθεσμία που τάσσεται πρέπει να είναι εύλογη, και σύμφωνα με την απόφαση 375/10/16.3.2006 ΦΕΚ Β 314. Συνεχίζοντας, ισχυρίζεται ότι έπρεπε να δοθεί ολιγοήμερη αναβολή.

Η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι η παρούσα Διαβούλευση διήρκεσε από 27 Ιουλίου έως 28 Αυγούστου 2006, χρονικό διάστημα το οποίο κρίνεται επαρκές προκειμένου κάθε ενδιαφερόμενος να εκφράσει τις απόψεις του.

Γενικά σχόλια

Οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι σχέσεις τους με τα όρια διάκρισης πρόσβασης και υπηρεσιών

Ένας συμμετέχων ισχυρίζεται ότι η όλη συζήτηση δεν λαμβάνει υπόψη τις επιδράσεις των τεχνολογικών εξελίξεων, τόσο αναφορικά με τις νέες τεχνολογίες ασύρματης ή ADSL πρόσβασης που μπορεί να αντικαταστήσουν την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (σε στενοζωνικές υπηρεσίες όπως αυτή παρέχεται σήμερα μέσω του δικτύου χαλκού), καθιστώντας τις επενδύσεις των παρόχων σταθερής τηλεφωνίας σε τεχνολογίες PSTN/ISDN όλο και περισσότερο μη αποδοτικές. Για την υποστήριξη των ισχυρισμών του ο πάροχος αναφέρει παραδείγματα όπως το έντονο ενδιαφέρον και το τελικό υψηλό τίμημα για την πρόσφατη άδεια σταθερής ασύρματης πρόσβασης 3,5 GHz, τις έντονες επενδύσεις και τη ζήτηση αδειοδοτημένου τοπικού βρόχου σε συνδυασμό με DSLAM και τέλος τη σύγκλιση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας ως προς την τιμολόγηση και ως προς τις τεχνολογικές εξελίξεις¹⁰⁷.

Η ΕΕΤΤ έχει ήδη εξετάσει την ύπαρξη υποκαταστασιμότητας μεταξύ της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω PSTN/ISDN BRA και της πρόσβασης σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω DSL στην παράγραφο 2.8 της Διαβούλευσης και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά. Η ΕΕΤΤ έχει εξετάσει προσεκτικά τις τεχνολογικές εξελίξεις, την ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων (επισημαίνεται ότι τρεις πάροχοι έχουν αδειοδοτηθεί να παρέχουν σταθερή ασύρματη πρόσβαση στις ζώνες των 3.5 και 25 GHz από τον Ιανουάριο του 2001) καθώς και την εξέλιξη της παροχής φωνής μέσω ευρυζωνικών δικτύων. Καμία από αυτές τις εξελίξεις δεν οδήγησε στη διεύρυνση των ορίων της αγοράς σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης ή στη μείωση της ΣΙΑ που κατέχει ο ΟΤΕ σε αυτή την αγορά.

¹⁰⁷ Π.χ. λύσεις 4G, τεχνολογική σύγκλιση WiFi, 3G και WiMax οι οποίες μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες φωνής και δεδομένων στον κάτοχο ενός κινητού τηλεφώνου καθιστώντας την κινητή τηλεφωνία στενό υποκατάστατο των υπηρεσιών που προσφέρει η σταθερή τηλεφωνία

Ορισμός αγοράς

Διάκριση πρόσβασης-υπηρεσιών

Ένας συμμετέχων ισχυρίζεται ότι παρατηρείται μια τάση προσφοράς πρόσβασης-υπηρεσιών ως ενιαίο «πακέτο» υπηρεσιών. Η τάση αυτή είναι αποτέλεσμα κυρίως της εμπορικής πολιτικής των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας η οποία σταδιακά μεταφέρεται στην σταθερή τηλεφωνία. Συνεχίζοντας υποστηρίζει τον παραπάνω ισχυρισμό βασιζόμενος στην επέκταση των εναλλακτικών τεχνολογιών πρόσβασης (ΣΑΠ, ADSL μέσω Αδεσμοποίησης του Τοπικού Βρόχου), κυρίως στα αστικά κέντρα με μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις. Μάλιστα υποστηρίζει ότι στα συγκεκριμένα τμήματα αγοράς, τα όρια των δυο αγορών δεν είναι διακριτά με αποτέλεσμα η διάκριση των σχετικών αγορών να καθίσταται περιττή από πλευράς προσφοράς.

Η ΕΕΤΤ σχετικά με τη διάκριση των αγορών εμμένει στις θέσεις της όπως αυτές περιγράφονται στο κείμενο της Διαβούλευσης και είναι σύμφωνες με αυτές της Σύστασης της Ε.Ε. για τις σχετικές αγορές.

Διάκριση σταθερής-κινητής πρόσβασης

Ένας συμμετέχων ισχυρίζεται ότι παρατηρείται σταδιακή μετάβαση ενός τμήματος της αγοράς σταθερής τηλεφωνικής σύνδεσης σε κινητό τηλέφωνο, εγκαταλείποντας εξ ολοκλήρου τις υπηρεσίες του σταθερού δικτύου, παραθέτοντας μια σειρά από επιχειρήματα¹⁰⁸.

¹⁰⁸ (α) Ο αριθμός της αύξησης των νοικοκυριών δεν συνεπάγεται και μια ισόποση αύξηση στις συνδέσεις σταθερής τηλεφωνίας, αλλά μείωση.

(β) Η μείωση οφείλεται στην πλήρη υποκατάσταση της σταθερής γραμμής από κινητό τηλέφωνο για συγκεκριμένες ομάδες χρηστών, π.χ. φοιτητές, εξοχικές κατοικίες, νέα νοικοκυριά.

(γ) Εκτιμάται ότι οι καταναλωτές έχουν κατά τη διαδικασία επιλογής σύνδεσης ως πρώτη προτεραιότητα την τιμή, δεύτερη τη ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας και στη συνέχεια την ευκολία επικοινωνίας.

(δ) Οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας ήδη παρουσιάζουν προσφορές (π.χ. «και στο σπίτι σταθερά με Vodafone») με τις οποίες η υποκατάσταση με την σταθερή τηλεφωνία γίνεται τιμολογιακά πραγματικότητα.

(ε) Υπάρχει συνεχής αυξητική πορεία των συνδέσεων κινητής (περίπου 12,5 εκατομμύρια, Δεκέμβριος 2005) ενώ αντίστοιχα πτωτικές τάσεις στη σταθερή τηλεφωνία (PSTN και ISDN) τα τελευταία 4 έτη.

(στ) Οι τεχνολογικές εξελίξεις που ήδη έχουν προαναφερθεί (ΣΑΠ και ΑΠΤΒ-DSLAM).

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την ύπαρξη υποκαταστασιμότητας μεταξύ των υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης και των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά, θεωρεί ότι οι δύο υπηρεσίες είναι περισσότερο συμπληρωματικές παρά υποκατάστατες.

Διάκριση σε αγορές οικιακών, μη-οικιακών πελατών

Ένας συμμετέχων διαφωνεί με την διαπίστωση ότι οι δυναμικές της προσφοράς υπηρεσιών πρόσβασης σε μη οικιακούς χρήστες δεν διαφέρουν σημαντικά από αυτές των υπηρεσιών σε οικιακούς χρήστες. Συνεχίζοντας αναφέρει ότι με την είσοδο στην αγορά σταθερής πρόσβασης των εναλλακτικών παρόχων θα δημιουργηθούν πολύ σύντομα τα δεδομένα για την εν λόγω διαφοροποίηση διότι η δυναμική υφίσταται.

Ένας άλλος συμμετέχων θεωρεί ότι υπάρχουν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς όσον αφορά την παροχή συνδέσεων λιανικής πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες και σε μη-οικιακούς χρήστες, οι οποίες για να αποτυπωθούν απαιτείται από την ρυθμιστική αρχή, η οποία έχει την δυνατότητα να συλλέξει στοιχεία από όλους τους παρόχους, να προχωρήσει σε βαθύτερη μελέτη. Συνεχίζοντας αναφέρει μια σειρά από επιχειρήματα¹⁰⁹ προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του.

Η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι, στο βαθμό που υπάρχουν διαφορετικές δυναμικές στην προσφορά προς οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες που θα δικαιολογούσαν μία διάκριση των αγορών, αυτή η διάκριση δεν θα είχε επιπτώσεις στην εύρεση του παρόχου με ΣΙΑ, ούτε θα υπήρχε ουσιαστική διαφοροποίηση στις επιβαλλόμενες υποχρεώσεις. Επίσης, το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ σχετικά με το διαχωρισμό των πελατών σε οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες επηρεάζεται από το γεγονός ότι ο ΟΤΕ δεν διαχωρίζει τους πελάτες του σε οικιακούς, μη

¹⁰⁹ Οι πάροχοι δραστηριοποιούνται στην αγορά των μη οικιακών πελατών εγκαθιστώντας υποδομή στις περιοχές όπου η συγκέντρωση των μη-οικιακών πελατών είναι υψηλή, όπως φαίνεται και από τα αστικά κέντρα του ΟΤΕ, τόσο της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, που έχουν επιλέξει οι πάροχοι να προχωρήσουν σε συνεγκαταστάσεις (π.χ. Αμπελόκηποι 13, Αθηνάς 11, Δ.Μ.ΟΤΕ 9, Καλλιθέας 7, Χαλάνδρι 7, Ακρόπολη 6, Ερμού Θεσσαλονίκης 6 κλπ.). Επιπρόσθετα οι εναλλακτικοί πάροχοι παρέχουν σε επιχειρήσεις υπηρεσίες μέσω συνδέσεις ΣΑΠ.

οικιακούς και δεν έδωσε στοιχεία για διαφορετικές κατηγορίες πελατών στα σχετικά ερωτηματολόγια της ΕΕΤΤ.

Τέλος, ο ΟΤΕ στην απάντησή του στην παρούσα διαβούλευση επικαλείται αντιφατικές θέσεις, αναφέροντας ότι έχει δώσει ορισμένα στοιχεία στην ΕΕΤΤ σχετικά με τη διαφοροποίηση των πελατών του σε οικιακούς, μη οικιακούς, ενώ σε άλλο σημείο της απάντησής του αναφέρει ότι δεν διακρίνει ούτε κατηγοριοποιεί τους πελάτες του διότι ως πάροχος καθολικής υπηρεσίας έχει υποχρέωση να θέτει σε εφαρμογή γεωγραφικά εξομοιωμένα τιμολόγια.

Πρόσβαση PRA ISDN

Ένας συμμετέχων διαφωνεί με την εξαίρεση της πρόσβασης PRA ISDN, από τη σχετική αγορά. Συνεχίζοντας, θεωρεί ότι η πρόσβαση PRA ISDN θα πρέπει να ενταχθεί στη σχετική αγορά, καθώς αποτελεί προϊόν που προσφέρεται στους μη οικιακούς χρήστες, για τους οποίους δεν ορίζεται χωριστή αγορά. Επίσης σημειώνει ότι το επίπεδο ανταγωνισμού και οι φραγμοί εισόδου στην αγορά αυτή δεν διαφοροποιούνται από την αγορά που περιλαμβάνει τις συνδέσεις PSTN και BRA ISDN. Επιπλέον, αναφέρει ότι τα προβλήματα ανταγωνισμού που αντιμετωπίζονται στη σχετική αγορά που ορίζεται από την ΕΕΤΤ δεν διαφέρουν από τα προβλήματα ανταγωνισμού που αντιμετωπίζουν οι εναλλακτικοί πάροχοι στην αγορά παροχής πρόσβασης PRA ISDN. Τέλος ισχυρίζεται ότι ακόμη και εάν γίνει δεκτό ότι η πρόσβαση PRA ISDN ανήκει σε χωριστή αγορά, θα πρέπει να εξεταστεί και το επίπεδο ανταγωνισμού στην αγορά αυτή και εφόσον διαπιστωθεί ότι ο ΟΤΕ κατέχει Σημαντική Ισχύ, να επεκταθεί το σύνολο των κανονιστικών υποχρεώσεων που έχουν επιβληθεί και σε αυτήν την αγορά.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε στην παράγραφο 2.7 της Διαβούλευσης την ύπαρξη υποκαταστασιμότητας μεταξύ των διαφόρων μορφών λιανικής σταθερής πρόσβασης και συμπέρανε ότι οι υπηρεσίες πρόσβασης μέσω των PRA ISDN γραμμών δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική με τις υπηρεσίες πρόσβασης μέσω των γραμμών PSTN και BRA ISDN. Επίσης, η ΕΕΤΤ θεώρησε ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι για ορισμό ξεχωριστής αγοράς, ωστόσο θα παρακολουθεί όλες τις σχετικές εξελίξεις, τις οποίες θα έχει υπόψη σε μελλοντική ανάλυση της αγοράς. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι ο αριθμός των PRA συνδέσεων είναι πολύ μικρός σε σχέση με τον αριθμό των BRA και PSTN συνδέσεων γεγονός που φανερώνει ότι οι υπηρεσίες

φωνητικής τηλεφωνίας PRA απευθύνονται σε πολύ περιορισμό αριθμό πελατών (συνήθως μεγάλους πελάτες όπως call centers, κλπ) (βλ. πίνακα 1).

Πίνακας Γραμμών PSTN, ISDN BRA και ISN PRA (1997 – 2005)

	Γραμμές PSTN	Γραμμές ISDN BRA	Γραμμές ISDN PRA	ΣΥΝΟΛΟ PSTN & ISDN BRA	Γραμμές ISDN PRA ποσοστό της συνολικής Γραμμών PSTN & ISDN BRA
12/1997	5.430.855	792	134	5.431.647	0,0025%
12/1998	5.535.521	3.258	448	5.538.779	0,0081%
12/1999	5.610.931	27.542	1.478	5.638.473	0,0262%
12/2000	5.659.274	96.972	3.946	5.756.246	0,0686%
12/2001	5.607.726	199.033	5.385	5.806.759	0,0927%
12/2002	5.412.842	349.751	6.048	5.762.593	0,1050%
12/2003	5.200.368	448.542	6.766	5.648.910	0,1198%
12/2004	5.080.444	525.499	7.362	5.605.943	0,1313%
12/2005¹¹⁰	4.939.083	575.975	7.414	5.515.058	0,1344%

Γεωγραφία της αγοράς

Ένας συμμετέχων, παραθέτοντας κάποια επιχειρήματα¹¹¹, θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά των αγορών λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε

¹¹⁰ Για το 2005, οι γραμμές PSTN, BRA ISDN και PRA ISDN αποτελούν εκτίμηση της EETT

¹¹¹ (α) Δεδομένα δράσης κρατικών ενισχύσεων «Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής Πρόσβασης στις Περιφέρειες της Ελλάδας», που εντάσσεται στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας" (Μέτρο 4.2).

(β) Γεωγραφική ανομοιομορφία (λόγοι φυσικοί, δημογραφικοί, γεωγραφική κατανομή της επιχειρηματικής δραστηριότητας καθιστώντας ορισμένες περιοχές ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες) συνθηκών προσφοράς: αριθμό των υφιστάμενων συνεγκαταστάσεων για χρήση LLU-ADSL (όπου από τις 209 υφιστάμενες συνεγκαταστάσεις οι 150 είναι στην Αττική, οι 18 στην Θεσσαλονίκη, ενώ οι υπόλοιπες σε πρωτεύουσες νομών) αριθμός υφιστάμενων συνδέσεων ΣΑΠ παρέχονται στην Αττική και Θεσσαλονίκη.

σταθερή θέση, διαχωρίζεται σε δύο σχετικές γεωγραφικές αγορές ως προς την ανάπτυξη του ανταγωνισμού: την Αττική μαζί με την Θεσσαλονίκη και την υπόλοιπη Ελληνική επικράτεια.

Κατά την εξέταση της αγοράς από την ΕΕΤΤ, δεν προέκυψαν διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας, οι συμπεριφορές ζήτησης είναι ίδιες σε όλη την Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι οι περιοχές της χώρας εκτός των αστικών περιοχών της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης είναι σημαντικά πιο αραιοκατοικημένες. Το επίπεδο ανταγωνισμού που αντιμετωπίζει ο πάροχος με ΣΙΑ, ο ΟΤΕ, είναι μικρότερο στις αραιοκατοικημένες περιοχές της χώρας από ό,τι στα μεγάλα αστικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Αυτό όμως δεν αποτελεί συνάρτηση διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού αλλά εξαρτάται από τον αριθμό των διαθέσιμων πελατών στην κάθε γεωγραφική περιοχή. Σημειώνεται δε ότι, το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ, βάσει του αριθμού συνδέσεων σταθερής τηλεφωνίας στην Περιφέρεια Πρωτεύουσας (Νομαρχίες Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιώς) και στο νομό Θεσσαλονίκης, παραμένει στο τέλος του 2005 άνω του 99%.

Κανονιστικές υποχρεώσεις

Υποχρέωση παροχής Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR)

Εφτά (7) συμμετέχοντες συμφωνούν με την πρόταση της ΕΕΤΤ να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση παροχής της υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής (WLR).

Αν και συμφωνεί με την πρόταση της ΕΕΤΤ να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση παροχής της υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής, ένας συμμετέχων υποστηρίζει ότι η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ, στα πλαίσια των υποχρεώσεων πρόσβασης που του επιβάλλονται ως παρόχου με σημαντική ισχύ στην αγορά εκκίνησης κλήσεων, όπως έγινε στη Δανία και στη Γαλλία.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η επιβολή της υποχρέωσης παροχής της υπηρεσίας Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής συμβάλλει περισσότερο στην προώθηση του ανταγωνισμού στα πλαίσια της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, όπως άλλωστε θεώρησαν και οι εξής χώρες: Αυστρία, Βέλγιο, Τσεχία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Μάλτα, Νορβηγία, Πορτογαλία και Σουηδία.

Ένας συμμετέχων διαφωνεί με την εισαγωγή του προϊόντος WLR. Ο εν λόγω συμμετέχων υποστηρίζει ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού δεν θα πρέπει να εννοείται μόνο σε επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά σε επίπεδο υποδομής όπου και θα πρέπει να είναι και ο τελικός στόχος κάθε ρυθμιστικής παρέμβασης. Η Προεπιλογή, αλλά κυρίως η Αδεσμοποίηση Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο αποτελούν μέρος της μετάβασης στον τεχνολογικό ανταγωνισμό καθώς και οι δύο προϋποθέτουν την δημιουργία υποδομής από τους εναλλακτικούς παρόχους, σε διαφορετικό επίπεδο στην κλίμακα των επενδύσεων. Η εισαγωγή της υπηρεσίας WLR, όχι μόνο δεν δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την μετάβαση των παρόχων σε εναλλακτικές πλατφόρμες αλλά αντιθέτως οδηγεί στη δημιουργία παρόχων, οι οποίοι μέσω της εκμίσθωσης γραμμής θα μπορούν να εκμεταλλεύονται ακόμη και «καιροσκοπικά» την υποδομή του υφιστάμενου παρόχου πληρώνοντας χονδρικά και θα την μεταπωλούν στον τελικό χρήστη. Ο συμμετέχων συνεχίζει κάνοντας αναφορά στην Ισπανική Ρυθμιστική Αρχή, η οποία αναφέρει ότι «θεωρεί πως η εισαγωγή του μέτρου αυτού θα ήταν αντίθετη με τους αντικειμενικούς στόχους της νέας αγοράς, κάνοντας κακό στους παρόχους οι οποίοι έχουν αναπτύξει το δίκτυό τους και μειώνοντας τις δυνατότητές τους να ανταγωνιστούν με τρόπο εφικτό μακροπρόθεσμα. Υπό την έννοια αυτή, η ρυθμιζόμενη αγορά χονδρικής η οποία μπορεί να παρέχει κίνητρα για έναν αποτελεσματικό ανταγωνισμό, συμβατό με την προώθηση της αποτελεσματικής επένδυσης στις υποδομές, είναι η πρόσβαση στο δίκτυο. Υπηρεσίες πρόσβασης χονδρικής όπως το WLR δεν συμβαδίζουν με τον προαναφερόμενο στόχο, ενώ, αντιθέτως, θα συνεχίσει την εξάρτηση των παρόχων δικτύου από την Telefonica (TESAU)» Ο ανωτέρω συμμετέχων αναφέρει ότι η πλειονότητα των εναλλακτικών παρόχων προχωρούν στην ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων είτε μέσω της απόκτησης πρόσβασης στις υπηρεσίες τοπικού βρόχου (πλήρη ή μεριζόμενο) είτε προβαίνουν στην επέκταση νέων τεχνολογικών υποδομών (LMDS, WiFi, WiMax κλπ.). Επιπλέον, θεωρεί ότι πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα η επίπτωση που αναμένεται να έχει στο προσεχές μέλλον η IP τηλεφωνική υπηρεσία (VoIP) στην παραδοσιακή σταθερή τηλεφωνία, όπως άλλωστε συνέβη και στα περισσότερα Κράτη-Μέλη και αναμένεται να επιφέρει όξυνση του ανταγωνισμού στην αγορά πρόσβασης λιανικής.

Ο ίδιος συμμετέχων υποστηρίζει ότι, εφόσον θα επιβληθεί κοστοστρέφεια στις τιμές σε επίπεδο λιανικής και χονδρικής, οι εναλλακτικοί πάροχοι θα έχουν χαμηλά περιθώρια κέρδους και είναι πιθανό να παρέχουν υπηρεσίες κάτω του κόστους. Επιπροσθέτως, ο συμμετέχων αναρωτιέται εάν η εισαγωγή της WLR θα συνεπάγεται και τιμολόγηση κάτω του κόστους για τον ΟΤΕ και αν συμβεί κάτι τέτοιο πώς θα καλυφθεί η προκληθείσα ζημία που θα υφίσταται ο ΟΤΕ. Σχετικά με την αναμενόμενη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της προεπιλογής, ο συμμετέχων υποστηρίζει ότι η υπηρεσία προεπιλογής φτάνει στο επίπεδο της ωρίμανσης και ότι ίσως να παρατηρηθεί και μείωση των συνδρομητών Προεπιλογής, όπως παρουσιάστηκε ως γενικότερη τάση στην Ευρώπη, τόσο ως αποτέλεσμα των επιτυχημένων διαφημιστικών εκστρατειών των υφιστάμενων παρόχων να ξανακερδίσουν την χαμένη πελατεία τους όσο, ως επί το πλείστον, της στροφής της αγοράς προς ολοκληρωμένα πακέτα υπηρεσιών όπως φωνής, πρόσβασης στο internet και οπτικοακουστικού περιεχομένου.

Ο ανωτέρω συμμετέχων υποστηρίζει ότι η εισαγωγή της WLR μπορεί να έχει τελικά αρνητικές συνέπειες για τον καταναλωτή γιατί θα περιορίσει τις δυνατότητες του να διεκπεραιώνει τις κλήσεις του με περισσότερους του ενός παρόχους και γιατί μπορεί να του προκληθεί σύγχυση σχετικά με τους λογαριασμούς που θα λαμβάνει.

Δύο συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι η παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR) θα πρέπει να επιτρέπεται, όπως στην Ιταλία, μόνο όπου δεν διατίθεται η υπηρεσία της ΑΠΤΒ, προκειμένου η εισαγωγή του WLR να μην λειτουργήσει ανασταλτικά στις επενδύσεις. Σύμφωνα με τον ένα εκ των δύο συμμετεχόντων για να θεωρηθεί ότι παρέχεται πρόσβαση μέσω LLU, δεν αρκεί να βεβαιώσει ο ΟΤΕ ότι παρέχει τη δυνατότητα φυσικής συνεγκατάστασης, αλλά να έχουν εγκατασταθεί (με φυσική συνεγκατάσταση) στο κέντρο του ΟΤΕ τουλάχιστον 2 πάροχοι και να είναι ήδη τεχνικά εφικτή η σύνδεση συνδρομητών μέσω LLU στο συγκεκριμένο κέντρο.

Όπως έχει αναφερθεί και στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, ο σκοπός της υποχρέωσης παροχής Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών είναι να προωθήσει τον ανταγωνισμό αντιμετωπίζοντας τη δεσπόζουσα θέση του ΟΤΕ στην αγορά λιανικής πρόσβασης και να

ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης Επιλογής/ Προεπιλογής φορέα στην αγορά κλήσεων από σταθερή θέση. Με την υποχρέωση παροχής Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών ένας εναλλακτικός πάροχος μπορεί να αναλάβει μια πλήρη λιανική σχέση με τον πελάτη για όλες τις τηλεφωνικές υπηρεσίες συνδέοντας την πρόσβαση και τις κλήσεις και παρέχοντας ενιαίο λογαριασμό αλλά και να προσφέρει καινοτόμες τιμολογιακές επιλογές. Με το συνδυασμό της παροχής Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών και της υποχρέωσης παροχής Επιλογής / Προεπιλογής Φορέα, οι εναλλακτικοί πάροχοι θα αποκτήσουν την ικανότητα να δημιουργήσουν γρήγορα μια κριτική μάζα συνδρομητών, το οποίο αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη δικτύων στο επίπεδο του αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου. Ο συνδυασμός της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών με την Επιλογή / Προεπιλογή Φορέα θα δώσει τη δυνατότητα στους εναλλακτικούς παρόχους να κινηθούν στη σκάλα των επενδύσεων και επομένως να αναπτύξουν περισσότερες επενδύσεις υποδομών. Επίσης η EETT επισημαίνει ότι όλοι οι υπόλοιποι συμμετέχοντες στη Δημόσια Διαβούλευση δεν ανέφεραν κάτι σχετικό με την πιθανότητα παρεμπόδισης των επενδύσεων μετά την επιβολή της υποχρέωσης παροχής Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών.

Η EETT διαφωνεί με την άποψη ότι η παροχή Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών δεν θα αυξήσει τις επιλογές των πελατών. Οι πελάτες επιθυμούν να αγοράζουν δεσμοποιημένες τις υπηρεσίες πρόσβασης και υπηρεσιών σε ένα λογαριασμό και οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν έχουν μέχρι τώρα τη δυνατότητα αυτή. Ακόμη η EETT αδυνατεί να αντιληφθεί τις «αρνητικές συνέπειες για τον καταναλωτή» μετά την εισαγωγή της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών. Όλοι οι συμμετέχοντες στη Δημόσια Διαβούλευση εξήραν τις θετικές επιπτώσεις της επιβολής της υποχρέωσης της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών πλην ενός.

Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι, όσον αφορά την περίπτωση της Ισπανίας, η χώρα αυτή χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σημαντικής εναλλακτικής υποδομής με τη μορφή δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, τα οποία καλύπτουν μεγάλες γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Εάν επικρατούσαν οι ίδιες συνθήκες στην Ελλάδα, η EETT θα έπρεπε να εξετάσει τα κίνητρα για επενδύσεις τα οποία απορρέουν από τη διαθεσιμότητα της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών. Τέλος, η EETT θα εξετάσει προσεκτικά την ανάπτυξη των δικτύων που βασίζονται στον

αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο καθώς και την ανάπτυξη των δικτύων που βασίζονται στην Σταθερή Ασύρματη Πρόσβαση μέχρι την επόμενη εξέταση της αγοράς.

Προσφορά Αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών

Πέντε (5) συμμετέχοντες υπέβαλλαν απόψεις σχετικά με την προσφορά αναφοράς για τη χονδρική εκμίσθωση γραμμών.

Ένας συμμετέχων υποστηρίζει ότι η προσφορά αναφοράς θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερο βάρος στην περιγραφή αναλυτικών διαδικασιών για την παροχή υπηρεσίας και την επίλυση βλάβης. Η συμφωνία επιπέδου υπηρεσιών θα πρέπει να περιλαμβάνει ποινικές ρήτρες σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Προσφορά καθώς και να υπάρχουν δείκτες απόδοσης (KPIs) για το σύνολο της υπηρεσίας.

Ένας άλλος συμμετέχων θεωρεί ότι στο ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς θα πρέπει να περιληφθούν και τα εξής: (α) χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης της συγκεκριμένης αγοράς από τον ΟΤΕ και οι μηχανισμοί αναθεώρησής του, ποινικές ρήτρες για την μη τήρηση των όρων της συμφωνίας παροχής επιπέδου των υπηρεσιών και διαδικασίες που θα επιτρέπουν τον έλεγχο της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ της λιανικής και της χονδρικής του ΟΤΕ.

Ένας συμμετέχων σημειώνει ότι το ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς καλύπτει τις βασικές αρχές παροχής της υπηρεσίας. Υποστηρίζει όμως ότι είναι απολύτως αναγκαίο να διευκρινισθούν περαιτέρω λεπτομέρειες παροχής της υπηρεσίας, ιδίως όσον αφορά την ύπαρξη τυχόν εφάπαξ κόστους σύνδεσης, ελάχιστη περίοδο μίσθωσης, κόστος λύσης της μίσθωσης και λοιπές προϋποθέσεις.

Ένας τέταρτος συμμετέχων υποστηρίζει ότι η Προσφορά Αναφοράς θα μπορούσε να είναι αναλυτικότερη και δεσμευτικότερη, παρόλα αυτά αποτελεί ένα πρώτο σημαντικό θετικό βήμα που με τις επόμενες αναθεωρήσεις της θα υπάρξει συνεχής βελτίωση.

Ένας πέμπτος πάροχος συμφωνεί με το προτεινόμενο περιεχόμενο, αλλά θεωρεί απαραίτητο να προστεθούν τα ακόλουθα:

- i. Στο SLA που θα παρέχει ο ΟΤΕ πρέπει να προβλέπεται ότι ο χρόνος υλοποίησης αιτήματος ενεργοποίησης ισούται με την προθεσμία που παρέχεται για ενεργοποίηση

- προεπιλογής και να επιβληθούν ποινικές ρήτρες σε περίπτωση καθυστερήσεων. Επίσης, πρέπει η Προσφορά Αναφοράς να προβλέπει διαδικασίες ομαλής μετάβασης των συνδρομητών από την υπηρεσία επιλογής και προεπιλογής στην υπηρεσία WLR και αντίστοιχα από την υπηρεσία WLR σε πρόσβαση μέσω LLU.
- ii. Ο ΟΤΕ να υποχρεούται να παρέχει την υπηρεσία WLR μόνο όπου δεν παρέχεται πρόσβαση μέσω LLU. Για να θεωρηθεί ότι παρέχεται πρόσβαση μέσω LLU, δεν αρκεί να βεβαιώσει ο ΟΤΕ ότι παρέχει τη δυνατότητα φυσικής συνεγκατάστασης, αλλά να έχουν εγκατασταθεί (με φυσική συνεγκατάσταση) στο κέντρο του ΟΤΕ τουλάχιστον 2 πάροχοι και είναι ήδη τεχνικά εφικτή η σύνδεση συνδρομητών μέσω LLU στο συγκεκριμένο κέντρο. Το μοντέλο αυτό ακολουθείται στην πρόσφατη απόφαση της Ιταλικής Ρυθμιστικής Αρχής και διασφαλίζει ότι η παροχή WLR δεν θα λειτουργήσει ανασταλτικά στις επενδύσεις στο LLU.
 - iii. Ο εναλλακτικός πάροχος που παρέχει υπηρεσίες μέσω WLR δεν έχει την υποχρέωση παροχής επιλογής φορέα και προεπιλογής φορέα. Ειδικότερα, ο ΟΤΕ θα πρέπει να φράσσει τη δυνατότητα αυτή για τους συνδρομητές στους οποίους παρέχονται υπηρεσίες μέσω WLR.
 - iv. Η προσφορά WLR περιλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες που καλύπτονται από το μηνιαίο πάγιο που καταβάλλει ο συνδρομητής στον ΟΤΕ και όλες τις υπηρεσίες που δεν είναι τεχνικά ή οικονομικά βιώσιμο να παρέχονται από τον εναλλακτικό πάροχο
 - v. Ο ΟΤΕ δεν δικαιούται να προβεί σε “bundled” προσφορές, συνδυάζοντας το πάγιο της γραμμής με άλλες υπηρεσίες του, πριν τη δημοσίευση της Προσφοράς Αναφοράς WLR και τη διάθεση της υπηρεσίας WLR σε όλη την Ελλάδα (εκτός των κέντρων όπου παρέχεται LLU - σημείο ii)
 - vi. Σε περίπτωση μη πληρωμής του παγίου από τον συνδρομητή και αφού ακολουθηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες ειδοποίησης του συνδρομητή, θα πρέπει ο ΟΤΕ, κατόπιν σχετικού αιτήματος του παρόχου, να προβαίνει σε διακοπή της γραμμής (προσωρινή και οριστική). Εάν δεν προβλεφθεί η δυνατότητα αυτή, τότε οι επισφάλειες των εναλλακτικών παρόχων θα είναι πολύ μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες επισφάλειες του ΟΤΕ (που θα αφαιρούνται για να προκύψει η τιμή

- χονδρικής), καθώς οι εναλλακτικοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτό το μέσο πίεσης για να εισπράξουν τις οφειλές των συνδρομητών τους. Αυτό θα οδηγήσει σε κόστος των εναλλακτικών (συμπεριλαμβανομένων των επισφαλειών) πολύ υψηλότερο από την αντίστοιχη λιανική του ΟΤΕ και σε αρνητικά περιθώρια κέρδους.
- vii. Όπως προαναφέρθηκε, η συνέχιση της εκστρατείας win-back του ΟΤΕ και η επέκτασή της σε πελάτες στους οποίους παρέχεται η προεπιλογή σε συνδυασμό με το πάγιο της γραμμής βάσει WLR, θα προκαλέσει τεράστιες ζημίες στους εναλλακτικούς παρόχους, καθώς το κόστος απόκτησης των πελατών αυτών θα είναι υψηλότερο από το κόστος των πελατών που έχουν μόνο προεπιλογή. Επομένως, είναι απαραίτητο να μη επιβληθεί απλώς η γενική απαγόρευση χρήσης των πληροφοριών που διαθέτει το χονδρικό τμήμα του ΟΤΕ σχετικά με τους πελάτες στους οποίους παρέχονται υπηρεσίες μέσω WLR, αλλά να ληφθούν και πρακτικά μέτρα που θα διασφαλίζουν ότι η υποχρέωση αυτή τηρείται. Ειδικότερα, προτείνεται να απαγορευθεί στον ΟΤΕ να επικοινωνεί με οιονδήποτε τρόπο με δική του πρωτοβουλία με τους συνδρομητές των γραμμών για τις οποίες παρέχεται WLR για διάστημα 12 μηνών (standstill period). Επίσης, δεδομένου ότι η υπηρεσία αυτή θα παρέχεται σε συνδυασμό με την υπηρεσία προεπιλογής, είναι αναγκαία η τροποποίηση της διαδικασίας κατάργησης της προεπιλογής (όπως προβλέπεται στον ισχύοντα κανονισμό) προκειμένου να μη γίνεται πλέον η κατάργηση της προεπιλογής μόνο μέσω του ΟΤΕ, αλλά να είναι υποχρεωτική η υποβολή σχετικού αιτήματος στον προεπιλεγμένο πάροχο.

Επιπροσθέτως, ο ανωτέρω συμμετέχων πιστεύει ότι είναι αναγκαία η διεξαγωγή σύντομης δημόσιας διαβούλευσης επί συγκεκριμένου σχεδίου προσφοράς αναφοράς για την παροχή WLR.

Η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη τις επιμέρους παρατηρήσεις των παρόχων κατά τη διαδικασία έγκρισης της Προσφοράς Αναφοράς για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών.

Προτεινόμενος έλεγχος τιμών και κοστολόγησης για τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών

Ένας συμμετέχων υποστηρίζει ότι η ΕΕΤΤ πρέπει να επιβάλλει ένα μοντέλο cost-plus, όπως έγινε στη Μεγάλη Βρετανία, και όχι τη μεθοδολογία retail-minus για τον προσδιορισμό της τιμής της Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών, γιατί οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν έχουν τρόπο να αντικαταστήσουν το κλασικό δίκτυο πρόσβασης το οποίο αυτή τη στιγμή παίρνουν από τον ΟΤΕ

Ένας δεύτερος συμμετέχων συμφωνεί με τη μεθοδολογία retail-minus και τονίζει ότι παράλληλα θα πρέπει να ελέγχονται οι τιμές χονδρικής σε σύγκριση με τις αντίστοιχες τιμές λιανικές και να επιβάλλεται τροποποίησή τους όταν προκύπτει συμπίεση περιθωρίου κέρδους.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί τη μεθοδολογία retail-minus την πλέον κατάλληλη για την υποχρέωση επιβολής ελέγχου τιμών, όπως άλλωστε θεώρησαν όλες οι Ευρωπαϊκές Ρυθμιστικές Αρχές πλην της Ρυθμιστικής Αρχής του Η.Β.

Υποχρέωση υποβολής στοιχείων κόστους για τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης

Πέντε (5) συμμετέχοντες συμφωνούν με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA.

Ένας συμμετέχων εκφράζει επιφυλάξεις για το κατά πόσο το σύστημα FDC/CCA οδηγεί στην ορθή αποτύπωση του ιστορικού κόστους που έχει πλήρως αποσβέσει ο κυρίαρχος πάροχος, πολλώ δε μάλλον από τη στιγμή που το ιστορικό αυτό κόστος αναφέρεται σε μία υποδομή με χαρακτηριστικά μοναδικότητας.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υφιστάμενη προσέγγιση που βασίζεται στο κοστολογικό σύστημα FDC/CCA είναι κατάλληλη για τον προσδιορισμό του κόστους των υπηρεσιών πρόσβασης και για αυτό το λόγο θα πρέπει να διατηρηθεί.

Υποχρέωση επιβολής ανώτατου ορίου τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν με το προτεινόμενο ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι πρέπει να επιβληθούν δύο ανώτατα όρια τιμών (price caps), ένα για τα εφάπαξ τέλη σύνδεσης κι ένα για τα πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής. Ο ίδιος

συμμετέχων υποστηρίζει ότι τα εκπτωτικά πακέτα και προσφορές του ΟΤΕ πρέπει να υπάγονται σε αντίστοιχο έλεγχο, προκειμένου να περιορίζεται η δυνατότητα του παρόχου με ΣΙΑ να προβαίνει σε καταχρηστικές πρακτικές μέσω εκπτώσεων και προσφορών.

Ένας συμμετέχων δεν συμφωνεί με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την επιβολή ανώτατου ορίου τιμής στη λιανική σταθερή πρόσβασης στενής ζώνης, καθώς οι τιμές λιανικής θα πρέπει να προσδιοριστούν από την αγορά και τον ανταγωνισμό. Ο ίδιος συμμετέχων υποστηρίζει ότι η ΕΕΤΤ πρέπει να επιβάλλει ένα κατώτατο όριο τιμής στη λιανική σταθερή πρόσβασης στενής ζώνης προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα κακής διαχείρισης τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε επισφάλειες προς τον ΟΤΕ και σημαντικές ζημίες για τους παρόχους.

Ένας άλλος συμμετέχων υποστηρίζει ότι το εν λόγω μέτρο θα επηρεάσει ελάχιστα το επίπεδο του ανταγωνισμού και την ελαστικότητα της αγοράς. Επιπλέον, ο συμμετέχων κάνει αναφορά στις εκπτώσεις και συγκεκριμένα στο γεγονός ότι αυτό δύνανται να χρησιμοποιηθούν από τον κυρίαρχο πάροχο μίας σχετικής αγοράς ως εργαλείο ασκήσεως τιμολογιακής πίεσης στον ανταγωνισμό.

Ένας συμμετέχων υποστηρίζει ότι η ΕΕΤΤ πρέπει να επεξηγήσει το ανώτατο όριο τιμής $PRI - x$ όπου $x=0$ γιατί θεωρεί ότι η εθελουσία έξοδος των 5000 υπαλλήλων θα αυξήσει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα του ΟΤΕ και ότι αυτό θα έχει επίπτωση στο κόστος πρόσβασης το οποίο λογικά θα πρέπει να μεταφερθεί στην τιμή του χονδρικού προϊόντος πρόσβασης.

Όπως αναλυτικά περιγράφεται στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, ο έλεγχος τιμών των προϊόντων λιανικής πρόσβασης θα γίνεται με την επιβολή ενός ανωτάτου ορίου τιμής (price cap) και ενός υπό-πλαφόν τιμής (sub-cap). Σκοπός της επιβολής ανωτάτου ορίου τιμής είναι να αποτραπεί η υπερβολική τιμολόγηση. Τα εκπτωτικά πακέτα και οι προσφορές θα ελέγχονται με βάση τους κανόνες περί ανταγωνισμού και θα εξασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει συμπίεση περιθωρίου κέρδους.

Αναφορικά με το δείκτη τιμών καταναλωτή (CPI) επισημαίνεται ότι για τον υπολογισμό του ανωτάτου ορίου τιμής θα χρησιμοποιείται ο δείκτης τιμών καταναλωτή που ανακοινώνεται από τη Στατιστική Υπηρεσία στο τέλος κάθε χρονιάς για την χρονιά που πέρασε.

Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης

Έξι συμμετέχοντες συμφωνούν με την προτεινόμενη υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης.

Ένας συμμετέχων υποστηρίζει ότι η επιβολή της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης πρέπει να εξειδικεύεται με συγκεκριμένα μέτρα και να συνοδεύεται από αυστηρό έλεγχο από την πλευρά της EETT προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση του ΟΤΕ.

Ένας συμμετέχων τονίζει ότι η εν λόγω υποχρέωση δεν θα πρέπει να ταυτίζεται με το ότι ο πάροχος με ΣΙΑ δεν θα μπορεί να προσφέρει διαφορετικούς όρους και συνθήκες σε διαφορετικές ομάδες πελατών, όταν δικαιολογούνται με βάση οικονομίες κλίμακας και σκοπού και έχουν ως αποτέλεσμα επιπλέον εκπτώσεις στους τελικούς καταναλωτές. Επιπρόσθετα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές για οικιακούς και μη-οικιακούς συνδρομητές και να δοθεί η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών με διαφορετικούς όρους για τις κατηγορίες αυτές.

Όπως επισημαίνεται και στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, η EETT θεωρεί ότι η υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ΟΤΕ δεν κάνει διακρίσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων). Ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους σε ισοδύναμες περιστάσεις σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες και θα παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης

Πέντε συμμετέχοντες συμφωνούν με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης.

Ένας συμμετέχων υποστηρίζει ότι η έγκριση εφαρμογής εκπτώτικών πακέτων του ΟΤΕ δεν πρέπει να γίνεται από την EETT μετά από απλή δημοσίευσή τους στο τύπο, εφ' όσον πρόκειται για εκπτώσεις επί χρεώσεων που δεν έχουν εγκριθεί ως κοστοστρεφείς, αλλά να

επιτρέπεται μόνο εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 1 και 4 του ισχύοντος Κανονισμού Κοστολογικού Ελέγχου (ΑΠ ΕΕΤΤ 277/64/28-2-2003), δηλαδή ότι η εφαρμογή εκπωτικής πολιτικής να είναι δυνατή εφ' όσον συντρέχουν αμφότερες οι προϋποθέσεις για κοστοστρέφεια ή εύλογη τιμή και ο μη περιορισμός του ανταγωνισμού. Επιπροσθέτως, ο ίδιος συμμετέχων υποστηρίζει ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει στατιστικά και πραγματικά στοιχεία σε σχέση με την προώθηση υπηρεσιών λιανικής (π.χ. στοιχεία εξερχομένων κλήσεων κέντρων τηλεφωνικών πωλήσεων), ώστε να διασφαλίζεται ότι υπάρχει ισομερής κατανομή της προσέγγισης στο πελατολόγιό του και όχι στοχευμένη προσέγγιση ειδικώς των συνδρομητών των λοιπών παρόχων, με παράνομη χρήση δεδομένων διασύνδεσης από τις υπηρεσίες λιανικής του ΟΤΕ, στο πλαίσιο επανάκτησης πελατείας των εναλλακτικών παρόχων. Τέλος, ο ανωτέρω πάροχος αναφέρει ότι πρέπει να γίνεται δημοσίευση των στοιχείων μεριδίων αγοράς, όπως οι πληροφορίες αυτές υποβάλλονται από τους παρόχους και τον ΟΤΕ προς την ΕΕΤΤ ανά εξάμηνο, ώστε να υπάρχει εικόνα του πως εξελίσσεται ο ανταγωνισμός.

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι δεν υπάρχει θέμα επιβολής σχετικής υποχρέωσης και ότι αντίστοιχη διαδικασία με αυτή που ακολουθεί επί του παρόντος ο ΟΤΕ (σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΕΤΤ περί δημοσιότητας τιμολογίων) πρέπει να τηρούν όλοι οι πάροχοι, ώστε να είναι ενήμεροι τόσο οι καταναλωτές, όσο και η ρυθμιστική αρχή.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί εν μέρει με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης, αλλά θεωρεί ότι η υποχρέωση δημοσίευσης των τιμών χονδρικής θα πρέπει να συνοδεύεται και από την απαγόρευση δημοσίευσης των λιανικών τιμών του ΟΤΕ σε διάστημα μικρότερο του 1 μηνός από τη δημοσίευση των τιμών χονδρικής. Στο διάστημα του ενός μηνός ο ΟΤΕ μπορεί να υποβάλει στην ΕΕΤΤ τις τιμές που επιθυμεί να εφαρμόσει στη λιανική και να αναμένει την έγκριση αυτών μετά από έλεγχο τήρησης των υποχρεώσεων που μπορεί να του επιβληθούν σχετικά με τον έλεγχο τιμών λιανικής, ενώ παράλληλα θα ελέγχεται και η περίπτωση συμπίεσης περιθωρίου κέρδους των ανταγωνιστών του. Επιπροσθέτως, ο ανωτέρω συμμετέχων υποστηρίζει ότι ο ισχύον κανονισμός που επιτρέπει στον ΟΤΕ να εφαρμόζει τις λιανικές του τιμές την επόμενη ημέρα της δημοσίευσης εφόσον οι νέες τιμές είναι χαμηλότερες των προηγούμενων δεν επιτρέπει στην ΕΕΤΤ να ελέγξει εγκαίρως εάν προκύπτει πρόβλημα συμπίεσης περιθωρίου κέρδους. Επιπλέον, ο έλεγχος του περιθωρίου κέρδους που προκύπτει με

κάθε αλλαγή των τιμών χονδρικής ή λιανικής, θα πρέπει να ελέγχεται εκ των προτέρων με την επιβολή των αναγκαίων ρυθμιστικών υποχρεώσεων κοινοποίησης στον ΟΤΕ και όχι εκ των υστέρων, όταν πλέον έχει δημιουργηθεί στους καταναλωτές η εντύπωση ότι ο ΟΤΕ προτίθεται να προβεί σε μειώσεις αλλά αυτές απαγορεύονται ή αναιρούνται από την ΕΕΤΤ. Τέλος, ο εν λόγω συμμετέχων υποστηρίζει ότι θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικές υποχρεώσεις για τις ειδικές προσφορές που γίνονται προς μεγάλους εταιρικούς πελάτες. Οι προσφορές αυτές δεν δημοσιοποιούνται, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτός εκ των προτέρων ο έλεγχος της συμμόρφωσης του ΟΤΕ με τις υποχρεώσεις του, όταν προβαίνει σε τέτοιες προσφορές. Θεωρεί, λοιπόν, αναγκαίο να θεσπιστεί υποχρέωση του ΟΤΕ να γνωστοποιεί στην ΕΕΤΤ τους όρους και τις τιμές που προσφέρονται στους μεγάλους πελάτες, θέτοντας ένα όριο ετήσιων εσόδων ανά πελάτη, άνω του οποίου είναι υποχρεωτική η κοινοποίηση στην ΕΕΤΤ των σχετικών συμβάσεων και των τιμολογίων που εφαρμόζονται.

Η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη το σχόλιο του παρόχου, προτίθεται να διευκρινίσει περαιτέρω τις διαδικασίες κοινοποίησης των τιμολογιακών αλλαγών συμπεριλαμβανομένων των εκπρωτικών προσφορών και να αναθεωρήσει το σχετικό κείμενο.

Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

Εφτά συμμετέχοντες συμφωνούν με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον πάροχο με ΣΙΑ

Ζεύξη προϊόντων

Ένας πάροχος υποστηρίζει ότι η ζεύξη προϊόντων δύναται να οδηγεί σε οικονομίες κλίμακας και σκοπού με αποτέλεσμα να υπάρχει εξοικονόμηση για τους τελικούς καταναλωτές και συνεπώς ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την δυνατότητα να παρέχει συζευγμένα λιανικά προϊόντα/ υπηρεσίες (tied), ενώ παράλληλα θα παρέχει τα προϊόντα αυτά ως χωριστά προϊόντα/ υπηρεσίες, μεταφέροντας τις οικονομίες κλίμακας ως εκπτώσεις στους καταναλωτές. Η εμπορική αυτή πρακτική επικρατεί στον τομέα των τηλεπικοινωνιών καθώς δίνει την δυνατότητα στους τελικούς καταναλωτές να επιλέγουν πρόσθετες υπηρεσίες με χαμηλότερο συνολικό κόστος και βοηθούν στην εξάπλωση των νέων υπηρεσιών.

Η ΕΕΤΤ εμμένει στη θέση της, όπως αυτή περιγράφεται στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, ότι η σύζευξη προϊόντων λιανικής δύναται να περιορίσει τον ανταγωνισμό, κυρίως δια της επέκτασης της αγοραστικής ισχύος σε γειτονικές αγορές και με περιορισμούς στην ελευθερία καθορισμού τιμών.

4.1.3. Προτάσεις αναθεώρησης

Κατόπιν αναλυτικής εξέτασης των συμμετεχόντων επί της διαβούλευσης και έχοντας λάβει υπόψη τα υποβληθέντα σχόλια/ παρατηρήσεις τους, η ΕΕΤΤ επικαιροποίησε το κείμενο ορισμού και ανάλυσης αναφορικά με τη διαδικασία τροποποίησης/έγκρισης των τιμολογίων.

4.1.4. Αναλυτικές απαντήσεις συμμετεχόντων

4.1.4.1. VIVODI

Ερωτήσεις Διαβούλευσης αναφορικά με τον Ορισμό Αγοράς

E.1. Συμφωνείτε με την εξέταση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις σχετικές αγορές για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Συμφωνούμε με την εξέταση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις σχετικές αγορές για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.

E.2. Συμφωνείτε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Συμφωνούμε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτει στην ίδια σχετική αγορά.

E.3. Συμφωνείτε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Συμφωνούμε ότι η σχετική αγορά είναι η Ελληνική επικράτεια.

Ερωτήσεις Διαβούλευσης αναφορικά με την Ανάλυση Αγοράς

E.4. Συμφωνείτε με τα προβλήματα ανταγωνισμού που προσδιορίστηκαν από την ΕΕΤΤ ανωτέρω; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Συμφωνούμε με την ανάλυση της ΕΕΤΤ.

E.5. Συμφωνείτε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση; Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφορά; Παρακαλούμε όπως παραθέσετε αναλυτικά την απάντησή σας.

Η Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερο βάρος στην περιγραφή αναλυτικών διαδικασιών για την παροχή υπηρεσίας και την επίλυση βλάβης. Η συμφωνία επιπέδου υπηρεσιών θα πρέπει να περιλαμβάνει ποινικές ρήτρες σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Προσφορά καθώς και να υπάρχουν δείκτες απόδοσης (KPIs) για το σύνολο της υπηρεσίας.

Ε.6. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Συμφωνούμε με την πρόταση της ΕΕΤΤ.

Ε.7. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης (εφάπαξ τέλη σύνδεσης και πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής); Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Θεωρούμε ότι πρέπει να επιβληθούν δύο ανώτατα όρια τιμών (price caps), ένα για τα εφάπαξ τέλη σύνδεσης κι ένα για τα πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής διότι η πρόταση της Επιτροπής, όπως διατυπώνεται στο κείμενο της διαβούλευσης, φαίνεται αφενός να μη λαμβάνει υπόψη της το βασικό χαρακτηριστικό των τελών μίσθωσης γραμμής, ήτοι της περιοδικότητας αυτών, χαρακτηριστικό το οποίο ουσιαστικά καθορίζει τα περιθώρια επιχειρηματικής στρατηγικής και δράσης του παρόχου με ΣΙΑ στην εν λόγω αγορά κι αφετέρου να μη συμπεριλαμβάνει την πολιτική των εκπτώτικων πακέτων και προσφορών του ΟΤΕ.

Παρά το γεγονός ότι διατηρείται η υποχρέωση υποβολής οικονομικών στοιχείων στην ΕΕΤΤ σχετικά με τα υπό ρύθμιση προϊόντα ετησίως και ο έλεγχος και προσδιορισμός του κόστους των εν λόγω προϊόντων, η μέχρι σήμερα εμπειρία αποδεικνύει ότι ακόμη κι αν οι τιμές προϊόντων του ΟΤΕ δεν κρίνονται κοστοστρεφείς, εφαρμόζονται προσωρινά ως μη κοστοστρεφείς, με αποτέλεσμα αντίθετο από το επιδιωκόμενο, ήτοι την προώθηση του ανταγωνισμού. Σε αυτό προστίθεται και η αοριστία ως προς τον προσωρινό χαρακτήρα εφαρμογής τελών μη κοστοστρεφών. Με άλλα λόγια, η πρακτική έχει δείξει ότι μη κοστοστρεφείς τιμές τυγχάνουν εφαρμογής και πλέον του έτους, χρονικό διάστημα το οποίο δεν πληροί σε καμία περίπτωση την έννοια της προσωρινότητας ιδίως λαμβάνοντας υπόψη ότι ο σχετικός κοστολογικός έλεγχος διενεργείται ετησίως.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, θεωρούμε ότι ο ΟΤΕ με βάση την πρόταση της ΕΕΤΤ, ως έχει, διατηρεί και πάλι περιθώρια σταυροειδούς επιδότησης ή/και επιθετικής/ληστικής τιμολόγησης, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται η τιμή των τελών σύνδεσης και των πάγιων τελών μίσθωσης κατά τέτοιο τρόπο ώστε να πληρούνται μεν το υπό-πλαφόν και το ανώτατο όριο τιμής αλλά από την άλλη ο έλεγχος τιμών των σχετικών προϊόντων να καταδεικνύει τη μη κοστοστρέφεια αυτών. Μία τέτοια περίπτωση δημιουργεί αβεβαιότητα στην αγορά ως προς τον ορισμό του ύψους των σχετικών τελών λιανικής ιδίως δε εν όψει της εισαγωγής της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών (WLR) και της τιμολόγησης του εν λόγω προϊόντος βάσει φόρμουλας “retail-minus” και της μη περίληψης των εκπτωτικών πακέτων και προσφορών του ΟΤΕ στη σχετική άσκηση των ανώτατων ορίων τιμών. Ειδικά ως προς το τελευταίο σημείο και παρά την υποχρέωση αδεσμοποίητης παροχής προϊόντων εκ μέρους του ΟΤΕ την οποία επιβάλλει η Επιτροπή σας, το γεγονός ότι τα εκπτωτικά πακέτα και οι προσφορές του ΟΤΕ δεν υπάγονται στο γενικότερο έλεγχο των ανώτατων ορίων δίνει στον πάροχο με ΣΙΑ να προβεί σε υψηλές μειώσεις τιμών μέσω των προσφορών του. Αντίθετα, θεωρούμε ότι τα εν λόγω πακέτα και προσφορές πρέπει να υπάγονται σε αντίστοιχο έλεγχο ούτως ώστε να περιορίζεται η δυνατότητα του παρόχου με ΣΙΑ να προβαίνει σε καταχρηστικές πρακτικές μέσω εκπτώσεων και προσφορών.

Τέλος, προκειμένου να αποφευχθεί αβεβαιότητα στην αγορά σχετικά με τα ισχύοντα τέλη και τον τρόπο προσδιορισμού και ελέγχου αυτών, πιθανές συχνές τροποποιήσεις των σχετικών πλαφόν εκ μέρους της ΕΕΤΤ, περιπτώσεις «προσωρινής» και πάλι εφαρμογής τελών μη κοστοστρεφών και αργής ή/και ανώμαλης εξέλιξης του νεοεισερχόμενου προϊόντος της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών (WLR) και να προωθηθεί κατ’ ουσίαν ο ανταγωνισμός προς το συμφέρον του καταναλωτή, θεωρούμε ότι απαιτείται περαιτέρω διαφάνεια και διαχωρισμός ως προς τα σχετικά τέλη κι ως εκ τούτου προτείνουμε να επιβληθούν δύο ξεχωριστά ανώτατα όρια τιμών, ένα για το εφάπαξ τέλος σύνδεσης και ένα για τα πάγια περιοδικώς καταβαλλόμενα τέλη μίσθωσης γραμμής.

Ε.8. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης;

Συμφωνούμε με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης.

Ε.9. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Συμφωνούμε με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την επιβολή στον ΟΤΕ των υποχρεώσεων διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης.

Ε.10. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση;

Συμφωνούμε με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού αναφορικά με τη λιανική πρόσβαση.

4.1.4.2. HELLAS ON LINE

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ HELLAS ON LINE στην «Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ για τον ορισμό, την ανάλυση και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις αναφορικά με τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (αγορές υπ' αριθ. 1 και 2, της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής)» (εφεξής «η Διαβούλευση»).

Γενική Επιφύλαξη: Λαμβανομένου υπόψη ότι: (α) το κείμενο της παρούσας Διαβούλευσης δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΤ στις 29 Ιουλίου 2006 και η ημερομηνία

λήξης για την υποβολή παρατηρήσεων ήταν 28 Αυγούστου 2006 και ώρα 10:00, δηλαδή όλη η προθεσμία για την μελέτη του κειμένου συνέπεσε με τις καθιερωμένες καλοκαιρινές άδειες του προσωπικού της Εταιρίας με αποτέλεσμα να μην έχουμε την δυνατότητα εσωτερικού σχολιασμού του κειμένου από διάφορες ειδικότητες (τεχνικούς, οικονομολόγους, εμπειρογνώμονες της αγοράς κ.λ.π.), (β) η Εταιρία μας όπως και αρκετοί άλλοι πάροχοι ζήτησαν παράταση της προθεσμίας για την υποβολή των απαντήσεων κατά 48 ώρες, αίτημα το οποίο απορρίφθηκε από την ΕΕΤΤ, υποβάλλουμε τις απαντήσεις μας στις ερωτήσεις του κειμένου της διαβούλευσης με κάθε επιφύλαξη ότι οι απαντήσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν θα δεσμεύουν καθ' οιονδήποτε τρόπο την Εταιρία μας σε μελλοντικές της θέσεις.

Απαντήσεις:

1. Συμφωνούμε στα εξής σημεία: (α) η λιανική πρόσβαση και οι λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά. Υιοθετούμε την τεκμηρίωση του κειμένου της Διαβούλευσης, (β) υφίστανται ξεχωριστές αγορές για σταθερές και κινητές υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης. Η διαπίστωση αυτή δεν αποτελεί παραδοχή ότι η σχετική αγορά για της υπηρεσίες κινητής πρόσβασης θα πρέπει να παραμείνει αρρυθμιστη και ότι οι πάροχοι που τυχόν δραστηριοποιηθούν ως ιδεατοί πάροχοι υπηρεσιών τηλεφωνικών κλήσεων από κινητά δεν θα πρέπει αντίστοιχα να αποκτήσουν δυνατότητα να δραστηριοποιηθούν και στην αγορά για υπηρεσίες κινητής πρόσβασης, (γ) οι συνδέσεις PRA ISDN δεν περιλαμβάνονται στην ίδια σχετική αγορά με τις συνδέσεις PSDN/ISDN BRA. Υιοθετούμε την τεκμηρίωση του κειμένου της διαβούλευσης.
2. Διαφωνούμε με την διαπίστωση ότι οι δυναμικές της προσφοράς υπηρεσιών πρόσβασης σε μη οικιακούς χρήστες δεν διαφέρουν σημαντικά από αυτές των υπηρεσιών σε οικιακούς χρήστες. Με την είσοδο στην αγορά σταθερής πρόσβασης των εναλλακτικών παρόχων θα δημιουργηθούν πολύ σύντομα τα δεδομένα για την εν λόγω διαφοροποίηση διότι η δυναμική υφίσταται.
3. Συμφωνούμε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική Επικράτεια.
4. Συμφωνούμε με την παράθεση των προβλημάτων του ανταγωνισμού και υιοθετούμε την σχετική ανάλυση της Διαβούλευσης.
5. Συμφωνούμε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να περιέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση.

Συμφωνούμε με το ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς υπό την επιφύλαξη των ρυθμίσεων που θα περιλαμβάνονται στο κείμενο που θα δημοσιεύσει ο ΟΤΕ. Ακόμη θεωρούμε ότι στο ελάχιστο περιεχόμενο θα πρέπει να περιληφθούν και τα εξής: (α) χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης της συγκεκριμένης αγοράς από τον ΟΤΕ και οι μηχανισμοί αναθεώρησής του, ποινικές ρήτρες για την μη τήρηση των όρων της συμφωνίας παροχής επιπέδου των υπηρεσιών και διαδικασίες που θα επιτρέπουν τον έλεγχο της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ της λιανικής και της χρονδρικής του ΟΤΕ.

6. Συμφωνούμε.
7. Συμφωνούμε.
8. Συμφωνούμε.
9. Συμφωνούμε.
10. Συμφωνούμε.

4.1.4.3. ALTECTELECOMS

Συμφωνούμε με τα αποτελέσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με την ανάλυση της συγκεκριμένης αγοράς με τις εξής παρατηρήσεις:

Θεωρούμε ότι η επιλογή του κοστολογικού μοντέλου retail minus, όπως έχει αποδείξει και η διεθνής εμπειρία ενδέχεται να καταλήξει σε υψηλότερες τιμές πρόσβασης έναντι του μοντέλου cost plus. Το δίκτυο πρόσβασης, όπως παραδέχεται και η ΕΕΤΤ στην ανάλυση της είναι από τα δυσκολότερα αντικαταστήσιμα τμήματα του δικτύου του ΟΤΕ ενώ παράλληλα οι εναλλακτικοί τρόποι πρόσβασης δηλαδή η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και η σταθερή ασύρματη πρόσβαση έχουν ιδιαίτερα χαμηλή διείσδυση είτε λόγω των γνωστών καθυστερήσεων του ΟΤΕ στην παραχώρηση χώρων στα κέντρα του (περίπτωση αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο) είτε λόγω του υψηλού κόστους απόκτησης (περίπτωση σταθερής ασύρματης πρόσβασης). Επομένως οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν έχουν τρόπο να αντικαταστήσουν το κλασικό δίκτυο πρόσβασης το οποίο αυτή τη στιγμή παίρνουν από τον ΟΤΕ.

Άρα η επιλογή του μοντέλου retail minus ενδεχομένως να οδηγήσει σε επιπλέον συρρικνώσεις στα κέρδη των εναλλακτικών και καθυστερήσεις στον εναρμονισμό της ελληνικής αγοράς με τα Ευρωπαϊκά δεδομένα.

Σε αντίθεση με το μοντέλο cost minus, το μοντέλο cost plus επιτρέπει στον ΟΤΕ ένα ρυθμιζόμενο ποσοστό επί του χρησιμοποιούμενου κεφαλαίου άρα του δίνει το κίνητρό να συνεχίσει τις επενδύσεις, ενώ παράλληλα προσφέρει στην ΕΕΤΤ μία πλέον αντικειμενική κατανομή του κόστους.

Εν κατακλείδι το μοντέλο cost minus, προσφέρει ασφάλεια μόνο στον ΟΤΕ έναντι αλλαγών της τιμολογιακής του πολιτικής .

Την επιλογή του μοντέλου cost plus προτείνουμε και αναφορικά με την Ερώτηση 6 , επικαλούμενοι το παράδειγμα της Μ. Βρετανίας.

Επίσης, κρίνουμε αναγκαία από την πλευρά της ΕΕΤΤ την επεξήγηση του τύπου price cap , $PRI - x$ στο σημείο όπου $x=0$, καθώς θεωρούμε ότι η εθελουσία έξοδος των 5000 υπαλλήλων θα αυξήσει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα του ΟΤΕ και ότι αυτό θα έχει επίπτωση στο κόστος πρόσβασης το οποίο λογικά θα πρέπει να μεταφερθεί στην τιμή του χονδρικού προϊόντος πρόσβασης. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία εάν λάβουμε υπόψη ότι η τιμολογιακή πολιτική του ΟΤΕ για το 2007 θα καθοριστεί με βάση την εθελουσία ενώ τα κοστολογικά του στοιχεία για το 2007 θα οριστούν με ββάση τα στοιχεία του 2005 όταν η εθελουσία δεν είχε ολοκληρωθεί.

4.1.4.3.1.1. Ερώτηση 10

Θεωρούμε απαραίτητη την επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση καθώς ο λογιστικός διαχωρισμός είναι το πιο αποφασιστικό εργαλείο προκειμένου να ελεγχθεί η διαφάνεια και η διακριτική μεταχείριση του ΟΤΕ προς όφελος της λιανικής του πρόσβασης.

Ο λογιστικός διαχωρισμός είναι ο μόνος τρόπος να ελεγχθούν οι εσωτερικές καταγραφές του ΟΤΕ από τη λιανική στη χονδρική και επιπλέον δίχως το λογιστικό διαχωρισμό είναι άκαρπη η εφαρμογή του retail minus προς όφελος των υπολοίπων παρόχων και θα καταστήσει ασύμφορο το προϊόν WLR λόγω ασύμφορης τιμής σε μια αγορά όπου ο ΟΤΕ κατέχει το 99%. Άλλωστε, η υψηλότερη τιμή χονδρικής που θα προκύψει με τη μεθοδολογία retail minus δίχως το λογιστικό διαχωρισμό θα αποτελέσει επιπλέον μαξιλάρι για μεγαλύτερη ευελιξία στις τιμές των λιανικών κλήσεων του ΟΤΕ.

4.1.4.4. TELEDOME

Απαντήσεις TELEDOME στις Ερωτήσεις Διαβούλευσης – Ανάλυσης Αγοράς & Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

Ορισμός Αγοράς

1. Συμφωνείτε με την εξέταση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις σχετικές αγορές για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.
 - Συμφωνούμε με τις εκτιμήσεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις σχετικές αγορές, καθώς πιστεύουμε ότι η σχετική αγορά αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο με βάση τα κριτήρια των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους όπως η τιμή και η χρήση τους αλλά και σύμφωνα με τις οριοθετημένες συνθήκες του υγιούς ανταγωνισμού.

2. Συμφωνείτε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.
 - Συμφωνούμε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων, καθ' όσον προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΕΤΤ ότι τόσο οι οικιακοί όσο και οι εταιρικοί χρήστες χρησιμοποιούν τις ίδιες υπηρεσίες πρόσβασης (Αναλογική, ISDN BRA & PRI).

3. Συμφωνείτε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

- Συμφωνούμε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια, καθ' όσον δεν υφίστανται στοιχεία τα οποία να επιβάλλουν τον κατακερματισμό της αγοράς σε άλλες περιφέρειες.

Ανάλυση Αγοράς και Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

4. Συμφωνείτε με τα προβλήματα ανταγωνισμού που προσδιορίστηκαν από την ΕΕΤΤ ανωτέρω; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

- Σύμφωνα με την παρούσα Διαβούλευση (σελ 53), *«Η εξέταση της αγοράς από την ΕΕΤΤ οδηγεί στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά για την παροχή λιανικής πρόσβασης (στενής ζώνης) δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική»*. Συμφωνούμε με το συμπέρασμα αυτό, θεωρούμε όμως ότι, μέρος των προβλημάτων του ανταγωνισμού οφείλεται σε κανονιστικές και άλλες αποφάσεις της ΕΕΤΤ και στον τρόπο με τον οποίο ρυθμίζονται ορισμένες από τις υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί στον ΟΤΕ, κατά τρόπο που λειτουργεί σε βάρος του ανταγωνισμού. Ειδικότερα:
- Στην αγορά λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, η ανάθεση στον ΟΤΕ της αποκλειστικής αρμοδιότητας για την κατάργηση των αιτήσεων Προεπιλογής Φορέα των λοιπών παρόχων, όπως τροποποιήθηκε με την Απόφαση ΕΕΤΤ 366/48, ΦΕΚ 22/Β/17-1-2006, για την “Τροποποίηση του Κανονισμού Προεπιλογής”, πέραν των νομικών προβλημάτων που ενέχει, συνιστά τροχοπέδη σε κάθε δυνατότητα ανάπτυξης των εναλλακτικών παρόχων και πλήττει άμεσα την εύρυθμη λειτουργία του ανταγωνισμού. Η ρύθμιση αυτή δημιουργεί αδυναμία ουσιαστικής ανάπτυξης στους εναλλακτικούς τηλεπικοινωνιακούς παρόχους και παραγνώνει την συνολική ισχύ του ΟΤΕ, τα δυσανάλογα μεγάλα μέσα πρόσβασης στον καταναλωτή που διαθέτει σε σχέση με τους ανταγωνιστές του και την τεχνική και επικοινωνιακή δυνατότητα ελέγχου των συνδρομητών που διατηρεί ο ΟΤΕ. Τα σχετικά αποτελέσματα από την εφαρμογή της ρύθμισης αυτής είναι ήδη ορατά στα στοιχεία ενεργοποιήσεων-καταργήσεων

προεπιλογών των παρόχων στα οποία έχει πρόσβαση η ΕΕΤΤ για το πρώτο οκτάμηνο του 2006, τα οποία καταδεικνύουν ότι η ρύθμιση αυτή λειτουργεί σε βάρος της ανάπτυξης της αγοράς, καθώς έχει ως μόνο αποτέλεσμα, αντί την επένδυση για τη βελτίωση υποδομών, τη δαπάνη τεραστίων κεφαλαίων εκ μέρους των παρόχων για έξοδα απόκτησης πελάτη, εις όφελος κυρίως κέντρων τηλεφωνικών πωλήσεων, έξοδα τα οποία παραμένουν αναπόσβεστα καθώς ο αριθμός καταργήσεων είναι μεγαλύτερος ή ίσος με τον αριθμό ενεργοποιήσεων νέων αιτήσεων.

- Η ρύθμιση αυτή του Κανονισμού Προεπιλογής βρίσκεται στους αντίποδες της πρακτικής των ευρωπαϊκών χωρών όπου ο ανταγωνισμός λειτουργεί αποτελεσματικά, όπως τη Μ. Βρετανία, όπου η κατάργηση της προεπιλογής γίνεται στον προεπιλεγμένο πάροχο, πλην περιπτώσεων αποδειχθείσας άρνησης σύμβασης εκ μέρους του συνδρομητή, οπότε και γίνεται στον πάροχο της διευκόλυνσης προεπιλογής φορέα. Η αντίθετη ελληνική πρακτική, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την παγίωση της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην Ελληνική αγορά. Στην Ελλάδα, όπου οι πρακτικές win back του ΟΤΕ διατηρούν σχεδόν αμείωτα τα ποσοστά του στην αγορά, οι ρυθμίσεις της προεπιλογής ευνοούν την αδυναμία ουσιαστικής ανάπτυξης των παρόχων εις όφελος της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην αγορά.
- Ειδικότερα, η εν λόγω απόφαση ευνοεί κατά αδικαιολόγητο τρόπο τον ΟΤΕ, επιτρέποντάς του την ανέξοδη και εύκολη επανάκτηση συνδρομητών του, για τους ακόλουθους λόγους:
 - ο Πρώτον, γιατί η τηλεφωνική προώθηση των υπηρεσιών του ΟΤΕ σε συνδυασμό με την κατάργηση της προεπιλογής των εναλλακτικών παρόχων, γίνεται χωρίς την τήρηση εκ μέρους του των διατάξεων για τη σύναψη συμβάσεων από απόσταση (χωρίς δηλαδή την αποστολή στο συνδρομητή κανενός από τα έγγραφα που ορίζει ο ν. 2251/94), κάτι το οποίο προσδίδει τεράστιο κοστολογικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον ΟΤΕ, καθώς κάθε νέος συνδρομητής για τον πάροχο συνεπάγεται και αυτό το σχετικό κόστος, το οποίο όμως δεν βαρύνει αντιστοίχως τον ΟΤΕ όταν ανακτά τον ίδιο συνδρομητή.

- Δεύτερον γιατί, σύμφωνα την προταθείσα από την ΕΕΤΤ ερμηνεία του τρέχοντος Κανονισμού Προεπιλογής Φορέα σε συνδυασμό με τις διατάξεις το Νόμου περί Προστασίας Καταναλωτή, προκύπτει μία αδικαιολόγητη διαφορετική μεταχείριση του τρόπου κατάργησης των συμβάσεων, που λειτουργεί εις βάρος των παρόχων: γιατί μόνο ισομερής και δίκαια διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί να είναι οι πάροχοι αρμόδιοι και υπόχρεοι, αμέσως μετά τη σύναψη της σύμβασης με το συνδρομητή (οπότε και είναι πλέον εύλογο να ανακύψουν ζητήματα αμφισβήτησης της βούλησης ή αλλαγής γνώμης του συνδρομητή), να προωθούν προς κατάργηση στον ΟΤΕ τις αιτήσεις για τις οποίες οι συνδρομητές υποβάλλουν «δήλωση υπαναχώρησης» σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2251 που διέπουν τη σύμβαση από απόσταση, αλλά μετά το πρώτο δίμηνο από τη σύναψη της σύμβασης, η υποβολή αιτήσεων κατάργησης προεπιλογής από το συνδρομητή, να πρέπει να γίνεται αποκλειστικά στον ανταγωνιστή των παρόχων, ΟΤΕ! Μόνο αποτέλεσμα της διάταξης αυτής είναι να προσδίδεται ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον ΟΤΕ, για την εύκολη και ανέξοδη τηλεφωνική κατάργηση της σύμβασης των συνδρομητών των ανταγωνιστών του, μέσω του τεράστιου ανθρώπινου δυναμικού, κέντρων τηλεφωνικών πωλήσεων και εκατοντάδων καταστημάτων που διαθέτει πανελλαδικά. Το μείζον αυτό ζήτημα ανταγωνισμού πρέπει να επανεξετασθεί από την ΕΕΤΤ με την υιοθέτηση νέων ρυθμίσεων σχετικά με την προεπιλογή φορέα που, διατηρώντας τη μέριμνα για την προστασία του καταναλωτή, να μην λειτουργούν εν τέλει σε βάρος της εύρυθμης και ισορροπημένης ανάπτυξης της αγοράς.
- Ειδικότερα, εάν ο ΟΤΕ υποχρεωθεί να παράσχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση, στοιχείο καθ' εαυτό απολύτως θετικό για την ενίσχυση του ανταγωνισμού, η διατήρηση ταυτοχρόνως της υποβολής αιτήσεων κατάργησης προεπιλογής μόνον στον ΟΤΕ δύναται να καταστήσει την λειτουργία της υπηρεσίας αυτής προβληματική. Εάν π.χ. η εκμίσθωση γραμμών χονδρικής, συνεπάγεται την ανάληψη πρόσθετων οικονομικών υποχρεώσεων από τους παρόχους, οι οποίες δεν προλαβαίνουν να

αποσβεσθούν λόγω της απώλειας των συνδρομητών προεπιλογής μέσω του win back ΟΤΕ, ή συνεπάγεται την κατάρτιση νέων επιχειρηματικών σχεδίων, εμπορικών προϊόντων, συστημάτων διαχείρισης υπηρεσιών, τα οποία δεν δύνανται να αποδώσουν εμπορικά οφέλη λόγω της αποκλειστικής κατάρτησης των υπηρεσιών προεπιλογής φορέα στον ΟΤΕ, η υπηρεσία αυτή δεν αναμένεται να ευνοήσει την ενίσχυση του ανταγωνισμού.

- Η Διαβούλευση αναφέρεται στην απόφαση της ΕΕΤΤ 381/2/3-4-2006 (ΦΕΚ Β 558/4-5-2006) “Λήψη Απόφασης επί της πρότασης του ΟΤΕ σχετικά με τα τιμολόγια φωνητικής τηλεφωνίας, μισθωμένων γραμμών, διασύνδεσης και αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, για το έτος 2006,» (σελ. 71) ως παράδειγμα πρόσφατης κανονιστικής παρέμβασης της ΕΕΤΤ στην κοστολογική πολιτική του ΟΤΕ. Η έγκριση όμως από την ΕΕΤΤ εφαρμογής μη κοστοστρεφών τιμών λιανικής και ταυτοχρόνως εκπτωτικών πακέτων του ΟΤΕ, όπως έλαβε χώρα με την εν λόγω απόφασή της, δημιουργεί συνθήκες περιορισμού του ανταγωνισμού και επιβράδυνσης ανάπτυξης των παρόχων, ακριβώς κατά αντίθετο τρόπο από το σκοπούμενο –κατά την αιτιολογία της απόφασης- αποτέλεσμα. Η έρευνα των συνεπειών της εφαρμογής των τιμών λιανικής και των εκπτωτικών πακέτων ΟΤΕ στην αγορά, όπως έγινε εκ μέρους της ΕΕΤΤ, σε διάστημα ελαχίστων ημερών, είναι αδύνατον να υπήρξε εμπεριστατωμένη και επαρκής. Τη σχετική απόφαση της ΕΕΤΤ θεωρούμε μη νόμιμη, ιδίως στο μέτρο που εγκρίνει τεράστιες αυξήσεις ορισμένων χρεώσεων του ΟΤΕ και ταυτοχρόνως εγκρίνει εκπτώσεις λιανικής επί μη κοστοστρεφών χρεώσεων του ΟΤΕ, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 και 4 του ισχύοντος Κανονισμού Κοστολογικού Ελέγχου (ΑΠ ΕΕΤΤ 277/64/28-2-2003) η εφαρμογή εκπτωτικής πολιτικής είναι δυνατή εφ’ όσον συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις για κοστοστρέφεια ή εύλογη τιμή και ο μη περιορισμός του ανταγωνισμού. Παρόμοιες πρακτικές οδηγούν στη διαιώνιση της μη συμμόρφωσης του ΟΤΕ προς τις νόμιμες υποχρεώσεις του σε σχέση με την κοστολόγηση των υπηρεσιών του.
- Αντιστοίχως, η έγκριση κοστοστρεφών τιμών του ΟΤΕ για το έτος 2005, δυνάμει της απόφασης ΕΕΤΤ 381/1/3-4-2006 που μνημονεύεται τη Διαβούλευση (σελ. 32, υποσ. 36,

και σελ. 71) ως παράδειγμα πρόσφατης κανονιστικής παρέμβασης της ΕΕΤΤ στην κοστολογική πολιτική του ΟΤΕ, θέτει αντιθέτως ζητήματα συμπίεσης περιθωρίων κέρδους των παρόχων. Ήδη, με την εν λόγω απόφαση, εγκρίνονται αυξήσεις της τάξεως έως και 290% σε σχέση με τις τιμές με τις οποίες τιμολογήθηκαν οι πάροχοι από τον ΟΤΕ για το έτος 2005, γεγονός το οποίο αποτελεί μείζονα παραβίαση των κανόνων του ανταγωνισμού, καθώς δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανεπίτρεπτη σε βάρος τους αναδρομική τροποποίηση των δεδομένων χρέωσής τους, κάτι αντίθετο προς τις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου προς τη Διοίκηση. Ιδίως το ζήτημα της συμπίεσης περιθωρίων των παρόχων από τις επί μακρόν ακολουθούμενες τιμολογιακές πρακτικές του ΟΤΕ, αν και έχει αποτελέσει επανειλημμένα αντικείμενο «δέσμευσης» προς διερεύνηση από πλευράς της ΕΕΤΤ, ουδέποτε αποτέλεσε αντικείμενο πραγματικής διερεύνησης και επιβολής κυρώσεων.

- Επισημαίνουμε επομένως και πάλι ότι, σε σχέση με τις επιβαλλόμενες στον ΟΤΕ υποχρεώσεις κοστοστρέφειας, δεδομένου ότι η μη εμπρόθεσμη εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόδειξης της κοστοστρέφειας εκ μέρους του ΟΤΕ είναι έως σήμερα ο κανόνας, για λόγους προστασίας του ανταγωνισμού πρέπει ρητώς να προβλέπεται μη αναδρομικότητα όλων των τυχόν αυξητικών χρεώσεων χονδρικής του ΟΤΕ οι οποίες εγκρίνονται ως κοστοστρεφείς από την ΕΕΤΤ μετά το χρόνο εφαρμογής τους.

5. Συμφωνείτε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση; Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφορά; Παρακαλούμε όπως παραθέσετε αναλυτικά την απάντησή σας.

- Συμφωνούμε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση. Η διπλή τιμολόγηση του συνδρομητή, με το λογαριασμό ΟΤΕ και το λογαριασμό του προεπιλεγμένου παρόχου συνιστά έναν από τους κύριους ανασταλτικούς παράγοντες για την αποδοχή των υπηρεσιών των παρόχων από τους καταναλωτές, καθώς συνεπάγεται διπλές διαδικασίες πληρωμών που είναι

χρονοβόρες και ανεπιθύμητες από πολλούς συνδρομητές. Ο ενιαίος λογαριασμός αποτελεί αντιθέτως πλέον φιλική και λειτουργική για τον καταναλωτή λύση.

- Το ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς καλύπτει τις βασικές αρχές παροχής της υπηρεσίας. Είναι όμως απολύτως αναγκαίο να διευκρινισθούν περαιτέρω λεπτομέρειες παροχής της υπηρεσίας, ιδίως όσον αφορά την ύπαρξη τυχόν εφάπαξ κόστους σύνδεσης, ελάχιστη περίοδο μίσθωσης, κόστος λύσης της μίσθωσης και λοιπές προϋποθέσεις.
- Όπως ήδη επισημάνθηκε, η Χονδρική εκμίσθωση γραμμών πρέπει να συνοδεύεται από τροποποίηση του Κανονισμού Προεπιλογής Φορέα όσον αφορά τον τρόπο κατάργησης της υπηρεσίας Προεπιλογής Φορέα, προκειμένου οι σχετικές αιτήσεις να υποβάλλονται από το συνδρομητή στον Προεπιλεγμένο Πάροχο. Άλλως, τυχόν ανάληψη πρόσθετων υποχρεώσεων από τους παρόχους με τη χονδρική εκμίσθωση από τον ΟΤΕ και υπομίσθωση γραμμών στους συνδρομητές, ταυτοχρόνως προς την δυνατότητα του ΟΤΕ να είναι αποκλειστικά αρμόδιος για την αποδοχή αιτήσεων κατάργησης της υπηρεσίας προεπιλογής από τους ίδιους συνδρομητές, θα είναι νομικά εσφαλμένη και εμπορικά καταστροφική για τους παρόχους. Εφ' όσον μάλιστα πλέον οι συνδρομητές υπομισθώνουν την χρήση της γραμμής απ' ευθείας από τον πάροχο, η κατάργηση της υπηρεσίας προεπιλογής φορέα θα πρέπει, σύμφωνα με τις βασικές αρχές του δικαίου των συναλλαγών, να γίνεται προς τον προεπιλεγμένο πάροχο.
- Η Χονδρική εκμίσθωση γραμμών δύναται, με τις ανωτέρω επιφυλάξεις, να λειτουργήσει ευνοϊκά για την τόνωση του ανταγωνισμού. Ενδέχεται όμως, να επιφέρει και αύξηση των επισφαλών απαιτήσεων των παρόχων από συνδρομητές που δεν θα εξοφλούν, πλέον των λογαριασμών χρήσεων υπηρεσιών, και το σχετικό πάγιο, ενώ όμως η χρέωση για τη μίσθωση της γραμμής θα πρέπει να καταβάλλεται από τον πάροχο στον ΟΤΕ. Έως σήμερα, οι συνδρομητές που δεν εξοφλούσαν τον λογαριασμό υπηρεσιών προεπιλογής των παρόχων είχαν την ευχέρεια, εξοφλώντας τον λογαριασμό παγίου του ΟΤΕ, να μεταβαίνουν από πάροχο σε πάροχο, με

αποτέλεσμα τη συσσώρευση επισφαλειών στην αγορά. Προκειμένου να αποφευχθεί το φαινόμενο αυτό, πρέπει να προβλεφθούν, με την επιφύλαξη της έγκαιρης προηγούμενης ειδοποίησης του συνδρομητή, ασφαλιστικές δικλείδες αντίστοιχες προς τη δυνατότητα πλήρους διακοπής της τηλεφωνικής σύνδεσης λόγω οφειλών που προβλέπεται σήμερα μόνο υπέρ του ΟΤΕ, η οποία πρέπει να ισχύει έναντι και υπέρ όλων των παρόχων.

6. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

- Συμφωνούμε με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA, υπό την προϋπόθεση ότι το κοστολογικό σύστημα θα τυγχάνει ορθής εφαρμογής και λειτουργίας από πλευράς του ΟΤΕ, περιλαμβανομένων των τυχόν βελτιωτικών προτάσεων των ελεγκτών της ΕΕΤΤ και αποτελεσματικού συναφούς ελέγχου από πλευράς της ΕΕΤΤ, διότι η έως σήμερα εμπειρία καταδεικνύει την συστηματική μη ορθή εφαρμογή του εν λόγω συστήματος από τον ΟΤΕ σε σχέση με την απόδειξη της κοστοστρέφειας άλλων υπηρεσιών, και την υιοθέτηση, παρ' όλα αυτά, των χρεώσεων ως κοστοστρεφών από πλευράς της ΕΕΤΤ.

7. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης (εφάπαξ τέλη σύνδεσης και πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής); Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

- Δεν συμφωνούμε με την πρόταση να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για την λιανική σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, καθώς οι τιμές λιανικής θα πρέπει να προσδιοριστούν από την αγορά και τον ανταγωνισμό. Για να αποφευχθούν όμως

φαινόμενα κακής διαχείρισης τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε επισφάλειες προς τον ΟΤΕ και σημαντικές ζημιές για τους παρόχους, η ΕΕΤΤ θα πρέπει να επιβάλει ένα **κατώτατο** όριο τιμής για την λιανική σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν παρόμοια φαινόμενα με αυτά που έχουν εμφανιστεί και συνεχίζουν να ισχύουν σήμερα στην αγορά των πακέτων ADSL μέσω ΑΡΥΣ.

8. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης;

- Συμφωνούμε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Ο ΟΤΕ παγίως διαχωρίζει πλήρως την αντιμετώπιση του μεταξύ των δικών του πελατών λιανικής, καθώς και των θυγατρικών εταιρειών του, σε σχέση με τους ανταγωνιστές Παρόχους. Οι πρώτοι απολαμβάνουν άλλους χρόνους ικανοποίησης αιτημάτων τους, υψηλότερο επίπεδο εξυπηρέτησης, καθώς και ταχύτητα επίλυσης προβλήματος και σαφή προτεραιότητα στην συνολική αντιμετώπισή τους.
- Είναι ως εκ τούτου σημαντικό να δημιουργηθεί βλαβοληπτικό κέντρο το οποίο να μπορεί να ικανοποιήσει συγκεκριμένα KPIs, για την εξυπηρέτηση πελατών Χονδρικής, ώστε οι συνδρομητές των παρόχων να μην μένουν για πολλές μέρες δίχως υπηρεσία.
- Η τιμολογιακή πολιτική του ΟΤΕ στην λιανική θα πρέπει να εξεταστεί και να συγκριθεί με όλες τις συγκρινόμενες με την χονδρική χρεώσεις, ώστε να αποφύγουμε στρεβλώσεις, όπως όταν ο πάροχος αγοράζει χονδρική κάτι το οποίο στην λιανική κοστίζει πολύ φτηνότερα. Το σημείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, ειδικά σε ότι αφορά τις εφάπαξ χρεώσεις. Π.χ. ένας πελάτης του ΟΤΕ στην λιανική, για να αιτηθεί και λάβει μια τηλεφωνική γραμμή θα πληρώσει εφάπαξ τέλος σύνδεσης €35, ενώ ο πάροχος στην χονδρική πληρώνει €55 για να μεταφερθεί η γραμμή του συνδρομητή του από τον ΟΤΕ σε αυτόν. Ο ίδιος

πελάτης του ΟΤΕ αν μετακομίσει και ζητήσει την μεταφορά της γραμμής του, θα πληρώσει στον ΟΤΕ Τέλος Μεταφοράς Τηλεφωνικής Σύνδεσης €29,34, ενώ ο πάροχος θα πρέπει να πληρώσει €55 αν είναι στο ίδιο ΑΤΚ και αν είναι σε διαφορετικό, θα πρέπει να ακυρώσει την γραμμή και να πληρώσει το κόστος απεγκατάστασης και να παραγγείλει νέα γραμμή με κόστος €55! Συνολικά ο πάροχος καταλήγει να πληρώνει 2 και 3 φορές περισσότερα στα εφάπαξ κόστη από ότι ο πελάτης λιανικής του ΟΤΕ. Αυτό ανεβάζει αισθητά το κόστος απόκτησης του πελάτη και καθιστά τα επιχειρηματικά σχέδια μη οικονομικά βιώσιμα. Ειδική μέριμνα και τιμολογιακή πολιτική θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις μεταφοράς γραμμών και άλλων παρόμοιων πιθανών αιτημάτων των πελατών.

9. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

- Συμφωνούμε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης, με την επιφύλαξη ότι, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, σε καμία περίπτωση, η έγκριση εφαρμογής εκπτώτικών πακέτων του ΟΤΕ δεν πρέπει να γίνεται από την ΕΕΤΤ μετά από απλή δημοσίευσή τους στο τύπο, εφ' όσον πρόκειται για εκπτώσεις επί χρεώσεων που δεν έχουν εγκριθεί ως κοστοστρεφείς, αλλά να επιτρέπεται μόνο εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 1 και 4 του ισχύοντος Κανονισμού Κοστολογικού Ελέγχου (ΑΠ ΕΕΤΤ 277/64/28-2-2003), δηλαδή ότι η εφαρμογή εκπτώτικής πολιτικής να είναι δυνατή εφ' όσον συντρέχουν αμφότερες οι προϋποθέσεις για κοστοστρέφεια ή εύλογη τιμή και ο μη περιορισμός του ανταγωνισμού.
- Ο ΟΤΕ θα έπρεπε να παρέχει στατιστικά και πραγματικά στοιχεία σε σχέση με

την προώθηση υπηρεσιών λιανικής (π.χ. στοιχεία εξερχομένων κλήσεων κέντρων τηλεφωνικών πωλήσεων), ώστε να διασφαλίζεται ότι υπάρχει ισομερής κατανομή της προσέγγισης στο πελατολόγιό του και όχι στοχευμένη προσέγγιση ειδικώς των συνδρομητών των λοιπών παρόχων, με παράνομη χρήση δεδομένων διασύνδεσης από τις υπηρεσίες λιανικής του ΟΤΕ, στο πλαίσιο επανάκτησης πελατείας των εναλλακτικών παρόχων.

- Θεωρούμε επίσης ότι θα έπρεπε να γίνεται δημοσίευση των στοιχείων μεριδίων αγοράς, όπως οι πληροφορίες αυτές υποβάλλονται από τους παρόχους και τον ΟΤΕ προς την ΕΕΤΤ ανά εξάμηνο, ώστε να υπάρχει εικόνα του πώς εξελίσσεται ο ανταγωνισμός.

10. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση;

- Συμφωνούμε, διότι χωρίς την εφαρμογή λογιστικού διαχωρισμού δεν είναι δυνατή η παρακολούθηση των κοστοστρεφών χρεώσεων της λιανικής και της χονδρικής στις υπηρεσίες πρόσβασης.

4.1.4.5. TIM HELLAS

Επί των ερωτήσεων που τίθενται από τη δημόσια διαβούλευση, αναφορικά με τον ορισμό και την ανάλυση της σχετικής αγοράς.

Ορισμός Αγοράς

Αναφορικά με την υπό 1 ερώτηση. Συμφωνείτε με την εξέταση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις σχετικές αγορές για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Θεωρούμε ότι τα συμπεράσματα ότι:

- (i) οι υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης και οι υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων είναι συμπληρωματικές και όχι εναλλάξιμες υπηρεσίες και ως εκ τούτου δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά, καθώς και ότι

(ii) οι υπηρεσίες σταθερής και κινητής πρόσβασης δεν εμπίπτουν στην ίδια αγορά,

είναι ορθά και επαρκώς τεκμηριωμένα.

Ειδικότερα, ως προς το πρώτο συμπέρασμα για την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης και για την παροχή υπηρεσιών λιανικών τηλεφωνικών κλήσεων απαιτούνται ξεχωριστές και διαφορετικές υποδομές, πολλώ δε μάλλον αναφέρονται σε διαφορετικές υπηρεσίες, γεγονός που έχει επισημανθεί από την Ε.Ε.Τ.Τ.. Είναι δε γεγονός ότι για να είναι σε θέση κάποιος εναλλακτικός πάροχος να εισέλθει στην αγορά πρόσβασης κατ' εφαρμογή του SSNIP test, θα πρέπει αναπόδραστα να έχει πρόσβαση σε ευκολίες πρόσβασης¹¹². Είναι δε γενικώς παραδεκτό ότι οι υποδομές/υπηρεσίες χονδρικής στις οποίες έχουν σήμερα πρόσβαση οι -εν δυνάμει ανταγωνιστές του κυρίαρχου παρόχου- εναλλακτικοί πάροχοι, προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες τηλεφωνικών κλήσεων δεν τους επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών λιανικής πρόσβασης.

Ως προς το δεύτερο συμπέρασμα, η Ε.Ε.Τ.Τ. ορθά καταλήγει ότι οι υπηρεσίες σταθερής και κινητής πρόσβασης δεν εμπίπτουν στην ίδια αγορά, πολλώ δε μάλλον η θέση αυτή είναι η επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αποτυπώνεται στην περιπτώσιολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου¹¹³ και στο ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο¹¹⁴, καθόσον οι αγορές υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κινητής πρόσβασης, δεν αντιμετωπίζονται ως λειτουργικά εναλλάξιμες των υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και από απόψεως ρυθμιστικής πολιτικής συγκροτούν ξεχωριστές αγορές.

¹¹² Είτε ιδιόκτητες, είτε όχι (π.χ. αδεσμοποίητος τοπικός βρόχος ή πλέον κατόπιν της ρυθμιστικής παρέμβασης που προτίθεται να προβεί η Ε.Ε.Τ.Τ., μέσω της χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών -WLR-).

¹¹³ Telia/Telenor Case No COMP/M.1439, Vodafone/Mannesmann Case No COMP/M.1795, Telia/Sonera Case No COMP/M.2803.

¹¹⁴ Βλ. Σύσταση 2003/311/ΕΚ.

Αναφορικά με την υπό 2 ερώτηση. Συμφωνείτε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Αναφορικά με την υπό 3 ερώτηση. Συμφωνείτε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Ως προς το θέμα της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς επανερχόμαστε σε όσα έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες δημόσιες διαβουλεύσεις¹¹⁵, καθώς και στην παράλληλη της παρούσας δημόσιας διαβούλευσης, αυτή που αναφέρεται στις αγορές 3, 4, 5, και 6 της Σύστασης.

Θεωρούμε ότι αν και σαφώς η υπαγωγή της σχετικής αγοράς σε γεωγραφικά όρια επί της αρχής αναφέρεται στην περιοχή όπου οι επιχειρήσεις-παίκτες της σχετικής αγοράς δραστηριοποιούνται από την πλευρά της προσφοράς και της ζήτησης των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών και υπό τον όρο ότι οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς, τα δε τα γεωγραφικά όρια μίας αγοράς δεν πρέπει να περιλαμβάνουν γειτονικές γεωγραφικές περιοχές στις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού δύνανται διαφέρουν σημαντικά¹¹⁶, δεν πρέπει καθ' ουδένα λόγω τα γεωγραφικά όρια μίας αγοράς να συγχέονται με τα διοικητικά όρια μίας χώρας. Πολλώ δε μάλλον χώρες με σημαντικά διαφορετική διοικητική διάρθρωση δύνανται να συναποτελούν μία αγορά, όταν επιχειρήσεις της μίας χώρας μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει ανταγωνιστές υποκαθιστώντας τις επιχειρήσεις της έτερης χώρας κατά την εφαρμογή του SSNIP test¹¹⁷. Επί τη βάση της θεώρησης αυτής, πιστεύουμε ότι και σε αυτή τη δημόσια διαβούλευση δεν έχει τεκμηριωθεί επαρκώς η γεωγραφική διάσταση της σχετικής αγοράς.

¹¹⁵ Βλ. Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με τον ορισμό, ανάλυση της αγοράς και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις για την Αγορά Χονδρικής Πρόσβασης και Εκκίνησης Κλήσεων στα Δίκτυα Κινητής Τηλεφωνίας (αγορά υπ' αριθμ. 15 της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

¹¹⁶ United Brands v. Commission [1978] ECR 207

¹¹⁷ Ως εκ τούτου κατά την οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς θα πρέπει να συνυπολογίζονται ο παράγοντας των εισαγωγών και εν προκειμένω το cross border subsidization, τα κόστη μεταφοράς καθώς και άλλα δυναμικά στοιχεία της αγοράς όπως οι καταναλωτικές συνήθειες.

Ανάλυση Αγοράς και Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

Αναφορικά με την υπό 4 ερώτηση. Συμφωνείτε με τα προβλήματα ανταγωνισμού που προσδιορίστηκαν από την ΕΕΤΤ ανωτέρω; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Η διαπίστωση της Ε.Ε.Τ.Τ.¹¹⁸ ότι: «...ο ΟΤΕ είναι ουσιαστικά μονοπώλιο στη σχετική αγορά προϊόντων», αναφερόμενη στα μερίδια αγοράς επί των συνδέσεων χαλκού, δεν αφήνει περιθώρια για παρερμηνείες.

Επαναλαμβάνουμε δε την πάγια επισήμανσή μας, αναφορικά με τις αγορές σταθερής τηλεφωνίας, ότι αν και τα μερίδια αγοράς που εν προκειμένω καταγράφει η Ε.Ε.Τ.Τ. είναι μόνο η πρώτη ένδειξη, η οποία εν προκειμένω δεν αφήνει περιθώρια για παρερμηνείες καθόσον αγγίζει το απόλυτο διαπιστώνουμε ότι τα μερίδια αυτά δεν έχουν διαμορφωθεί συγκυριακά, αλλά ιστορικά παραμένουν το ίδιο υψηλά, γεγονός που αποτελεί σαφή ένδειξη της ακαταπόνητης δυναμικής του κυρίαρχου παρόχου, ο οποίος έχει επιτύχει το απόλυτο. Επιπρόσθετα, αν και έχει παρατηρηθεί ιστορικά ότι η απορύθμιση και φιλελευθεροποίηση μίας μονοπωλιακής αγοράς οδηγεί αναπόδραστα -ως natural effect- τον ιστορικά μονοπωλιακό παίκτη σε απώλεια μεριδίων, χωρίς βέβαια αυτό να συνεπάγεται και άνευ άλλου απώλεια της ΣΙΑ που ιστορικά αυτός διαθέτει¹¹⁹, εν προκειμένω, η υπερδεκαετής απορύθμιση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στη χώρα μας και η δραστηριοποίηση περί των 16 -όπως

¹¹⁸ Βλ. Κεφάλαιο 3.2. παρ. τελευταία, της δημόσιας διαβούλευσης.

¹¹⁹ Βλ. Σκέψη 27 της Οδηγίας Πλαίσιο 2002/27/ΕΚ: «Είναι απαραίτητο οι εκ των προτέρων κανονιστικές υποχρεώσεις να μην επιβάλλονται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υπάρχει ουσιαστικός ανταγωνισμός, δηλαδή σε αγορές στις οποίες μια ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά, και όπου τα μέτρα αποκατάστασης, στο πλαίσιο του εθνικού και κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού, δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος. ... Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να αναλύουν κατά πόσο μια αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών είναι πράγματι ανταγωνιστική σε έναν συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο Στην ανάλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα πρέπει να περιλαμβάνεται ανάλυση του κατά πόσον η αγορά έχει ανταγωνιστικές προοπτικές και, κατά συνέπεια, κατά πόσον η τυχόν έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα έχει διάρκεια. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα αντιμετωπίσουν επίσης το θέμα των αναδυόμενων αγορών, όπου, εκ των πραγμάτων, η εταιρεία που ηγείται της αγοράς είναι πιθανό να διαθέτει σημαντικό μερίδιο της αγοράς αλλά δεν θα πρέπει να της επιβάλλονται άτοπες υποχρεώσεις. ...».

επισημαίνεται στη διαβούλευση- εναλλακτικών παρόχων δεν έχει προκαλέσει στον κυρίαρχο πάροχο κατ' ελάχιστο απώλεια μεριδίων, γεγονός που άνευ άλλου αποδεικνύει την αποτυχία του ανταγωνισμού στις εν λόγω αγορές.

Αναφορικά με την υπό 5 ερώτηση. Συμφωνείτε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση; Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφορά; Παρακαλούμε όπως παραθέσετε αναλυτικά την απάντησή σας.

Αναφορικά με την υπό 6 ερώτηση. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Ως προς το θέμα της υποχρέωσης κοστολόγησης επί τη βάση του FDC-CC, επαναλαμβάνουμε για μία ακόμη φορά τις επιφυλάξεις μας¹²⁰ αναφορικά με το κατά πόσο η μεθοδολογία αυτή οδηγεί στην ορθή αποτύπωση του ιστορικού κόστους που έχει πλήρως αποσβέσει ο κυρίαρχος πάροχος, πολλώ δε μάλλον από τη στιγμή που το ιστορικό αυτό κόστος αναφέρεται σε μία υποδομή με χαρακτηριστικά μοναδικότητας.

Επαναλαμβάνουμε δε ότι είναι θεμελιώδεις από πλευράς του Εθνικού Ρυθμιστή, σε όλες τις διαβουλεύσεις που αφορούν αγορές όπου βασικός παράγοντας ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος είναι το μοναδικό δίκτυο του κυρίαρχου παρόχου, να λάβει υπόψη της κατά την ανάλυση της αγοράς την ιστορικά προνομιακή θέση του κυρίαρχου παρόχου έναντι του ανταγωνισμού η οποία πραγματώνεται με την προνομιακή και συχνά αποκλειστική πρόσβαση αυτού σε υποδομές με μοναδικά χαρακτηριστικά και η οποία συνεχίζει να υφίσταται ως τέτοια. Το FDC μπορεί μεθοδολογικά να είναι «απλό» να υπολογιστεί επί τη βάσει απολογιστικών οικονομικών στοιχείων, πολλώ δε μάλλον σε έναν πάροχο που εφαρμόζει λογιστικό διαχωρισμό και έχει δομημένα top-down κέντρα κόστους, όμως παραγνωρίζεται:

¹²⁰ Βλ. Κεφάλαιο V της από 24.7.2006 απάντησης της Εταιρίας μας (αριθμ. πρωτ. Ε.Ε.Τ.Τ. 26872).

- (α) πρώτον, ότι η μέθοδος αυτή επιμερισμού του κόστους τυγχάνει εν πολλύς αυθαίρετη¹²¹ καθόσον δεν αντανακλά τις αιτίες του κόστους,
- (β) δεύτερον, ότι σε περιπτώσεις όπου μεγάλο μέρος του κόστους είναι σταθερό και αναφέρεται σε ιστορικές επενδύσεις (sunk costs) -όπως κυρίως συμβαίνει στις τηλεπικοινωνίες και ιδίως όταν αναφερόμαστε στις υποδομές του πρώην μονοπωλιακού κυρίαρχου παρόχου- η δυνατότητα επιμερισμού του κόστους είναι κατ' ουσία αδύνατη, διότι ιστορικά τα κέντρα κόστους έχουν αλλάξει, πολύ δε περισσότερο έχουν αλλάξει τα τελικά προϊόντα και υπηρεσίες του κυρίαρχου παρόχου,
- (γ) τρίτον, ότι αντίθετα με άλλες μεθόδους κοστολόγησης, το FDC υπολογίζει το κόστος μονοσήμαντα, χωρίς δυνατότητα υπολογισμού ενός εύρους κόστους ανάλογα με τις παραδοχές που θα γίνουν για τον επιμερισμό του σταθερού κοινού και ομαδικού κόστους (βλ. EDC & LRIC),
- (δ) τέταρτον, ότι το FDC είναι κατάλληλο να εφαρμοστεί σε παρόχους με ανύπαρκτη ή ελάχιστη κοστολογική υποδομή, επιχείρημα που δεν μπορεί να υποστηριχτεί για τον κυρίαρχο πάροχο,
- (ε) πέμπτον, ότι στερείται κινήτρων για τον κυρίαρχο πάροχο να περιορίσει το κόστος του¹²², εφόσον του υπερκαλύπτει το ιστορικό κόστος του.

Ως εκ τούτου, εκ περισσού εκφράζουμε και στην παρούσα διαβούλευση την απορία μας, με ποιους όρους θα αποτυπώσει η Ε.Ε.Τ.Τ. την ευκολία και τα προνόμια που απολάμβανε ο κυρίαρχος πάροχος όταν εγκαθιστούσε ως μονοπώλιο, άνευ αδειών και άλλων περιορισμών και

¹²¹ Βλ. Ν. Βέττας και Γ. Κατσουλάκος «Πολιτική Ανταγωνισμού & Ρυθμιστική Πολιτική», σελ 233 επ..

¹²² Πολύ περισσότερο όταν στο κατώτερο-ζευκτικό κομμάτι της αγοράς παραμένει κυρίαρχος και γνωρίζει ότι επ' άπειρον θα εισπράττει το κόστος πρόσβασης από τους εν δυνάμει ανταγωνιστές του.

διοικητικών προβλημάτων¹²³, την υποδομή που σήμερα εκμεταλλεύεται. Παραγνωρίζεται επομένως ότι το κόστος μίας υποδομής διαφέρει σημαντικά, ανάλογα:

- με τη χρονική στιγμή που αυτό το έργο θα εκτελεστεί,
- το κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει και
- τα προνόμια ή μη που απολαμβάνει ο ιδιοκτήτης της υποδομής.

Αναφορικά με την υπό 7 ερώτηση. Συμφωνείτε ότι **θα πρέπει να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης (εφάπαξ τέλη σύνδεσης και πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής); Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.**

Ως προς την επιβολή ανώτατου ορίου τιμών στις λιανικές αγορές, θεωρούμε ότι το μέτρο αυτό ελάχιστα θα επηρεάσει το επίπεδο του ανταγωνισμού και την ελαστικότητα της αγοράς. Εν προκειμένω, όπως και στην παράλληλη διαβούλευση των αγορών 3, 4, 5, & 6 της Σύστασης, σας παραπέμπουμε στην απάντηση της Εταιρίας μας¹²⁴ στη δημόσια διαβούλευση για την λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών -η οποία παρουσιάζει ανάλογα χαρακτηριστικά με τη δομή των ως άνω αγορών 3, 4, 5, & 6 της Σύστασης-, όπου αναλύαμε σε οικονομικούς και εμπορικούς όρους το πώς ένας επί της ουσίας μονοπωλιακός πάροχος με πρόσβαση σε μοναδικότητες -όπως η υποδομή- δύναται ακολουθώντας αντι-ανταγωνιστική τιμολογιακή πολιτική σε επίπεδο λιανικής να οδηγήσει τους εν δυνάμει ανταγωνιστές του σε οικονομικές αναποτελεσματικότητες (ζημίες) και κατ' επέκταση σε εμπορική αποτυχία (εφαρμογή του Efficient Component Pricing Rule¹²⁵ σε καθεστώς τιμολογιακής ανισότητας¹²⁶).

¹²³ Είναι χαρακτηριστική η ευκολία ακόμη και σήμερα με την οποία ο κυρίαρχος πάροχος προβαίνει σε έργα πολιτικού μηχανικού (π.χ. επιχωματώσεις, οπτική ίνα) χωρίς να αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα από τη δημόσια διοίκηση, ενώ αντίθετα ο ανταγωνισμός καταδιώκεται ως/σαν να προσβάλει το δημόσιο συμφέρον.

¹²⁴ Βλ. Κεφάλαια II, III, V, της από 24.7.2006 απάντησης της Εταιρίας μας (αριθμ. πρωτ. Ε.Ε.Τ.Τ. 26872).

¹²⁵ Βλ. Willig R.D. "The theory of network access pricing" Issues in Public Utility Regulation, Michigan State University Press, Baumol W., Ordover J.A. & Willig R.D. "Parity pricing and its critics: A necessary condition for efficiency in the provision of bottleneck services to competitors" Yale Journal of Regulation & Baumol

Εν προκειμένω, με ικανοποίηση διακρίνουμε ότι η ως άνω παρατήρηση δεν έχει διαφύγει του συλλογισμού της Ε.Ε.Τ.Τ. η οποία, στη δημόσια διαβούλευση των αγορών 3, 4, 5 & 6, διαπιστώνει: *«Ωστόσο, τα ως άνω προβλήματα ανταγωνισμού είναι δύσκολο να αντιμετωπισθούν δια της επιβολής ενός ανώτατου ορίου τιμής, ιδιαίτερα εάν προκύπτουν σε στενά οριζόμενες αγορές. Για να αντιμετωπίσει αυτές τις περιπτώσεις, η ΕΕΤΤ προτείνει να παρέμβει χρησιμοποιώντας και πληροφορίες που παρέχει ο ΟΤΕ στα πλαίσια των υποχρεώσεών του για υποβολή στοιχείων κόστους».*

Τέλος, επιστούμε την προσοχή της Ε.Ε.Τ.Τ. αναφορικά με την εφαρμογή του καθεστώτος εκπτώσεων γενικότερα, καθόσον αυτό δύναται να χρησιμοποιηθεί από τον κυρίαρχο πάροχο μίας σχετικής αγοράς ως εργαλείο ασκήσεως τιμολογιακής πίεσης στον ανταγωνισμό, πολλώ δε μάλλον όταν αναφερόμαστε σε αγορές σε επίπεδο λιανικής και οι προσφερόμενες εκπτώσεις είναι ανεξάρτητες αντικειμενικών κριτηρίων και εποπτείας.

Αναφορικά με την υπό 8 ερώτηση. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης;

Αναφορικά με την υπό 9 ερώτηση. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Αναφορικά με την υπό 10 ερώτηση. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση;

4.1.4.6. ΟΤΕ

Α. Γενικές Παρατηρήσεις

W., Panzar J. & Willig R.D “ *Contestable Markets and the theory of industry structure*” Harcourt, Brace Javanovich.

¹²⁶ Βλ. Ν. Βέττα και Γ. Κατσουλάκο «Πολιτική Ανταγωνισμού & Ρυθμιστική Πολιτική», σελ 422 επ..

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι το υπό Δημόσια Διαβούλευση κείμενο της EETT αποτελεί μια απλουστευμένη προσέγγιση της δυναμικής της αγοράς πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση. Το κείμενο αγνοεί συστηματικά σημαντικούς παράγοντες που μεταβάλλουν την εκτίμηση της δεσπόζουσας θέσης με βάση τα κριτήρια: φραγμοί εισόδου και δυναμικός ανταγωνισμός καθώς και της δυναμικής δομής της αγοράς η οποία να μπορεί να αντισταθμίσει την δεσπόζουσα θέση, συνεπώς και το εύρος των ρυθμιστικών μέτρων που θα πρέπει να επιβληθούν.

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η πρόταση της EETT για την επιβολή της υποχρέωσης παροχής υπηρεσίας Χοντρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (Wholesale Line Rental – WLR), παρουσιάζοντας εκτενή σχετική επιχειρηματολογία, θα οδηγήσει σε στρέβλωση των κινήτρων που υποστηρίζουν την ανάπτυξη του δικτύου των παρόχων, παρέχοντας πλεονεκτήματα σε παρόχους οι οποίοι δεν προβαίνουν σε καμία δημιουργία υποδομής, ενώ θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στους παρόχους οι οποίοι έχουν αναπτύξει ή έχουν επιχειρηματικά σχέδια να αναπτύξουν το δίκτυό τους. Οι ρυθμίσεις σε αγορές χονδρικής θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν κίνητρα για έναν αποτελεσματικό ανταγωνισμό, συμβατό με την προώθηση της αποτελεσματικής επένδυσης στις υποδομές και όχι να διατηρούν την εξάρτηση των παρόχων δικτύου από τον ΟΤΕ.

Επιπρόσθετα η υποχρέωση παροχής WLR, το οποίο είναι ένα προϊόν που στηρίζεται πρακτικά στο μοντέλο resale, αφού απλώς αποτελεί μεταπώληση ενός υφιστάμενου προϊόντος, δεν μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και δεν διαφαίνεται να αποτελεί βιώσιμη λύση για τους εναλλακτικούς παρόχους, αφού αναμένεται το κέρδος να κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα οπότε και ενέχει τον κίνδυνο παροχής της υπηρεσίας κάτω του κόστους, αυξάνοντας τις ζημιές που παρουσιάζουν στο σύνολο τους οι πάροχοι σταθερής τηλεφωνίας. Επίσης δεν διαφαίνεται ότι μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της προεπιλογής και τις επιλογές των καταναλωτών, ενώ αντίθετα μπορεί να δημιουργήσει περισσότερη σύγχυση, περιορίζοντας τις επιλογές των συνδρομητών, περιπλέκοντας τους περισσότερο και πιθανώς διατηρώντας την ύπαρξη δυο λογαριασμών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει στροφή της αγοράς προς ολοκληρωμένα πακέτα υπηρεσιών όπως φωνής, πρόσβασης στο internet και οπτικοαουστικού περιεχομένου, συνεπώς η παροχή φωνητικών υπηρεσιών αποκλειστικά δεν αποτελεί πια αρκετά ελκυστική πρόταση για τους καταναλωτές, η παροχή της υπηρεσίας WLR δεν μπορεί να είναι επιλογή στρατηγικού χαρακτήρα. Τέλος η υποχρέωση παροχής της υπηρεσίας WLR δεν συνάδει με την στρατηγική της EETT για την ανάπτυξη των υποδομών, όπως αυτή έχει παρουσιαστεί τόσο στην αγορά τηλεπικοινωνιών στο σύνολο της όσο και στον ΟΤΕ, οδηγώντας τους εναλλακτικούς παρόχους υψηλότερα στην κλίμακα των επενδύσεων. Με βάση τα παραπάνω ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η υποχρέωση αυτή δεν θα πρέπει να επιβληθεί.

Στο μεγαλύτερο μέρος της ανάλυσης δεν λαμβάνεται υπόψη ότι υπάρχει ήδη ρύθμιση και έχουν επιβληθεί κανονιστικές υποχρεώσεις για την παροχή Αδεσμοποίησης Πρόσβασης σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους (αγορά υπ. αρ. 11, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής). Η

ρύθμιση στην αγορά αυτή περιορίζει σημαντικά τα εμπόδια εισόδου στην αγορά λιανικής. Επίσης δεν λαμβάνεται υπόψη το ενδιαφέρον που έχει πρόσφατα αναπτυχθεί από μεγάλο αριθμό παρόχων για την υπηρεσία αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, με μεγάλο αριθμό αιτήσεων για συνεγκατάσταση, οι οποίες ήδη δρομολογούνται από τον ΟΤΕ προς υλοποίηση. Η προσέγγιση αυτή αποτελεί στρατηγική ανάπτυξης όχι μόνο του ανταγωνισμού σε υπηρεσίες πρόσβασης, αλλά της διάδοσης της ευρυζωνικότητας και των επενδύσεων στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στο σύνολο τους.

Παράλληλα δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιδράσεις των τεχνολογικών εξελίξεων, τόσο αναφορικά με τις νέες τεχνολογίες ασύρματης ή ADSL πρόσβασης που μπορεί να αντικαταστήσουν την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση σε στενοζωνικές υπηρεσίες όπως αυτή παρέχεται σήμερα μέσω του δικτύου χαλκού, καθιστώντας τις επενδύσεις των παρόχων σταθερής τηλεφωνίας σε τεχνολογίες PSTN/ISDN όλο και περισσότερο μη αποδοτικές. Αποτέλεσμα των τεχνολογικών αυτών εξελίξεων είναι οι πάροχοι σταθερής τηλεφωνίας να κατευθύνονται προς επενδύσεις σε σχετικές τεχνολογίες, οι οποίες με χαμηλότερο κόστος επένδυσης παρέχουν μεγαλύτερες δυνατότητες παροχής υπηρεσιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ενδιαφέρον των παρόχων σταθερής τηλεφωνίας κατά τη δημοπρασία που πραγματοποίησε η EETT για τη χορήγηση δικαιώματος χρήσης ραδιοσυχνοτήτων σταθερής ασύρματης πρόσβασης στην ζώνη των 3,5 GHz, όπου το δικαίωμα χρήσης καταχωρήθηκε με τίμημα €20.475.000. Επίσης χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι οι εταιρείες σταθερής τηλεφωνίας που δραστηριοποιούνται στη ανάπτυξη υπηρεσιών μέσω αδεσμοποιημένου τοπικού βρόχου δεν προσφέρουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων PSTN/ISDN BRA, αλλά μέσω ADSL πρόσβασης, επενδύοντας σε DSLAM.

Επίσης δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη ότι τα όρια των αγορών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, ως προς την τιμολόγηση δεν είναι πλήρως διακριτά, με αποτέλεσμα η διάκριση των σχετικών αγορών να καθίσταται περιττή από πλευράς προσφοράς, ενώ μέσω των τεχνολογικών εξελίξεων διαφαίνεται ότι η ανάπτυξη 3G κινητών δικτύων καθώς και στο προσεχές μέλλον η εμφάνιση λύσεων 4G και η τεχνολογική σύγκλιση των τεχνολογιών WiFi, 3G και WiMax θα μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες φωνής και δεδομένων στον κάτοχο ενός κινητού τηλεφώνου καθιστώντας την κινητή τηλεφωνία στενό υποκατάστατο των υπηρεσιών που προσφέρει η σταθερή τηλεφωνία.

B. Απαντήσεις στις Ερωτήσεις της Δημόσιας Διαβούλευσης

Με βάση τα παραπάνω οι απαντήσεις μας στις Ερωτήσεις της Δημόσιας Διαβούλευσης διαμορφώνονται ως εξής:

Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με τον Ορισμό Αγοράς

1. Συμφωνείτε με την εξέταση της EETT αναφορικά με τις σχετικές αγορές για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Αναφορικά με την οριοθέτηση των σχετικών αγορών για τον ορισμό της αγοράς λιανικής πρόσβασης από σταθερό σημείο, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι δεν έχουν ληφθεί υπόψη μία σειρά παραγόντων και έχει υποβαθμιστεί η σημασία ορισμένων άλλων. Αναλυτικά δεν έχουν ληφθεί υπόψη τα παρακάτω σημεία:

- Όσον αφορά την ανάλυση της EETT ως προς την οριοθέτηση της σχετικής αγοράς της πρόσβασης σε σταθερή θέση σε σχέση με την αγορά τηλεφωνικών υπηρεσιών από σταθερή θέση πρέπει να τονιστεί ότι, ανεξάρτητα της διαφορετικής βασικής λειτουργικότητας των δύο αγορών και συνεπώς μη υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης, στην υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς παρατηρείται μια τάση προσφοράς των δύο υπηρεσιών ως ενιαίο «πακέτο» υπηρεσιών. Η τάση αυτή είναι αποτέλεσμα κυρίως της εμπορικής πολιτικής των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας η οποία σταδιακά μεταφέρεται στην σταθερή τηλεφωνία. Η παροχή υπηρεσιών σε μορφή «πακέτου» έχει ξεκινήσει να προσφέρεται τα τελευταία έτη από εναλλακτικούς παρόχους μέσω εναλλακτικών τεχνολογιών πρόσβασης όπως ΣΑΠ (π.χ. Forthnet) ή ADSL (μέσω Αδεσμοποίησης του Τοπικού Βρόχου – Telepassport και Vivodi) στις συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές στις οποίες δραστηριοποιούνται ενώ πρόσφατα προσφέρεται και από τον ΟΤΕ. Γενικά, αν και δεν μπορεί να θεωρηθεί η υποκατάσταση της προσφοράς ικανή να απειλήσει την τιμολογιακή αύξηση ενός υποθετικού μονοπωλητή στην τιμή πρόσβασης από σταθερή θέση στο σύνολο της χώρας, δεν μπορεί να υποστηριχθεί το ίδιο, τουλάχιστον για το προσεχές μέλλον με την επέκταση των εναλλακτικών τεχνολογιών πρόσβασης, κυρίως στα αστικά κέντρα με μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις. **Στα συγκεκριμένα τμήματα αγοράς, τα όρια των δυο αγορών δεν είναι διακριτά με αποτέλεσμα η διάκριση των σχετικών αγορών να καθίσταται περιττή από πλευράς προσφοράς.**
- Όσον αφορά το διαχωρισμό της αγοράς της σταθερής από αυτή της κινητής τηλεφωνίας, παρατηρείται σταδιακή μετάβαση ενός τμήματος της αγοράς σταθερής τηλεφωνικής σύνδεσης σε κινητό τηλέφωνο, εγκαταλείποντας εξ ολοκλήρου τις υπηρεσίες του σταθερού δικτύου. Αυτό αντικατοπτρίζεται στο γεγονός ότι ο αριθμός της αύξησης των νοικοκυριών δεν συνεπάγεται και μια ισόποση αύξηση στις συνδέσεις σταθερής τηλεφωνίας, αλλά μείωση. Συνεπώς υπάρχει στην πραγματικότητα μία μεγαλύτερη μείωση του συνόλου των PSTN/ISDN συνδέσεων, η οποία οφείλεται στην πλήρη υποκατάσταση της σταθερής γραμμής από κινητό τηλέφωνο για συγκεκριμένες ομάδες χρηστών, π.χ. φοιτητές, εξοχικές κατοικίες, νέα νοικοκυριά. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΟΤΕ, αλλά και όπως ορθά αναφέρεται στην κείμενο της διαβούλευσης, οι καταναλωτές έχουν κατά τη διαδικασία

επιλογής σύνδεσης **ως πρώτη προτεραιότητα την τιμή**, δεύτερη τη ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας και στη συνέχεια την ευκολία επικοινωνίας. Η κινητή πρόσβαση πωλείται είτε ως μέρος μιας δέσμης υπηρεσιών πρόσβασης και κλήσεων είτε ως προπληρωμένη υπηρεσία που δεν περιλαμβάνει ένα περιοδικό τέλος χρέωσης καθιστώντας δύσκολη την συγκρισιμότητά της με αυτή της σταθερής, όμως οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας ήδη παρουσιάζουν προσφορές (π.χ. «και στο σπίτι σταθερά με Vodafone») με τις οποίες η υποκατάσταση με την σταθερή τηλεφωνία γίνεται τιμολογιακά πραγματικότητα. Σε αριθμούς συνδέσεων αυτό εκφράζεται σε μία συνεχή αυξητική πορεία των συνδέσεων κινητής όπου το Δεκέμβριο του 2005 προσέγγισαν συνολικά τα 12,5 εκατομμύρια, ενώ αντίστοιχα η πορεία της σταθερής τηλεφωνίας (PSTN και ISDN) χαρακτηρίζεται από πτωτικές τάσεις τα τελευταία 4 έτη.

- Οι συγκεκριμένες ομάδες χρηστών που επιλέγουν κινητή τηλεφωνία αντί σταθερής, χρησιμοποιούν το κινητό τηλέφωνο ως υποκατάστατο απολαμβάνοντας το πρόσθετο στοιχείο της κινητικότητας που παρέχει η κινητή τηλεφωνία σε σχέση με την σταθερή, στερούμενοι όμως άλλων σημαντικών υπηρεσιών όπως πρόσβαση στο internet, οι οποίες δεν είναι διαθέσιμες τουλάχιστον με την ίδια ευκολία όπως στην σταθερή τηλεφωνία. Εδώ θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το ποσοστό διείσδυσης του internet στην Ελλάδα, όπως φαίνεται και από την σχετική μελέτη που πραγματοποίησε το ΕΔΕΤ είναι μόλις το 19,5% του πληθυσμού, συνεπώς το 80% του πληθυσμού δεν διαθέτει σήμερα πρόσβαση στο internet. Επιπρόσθετα λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία έτη παρατηρείται μια τάση σύγκλισης των προϊόντων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, τόσο από πλευράς ανάπτυξης δικτύων όσο και συσκευών, καθώς και ότι η ανάπτυξη 3G κινητών δικτύων καθώς και στο προσεχές μέλλον η εμφάνιση λύσεων 4G και η τεχνολογική σύγκλιση των τεχνολογιών WiFi, 3G και WiMax θα μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες φωνής και δεδομένων στον κάτοχο ενός κινητού τηλεφώνου, *η κινητή τηλεφωνία μπορεί να θεωρηθεί στενό υποκατάστατο των υπηρεσιών που προσφέρει η σταθερή τηλεφωνία*. Για τον λόγο αυτό πρέπει να παρακολουθούνται στενά οι τεχνολογικές εξελίξεις καθώς και η επίδραση που θα έχουν στην λειτουργικότητα και ποιότητα των δύο υπηρεσιών.
- Επιπρόσθετα, θεωρώντας ότι οι νέες τεχνολογίες ασύρματης ή ADSL πρόσβασης μέσω αδεσμοποιημένου τοπικού βρόχου θα μπορεί να αντικαταστήσουν την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση σε στενοζωνικές υπηρεσίες όπως αυτή παρέχεται σήμερα μέσω του δικτύου χαλκού, επενδύσεις παρόχων σταθερής τηλεφωνίας σε τεχνολογίες PSTN/ISDN καθίστανται όλο και περισσότερο μη αποδοτικές. **Συνεπώς η τάση των παρόχων σταθερής τηλεφωνίας φαίνεται να είναι προς την κατεύθυνση της επένδυσης σε σχετικές τεχνολογίες, οι οποίες με χαμηλότερο κόστος επένδυσης παρέχουν μεγαλύτερες δυνατότητες παροχής υπηρεσιών**. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ενδιαφέρον των παρόχων σταθερής τηλεφωνίας κατά τη δημοπρασία που πραγματοποίησε η

EETT για τη χορήγηση δικαιώματος χρήσης ραδιοσυχνοτήτων σταθερής ασύρματης πρόσβασης στην ζώνη των 3,5 GHz, όπου το δικαίωμα χρήσης καταχωρήθηκε με τίμημα €20.475.000. Επίσης χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι οι εταιρείες σταθερής τηλεφωνίας που δραστηριοποιούνται στη ανάπτυξη υπηρεσιών μέσω αδεσμοποιημένου τοπικού βρόχου δεν προσφέρουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω συνδέσεων PSTN/ISDN BRA, αλλά μέσω ADSL πρόσβασης, επενδύοντας σε DSLAM. Συνεπώς η αναφορά στην §2.2.8 Υποκατάσταση από πλευράς Προσφοράς ότι «μια επιχείρηση η οποία παρέχει επί του παρόντος συνδέσεις PSTN/ ISDN (αλλά όχι DSL) θα έπρεπε να αποκτήσει DSLAM και άλλο εξοπλισμό DSL ώστε να είναι σε θέση να παρέχει συνδέσεις DSL, και για να γίνει αυτό, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις» δεν ευσταθεί, στην περίπτωση που αναφερόμαστε στην παροχή της υπηρεσίας σε αστικά κέντρα.

- Σημαντικότερη έλλειψη της ανάλυσης αποτελεί το ότι στο μεγαλύτερο μέρος της δεν λαμβάνεται υπόψη ότι υπάρχει ήδη ρύθμιση και έχουν επιβληθεί κανονιστικές υποχρεώσεις για την παροχή Αδεσμοποιητής Πρόσβασης σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους (αγορά υπ. αρ. 11, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής) στον ΟΤΕ. Αποτελεσματική ρύθμιση στην αγορά αυτή περιορίζει σημαντικά τα εμπόδια εισόδου στην αγορά λιανικής, ενώ οι εναλλακτικοί πάροχοι απολαμβάνουν τις οικονομίες κλίμακος του ΟΤΕ μέσω των κοστοστρεφών τιμών που επιβάλλει η EETT.

Το ότι μέχρι σήμερα ο αριθμός των αδεσμοποιημένων τοπικών βρόχων που έχουν διατεθεί σε εναλλακτικούς παρόχους είναι περιορισμένος δεν αντικατοπτρίζει την δυναμική κατάσταση στην αγορά σταθερής τηλεφωνίας. Η EETT γνωρίζει ότι σήμερα υπάρχει έντονο ενδιαφέρον από μεγάλο αριθμό παρόχων για την υπηρεσία αυτή, με μεγάλο αριθμό αιτήσεων για συνεγκατάσταση, προσέγγιση που αποτελεί στρατηγική ανάπτυξης τόσο της ευρυζωνικότητας όσο και των επενδύσεων στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Η EETT σε συνεργασία με τον ΟΤΕ συνεργάζονται για την ανάπτυξη της υπηρεσίας αυτής. Οι εξελίξεις αυτές δεν αντικατοπτρίζονται στο κείμενο της Διαβούλευσης, όπου αναφέρεται π.χ. στην §2.7.2 Υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς ότι «η EETT δεν θεωρεί ότι θα εδύνατο να υπάρξει σημαντική είσοδος νεοεισερχόμενων σε σύντομο ή σχετικά σύντομο διάστημα» και αντίστοιχα στην §3.3. Δυνητικός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Επέκτασης «Η EETT εκτιμά ότι οι πάροχοι των υφιστάμενων εναλλακτικών δικτύων δεν πρόκειται να κάνουν τέτοιες επενδύσεις, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα εξέταση».

Με βάση τα παραπάνω θεωρούμε ότι το κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ θα πρέπει να διαφοροποιηθεί ως προς τα συμπεράσματα του όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς στο ότι η αγορά σταθερής τηλεφωνίας αποτελεί διακριτή αγορά από αυτή της κινητής τηλεφωνίας ή της παροχής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας μέσω ευρυζωνικής ή ασύρματης πρόσβασης, ώστε να συνυπολογιστούν οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, οι οποίες διαφαίνεται να εκμηδενίζουν τις μεταξύ τους διαφορές σε λειτουργικότητα και ποιότητα. Αποτέλεσμα αυτής της σύγκλισης είναι πιθανό να οδηγήσει στην σταδιακή υποκατάσταση της σταθερής τηλεφωνίας από τεχνολογίες πρόσβασης που παρέχουν περισσότερες και ολοκληρωμένες υπηρεσίες. Το συμπέρασμα αυτό απαιτεί την επανεξέταση του θέματος σε σύντομο χρονικό διάστημα όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς, αλλά κυρίως επιβάλλει την διαφοροποίηση της ανάλυσης της αγοράς ως προς τους φραγμούς εισόδου, τον δυνητικό ανταγωνισμό καθώς και τη δυναμική δομή της αγοράς η οποία να μπορεί να αντισταθμίσει την δεσπόζουσα θέση, συνεπώς και το εύρος των ρυθμιστικών μέτρων που θα πρέπει να επιβληθούν.

2. Συμφωνείτε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέδειξε ότι υπάρχουν διαφορές όσον αφορά τα οικονομικά της παροχής λιανικής πρόσβασης στενής ζώνης σε οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες και όρισε διαφορετικές σχετικές αγορές είναι η δυνατότητα εκμετάλλευσης μεγαλύτερων οικονομιών κλίμακας και σκοπού, τις οποίες μπορούν να εκμεταλλευτούν οι πάροχοι στοχεύοντας σε πελάτες με υψηλότερες δαπάνες ανά σύνδεση πρόσβασης. Οι πάροχοι δραστηριοποιούνται στην αγορά των μη οικιακών πελατών εγκαθιστώντας υποδομή στις περιοχές όπου η συγκέντρωση των μη-οικιακών πελατών είναι υψηλή, όπως φαίνεται και από τα αστικά κέντρα του ΟΤΕ, τόσο της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, που έχουν επιλέξει οι πάροχοι να προχωρήσουν σε συνεγκαταστάσεις (π.χ. Αμπελόκηποι 13, Αθηνάς 11, Δ.Μ.ΟΤΕ 9, Καλλιθέας 7, Χαλάνδρι 7, Ακρόπολη 6, Ερμού Θεσσαλονίκης 6 κλπ.), όχι γιατί τα κόστη που απαιτούνται για την εγκατάσταση πρόσθετων συνδέσεων μεταξύ ήδη εγκατεστημένων δικτύων είναι χαμηλότερα, αλλά γιατί μπορούν να προσεγγίσουν με σημαντικά εκπτωτικά τιμολόγια μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων με υψηλότερες δαπάνες ανά σύνδεση πρόσβασης. Επιπρόσθετα οι εναλλακτικοί πάροχοι παρέχουν σε επιχειρήσεις υπηρεσίες μέσω συνδέσεις ΣΑΠ. Με βάση δημόσια διαθέσιμα στοιχεία της Forthnet και Tellas οι συνδέσεις αυτές αριθμούσαν γύρω στις 600 το 2004 (την πλειονότητα των οποίων προσφέρει η Forthnet) και αφορούν αποκλειστικά τις περιοχές της Αθήνας και Θεσσαλονίκης και μη-οικιακούς πελάτες.

Συνεπώς η ΕΕΤΤ θα έπρεπε να έχει μελετήσει διεξοδικά τις διαφορές σχετικά με τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού για την παροχή συνδέσεων πρόσβασης σε πυκνοκατοικημένες περιοχές με οικίες και σε περιοχές με πολλές επιχειρήσεις, ώστε να διαθέτει επαρκή στοιχεία για την ανάλυση των σχετικών αγορών. Επιπρόσθετα ο ΟΤΕ έχει παραθέσει στην ΕΕΤΤ ορισμένα στοιχεία σχετικά με την διαφοροποίηση των οικιακών και μη-οικιακών πελατών, ενώ η ΕΕΤΤ θα έπρεπε έχει συλλέξει στοιχεία και από άλλους παρόχους για να βγάλει σχετικά συμπεράσματα. Η ΕΕΤΤ αναφέρει ότι ο ΟΤΕ δεν παρείχε στην ΕΕΤΤ στοιχεία αναφορικά με την κατηγοριοποίηση των πελατών σε οικιακούς – μη οικιακούς για τους σκοπούς της ανάλυσης αγορών, αλλά στα πλαίσια του κοστολογικού ελέγχου έκανε κάποιες προσεγγίσεις για να κατηγοριοποιήσει τους πελάτες στις ως άνω κατηγορίες επαφιόμενος στον εξ ιδίους χαρακτηρισμό τους. Η διαφοροποίηση για να είναι αντικειμενική θα έπρεπε να έχει οριστεί εκ των προτέρων από την ΕΕΤΤ, ώστε όλοι οι πάροχοι, συμπεριλαμβανομένου και του ΟΤΕ, να μπορούν να παρέχουν στην ΕΕΤΤ τα απαιτούμενα στοιχεία για την ανάλυση των σχετικών αγορών. Τέλος ο ΟΤΕ δεν διακρίνει ούτε κατηγοριοποιεί τους πελάτες του ως οικιακούς ή μη-οικιακούς ως προς τα τιμολόγια διότι, μεταξύ άλλων, είναι πάροχος καθολικής υπηρεσίας και έχει υποχρέωση να θέτει σε εφαρμογή γεωγραφικά εξομοιωμένα τιμολόγια σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

Συμπερασματικά ο ΟΤΕ θεωρεί ότι υπάρχουν διαφορετικές δυναμικές προσφοράς όσον αφορά την παροχή συνδέσεων λιανικής πρόσβασης σε οικιακούς χρήστες και σε μη-οικιακούς χρήστες, οι οποίες για να αποτυπωθούν απαιτείται από την ρυθμιστική αρχή, η οποία έχει την δυνατότητα να συλλέξει στοιχεία από όλους τους παρόχους, να προχωρήσει σε βαθύτερη μελέτη.

3. Συμφωνείτε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Ο ορισμός μιας σχετικής γεωγραφικής αγοράς περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς ούτως ώστε να διαχωρίζονται από άλλες γειτονικές περιοχές επειδή οι συνθήκες ανταγωνισμού σε άλλες περιοχές είναι ουσιωδώς διαφορετικές.

Όμως η ΕΕΤΤ δεν παραθέτει καθόλου στοιχεία σχετικά με τις συνθήκες του ανταγωνισμού σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, ώστε να ορίσει τη σχετική γεωγραφική αγορά, παρά μόνο αναφέρει ότι «ο ΟΤΕ παρέχει τις υπηρεσίες του μέσα στην ως άνω σχετική αγορά σε εθνική βάση, και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις. Για την περίπτωση όπου άλλες υπηρεσίες δύνανται να παρέχονται από άλλους παρόχους σε κλίμακα μικρότερη της εθνικής, οι υπηρεσίες αυτές ανταγωνίζονται τις υπηρεσίες που παρέχει ο ΟΤΕ σε εθνική

κλίμακα». Ο ΟΤΕ παρέχει τις υπηρεσίες του στο σύνολο της Ελληνικής επικράτειας διότι αποτελεί και το Καθολικό Πάροχο, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της ΕΕΤΤ. Επιπρόσθετα ο ΟΤΕ ως πάροχος Καθολικής Υπηρεσίας υποχρεούται να «θέτει σε εφαρμογή γεωγραφικά εξομοιωμένα τιμολόγια σε όλη την Ελληνική Επικράτεια» (απόφαση ΕΕΤΤ «Καθορισμός του Περιεχομένου Καθολικής Υπηρεσίας» ΦΕΚ 874/Β/2002 Άρθρο 9§1.1), συνεπώς και η παροχή της υπηρεσίας με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις είναι αποτέλεσμα ρυθμιστικής παρέμβασης». Η ανάπτυξη υπηρεσιών από εναλλακτικούς παρόχους δεν προϋποθέτουν την παροχή τους σε εθνική κλίμακα, άλλωστε είναι μέρος της διαδικασίας ανάπτυξης του ανταγωνισμού ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι εστιάζουν το επενδυτικό τους ενδιαφέρον σε περιοχές που υπάρχει μεγάλη δημογραφική ή επιχειρηματική συγκέντρωση και το κόστος παροχής υπηρεσιών είναι χαμηλότερο με μεγαλύτερη απόδοση κεφαλαίου. Για τις υπόλοιπες περιοχές προβλέπεται, από τον Νόμο για τις τηλεπικοινωνίες, η εξασφάλιση της παροχής των βασικών υπηρεσιών σε όλους τους πολίτες της ελληνικής επικράτειας μέσω της Καθολικής Υπηρεσίας, ενώ προβλέπεται η ανάπτυξη νέων υπηρεσιών σε μη αποδοτικές περιοχές με χρηματοδότηση, όπως π.χ. των ευρυζωνικών υποδομών μέσω της δράσης κρατικών ενισχύσεων «Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής Πρόσβασης στις Περιφέρειες της Ελλάδας», που εντάσσεται στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας" (Μέτρο 4.2). Συνεπώς η ανάλυση της ΕΕΤΤ για το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς δεν παρουσιάζει καμία επιχειρηματολογία σχετικά με τις συνθήκες του ανταγωνισμού στις διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά των αγορών λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, διαχωρίζεται σε δύο σχετικές γεωγραφικές αγορές ως προς την ανάπτυξη του ανταγωνισμού: την Αττική μαζί με την Θεσσαλονίκη και την υπόλοιπη Ελληνική επικράτεια.

Όπως επισημάνθηκε ήδη παραπάνω, η λιανική πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω του δικτύου χαλκού για παροχή υπηρεσιών PSTN/ ISDN μπορεί να υποκατασταθεί τόσο από την κατασκευή εναλλακτικών δικτύων Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης (FWA – πχ. WiMax) ή με την ενοικίαση αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου (LLU) μέσω ADSL. Η ανάπτυξη των υπηρεσιών συνεγκατάστασης για την παροχή αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου καθώς και η ανάπτυξη ασύρματης πρόσβασης, η οποία εξαπλώνεται με ταχύτατους ρυθμούς, δημιουργώντας συνθήκες υποκαταστασιμότητας ως προς την προσφορά, παρουσιάζει γεωγραφική ανομοιομορφία λόγω των συνθηκών ανταγωνισμού στην Ελλάδα. Η ανομοιομορφία προκύπτει για λόγους φυσικούς και δημογραφικούς όσο και για λόγους ανομοιομορφίας στην γεωγραφική κατανομή της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθιστώντας ορισμένες περιοχές ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες για την ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών από τους εναλλακτικούς παρόχους. Η ομαδοποίηση περιοχών με βασικά κριτήρια την ομοιότητα συνθηκών προσφοράς της υπηρεσίας σε Αττική μαζί με τη Θεσσαλονίκη και υπόλοιπη Ελληνική

επικράτεια προκύπτει μεταξύ άλλων και από τον αριθμό των υφιστάμενων συνεγκαταστάσεων όπου από τις 209 υφιστάμενες συνεγκαταστάσεις οι 150 είναι στην Αττική, οι 18 στην Θεσσαλονίκη, ενώ οι υπόλοιπες σε πρωτεύουσες νομών, αλλά και ότι οι υφιστάμενες συνδέσεις ΣΑΠ παρέχονται στην Αττική και Θεσσαλονίκη.

Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με την Ανάλυση Αγοράς και τις Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

Ως προς την ανάλυση της σχετικής αγοράς ο ΟΤΕ θεωρεί ότι το υπό Δημόσια Διαβούλευση κείμενο της ΕΕΤΤ αποτελεί μια απλουστευμένη προσέγγιση της δυναμικής της αγοράς πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση. Το κείμενο αγνοεί συστηματικά σημαντικούς παράγοντες που μεταβάλλουν την εκτίμηση της δεσπόζουσας θέσης με βάση τα κριτήρια: φραγμοί εισόδου και δυνητικός ανταγωνισμός καθώς και της δυναμικής δομής της αγοράς η οποία να μπορεί να αντισταθμίσει την δεσπόζουσα θέση, συνεπώς και το εύρος των ρυθμιστικών μέτρων που θα πρέπει να επιβληθούν.

4. Συμφωνείτε με τα προβλήματα ανταγωνισμού που προσδιορίστηκαν από την ΕΕΤΤ ανωτέρω; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ όσον αφορά την οριοθέτηση της σχετικής αγοράς πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση, ότι η σχετική αγορά περιλαμβάνει την πρόσβαση μέσω PSTN και ISDN BRA, ο ΟΤΕ έχει τόσο από πλευράς μεριδίου αγοράς όσο και από πλευράς εσόδων το 100% καθώς είναι ο μοναδικός πάροχος επί του παρόντος που προσφέρει υπηρεσίες πρόσβασης PSTN και ISDN BRA. Κάτι τέτοιο όμως οφείλεται σε ιστορικούς λόγους καθώς ο ΟΤΕ ως κρατικός οργανισμός προέβη στις απαραίτητες επενδύσεις για τη δημιουργία του δικτύου. Οποιοδήποτε εγχείρημα εισόδου από εναλλακτικό πάροχο στην στενοζωνική αγορά πρόσβασης θα προϋπέθετε την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου τοπικά δικτύου πρόσβασης, το οποίο και θα συνεπάγετο σημαντικά αναπόκτητα κόστη, εάν δεν υπήρχε η υποχρέωση παροχής της υπηρεσίας Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ). Με την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων για την παροχή Αδεσμοποίησης Πρόσβασης σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους (αγορά υπ. αρ. 11, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής) τα εν λόγω κόστη παρακάμπτονται καθιστώντας την είσοδο νέων παρόχων προσοδοφόρα στις περιοχές αυτές που οι συνθήκες αγοράς το επιτρέπουν, ενώ μέσω του ΑΠΤΒ οι εναλλακτικοί πάροχοι προσφέρουν πρόσβαση και τηλεφωνικές υπηρεσίες ως μέρος ενός πακέτου υπηρεσιών που περιλαμβάνει Internet και VoIP.

Το μέγεθος της στενοζωνικής αγοράς πρόσβασης ωστόσο δεν παρουσιάζει προοπτικές ανάπτυξης συγκριτικά με νεότερες τεχνολογίες ή την αγορά κινητής τηλεφωνίας. Αντιθέτως οι συγκεκριμένες μορφές πρόσβασης αντικαθίστανται σταδιακά από άλλες που παρέχουν περισσότερες δυνατότητες, γεγονός που ισχύει τόσο για τις συνδέσεις PSTN όσο και για τις ISDN. Χαρακτηριστικά είναι τα στοιχεία που δίνονται από την EETT για την διαχρονική εξέλιξη των γραμμών πρόσβασης στην Ελλάδα για την περίοδο 1998-2005. Παρατηρούμε οι αναλογικές συνδέσεις PSTN μειώνονται σταθερά ενώ οι συνδέσεις ISDN BRA αυξάνονται οριακά λόγω μετατροπής PSTN συνδέσεων σε ISDN BRA. Μικρό μέρος της τάσης αυτής οφείλεται και σε πλήρη υποκατάσταση της σταθερής γραμμής από κινητό τηλέφωνο για συγκεκριμένες ομάδες χρηστών. *Όμως η γενικότερη τάση στην παγκόσμια αγορά των τηλεπικοινωνιών, όπως φαίνεται να λαμβάνει χώρα και στην ελληνική επικράτεια, φαίνεται να είναι η μετάβαση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες, με την ραγδαία αύξηση των ADSL συνδέσεων στην υπό εξέταση περίοδο.* Γενικά, η διάδοση ευρυζωνικής πρόσβασης θα ασκήσει επιρροή στην εξεταζόμενη αγορά, καθώς θα προσφέρει στον τελικό καταναλωτή περισσότερες δυνατότητες υπηρεσιών, σε τιμές που σταδιακά θα γίνονται ολοένα και πιο ανταγωνιστικές. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των λιανικών γραμμών ADSL σε λειτουργία ανήλθε περίπου σε 6.500, 32.000, 75.500 163.000 συνδέσεις, σε σύνολο των ADSL συνδέσεων 7.200, 37.250, 125.000, 320.000, οι οποίες παρέχονταν μέσω του δικτύου του ΟΤΕ, για τέλος του 2003, 2004, 2005 και τον Αύγουστο του 2006 αντίστοιχα. Επιπλέον, ένας αριθμός πελατών στην Ελλάδα λαμβάνει πρόσβαση μέσω οπτικών ινών και σταθερής ασύρματης πρόσβασης. Η ασύρματη πρόσβαση εξαπλώνεται με ταχύτατους ρυθμούς. Εκτός από τη χρήση του αδειοδοτημένου φάσματος της ζώνης 3,5 και 25 GHz, υπάρχει ανάπτυξη στις υπηρεσίες ασύρματης πρόσβασης με την χρήση φάσματος στις ζώνες 2,4 και 5,4 GHz, για το οποίο επιτρέπεται από την EETT η ελεύθερη χρήση, ενισχύοντας τον ανταγωνισμό την αγορά πρόσβασης ιδιαίτερα στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Συμπερασματικά, ο ανταγωνισμός που υφίσταται στη λιανική αγορά πρόσβασης έχει αλλάξει δραματικά τα τελευταία έτη. Η πεποίθηση της EETT ότι λόγω των «υποτιθέμενων» εμποδίων εισόδου στην σχετική αγορά η είσοδος από δυνητικά νέους ανταγωνιστές είναι δύσκολη δεν συνάδει με την πραγματικότητα. Τόσο μέσω της Αδεσμοποίησης πρόσβασης Τοπικού Βρόχου όσο και μέσω εναλλακτικών τεχνολογιών (πχ. ΣΑΠ, ADSL ή οπτική ίνα) οι εναλλακτικοί πάροχοι μπορούν να προσφέρουν ανταγωνιστικές υπηρεσίες πρόσβασης. Αξιοσημείωτο είναι ότι η ανάλυση δεν λαμβάνει καθόλου υπόψη της (ως όφειλε και όπως είναι η πρακτική στις αναλύσεις σε άλλες χώρες της Ε.Ε.) την επίδραση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων των αντίστοιχων αγορών χοντρικής που επιβάλλονται ή είναι σε ισχύ και επηρεάζουν της συμπεριφορά των παικτών της αγοράς.

5. Συμφωνείτε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση; Συμφωνείτε με το

προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφορά; Παρακαλούμε όπως παραθέσετε αναλυτικά την απάντησή σας.

Η πρόταση για την εισαγωγή του προϊόντος Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμής (Wholesale Line Rental – WLR) συνεπάγεται μια σειρά εύλογων ερωτημάτων που καλούνται να απαντηθούν.

Σήμερα ένας εναλλακτικός μπορεί να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ στο λιανικό επίπεδο είτε μέσω Επιλογής ή Προεπιλογής Φορέα είτε μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, υπηρεσίες που παρέχονται από τον ΟΤΕ ως ρυθμιστικά μέτρα σε αγορές χονδρικής.

Η Προεπιλογή Φορέα είναι η υπηρεσία που επιτρέπει στον καταναλωτή να επιλέξει ορισμένες κατηγορίες σταθερών κλήσεων να πραγματοποιούνται από έναν εναλλακτικό πάροχο, χωρίς την ανάγκη πληκτρολόγησης κωδικού ή χρήσης επιπρόσθετης συσκευής. Ο πελάτης συνεχίζει να πληρώνει τον ΟΤΕ για την εκμίσθωση γραμμής, τις τυχόν ψηφιακές ευκολίες ή άλλες δικτυακές υπηρεσίες καθώς και ορισμένες κατηγορίες κλήσεων και τον εναλλακτικό πάροχο για οποιαδήποτε κατηγορία κλήσης έχει επιλέξει να δρομολογείται μέσω του δικτύου του παρόχου, λαμβάνοντας δυο ξεχωριστούς λογαριασμούς.

Η Αδεσμοποίητη Πρόσβαση μέσω Τοπικού Βρόχου αποτελεί τη δυνατότητα των νόμιμα δικαιούχων τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων να χρησιμοποιούν τον τοπικό βρόχο του Κοινοποιημένου Φορέα Εκμετάλλευσης για την παροχή πλήρης δέσμης τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στον πελάτη. Η ΑΠΤΒ μπορεί να λάβει δύο μορφές: της Πλήρους Αδεσμοποίησης Πρόσβασης (Full Unbundling) και της Μεριζόμενης Αδεσμοποίησης Πρόσβασης (Shared Unbundling). Συγκρίνοντας την υπηρεσία Wholesale Line Rental (WLR) που προτείνεται από την ΕΕΤΤ ως κανονιστική υποχρέωση με αυτή του ΑΠΤΒ, η υπηρεσία της Πλήρους Αδεσμοποίησης Πρόσβασης παρουσιάζει ομοιότητα με την WLR μόνο λόγω των κοινών συνθηκών που παρουσιάζει ως προς το αποτέλεσμα για τον τελικό καταναλωτή, την αποστολή ενιαίου λογαριασμού.

Συγκεκριμένα στην περίπτωση της πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης, τα ζεύγη μεταλλικών καλωδίων εκμισθώνονται σε τρίτα μέρη για αποκλειστική χρήση. Ο μισθωτής (νεοεισερχόμενος τηλεπικοινωνιακός πάροχος) έχει τον πλήρη έλεγχο του τοπικού βρόχου και της σχέσης του με τον πελάτη του για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών μέσω του αποδεσμοποιημένου τοπικού βρόχου ο οποίος και αντικατοπτρίζεται στην αποστολή ενός ενιαίου λογαριασμού στον καταναλωτή. Όμως με τον τρόπο αυτό μπορεί επιπρόσθετα να παρέχει διαφοροποιημένες υπηρεσίες από τον ΟΤΕ και εάν είναι αποτελεσματικός να τις παρέχει με σημαντικά μειωμένο κόστος, αναπτύσσοντας πραγματικά ανταγωνιστικές υπηρεσίες. Με την υπηρεσία WLR ο εναλλακτικός πάροχος αναλαμβάνει μια πλήρη λιανική σχέση με τον

πελάτη για όλες τις τηλεφωνικές υπηρεσίες συνδέοντας πρόσβαση και κλήσεις και παρέχοντας ενιαίο λογαριασμό, όντας ήδη πάροχος υπηρεσιών μέσω της υπηρεσίας προεπιλογής φορέα, όμως δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί από τις υπηρεσίες στενοζωνικής πρόσβασης του ΟΤΕ και οι εκπτώσεις που θα απολαμβάνει θα είναι περιορισμένες. Για την παροχή της υπηρεσίας προεπιλογής φορέα μπορεί να «εισέλθει κάποιος στην αγορά χωρίς να προβεί σε σημαντικές επενδύσεις σε υποδομή, απαιτούνται επενδύσεις για τις πωλήσεις, για την προώθηση των προϊόντων και την τιμολόγησή τους, για την εξυπηρέτηση πελατών κοκ.» (§3.4 Δημόσια Διαβούλευση ΕΕΤΤ για τον ορισμό, την ανάλυση και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις αναφορικά με τις αγορές 3, 4, 5 και 6). Η παροχή της υπηρεσίας WLR δεν απαιτεί καμία επιπρόσθετη επένδυση για τους εναλλακτικούς παρόχους που διαθέτουν ήδη υπηρεσίες προεπιλογής φορέα και ειδικότερα δε δεν απαιτεί καμία επένδυση σε υποδομή. Αντίθετα για την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης μέσω ΑΠΤΒ απαιτούνται επενδύσεις σε εγκαταστάσεις και δίκτυο, όμως τα απαιτούμενα συστατικά της υπηρεσίας παρέχονται σε κοστοστρεφείς τιμές στους παρόχους από τον ΟΤΕ, ενώ παράλληλα δίνεται στον πάροχο η δυνατότητα να παρέχει διαφοροποιημένες υπηρεσίες, αλλά και άλλες μορφές πρόσβασης, όπως ADSL. Η διαφοροποίηση αυτή εγείρει μία σειρά ερωτημάτων που θα πρέπει η ρυθμιστική αρχή να απαντήσει ώστε να προχωρήσει ή όχι στην επιβολή της ρύθμισης αυτής:

- Πώς αναμένεται να αυξηθεί εν τέλει ο ανταγωνισμός στην λιανική αγορά πρόσβασης?

Η ανάπτυξη του ανταγωνισμού δεν θα πρέπει να εννοείται μόνο σε επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά σε επίπεδο υποδομής όπου και θα πρέπει να είναι και ο τελικός στόχος κάθε ρυθμιστικής παρέμβασης. Με τον τρόπο αυτό οδηγούμαστε στην «κλιμάκωση της επένδυσης (ladder of investment)», η οποία υποστηρίζει την ενθάρρυνση της επένδυσης τόσο από τον υφιστάμενο πάροχο όσο και από τις νέες επιχειρήσεις κατά μήκος της παραγωγικής αλυσίδας (value chain) προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ανταγωνισμού ανά βαθμίδα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι μείζον ρόλο για καλύτερες και καινοτόμες ηλεκτρονικές επικοινωνίες παίζει ο ανταγωνισμός μεταξύ εναλλακτικών πλατφορμών. Επιπλέον, οι περισσότεροι ειδικοί, ρυθμιστές και παίκτες στην αγορά, συμφωνούν ότι η επένδυση και καινοτομία στις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες επιτυγχάνονται καλύτερα μέσω του βιώσιμου ανταγωνισμού σε επίπεδο υποδομής. Το Νέο Ρυθμιστικό Πλαίσιο της Ε.Ε. υποχρεώνει τόσο τις Ρυθμιστικές Αρχές όσο και την ίδια την Επιτροπή να επιδιώξει μια παρεμβατική πολιτική η οποία ενθαρρύνει την επένδυση στην υποδομή και προωθεί την καινοτομία και επιταχύνει την εξάπλωση της ευρυζωνικότητας στην Ευρώπη, που αποτελεί και σημαντικό στόχο της Ε.Ε. για το 2010.

Η Προεπιλογή, αλλά κυρίως η Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο αποτελούν μέρος της μετάβασης στον τεχνολογικό ανταγωνισμό καθώς και οι δύο προϋποθέτουν την δημιουργία υποδομής από τους εναλλακτικούς παρόχους, σε διαφορετικό επίπεδο στην κλίμακα

των επενδύσεων. Η εισαγωγή της υπηρεσίας WLR, σύμφωνα με την EETT μπορεί να «προσφέρει καινοτόμες τιμολογιακές επιλογές» και όχι καινοτόμες υπηρεσίες. Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο δεν δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την μετάβαση των παρόχων σε εναλλακτικές πλατφόρμες αλλά αντιθέτως οδηγούμαστε στην δημιουργία παρόχων, οι οποίοι μέσω της εκμίσθωσης γραμμής θα μπορούν να εκμεταλλεύονται ακόμη και «καιροσκοπικά» την υποδομή του υφιστάμενου παρόχου πληρώνοντας χονδρικά και θα την μεταπωλούν στον τελικό χρήστη. Δεν είναι δυνατόν να νοείται υγιής ανταγωνισμός όταν στηρίζεται ουσιαστικά στην «επιδότηση» εναλλακτικών παρόχων οι οποίοι υπό διαφορετικές συνθήκες ίσως να μην ήταν σε θέση να σταθούν στην αγορά. Σε αυτό το σημείο αμφισβητείται όχι μόνο η αποτελεσματικότητα τέτοιων παρόχων αλλά και η πρόθεση της EETT η οποία παρέχει εσφαλμένα κίνητρα στους παρόχους. Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η εν λόγω κίνησή της θα αποδειχθεί αντιπαραγωγική για τον μακροχρόνιο στόχο του βιώσιμου ανταγωνισμού στην αγορά των τηλεπικοινωνιών, που θα πρέπει να οδηγείται από τις δυνάμεις της αγοράς παρά από την συνεχή ρυθμιστική παρέμβαση.

Η «επιβολή της υποχρέωσης WLR η οποία επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να εμπορεύονται υπηρεσίες πρόσβασης και κίνησης μέσω ενός και μόνο λογαριασμού, πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι ακόμη και εάν μπορούσε να αποβεί χρήσιμη σε συγκεκριμένες φάσεις ανάπτυξης των αγορών λιανικής της τηλεφωνικής κίνησης δεν φαίνεται να είναι το πλέον κατάλληλο μέτρο στην παρούσα φάση ... Σε περίπτωση εισαγωγής ενός μέτρου όπως το WLR, θα προκύψει στρέβλωση των κινήτρων που υποστηρίζουν την ανάπτυξη του δικτύου των παρόχων αυτών, παρέχοντας παρόμοια πλεονεκτήματα σε άλλους παρόχους οι οποίοι δεν προβαίνουν σε καμία δημιουργία υποδομής». Με την τοποθέτηση αυτή η Comision del Mercado de las Telecomunicaciones (CMT), η ρυθμιστική αρχή της Ισπανίας, αναπτύσσει το σκεπτικό της, σύμφωνα με το οποίο δεν θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί η υποχρέωση WLR. Η CMT αναφέρει ότι «θεωρεί πως η εισαγωγή του μέτρου αυτού θα ήταν αντίθετη με τους αντικειμενικούς στόχους της νέας αγοράς, **κάνοντας κακό στους παρόχους οι οποίοι έχουν αναπτύξει το δίκτυό τους** και μειώνοντας τις δυνατότητές τους να ανταγωνιστούν με τρόπο εφικτό μακροπρόθεσμα. Υπό την έννοια αυτή, η ρυθμιζόμενη αγορά χονδρικής η οποία μπορεί να παρέχει κίνητρα για έναν αποτελεσματικό ανταγωνισμό, συμβατό με την προώθηση της αποτελεσματικής επένδυσης στις υποδομές, είναι η πρόσβαση στο δίκτυο. Υπηρεσίες πρόσβασης χονδρικής όπως το WLR δεν συμβαδίζουν με τον προαναφερόμενο στόχο, ενώ, αντιθέτως, θα συνεχίσει την εξάρτηση των παρόχων δικτύου από την Telefonica (TESAU)».

Ήδη η πλειονότητα των εναλλακτικών παρόχων προχωρούν στην ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων είτε μέσω της απόκτησης πρόσβασης στις υπηρεσίες τοπικού βρόχου (πλήρη ή μεριζόμενο) είτε προβαίνουν στην επέκταση νέων τεχνολογικών υποδομών (LMDS, WiFi, WiMax κλπ.). Ενδεικτικά είναι και τα στοιχεία για το πλήθος του αριθμού συνεγκαταστάσεων που αποτελεί και το πρώτο βήμα για την ΑΠΤΒ, το οποίο ανέρχεται σήμερα στις 209 και να εκκρεμούν άλλες 54 σε 77 αστικά κέντρα, ενώ παράλληλα υπάρχει εκδηλωμένο

ενδιαφέρον για παροχή συνεγκατάστασης σε ακόμη 105 αστικά κέντρα του ΟΤΕ, καθώς και το ενδιαφέρον για την χορήγηση δικαιώματος χρήσης ραδιοσυχνοτήτων σταθερής ασύρματης πρόσβασης στην ζώνη των 3,5 GHz από την ΕΕΤΤ. Οι νέες τεχνολογίες πρόσβασης όπως αναφέρθηκε παραπάνω έχουν τα τελευταία χρόνια ακολουθήσει πορεία ραγδαίας εξέλιξης κυρίως στην περιοχή της Αθήνας και Θεσσαλονίκης λόγω της ιδιαίτερα αυξημένης ζήτησης που με την σειρά της οφείλεται τόσο στις αυξημένες συγκεντρώσεις τελικών χρηστών όσο και στις συνεχόμενα αυξανόμενες ανάγκες πέρα των συμβατικών υπηρεσιών φωνής και δεδομένων, χαρακτηριστικό της μετάβασης στην νέα εποχή της πληροφορίας.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα η επίπτωση που αναμένεται να έχει στο προσεχές μέλλον η IP τηλεφωνική υπηρεσία (VoIP) στην παραδοσιακή σταθερή τηλεφωνία, όπως άλλωστε συνέβη και στα περισσότερα Κράτη-Μέλη. Οι υπηρεσίες VoIP απλά προϋποθέτουν την ύπαρξη internet κυρίως μέσω ευρυζωνικής σύνδεσης προκειμένου να επιτευχθεί μια ικανοποιητική ταχύτητα μετάδοσης δεδομένων ενώ πολλοί προβλέπουν ότι ίσως πριν το 2009 όλες οι υπηρεσίες φωνής, fax, μεταφοράς δεδομένων, video conferencing κλπ. θα παρέχονται ολοκληρωμένα και μόνο μέσω δικτύων IP. Υπηρεσίες που βασίζονται στο VoIP έχουν κάνει την εμφάνισή τους και στην Ελλάδα ήδη από το 2004, αν και με χαμηλό προς το παρόν ρυθμό διείσδυσης. Η εξέλιξη όμως της τεχνολογίας και η ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας, επιτρέπουν την βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και την ανάπτυξη νέων εφαρμογών, που αναμένεται να αυξήσουν το ενδιαφέρον των χρηστών και παρόχων. Το γεγονός ότι με χρήση τεχνολογιών VoIP επιτυγχάνεται η ενοποίηση δικτύων (δηλ. η πρόσβαση στο internet και η τηλεφωνία πάνω από ένα μοναδικό δίκτυο) θα έχει σαν αποτέλεσμα πολύ χαμηλές χρεώσεις για τον καταναλωτή θέτοντας έτσι ισχυρές ανταγωνιστικές πιέσεις στην φωνητική τηλεφωνία μέσω του κλασικού τηλεφωνικού δικτύου. Εφόσον, αφού ήδη αναμένεται όξυνση του ανταγωνισμού στην αγορά πρόσβασης λιανικής χωρίς καν να απαιτείται πλήρης αδεσμοποίηση πρόσβαση στο τοπικό βρόχο, γιατί προτείνεται περαιτέρω η WLR?

- Πώς αναμένεται να αποτελεί η WLR βιώσιμη λύση για τον εναλλακτικό πάροχο?

Με την έννοια «βιώσιμη» εννοούμε την προσοδοφόρα λύση αυτή που αφήνει τέτοια περιθώρια κέρδους που να δικαιολογούν την παρουσία των παρόχων στην αγορά. Το ερώτημα στηρίζεται στο σκεπτικό ότι εφόσον σε επίπεδο χονδρικής όσο και σε επίπεδο λιανικής έχει επιβληθεί κοστοστρέφεια στις τιμές πώς θα δικαιολογηθεί η είσοδος ενός εναλλακτικού παρόχου ανάμεσα στις δύο αυτές αγορές. Λογικά αναμένεται το κέρδος να κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, οπότε και οι εναλλακτικοί πάροχοι για να παρουσιάσουν ανταγωνιστικά προϊόντα είναι πιθανό να παρέχουν υπηρεσίες κάτω του κόστους, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι ζημιές που παρουσιάζουν στο σύνολο τους οι πάροχοι σταθερής τηλεφωνίας. Ή μήπως η εισαγωγή της WLR θα συνεπάγεται και τιμολόγηση κάτω του κόστους για τον ΟΤΕ και αν συμβεί κάτι τέτοιο πώς θα καλυφθεί η προκληθείσα ζημία που θα υφίσταται ο ΟΤΕ?

- Πώς αναμένεται να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της Προεπιλογής?

Πράγματι η προεπιλογή αποτελεί διαφορετική υπηρεσία από την WLR. Λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο (μεταβίβαση των κλήσεων απευθείας μέσω του δικτύου του ΟΤΕ) και έχει διαφορετικό αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό με την δημιουργία υποδομής. Αν και η Προεπιλογή δεν δίνει την δυνατότητα στον εναλλακτικό πάροχο να τιμολογεί στον καταναλωτή πρόσβαση, γεγονός που θα ισχύει με την WLR, η τελευταία δεν βελτιώνει σε καμία περίπτωση τα μειονεκτήματα της Προεπιλογής. Ένα σημαντικό μειονέκτημα είναι η επανάπαυση των εναλλακτικών στην δράση του ΟΤΕ προκειμένου να προχωρήσει σε επενδύσεις με στόχο την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του στην παροχή υπηρεσιών. Με το καθεστώς της WLR το αποτέλεσμα γίνεται πιο έντονο αφού ο εναλλακτικός πάροχος το μόνο που εκμεταλλεύεται είναι η ικανότητα του ΟΤΕ σε επίπεδο τεχνολογίας και χρηματοοικονομικής ικανότητας.

Ο αριθμός των συνδέσεων στην σταθερή τηλεφωνία στηριζόμενος στην Προεπιλογή φαίνεται να σταθεροποιείται φτάνοντας στο στάδιο της ωρίμανσης. Αντιθέτως ίσως να παρατηρηθεί και μείωση των συνδρομητών Προεπιλογής, όπως παρουσιάστηκε ως γενικότερη τάση στην Ευρώπη, τόσο ως αποτέλεσμα των επιτυχημένων διαφημιστικών εκστρατειών των υφιστάμενων παρόχων να ξανακερδίσουν την χαμένη πελατεία τους όσο, ως επί το πλείστον, της στροφής της αγοράς προς ολοκληρωμένα πακέτα υπηρεσιών όπως φωνής, πρόσβασης στο internet και οπτικοακουστικού περιεχομένου. *Η παροχή φωνητικών υπηρεσιών αποκλειστικά δεν αποτελεί πια αρκετά ελκυστική πρόταση για τους καταναλωτές.* Οι δυνάμεις της αγοράς ασκούν πανευρωπαϊκά πίεση στις Ρυθμιστικές Αρχές να σταθμίζουν πολύ προσεκτικά τις αποφάσεις τους αναφορικά με την ρύθμιση της πρόσβασης, ώστε να εξασφαλίσουν ότι οι νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις επενδύουν προσεγγίζοντας όσο το δυνατόν τις ανάγκες του καταναλωτικού κοινού, για παράδειγμα μέσω της ΑΠΤΒ, ενώ αμείβονται επαρκώς όλοι οι παίκτες της αγοράς για τις υπηρεσίες που προσφέρουν.

Ωστόσο, ακόμα και αν η WLR εφαρμοστεί στην ελληνική αγορά τηλεπικοινωνιών θα πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε να μην αντιτίθεται στην γενικότερη τάση για την ενίσχυση του ανταγωνισμού σε επίπεδο εναλλακτικών πλατφορμών. Με άλλα λόγια, η παροχή χονδρικής γραμμής εκμίσθωσης θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο στα τμήματα εκείνα της αγοράς λιανικής πρόσβασης όπου εναλλακτική υποδομή δεν μπορεί να αναπτυχθεί, πολιτική που ακολουθείται και από την Ρυθμιστική Αρχή AGCOM της Ιταλίας, η οποία προβλέπει την παροχή WLR μόνο στα σημεία όπου δεν έχει υπάρξει ανάπτυξη/ διαθεσιμότητα του ΑΠΤΒ.

Τέλος προκύπτουν και μία σειρά ερωτήματα σε σχέση με το τελικό όφελος του καταναλωτή. Η υιοθέτηση της WLR στην αγορά της στενοζωνικής πρόσβασης έχει σαν στόχο, τη διευκόλυνση της παροχής λιανικής πρόσβασης από έναν πάροχο υπηρεσιών που δεν έχει

τεχνικό έλεγχο της σύνδεσης πρόσβασης, ο οποίος σε συνδυασμό με την υπηρεσία προεπιλογής φορές θα μπορεί να «αντιγράφει τις τιμολογιακές επιλογές του κοινοποιημένου φορέα και να παρέχει έναν ενιαίο λογαριασμό». Αυτή η προσέγγιση μπορεί να «φαίνεται» ότι έχει πλεονεκτήματα για τους εναλλακτικούς παρόχους και τους συνδρομητές, όμως είναι πιθανό να έχει τελικά αρνητικές συνέπειες για τους συνδρομητές. Οι συνδρομητές επιλέγουν μέσω της υπηρεσίας προεπιλογής φορέα ένα πάροχο για την εξυπηρέτηση ορισμένων κατηγοριών κλήσεων, ή ακόμη και δύο παρόχους και σε κάθε περίπτωση μέσω του κωδικού επιλογής φορέα μπορούν να δρομολογήσουν κλήσεις και σε άλλο πάροχο ή να επιλέξουν να δρομολογήσουν κλήσεις μέσω του ΟΤΕ παρακάμπτοντας την προεπιλογή με τον κωδικό επιλογής φορέα του ΟΤΕ, π.χ. για τεχνικούς λόγους. Συνεπώς εάν συνδρομητής λαμβάνει πλέον ενιαίο λογαριασμό από ένα πάροχο στην πράξη δεσμεύεται περισσότερο με τον πάροχο αυτό και υποχρεώνεται να επιλέξει τον πάροχο αυτόν για όλες τις κλήσεις, ενώ θα μπορούσε να έχει μεγαλύτερη ευελιξία μέσω της προεπιλογής φορέα. Στην περίπτωση που η δυνατότητα (προ)επιλογής παρέχεται ως ξεχωριστή υπηρεσία από εναλλακτικό πάροχο από την υπηρεσία της πρόσβασης τότε προκύπτουν μία σειρά από παράδοξα και διαφορετικές επιλογές, πρώτον στο αρχικό στάδιο επιλογής παρόχου για πρόσβαση και δεύτερον στην μετέπειτα επιλογή παρόχου για κλήσεις ο καταναλωτής θα λαμβάνει 2 ξεχωριστούς λογαριασμούς. Επομένως ποιο το όφελος της WLR συγκριτικά με το υφιστάμενο καθεστώς (προ)επιλογής που προσφέρεται από έναν πάροχο λιανικής τοπικής πρόσβασης? Η σύγχυση που θα δημιουργηθεί μεταξύ των καταναλωτών όχι μόνο δεν θα καλυτερεύσει την όλη παρούσα κατάσταση, αλλά μπορεί να οδηγήσει σε περιορισμό των επιλογών των συνδρομητών περιπλέκοντας τους και πιθανώς διατηρώντας την ύπαρξη δυο λογαριασμών.

Συμπερασματικά ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η επιβολή της υποχρέωσης WLR θα οδηγήσει σε στρέβλωση των κινήτρων που υποστηρίζουν την ανάπτυξη του δικτύου των παρόχων, παρέχοντας πλεονεκτήματα σε παρόχους οι οποίοι δεν προβαίνουν σε καμία δημιουργία υποδομής, ενώ θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στους παρόχους οι οποίοι έχουν αναπτύξει ή έχουν επιχειρηματικά σχέδια να αναπτύξουν το δίκτυό τους. Οι ρυθμίσεις σε αγορές χονδρικής θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν κίνητρα για έναν αποτελεσματικό ανταγωνισμό, συμβατό με την προώθηση της αποτελεσματικής επένδυσης στις υποδομές και όχι να διατηρούν την εξάρτηση των παρόχων δικτύου από τον ΟΤΕ, όπως η υποχρέωση παροχής WLR, και συνεπώς δεν θα πρέπει να επιβληθεί.

ΤΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΤΕ, ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΘΕΙ ΜΕ ΚΙΤΡΙΝΟ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

[.....]¹²⁷

6. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Η προτεινόμενη υποχρέωση ήδη υλοποιείται στα πλαίσια του Ε.ΚΟ.Σ.

Παράλληλα, στην περίπτωση που επιβληθεί η παροχή της υπηρεσίας χονδρικής εκμίσθωσης γραμμών η ενσωμάτωση στο Ε.ΚΟ.Σ της νέας αυτής υπηρεσίας, για την οποία θα πρέπει να υποβάλλονται κοστολογικά στοιχεία στην ΕΕΤΤ, θα απαιτηθεί μία μεταβατικής περιόδου, 6 μηνών, για την υλοποίησή του.

7. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης (εφόπαζ τέλη σύνδεσης και πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής); Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

ΤΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΤΕ, ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΘΕΙ ΜΕ ΚΙΤΡΙΝΟ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

[.....]¹²⁸

8. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης;

9. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

10. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση;

Ο ΟΤΕ τηρεί την υποχρέωση για αμεροληψία και δεν εφαρμόζει διαφορετικές συνθήκες σε ισοδύναμες συναλλαγές ούτε εφαρμόζει ίδιες συνθήκες σε συναλλαγές που δεν είναι

¹²⁷ Παροχή εμπιστευτικών στοιχείων

¹²⁸ Παροχή εμπιστευτικών στοιχείων

ισοδύναμες. Αυτό δεν θα πρέπει να ταυτίζεται με το ότι δεν θα μπορεί να προσφέρει διαφορετικούς όρους και συνθήκες σε διαφορετικές ομάδες πελατών, όταν δικαιολογούνται με βάση οικονομίες κλίμακας και σκοπού και έχουν ως αποτέλεσμα επιπλέον εκπτώσεις στους τελικούς καταναλωτές. Επιπρόσθετα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές για οικιακούς και μη-οικιακούς συνδρομητές και να δοθεί η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών με διαφορετικούς όρους για τις κατηγορίες αυτές.

Ο ΟΤΕ τηρεί τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την Διαφάνεια-Δημοσίευση και κοινοποίηση όρων και προϋποθέσεων: Ο ΟΤΕ λειτουργεί σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΕΤΤ περί δημοσιότητας τιμολογίων, και παρουσιάζει τις πληροφορίες που αφορούν τις χρεώσεις του. Επιπλέον ο ΟΤΕ έχει αναρτημένα στην ιστοσελίδα του www.oteshop.gr τα τιμολόγια όλων των προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχει και φροντίζει να εκδίδει δελτία τύπου ή/ και ανακοινώσεις προκειμένου να ενημερωθούν τουλάχιστον 10 ημέρες ενωρίτερα οι πελάτες του για την οποιαδήποτε τροποποίηση στην τιμολόγηση μιας υπηρεσίας. Αντίστοιχη διαδικασία θα πρέπει να τηρούν όλοι οι πάροχοι, ώστε να είναι ενήμεροι τόσο οι καταναλωτές, όσο και η ρυθμιστική αρχή. Συνεπώς ο ΟΤΕ θεωρεί ότι δεν υπάρχει θέμα επιβολής σχετικής υποχρέωσης.

Η σύζευξη προϊόντων δύναται να οδηγήσει σε οικονομίες κλίμακας και σκοπού με αποτέλεσμα να υπάρχει εξοικονόμηση για τους τελικούς καταναλωτές. Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να έχει την δυνατότητα να παρέχει συζευγμένα λιανικά προϊόντα/ υπηρεσίες (tied), ενώ παράλληλα θα παρέχει τα προϊόντα αυτά ως χωριστά προϊόντα/ υπηρεσίες, μεταφέροντας τις οικονομίες κλίμακας ως εκπτώσεις στους καταναλωτές. Η εμπορική αυτή πρακτική επικρατεί στον τομέα των τηλεπικοινωνιών καθώς δίνει την δυνατότητα στους τελικούς καταναλωτές να επιλέγουν πρόσθετες υπηρεσίες με χαμηλότερο συνολικό κόστος και βοηθούν στην εξάπλωση των νέων υπηρεσιών.

4.1.4.7. ALGONET

ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΛΓΟΝΕΤ ΑΕ

στα πλαίσια της Δημόσιας Διαβούλευσης για τις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεπ. δίκτυο σε σταθερή θέση (αγορές 1-2).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Η ΑΛΓΟΝΕΤ ΑΕ θεωρεί ότι η κανονιστική υποχρέωση του ΟΤΕ για την παροχή της υπηρεσίας **Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (WLR)** αποτελεί πράγματι ένα σημαντικό βήμα για την περαιτέρω προώθηση του ανταγωνισμού.

Η ΑΛΓΟΝΕΤ ΑΕ συμφωνεί κατ' αρχή στις προτεινόμενες από την ΕΕΤΤ κανονιστικές υποχρεώσεις καθώς και στην Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Εκμίσθωσης Γραμμών (που θα μπορούσε να είναι πιο αναλυτική).

Η μελέτη της διαβούλευσης **Αγορών 1,2** δεν ήταν εξαντλητική λόγω του μικρού διαθέσιμου χρόνου, όμως κατ' αρχήν οι θέσεις της εταιρείας μας έχουν ως εξής.

Ερωτήσεις Διαβούλευσης Αγορών 1,2

Ορισμός Αγοράς

1. Συμφωνείτε με την εξέταση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις σχετικές αγορές για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.
ΝΑΙ
2. Συμφωνείτε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας
ΝΑΙ.
3. Συμφωνείτε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.
ΝΑΙ

Ανάλυση Αγοράς και Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

4. Συμφωνείτε με τα προβλήματα ανταγωνισμού που προσδιορίστηκαν από την ΕΕΤΤ ανωτέρω; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

ΝΑΙ

5. Συμφωνείτε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση; Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφορά; Παρακαλούμε όπως παραθέσετε αναλυτικά την απάντησή σας.

Συμφωνούμε, λαμβανομένου υπόψη ότι με το μέτρο αυτό, εκτιμούμε, ότι θα ενταθεί ο ανταγωνισμός προς όφελος των καταναλωτών. Όσον αφορά στην σχετική Προσφορά Αναφορά; θα μπορούσε να είναι αναλυτικότερη και δεσμευτικότερη παρόλα αυτά αποτελεί ένα πρώτο σημαντικό θετικό βήμα που με τις επόμενες αναθεωρήσεις της θα υπάρχει συνεχής βελτίωση.

6. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

ΝΑΙ

7. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης (εφόπαξ τέλη σύνδεσης και πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής); Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Συμφωνούμε, τουλάχιστον σε πρώτη φάση έως ότι εφαρμοστεί η κοστοστρεφής τιμή λιανικής.

8. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη

διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής

πρόσβασης στενής ζώνης;

ΝΑΙ

9. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης; Παρακαλούμε

όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

ΝΑΙ

10. Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση;

ΝΑΙ

4.1.4.8. FORTHNET

Σχετικά με την διαβούλευση για τις αγορές 1 και 2 και τη διαβούλευση για τις αγορές 3-6 αναφερόμαστε σχετικά στην από επιστολή μας.

Εκφράζουμε τη λύπη μας, ότι το παραπάνω αίτημά μας ουδέποτε απαντήθηκε, καθώς επίσης και για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζετε την απόφασή Σας με αριθμό 375/10/16.3.2006 ΦΕΚ Β 314, ο οποίος χαρακτηρίζεται από ανελαστικότητα και έλλειψη διάθεσης αντιμετώπισης των ιδιαιτεροτήτων των συγκεκριμένων διαβουλεύσεων, της διανυόμενης χρονικής περιόδου και εξέτασης της βασιμότητας των προβαλλόμενων επιχειρημάτων για ολιγοήμερη αναβολή.

Έχουμε τη γνώμη, ότι η ΕΕΤΤ οφείλει να εξετάζει με μεγαλύτερη κατανόηση αιτήματα αναβολής, όπως το υποβληθέν από την εταιρία μας και νομίζουμε από το σύνολο σχεδόν της τηλεπικοινωνιακής αγοράς.

Σας υπενθυμίζουμε, ότι η προθεσμία για την συμμετοχή στις υπόψη διαβουλεύσεις είναι αμφίβολης νομιμότητας, αφού σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3431/2006 η προθεσμία που τάσσεται πρέπει να είναι εύλογη, σύμφωνα δε με την παραπάνω απόφασή Σας, η ΕΕΤΤ δεν δικαιούται να ορίσει προθεσμία μικρότερη των 30 ημερών. Στην συγκεκριμένη περίπτωση η προθεσμία που τάχθηκε δεν είναι ούτε εύλογη, ούτε στην πραγματικότητα 30 ημερών, αν ληφθεί υπόψη, ότι ορίστηκε να λήγει στις 10.00 το πρωί της σημερινής ημέρας, 28.8.2006 και η ανακοίνωσή της έλαβε χώρα στις 27.7.2006. Λαμβανομένου επομένως υπόψη, του γεγονότος των αργιών του Σαββάτου και Κυριακής που παρεμβλήθηκαν δεν δόθηκε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις καν διάστημα 30 ημερών, αφού επίσης κατά τα παγίως ισχύοντα η ημέρα της ανακοίνωσης **δεν λαμβάνεται υπόψη !**

Εξάλλου όμως η προθεσμία που τάχθηκε έστω και κατά παράβαση του νόμου δεν είναι εύλογη, διότι, όπως εκθέσαμε και στην επιστολή μας δεν πρόκειται για μια αλλά για δύο διαβουλεύσεις, ανακοινώθηκαν ενώ βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη Τρίτη Δημόσια Διαβούλευση για την αγορά 15 στην οποία η εταιρία μας συμμετέσχε κανονικά, η διανυόμενη περίοδος είναι

ουσιαστικά νεκρή, ως μήνας διακοπών, γεγονός μάλιστα από αναγνωρίζεται γενικότερα από το σύστημα δικαίου μας που ορίζει, ότι κατά τον μήνα Αύγουστο αναστέλλεται σχεδόν κάθε προθεσμία, ενώ από ουσιαστική άποψη τα σημαντικότερα στελέχη μας που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το έργο της συμμετοχής ήσαν ή είναι σε άδεια. Η ακαμψία ώστε που η ΕΕΤΤ επιδεικνύει πιστεύουμε ότι οδηγεί σε μειωμένης αποτελεσματικότητας διαβούλευση και αποβλέπουμε με αυτή την ευκαιρία να επανεξεταστεί ο τρόπος διεξαγωγής των επόμενων δημόσιων διαβουλεύσεων.

Μια αναφορά και στις προθεσμίες που τάσσονται σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα καταδείξει τις άδικες συνθήκες που διεξάγονται στην χώρα μας από την ΕΕΤΤ.

Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, θεωρώντας ως γνωστά όλα τα εντοπισμένα προβλήματα ανταγωνισμού που σημειώνονται στην Ελλάδα για τις υπόψη αγορές, τα οποία και θεωρούμε ιδιαίτερα γνωστά και στην ΕΕΤΤ, ανεξάρτητα από το γεγονός, ότι δεν καταγράφονται αναλυτικά, πιστεύουμε, ότι οι ανάλογες κανονιστικές υποχρεώσεις που πρέπει να επιβληθούν διακρίνονται σε υποχρεώσεις σε επίπεδο χονδρικής και σε επίπεδο λιανικής, ότι πρέπει κατά βάση να κινηθούν στα πλαίσια που προτείνει η ΕΕΤΤ, διατηρούμε δε την επιφύλαξη να παρέμβουμε με μεταγενέστερο αναλυτικό κείμενό μας σε συμπληρωματικές προτάσεις, τόσο σε επίπεδο Εθνικό, όσο και ενόπιον της Επιτροπής του άρθρου 7 της Επιτροπής, στο βαθμό που η εταιρία μας θα κρίνει σκόπιμο.

Υπογραμμίζουμε εν τούτοις τα τεράστιας έκτασης προβλήματα ανταγωνισμού που βιώνει τα τελευταία χρόνια η ελληνική αγορά η-επικοινωνιών και στις συγκεκριμένες αγορές, χονδρικής και λιανικής με τις πρακτικές του ΟΤΕ αθέμιτης προσέλκυσης πελατείας, μη αναγνώρισης της χονδρικής μίσθωσης γραμμών (WLR) τις πολιτικές bundling προϊόντων από διαφορετικές αγορές, αδιάλειπτες συνεχείς προσφορές από τον Όμιλο του ΟΤΕ, Κανονισμό Προεπιλογής που είναι διάτρητος και βρίσκεται εκκρεμής ενόπιον της Δικαιοσύνης κατόπιν προσφυγών, την έλλειψη οποιωνδήποτε ελέγχων στα συστήματα κοστολόγησης του ΟΤΕ κλπ

4.1.4.9. TELLAS

Ερωτήσεις Διαβούλευσης - Ανάλυση Αγοράς & Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

E1: Συμφωνείτε με την εξέταση της EETT αναφορικά με τις σχετικές αγορές για την παροχή πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας συμφωνεί με τα περισσότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εξέταση της EETT αναφορικά με τον ορισμό των σχετικών αγορών. Εντούτοις, σημειώνεται ότι διαφωνεί με την εξαίρεση της πρόσβασης PRA ISDN, από τη σχετική αγορά. Η εταιρεία μας θεωρεί ότι η πρόσβαση PRA ISDN θα πρέπει να ενταχθεί στη σχετική αγορά, καθώς αποτελεί προϊόν που προσφέρεται στους μη οικιακούς χρήστες, για τους οποίους δεν ορίζεται χωριστή αγορά. Επίσης, το επίπεδο ανταγωνισμού και οι φραγμοί εισόδου στην αγορά αυτή δεν διαφοροποιούνται από την αγορά που περιλαμβάνει τις συνδέσεις PSTN και BRA ISDN. Τα προβλήματα ανταγωνισμού που αντιμετωπίζονται στη σχετική αγορά που ορίζεται από την EETT δεν διαφέρουν από τα προβλήματα ανταγωνισμού που αντιμετωπίζουν οι εναλλακτικοί πάροχοι στην αγορά παροχής πρόσβασης PRA ISDN.

Ακόμη και εάν γίνει δεκτό ότι η πρόσβαση PRA ISDN ανήκει σε χωριστή αγορά, θα πρέπει να εξεταστεί και το επίπεδο ανταγωνισμού στην αγορά αυτή και εφόσον διαπιστωθεί ότι ο ΟΤΕ κατέχει Σημαντική Ισχύ, να επεκταθεί το σύνολο των κανονιστικών υποχρεώσεων που έχουν επιβληθεί και σε αυτήν την αγορά.

E2: Συμφωνείτε ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας συμφωνεί με το συμπέρασμα της EETT ότι η σταθερή πρόσβαση για οικιακούς και μη-οικιακούς χρήστες εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά. Εντούτοις, θεωρούμε ότι είναι πιθανό οι εξελίξεις της αγοράς να οδηγήσουν στο μέλλον σε διαφορετικό συμπέρασμα. Επομένως, η EETT θα πρέπει να παρακολουθεί τις εξελίξεις της αγοράς σχετικά με τις προσφορές προς οικιακούς και μη-οικιακούς συνδρομητές και να παρέμβει σε περίπτωση που απαιτηθεί ειδικότερη ρύθμιση στις προσφορές προς οικιακούς ή μη οικιακούς χρήστες.

E3: Συμφωνείτε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας συμφωνεί ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική επικράτεια.

E4: Συμφωνείτε με τα προβλήματα ανταγωνισμού που προσδιορίστηκαν από την ΕΕΤΤ ανωτέρω; Παρακαλούμε όπως θεμελιώσετε την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας επιβεβαιώνει ότι τα προβλήματα ανταγωνισμού που αναφέρονται στην ενότητα 4.3 της διαβούλευσης πράγματι υφίστανται. Από την απελευθέρωση της αγοράς μέχρι σήμερα, ο ΟΤΕ έχει καθυστερήσει σημαντικά στην παροχή αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και στην παροχή μισθωμένων γραμμών χονδρικής, γεγονός που έχει οδηγήσει σε σημαντική απώλεια εσόδων και πελατειακής βάσης για τους εναλλακτικούς παρόχους. Σχετικά με την κάθετη επέκταση της ισχύος του ΟΤΕ, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι μειώσεις των λιανικών τιμών υπηρεσιών τηλεφωνίας του ΟΤΕ συνοδεύονταν κατά κανόνα από αύξηση του παγίου της γραμμής, δηλαδή από αύξηση των τιμών στην αγορά στην οποία δεν υπήρχε ανταγωνισμός.

Εκτός των υφιστάμενων προβλημάτων ανταγωνισμού, θεωρούμε ότι θα πρέπει οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που θα επιβληθούν να αντιμετωπίζουν με αποτελεσματικότητα και τα προβλήματα ανταγωνισμού που δύνανται να προκύψουν στο μέλλον, μετά την επιβολή των υποχρεώσεων που προτείνονται με την παρούσα διαβούλευση. Συγκεκριμένα, η εκστρατεία του ΟΤΕ για την επαναπροσέλκυση (win-back campaign) συνδρομητών με προεπιλογή αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα του τρόπου με τον οποίο ο ΟΤΕ εκμεταλλεύεται τις πληροφορίες που λαμβάνει προκειμένου να διαθέτει ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών του στη λιανική αγορά. Εάν ο ΟΤΕ αντιμετωπίσει του πελάτες που ενεργοποιούν την υπηρεσία WLR σε συνδυασμό με την προεπιλογή φορέα, με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζει τους πελάτες που ενεργοποιούν την προεπιλογή φορέα, οι συνέπειες για τους εναλλακτικούς παρόχους θα είναι καταστροφικές. Ειδικότερα, το κόστος ενεργοποίησης WLR και προεπιλογής θα είναι μεγαλύτερο για τους εναλλακτικούς, με αποτέλεσμα μια επιθετική εκστρατεία του ΟΤΕ για την επαναπροσέλκυση των συνδρομητών αυτών να οδηγήσει σε διόγκωση όχι μόνο των διαφυγόντων κερδών, αλλά και του κόστους των εναλλακτικών παρόχων. Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που προτείνονται για την πρόληψη τέτοιων φαινομένων αναφέρονται κατωτέρω (E5).

E5: Συμφωνείτε ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει ένα χονδρικό προϊόν εκμίσθωσης γραμμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην Οδηγία για την Πρόσβαση; Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς; Παρακαλούμε όπως παραθέσετε αναλυτικά την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας θεωρεί ότι είναι απολύτως αναγκαία η παροχή από τον ΟΤΕ χονδρικού προϊόντος εκμίσθωσης γραμμών προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους εναλλακτικούς παρόχους να ανταγωνίζονται τις προσφορές του ΟΤΕ και κυρίως τη διευκόλυνση της ενιαίας τιμολόγησης, η οποία αποτελεί επί του παρόντος σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του ΟΤΕ.

Εντούτοις, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην απάντησή μας στη διαβούλευση αναφορικά με τις αγορές 8-10, θεωρούμε ότι η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ, στα πλαίσια των υποχρεώσεων πρόσβασης που

του επιβάλλονται ως παρόχου με σημαντική ισχύ στην αγορά εκκίνησης κλήσεων. Η προσέγγιση αυτή έχει γίνει άλλωστε δεκτή και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία στα σχόλιά της σχετικά με τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στη Δανία από τη ΝΙΤΑ στα πλαίσια της αγοράς 8 ανέφερε ότι η χονδρική εκμίσθωση γραμμών μπορεί να επιβληθεί και ως ρυθμιστική υποχρέωση στα πλαίσια της αγοράς 8, χωρίς να χρειάζεται να οριστεί χωριστή αγορά για την πρόσβαση. Παρόμοια προσέγγιση ακολουθήθηκε και από τη Γαλλία.

Οι μεγάλες καθυστερήσεις στην ανάπτυξη του LLU, η καθυστερημένη έκδοση του Νόμου περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (που έχει συμπαρασύρει και το χρόνο έκδοσης των αποφάσεων για τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις βάσει του νέου πλαισίου) και η άμεση ανάγκη για ενίσχυση του ανταγωνισμού, ενισχύουν την ανάγκη παροχής της δυνατότητας WLR στους εναλλακτικούς παρόχους.

Η ΕΕΤΤ, διαπιστώνοντας την ανισότητα που δημιουργείται για τους ανταγωνιστές του ΟΤΕ λόγω της σημαντικής ισχύος του ΟΤΕ στην αγορά εκκίνησης κλήσεων, τροποποίησε τον Κανονισμό Προεπιλογής Φορέα, προκειμένου να περιλαμβάνονται και οι κλήσεις σε μη γεωγραφικούς αριθμούς (εκτός των κλήσεων σε κινητά που ήδη περιλαμβάνονταν στις Δυνατότητες της Προεπιλογής). Εντούτοις, η τροποποίηση αυτή έγινε χωρίς να έχει προηγηθεί διαβούλευση της αγοράς σχετικά με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να δοθεί αυτή η δυνατότητα. Σημειώνεται δε, ότι οι προϋποθέσεις αυτές είναι πολλές και καλύπτουν όχι μόνο την επίλυση τεχνικών προβλημάτων, αλλά και προβλήματα συμπίεσης τιμών, η επίλυση των οποίων απαιτεί τροποποίηση του RIO. Εκτός αυτού, είχε ήδη αναφερθεί στη διαβούλευση για τον Κανονισμό Προεπιλογής Φορέα, ότι η τιμολόγηση των κλήσεων αυτών (που μέχρι σήμερα δεν δρομολογούνται μέσω προεπιλογής) από τον εναλλακτικό πάροχο στον συνδρομητή, θα είχε αξία μόνο εάν συνοδευόταν από την υποχρέωση παροχής WLR, ώστε να μην αποστέλλεται πλέον δεύτερος λογαριασμός στον συνδρομητή.

Αναγνωρίζοντας, λοιπόν, αφ' ενός την ανάγκη να δοθεί στους εναλλακτικούς παρόχους η δυνατότητα της ενιαίας τιμολόγησης, αφ' ετέρου τα προβλήματα που δημιουργεί η δρομολόγηση όλων των κατηγοριών κλήσεων μέσω προεπιλογής (όπως τα προβλήματα αυτά διατυπώθηκαν από το σύνολο της αγοράς μετά την έκδοση του Κανονισμού Προεπιλογής), πιστεύουμε ότι η μοναδική λύση για να εξαλειφθεί η ανισότητα που υπάρχει αυτή τη στιγμή λόγω της διπλής τιμολόγησης των συνδρομητών των εναλλακτικών, είναι η παροχή της υπηρεσίας WLR. Ειδικότερα, πιστεύουμε ότι λόγω της σημαντικής ισχύος του ΟΤΕ στην αγορά εκκίνησης κλήσεων, θα πρέπει ο ΟΤΕ να ορίσει τιμές χονδρικής για τις κατηγορίες κλήσεων που δεν δρομολογούνται μέσω προεπιλογής και να τιμολογεί τις κλήσεις αυτές στους εναλλακτικούς παρόχους που επιλέγουν οι συνδρομητές, ώστε, στην συνέχεια, να τιμολογείται ο τελικός χρήστης από τον εναλλακτικό πάροχο. Για να επιτευχθεί ο στόχος της ενιαίας τιμολόγησης δεν θα πρέπει η προσφορά αυτή να αφορά μόνο τις κλήσεις που δεν δρομολογούνται μέσω προεπιλογής, αλλά και τις πάγιες χρεώσεις (πάγιο γραμμής).

Η υποχρέωση παροχής Wholesale Line Rental έχει ήδη επιβληθεί σε πολλά Ευρωπαϊκά Κράτη με βάση τις διατάξεις του παλαιού και του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου. Ειδικότερα, η σχετική υποχρέωση έχει επιβληθεί και διατίθεται ήδη στη Δανία, την Ιρλανδία, τη Νορβηγία, την Πορτογαλία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ έχει επιβληθεί η υποχρέωση και αναμένεται άμεσα η διάθεση του προϊόντος στην Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γαλλία,

τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ολλανδία. Η τιμολόγηση της υπηρεσίας ρυθμίζεται κατά κανόνα βάσει της μεθόδου “retail minus”, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο ή Δανία όπου αρχικά η τιμή ορίστηκε με retail minus αλλά στη συνέχεια προτάθηκε κοστοστρεφής τιμολόγηση με LRAIC ή με τροποποιημένα ιστορικά κόστη συν περιθώριο απόδοσης επένδυσης) έχει επιβληθεί υποχρέωση κοστοστρέφειας.

Ειδικά για την ελληνική αγορά, λαμβάνοντας υπ’ όψιν και τις σημαντικές καθυστερήσεις στην έκδοση των αποτελεσμάτων του κοστολογικού ελέγχου του ΟΤΕ, η εταιρεία μας υποστηρίζει ότι είναι προτιμότερη η ρύθμιση των τιμών με βάση τη μέθοδο “retail minus”, όπου αφαιρείται από τη λιανική τιμή του παγίου της γραμμής του ΟΤΕ το κόστος τιμολόγησης, τα διαχειριστικά κόστη και οι επισφάλειες. Παράλληλα, θα πρέπει να ελέγχονται οι τιμές χονδρικής σε σύγκριση με τις αντίστοιχες τιμές λιανικές και να επιβάλλεται τροποποίησή τους όταν προκύπτει συμπίεση περιθωρίου κέρδους.

Αντίστοιχα, θα πρέπει να οριστεί και η τιμή χονδρικής για τις κλήσεις που δεν δρομολογούνται μέσω προεπιλογής, ώστε να σταματά η αποστολή λογαριασμών από τον ΟΤΕ στους συνδρομητές που επιλέγουν έναν εναλλακτικό πάροχο. Ειδικά σχετικά με το ζήτημα των κλήσεων που δεν δρομολογούνται μέσω προεπιλογής, θεωρούμε απαραίτητη τη διενέργεια δημόσιας διαβούλευσης για να διατυπωθούν οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις όλων των παρόχων.

Σχετικά με το περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς, συμφωνούμε με το προτεινόμενο περιεχόμενο, αλλά θεωρούμε απαραίτητο να προστεθούν και τα εξής στοιχεία:

- viii. Στο SLA που θα παρέχει ο ΟΤΕ πρέπει να προβλέπεται ότι ο χρόνος υλοποίησης αιτήματος ενεργοποίησης ισούται με την προθεσμία που παρέχεται για ενεργοποίηση προεπιλογής και να επιβληθούν ποινικές ρήτρες σε περίπτωση καθυστερήσεων. Επίσης, πρέπει η Προσφορά Αναφοράς να προβλέπει διαδικασίες ομαλής μετάβασης των συνδρομητών από την υπηρεσία επιλογής και προεπιλογής στην υπηρεσία WLR και αντίστοιχα από την υπηρεσία WLR σε πρόσβαση μέσω LLU.
- ix. Ο ΟΤΕ να υποχρεούται να παρέχει την υπηρεσία WLR μόνο όπου δεν παρέχεται πρόσβαση μέσω LLU. Για να θεωρηθεί ότι παρέχεται πρόσβαση μέσω LLU, δεν αρκεί να βεβαιώσει ο ΟΤΕ ότι παρέχει τη δυνατότητα φυσικής συνεγκατάστασης, αλλά να έχουν εγκατασταθεί (με φυσική συνεγκατάσταση) στο κέντρο του ΟΤΕ τουλάχιστον 2 πάροχοι και είναι ήδη τεχνικά εφικτή η σύνδεση συνδρομητών μέσω LLU στο συγκεκριμένο κέντρο. Το μοντέλο αυτό ακολουθείται στην πρόσφατη απόφαση της Ιταλικής Ρυθμιστικής Αρχής και διασφαλίζει ότι η παροχή WLR δεν θα λειτουργήσει ανασταλτικά στις επενδύσεις στο LLU.
- x. Ο εναλλακτικός πάροχος που παρέχει υπηρεσίες μέσω WLR δεν έχει την υποχρέωση παροχής επιλογής φορέα και προεπιλογής φορέα. Ειδικότερα, ο ΟΤΕ θα πρέπει να φράσσει τη δυνατότητα αυτή για τους συνδρομητές στους οποίους παρέχονται υπηρεσίες μέσω WLR.
- xi. Η προσφορά WLR περιλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες που καλύπτονται από το μηνιαίο πάγιο που καταβάλει ο συνδρομητής στον ΟΤΕ και όλες τις υπηρεσίες που δεν είναι τεχνικά ή οικονομικά βιώσιμο να παρέχονται από τον εναλλακτικό πάροχο
- xii. Ο ΟΤΕ δεν δικαιούται να προβεί σε “bundled” προσφορές, συνδυάζοντας το πάγιο της γραμμής με άλλες υπηρεσίες του, πριν τη δημοσίευση της Προσφοράς Αναφοράς WLR και τη διάθεση της υπηρεσίας WLR σε όλη την Ελλάδα (εκτός των κέντρων όπου παρέχεται LLU - σημείο ii)
- xiii. Σε περίπτωση μη πληρωμής του παγίου από τον συνδρομητή και αφού ακολουθηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες ειδοποίησης του συνδρομητή, θα πρέπει ο ΟΤΕ, κατόπιν σχετικού αιτήματος του παρόχου, να προβαίνει σε διακοπή της γραμμής (προσωρινή και οριστική). Εάν δεν προβλεφθεί η δυνατότητα αυτή, τότε οι επισφάλειες των εναλλακτικών παρόχων θα είναι πολύ μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες επισφάλειες του ΟΤΕ (που θα αφαιρούνται για να προκύψει η τιμή χονδρικής), καθώς οι εναλλακτικοί

δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτό το μέσο πίεσης για να εισπράξουν τις οφειλές των συνδρομητών τους. Αυτό θα οδηγήσει σε κόστος των εναλλακτικών (συμπεριλαμβανομένων των επισφαλειών) πολύ υψηλότερο από την αντίστοιχη λιανική του ΟΤΕ και σε αρνητικά περιθώρια κέρδους.

- xiv. Όπως προαναφέρθηκε, η συνέχιση της εκστρατείας win-back του ΟΤΕ και η επέκτασή της σε πελάτες στους οποίους παρέχεται η προεπιλογή σε συνδυασμό με το πάγιο της γραμμής βάσει WLR, θα προκαλέσει τεράστιες ζημίες στους εναλλακτικούς παρόχους, καθώς το κόστος απόκτησης των πελατών αυτών θα είναι υψηλότερο από το κόστος των πελατών που έχουν μόνο προεπιλογή. Επομένως, είναι απαραίτητο να μη επιβληθεί απλώς η γενική απαγόρευση χρήσης των πληροφοριών που διαθέτει το χονδρικό τμήμα του ΟΤΕ σχετικά με τους πελάτες στους οποίους παρέχονται υπηρεσίες μέσω WLR, αλλά να ληφθούν και πρακτικά μέτρα που θα διασφαλίζουν ότι η υποχρέωση αυτή τηρείται. Ειδικότερα, προτείνεται να απαγορευθεί στον ΟΤΕ να επικοινωνεί με οιονδήποτε τρόπο με δική του πρωτοβουλία με τους συνδρομητές των γραμμών για τις οποίες παρέχεται WLR για διάστημα 12 μηνών (standstill period). Επίσης, δεδομένου ότι η υπηρεσία αυτή θα παρέχεται σε συνδυασμό με την υπηρεσία προεπιλογής, είναι αναγκαία η τροποποίηση της διαδικασίας κατάργησης της προεπιλογής (όπως προβλέπεται στον ισχύοντα κανονισμό) προκειμένου να μη γίνεται πλέον η κατάργηση της προεπιλογής μόνο μέσω του ΟΤΕ, αλλά να είναι υποχρεωτική η υποβολή σχετικού αιτήματος στον προεπιλεγμένο πάροχο.

Τα ανωτέρω συνοψίζουν τις θέσεις της εταιρείας μας σχετικά με το περιεχόμενο της προσφοράς WLR από τον ΟΤΕ. Εντούτοις, πιστεύουμε ότι είναι αναγκαία η διεξαγωγή σύντομης δημόσιας διαβούλευσης επί συγκεκριμένου σχεδίου προσφοράς αναφοράς για την παροχή WLR.

E6: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας συμφωνεί με την επιβολή υποχρέωσης υποβολής στοιχείων κόστους αναφορικά με τις τιμές λιανικής με βάση το κοστολογικό σύστημα FDC/CCA. Εντούτοις, επιφυλασσόμαστε να υποβάλουμε συγκεκριμένες παρατηρήσεις επί των κοστολογικών συστημάτων στη δημόσια διαβούλευση που έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενες διαβούλευσης ότι θα διεξαχθεί σχετικά με τα συστήματα κοστολόγησης.

E7: Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης (εφάπαξ τέλη σύνδεσης και πάγια τέλη μίσθωσης γραμμής); Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας συμφωνεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί ένα ανώτατο όριο τιμής για τη λιανική σταθερή πρόσβαση στενής ζώνης.

E8: Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής

μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης;

Η εταιρεία μας συμφωνεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης αναφορικά με τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης. Εντούτοις, δεν θεωρούμε ότι η επιβολή της υποχρέωσης αυτής, χωρίς να εξειδικεύεται με συγκεκριμένα μέτρα και χωρίς να υπάρχει αυστηρός έλεγχος από την πλευρά της ΕΕΤΤ είναι επαρκής.

Ειδικότερα, η έγγραφη δέσμευση συμμόρφωσης του ΟΤΕ με την υποχρέωση αυτή, θεωρούμε ότι δεν επαρκεί για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση του ΟΤΕ. Για το λόγο αυτό, είναι αναγκαίο η ΕΕΤΤ να διεξάγει τακτικά και χωρίς προειδοποίηση ελέγχους στις εγκαταστάσεις και τα γραφεία του ΟΤΕ για να διαπιστώνει εάν γίνεται χρήση των πληροφοριών σχετικά με τη Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ και να ελέγχει τους όρους και το χρόνο ικανοποίησης αιτημάτων των συνδρομητών που τιμολογούνται για τη σύνδεσή τους από τον ΟΤΕ και αυτών που τιμολογούνται από εναλλακτικούς παρόχους μέσω WLR. Ενδεικτικά, θα πρέπει να ελέγχεται ο τρόπος με τον οποίο εξυπηρετούνται συνδρομητές που αντιμετωπίζουν τεχνικά προβλήματα (π.χ. χρόνος αποκατάστασης βλαβών).

Ε9: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης; Παρακαλούμε όπως αναλύσετε την απάντησή σας.

Η εταιρεία μας συμφωνεί εν μέρει με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, κοινοποίησης και δημοσίευσης. Εντούτοις, θα θέλαμε να προσθέσουμε τα εξής:

Όπως ήδη αναφέρθηκε στην απάντησή μας στη δημόσια διαβούλευση αναφορικά με τις αγορές 8-10, η υποχρέωση δημοσίευσης των τιμών διασύνδεσης θα πρέπει να συνοδεύεται και από την απαγόρευση δημοσίευσης των λιανικών τιμών του ΟΤΕ σε διάστημα μικρότερο του 1 μήνα από τη δημοσίευση των τιμών διασύνδεσης. Η απαγόρευση αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής, διότι ο ΟΤΕ, γνωρίζοντας τις τιμές διασύνδεσης που πρόκειται να δημοσιευθούν είναι σε θέση να διαμορφώσει ανάλογα με αυτές νέες προσφορές λιανικής. Αυτό δίνει στον ΟΤΕ ένα σημαντικό χρονικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών του στην αγορά λιανικής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα νέα πακέτα λιανικής του ΟΤΕ που δημοσιεύθηκαν το 2006 πριν την έγκριση των τελών διασύνδεσης από την ΕΕΤΤ, δηλαδή τη στιγμή που οι ανταγωνιστές του δεν ήταν σε θέση να προβούν σε μια αντίστοιχη κίνηση, καθώς δεν γνώριζαν το κόστος τους.

Επομένως, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτή η ανισότητα ανάμεσα στον ΟΤΕ και τους ανταγωνιστές του, σε ό,τι αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες, είναι αναγκαίο να οριστεί ένα χρονικό διάστημα (προτείνεται διάστημα 1 μήνα) από τη δημοσίευση των τελών διασύνδεσης εντός του οποίου ο ΟΤΕ δεν θα μπορεί να διαφημίζει και να προωθεί νέα προϊόντα που διαμόρφωσε αξιοποιώντας τις πληροφορίες που διαθέτει σχετικά με τα τέλη διασύνδεσης.

Στο διάστημα αυτό, ο ΟΤΕ μπορεί να υποβάλει στην ΕΕΤΤ τις τιμές που επιθυμεί να εφαρμόσει στη λιανική και να αναμένει την έγκριση αυτών μετά από έλεγχο τήρησης των υποχρεώσεων που μπορεί να του επιβληθούν σχετικά με τον έλεγχο τιμών λιανικής, ενώ παράλληλα θα ελέγχεται και η περίπτωση συμπίεσης περιθωρίου κέρδους των ανταγωνιστών του, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις δημοσιευμένες τιμές διασύνδεσης και τις προτεινόμενες τιμές λιανικής.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό, ο ΟΤΕ δικαιούται να εφαρμόσει τις λιανικές του τιμές την επόμενη ημέρα της δημοσίευσης εφόσον οι νέες τιμές είναι χαμηλότερες των προηγούμενων. Η ρύθμιση αυτή, δεν επιτρέπει στην ΕΕΤΤ να ελέγξει εγκαίρως εάν προκύπτει πρόβλημα συμπίεσης περιθωρίου κέρδους. Εάν η ΕΕΤΤ θεωρεί ως υπερβολικά επαχθή την υποχρέωση του ΟΤΕ να δημοσιεύει τις νέες λιανικές τιμές που πρόκειται να εφαρμόσει κάποιο χρονικό διάστημα πριν την εφαρμογή τους, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να κοινοποιεί τις τιμές αυτές στην ΕΕΤΤ, πριν τη δημοσίευσή τους και σε χρόνο που θα επιτρέπει στην ΕΕΤΤ να ελέγξει την περίπτωση συμπίεσης περιθωρίου. Εάν δεν δίνεται στην ΕΕΤΤ ο απαραίτητος χρόνος για τον έλεγχο αυτό, τυχόν συμπίεση περιθωρίου κέρδους θα διαπιστώνεται μόνο εκ των υστέρων και αφού έχει δημιουργηθεί στους συνδρομητές η εντύπωση ότι ο ΟΤΕ είναι ο μόνος που μπορεί να προσφέρει τόσο χαμηλές τιμές, πλήττοντας με τον τρόπο αυτό τη φήμη των ανταγωνιστών του. Επομένως, ο έλεγχος του περιθωρίου κέρδους που προκύπτει με κάθε αλλαγή των τιμών χονδρικής ή λιανικής, θα πρέπει να ελέγχεται εκ των προτέρων με την επιβολή των αναγκαίων ρυθμιστικών υποχρεώσεων κοινοποίησης στον ΟΤΕ και όχι εκ των υστέρων, όταν πλέον έχει δημιουργηθεί στους καταναλωτές η εντύπωση ότι ο ΟΤΕ προτίθεται να προβεί σε μειώσεις αλλά αυτές απαγορεύονται ή αναιρούνται από την ΕΕΤΤ. Η υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης της ρυθμιστικής αρχής για κάθε αλλαγή στην τιμολογιακή πολιτική του παρόχου με ΣΙΑ αποτελεί κοινή πρακτική και επιβάλλεται στα περισσότερα Κράτη Μέλη της Ε.Ε.

Τέλος, θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικές υποχρεώσεις για τις ειδικές προσφορές που γίνονται προς μεγάλους εταιρικούς πελάτες. Οι προσφορές αυτές δεν δημοσιοποιούνται, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτός εκ των προτέρων ο έλεγχος της συμμόρφωσης του ΟΤΕ με τις υποχρεώσεις του, όταν προβαίνει σε τέτοιες προσφορές. Θεωρούμε αναγκαίο να θεσπιστεί υποχρέωση του ΟΤΕ να γνωστοποιεί στην ΕΕΤΤ τους όρους και τις τιμές που προσφέρονται στους μεγάλους πελάτες, θέτοντας ένα όριο ετήσιων εσόδων ανά πελάτη, άνω του οποίου είναι υποχρεωτική η κοινοποίηση στην ΕΕΤΤ των σχετικών συμβάσεων και των τιμολογίων που εφαρμόζονται.

E10: Συμφωνείτε ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση;

Η εταιρεία μας συμφωνεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού για τη λιανική πρόσβαση.

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ